EUROBANK
Cyprus

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

EUROBANK
Cyprus

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, *Τετάρτη 11 Ιανουαρίου 2023 • Ετος 9ο • Αρ. φύλλου 423* | Εβδομαδιαία Οικονομική και Πολιτική Εφημερίδα | www.kathimerini.com.cy/financial | Τιμή: €2,00

ΑΠΟ ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

Μεγαλύτερες εισφορές ζητάει ο Πούτιν

Καθώς οι δαπάνες για τον πόλεμο αυξάνονται η ρωσική κυβέρνηση επιδιώκει να αντλήσει έσοδα από υψηλότερα μερίσματα κρατικών εταιρειών και εφάπαξ εισφορές. Εχει δώσει εντολή για μείωση όσων δημοσίων δαπανών δεν έχουν σχέση με την άμυνα της χώρας και σχεδιάζει να πάρει περισσότερα χρήματα από παραγωγούς εμπορευμάτων και κρατικές εταιρείες. **Σελ. 11**

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ

Νέες ελαφρύνσεις υπό προϋποθέσεις

«Εδώ είμαστε για πρόσθετα μέτρα αν υπάρξει δημοσιονομικός χώρος», είπε ο υπουργός Οικονομικών Χρήστος Σταϊκούρας, αφήνοντας για μία ακόμη φορά ανοιχτό το ενδεχόμενο νέων μέτρων στήριξης από την κυβέρνηση, μετά το market pass, κόστους 650 εκατ. ευρώ, που δεν έχει αρχίσει ακόμη να εφαρμόζεται, αφού η πλατφόρμα θα ανοίξει τον Φεβρουάριο. **Σελ. 14**

ΚΙΝΑ

Ακριβοπληρώνει τα lockdowns

Η πολιτική της μηδενικής ανοχής στον κορωνοϊό έπληξε ποικιλοτρόπως τα φτωχά στρώματα της Κίνας και διεύρυνε τις ανισότητες. Μειώθηκε δραματικά η πρόσβαση στην εκπαίδευση των φτωχών παιδιών. Η αύξηση του ΑΕΠ το 2022 κυμαίνεται στο 3%, μακριά από το στόχο του 5,5%. Στελέχη των τραπεζών κόβουν τις πολυτέλειες με εντολή του Προέδρου Σι. **Σελ. 10**

Δείκτης & Ογκος του ΧΑΚ

Στο 1,34 δισ. οι εξαγωγές χαλλουμιού

Τα τελευταία πέντε χρόνια - Αναμένεται νέο ρεκόρ το 2022 - Ανήλθαν στα 227 εκατ. ευρώ μέχρι τον Σεπτέμβριο

Ανοδική πορεία καταγράφουν οι εξαγωγές χαλλουμιού, τα τελευταία χρόνια με αποκορύφωμα το 2022. Από το 2017 μέχρι το 2021, οι συνολικές εξαγωγές χαλλουμιού ανήλθαν στο 1,34 δισ. ευρώ. Καλύτερη χρονιά ήταν το 2020 με το ύψος των εξαγωγών να ανέρχεται στα €266,4 εκατ. Τα διαθέσιμα στοιχεία για τους πρώτους εννέα μήνες του 2022 καταγράφουν εξαγωγές αξίας 227 εκατ. και όγκο εξαγωγών 32 χιλ. τόνους. Οι αριθμοί δείχνουν αύξηση της τάξης του 23% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2020 και 21% σε σχέση με το αντίστοιχο ενιάμηνο του 2021. Τον Σεπτέμβριο ολοκληρώθηκε η διαδικασία εγγραφής των τυροκομείων στο Μητρώο δικαιούχων και προστέθηκε η σφραγίδα Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης. Εκτιμάται ότι οι εξαγωγές του προϊόντος θα έχουν θετικό πρόσημο και στο τελευταίο τρίμηνο του έτους, κυρίως δε, στις ευρωπαϊκές αγορές, αλλά και στην βρετανική. Το επόμενο διάστημα αναμένεται να εφαρμοστεί το σχέδιο δράσης για άνοιγμα σε συγκεκριμένες αγορές - στόχους. Ξεκινά με την αγορά των ΗΠΑ και ακολουθούν η Αυστραλία, η Μέση Ανατολή, η Κίνα και η Ιαπωνία. **Σελ. 3**

ΓΙΑ ΤΟ 2022

Ζημιές ρεκόρ για την Τράπεζα Ελβετίας

Τις υψηλότερες ζημιές στα 116 χρόνια ζωής της, συνολικά 143 δισ. δολ., κατέγραψε η Τράπεζα της Ελβετίας και για δεύτερη φορά στην ιστορία της δεν θα δώσει μέρισμα για το 2022 ούτε στην κυβέρνηση ούτε στους ιδιώτες μετόχους. Το μεγαλύτερο μέρος των απωλειών της οφείλεται στην κατάρρευση της αξίας των διαθεσίμων της σε ξένα νομίσματα. **Σελ. 13**

ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗ ΔΑΝΕΙΟΛΗΠΤΩΝ

Πού θα φτάσουν τα επιτόκια το 2023

Στα επίπεδα του 2,7%-3%, από 2% σήμερα, «βλέπουν» οι αναλυτές να διαμορφώνεται το βασικό επιτόκιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας φέτος. Η άνοδος των επιτοκίων θα επιβαρύνει περαιτέρω τους δανειολήπτες που έχουν στεγαστικό σε κυμαινόμενο επιτόκιο. Η προοπτική ανόδου στο 3% οδηγεί σε επιβάρυνση κατά 175 ευρώ τον μήνα. **Σελ. 24**

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Πλαίσιο για ένταξη ρομπότ στην παραγωγή

Τον δρόμο προς μια εποχή που τα αυτόνομα μηχανήματα και τα συνεργατικά ρομπότ θα έχουν ενταχθεί στην καθημερινότητα παραγωγικών κλάδων στρώνει η Ευρώπη. Η Ε.Ε. εισάγει κανόνες για ασφαλή χρήση των ρομπότ ή των αυτόνομων μηχανημάτων στην παραγωγική διαδικασία τους. **Σελ. 12**

5 291296 000378

Συνεχίζονται οι απολύσεις σε εταιρείες τεχνολογίας

Ο ρυθμός των απολύσεων στους τεχνολογικούς κολοσσούς επιταχύνεται σε επίπεδα που μπορούν να συγκριθούν με το ξέσπασμα της πανδημίας. Τον Νοέμβριο, ο κλάδος της τεχνολογίας ανακοίνωσε 52.771 περικοπές, σε σύνολο 80.978 κατά τη διάρκεια του έτους, σύμφωνα με τη συμβουλευτική εταιρεία Challenger, Gray & Christmas Inc. Ο αριθμός των απολύσεων τον Νοέμβριο ήταν ο υψηλότερος (σε μηνιαία βάση) από το 2000, όταν η εταιρεία άρχισε να συγκεντρώνει στοιχεία. Μετά τις δυσκολίες που αντιμετώπισαν το 2020 όταν ξέσπασε η πανδημία, οι τεχνολογικές εταιρείες βγήκαν κερδισμένες από την ανάπτυξη του τομέα των διαδικτυακών αγορών και της τηλεργασίας και προσέλαβαν μεγάλο αριθμό εργαζομένων. Τώρα που τα πράγματα έχουν αλλάξει, κολοσσοί όπως Alphabet, Meta, Microsoft, Amazon και Salesforce δεν έχουν πιάσει τους στόχους των προβλέψεων, με αποτέλεσμα οι μετοχές τους να σημειώνουν βουτιά. Ο κολοσσός του διαδικτυακού εμπορίου Amazon θα προχωρήσει σε 18.000 απολύσεις. **Σελ. 11**

Δύσκολο το 2023 για τη γερμανική βιομηχανία αυτοκινήτου

Κάθε άλλο παρά ρόδινες είναι οι προοπτικές για τη γερμανική αυτοκινητοβιομηχανία τη χρονιά που έρχεται, όπως αναφέρει ρεπορτάζ της Deutsche Welle. Για «απογοητευτική εικόνα» στην αγορά αυτοκινήτου σε πανευρωπαϊκό επίπεδο κάνει λόγο ο Φέρντιναντ Ντουντενχόφερ, επικεφαλής του Center Automotive Research CAR στην πόλη Ντούισμπουργκ. Ο Γερμανός ειδικός αποδίδει τον μεγάλο αριθμό των υφιστάμενων παραγγελιών νέων οχημάτων στα συσσωρευμένα προβλήματα των εφοδιαστικών αλυσίδων και τις ελλείψεις ημιαγωγών ή άλλων εξαρτημάτων. Ο επικεφαλής του ερευνητικού κέντρου βλέπει να υποχωρούν οι πωλήσεις αυτοκινήτων στην Ευρώπη. **Σελ. 12**

Πόλος ελξης για τα funds οι τράπεζες της Κύπρου

Συνεχίζονται οι επενδύσεις

Πόλο έλξης για τα επενδυτικά ταμεία αποτελούν οι κυπριακές τράπεζες. Η μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων τους, η καλή κεφαλαιακή τους επάρκεια, τα κέρδη που αναμένονται λόγω της αύξησης των επιτοκίων, αλλά και η μείωση του κόστους που έχουν κάνει, τις έχουν μετατρέψει σε μια ελκυστική επενδυτική διέξοδο. Ηδη αρκετά funds συνεχίζουν να επενδύουν στις τράπεζες. **Σελ. 4**

Ξεμένουν από προσωπικό τα ξενοδοχεία

Ανάγκη για 6.000 υπαλλήλους

Οξύ παραμένει το πρόβλημα της έλλειψης προσωπικού στον τουριστικό κλάδο. Γύρω στις 6.000 οι ανάγκες στον κλάδο. Ενισχύεται το κενό το β΄τρίμηνο με τη λειτουργία του casino resort. Μονόδρομος η κάλυψη θέσεων από τρίτες χώρες, τονίζει ο ΠΑΣΥΞΕ. Για συνθήκες εργασίας που καθιστούν το επάγγελμα μη ελκυστικό κάνουν λόγο οι συντεχνίες. **Σελ. 5**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Μετάβαση στη νέα εποχή

Το 2022 υπήρξε η χρονιά κατάρρευσης των κρυπτονομισμάτων. Οι διαδοχικές αποτυχίες σε διαφορετικά συστατικά του οικοσυστήματος έδωσε τροφή για συζητήσεις γύρω από το μέλλον της νέας αυτής τεχνολογίας που ξεκίνησε με στόχο να αντικαταστήσει τα εθνικά νομίσματα των κεντρικών τραπεζών. Φιλοδοξούσε μάλιστα να καταργήσει την εποπτεία αφού οι πολύπλοκοι αλγόριθμοι θα μπορούσαν πολύ καλύτερα θεωρούσαν να προφέρουν προστασία. Η συζήτηση για χρόνια ήταν επικεντρωμένη στο κατά πόσο τα κρυπτονομίσματα είναι μέσο κερδοσκοπίας, μέσο συναλλαγής ή και τα δύο. Οι εξελίξεις του 2022 έχουν σε μεγάλο βαθμό δώσει την απάντηση αφού οι πεποιθήσεις έχουν διαμορφωθεί στην κοινή γνώμη αναφορικά με τον βαθμό επικινδυνότητας που εξυπακούει η ενασχόληση με τα κρυπτονομίσματα.

Το ντόμινο των αρνητικών εξελίξεων ξεκίνησε με την κατάρρευση του TerraUSD μια απώλεια που στην εξέλιξη των πραγμάτων υπολογίστηκε πως «στοίχισε» στην αγορά των κρυπτονομισμάτων μισό τρισεκατομμύριο δολάρια. Το συγκεκριμένο νόμισμα, ενώ υποσχόταν να διατηρήσει μια σταθερή ισοτιμία με το δολάριο Αμερικής μέσω ενός πολύπλοκου αλγόριθμου, στο τέλος οδηγήθηκε σε παταγώδη αποτυχία. Η αποτυχία στην υλοποίηση του αλγόριθμου σε συνδυασμό με την απουσία παραδοσιακών περιουσιακών στοιχείων που θα μπορούσαν να στηρίξουν την αξία του οδήγησε σε κατάρρευση. Την κατάρρευση του TerraUSD τον Μάιο του 2022 ακολούθησε η εκκαθάριση του Three Arrow Capital λόγω έλλειψης ρευστότητας που προκλήθηκε από τις ριψοκίνδυνες στρατηγικές, που εφάρμοζε και την μεγάλη πτώση των περιουσιακών στοιχείων που επένδυε. Η σημαντικότητα της συγκεκριμένης κατάρρευσης αφορούσε στο γεγονός ότι το Three Arrow Capital ήταν το επενδυτικό ταμείο, που είχε καταφέρει να «ενηλικιωθεί» αφού λειτουργούσε για πάνω από μια δεκαετία.

Η χρεοκοπία του ανταλλακτηρίου κρυπτονομισμάτων FTX ήταν η επόμενη μεγάλη αποτυχία, η οποία λόγω της σημαντικότητας των απωλειών που προκάλεσε σε επενδυτές και πιστωτές κράτησε και θα συνεχίσει να κρατά το ειδησεογραφικό ενδιαφέρον ζωντανό. Η κατάρρευση της FTX τον Νοέμβριο του 2022 δικαίως χαρακτηρίστηκε ως η Lehman Brothers των κρυπτονομισμάτων. Οι επενδυτές μόλις αντιλήφθηκαν την κακή οικονομική κατάσταση της εταιρείας έσπευσαν πανικόβλητοι να αποσύρουν όσα χρήματά προλάβαιναν με αποτέλεσμα στις 8 Νοεμβρίου η εταιρεία να ανακοινώσει ότι θα σταματήσει να ικανοποιεί αιτήσεις ρευστοποιήσεων των tokens (μάρκες) που είχε εκδώσει. Η συγκεκριμένη περίπτωση αναμένεται πως θα έχει και συνέχεια αφού η χρεωκοπία στοίχισε πέραν των 8 δισ. δολαρίων ενώ ο ιδρυτής της FTX αντιμετωπίζει κατηγορίες για απάτη ενώπιον του πολιτειακού δικαστηρίου της Νέας Υόρκης.

Η μαύρη χρονιά για τα κρυπτονομίσματα συμπληρώθηκε τον Δεκέμβριο όταν η Core Scientific υπέβαλε αίτηση για χρεωκοπία. Η εταιρεία είναι εισηγμένη στον Nasdaq και δραστηριοποιείται στην εξόρυξη (mining) κρυπτονομισμάτων. Η αρνητική εξέλιξη ήταν το αποτέλεσμα της πτώσης των τιμών στα κρυπτονομίσματα και της αύξησης στο κόστος ενέργειας. Η αλληλεξάρτηση των οντοτήτων στην αγορά των κρυπτονομισμάτων επισφραγίστηκε με τον πλέον επίσημο τρόπο. Τώρα η συζήτηση στρέφεται γύρω από την ανάγκη αυστηρής εποπτείας της συγκεκριμένης αγοράς. Αν και όλοι συμφωνούν για τα επόμενα βήματα η υλοποίηση φαντάζει μια ιδιαίτερα δύσκολη και απαιτητική διαδικασία. Παράλληλα, οι κεντρικές τράπεζες ετοιμάζονται να εκμεταλλευτούν την συγκυρία και να επικρατήσουν στην ψηφιακή οικονομικά λανσάροντας τα δικά τους ψηφιακά νομίσματα. Το στοίχημα παραμένει κατά πόσο οι παραδοσιακές τράπεζες θα καταφέρουν να ξεπεράσουν τις αγκυλώσεις και να πετύχουν την μετάβαση στη νέα εποχή.

μπλε
Πρόγραμμα Επιβράβευσης Καρτών
Έχεις κάρτα της Ελληνικής Τράπεζας;
Έχεις άμεση επιστροφή χρημάτων!
Κατέβασε το Mple Rewards app τώρα!
Google play App Store
Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΑΡΘΡΟ / *Της* **ΑΛΕΞΙΑΣ ΠΑΠΑΛΑΖΑΡΟΥ**

Η αξία του παιδικού - νεανικού θεάτρου με αφορμή τον Σπανό

Το παιδικό-νεανικό θέατρο στην εποχή που ζούμε έχει πολύ σημαντικό ρόλο να διαδραματίσει. Το θέατρο ως η τέχνη που αναπαριστά ζωντανά επί σκηνής ένα νέο κόσμο μπορεί να συμβάλει στη διαμόρφωση του χαρακτήρα του παιδιού και του έφηβου, να δημιουργήσει μορφωμένους θεατές και ελεύθερους ανθρώπους. Η επιλογή θεατρικού έργου πρέπει να γίνεται με γνώμονα πάντα να ανοίξει νέους ορίζοντες σκέψεις στον θεατή.

Με αυτό ως στόχο, οι καλλιτέχνες που ασχολούνται με αυτό το είδος πρέπει πολύ υπεύθυνα και με καλλιτεχνικά κριτήρια, να βρουν τον τρόπο που θα μεταφέρουν μια ιστορία στη σκηνή ώστε να μπορέσει να επικοινωνήσει με το παιδί ή τον έφηβο. Να τον βοηθήσει να ταυτιστεί με αυτό που βλέπει γιατί τον αφορά και να φύγει από την αίθουσα με προβληματισμό πέραν από την ψυχαγωγία που του προσφέρει η παράσταση. Έτσι θα τον βοηθήσει ν' αποκτήσει δική του άποψη πάνω σε διάφορα θέματα, σήμερα ως παιδί αλλά και αύριο ως ενήλικα.

Με βάση αυτή τη λογική έγινε και η διασκευή του γνωστού παραμυθιού «Ο Σπανός τζαι οι σαράντα δράτζοι». Ήθελα μέσα από αυτό το παραμύθι να βρω έναν τρόπο να μεταφέρω στα παιδιά ένα θέμα που κάποια παιδιά δεν γνωρίζουν ή έχουν μια άλλη εντύπωση. Ένα θέμα που πρέπει και είναι χρέος μας ως καλλιτέχνες να μεταφέρουμε επί σκηνής για να μπορούν αύριο τα παιδιά μας να φτιάξουν έναν καλύτερο κόσμο από αυτόν που τους παραδίδουμε.

Μπορεί ένας Ελληνοκύπριος να είναι φίλος με ένα Τουρκοκύπριο; Πώς είναι ένας Τουρκοκύπριος, πώς μοιάζει, τι γλώσσα μιλάει; Γεννηθήκαμε και μεγαλώσαμε στον ίδιο τόπο, μιλάμε μια άλλη γλώσσα, αλλά μήπως μας ενώνουν πιο πολλά από όσα μας χωρίζουν; Μας έμαθαν όμως ότι είμαστε εχθροί. «Γιατί δεν ήρθες ποτέ να μου μιλήσεις» ρωτά ο ένας και απαντά ο άλλος «Γιατί είμαστεν εχθροί, εξήχασες;». Ο άλλος σκύβει το κεφάλι και λυπημένος απαντά «Α! ναι, είμαστεν εχθροί! Προς στιγμής εξήχασα το!» Και αρχίζει ο καβγάς γιατί έτσι πρέπει να είναι οι εχθροί. Να μη μιλάνε, να μην παίζουν μαζί, να μην έχουν καμιά σχέση. Αυτό τους έμαθαν, αυτό τους μάθαμε.

Και εδώ βρίσκεται η αξία του θεάτρου. Να έρθει και να παρουσιάσει μια άλλη αλήθεια. «Να αγαπάμε τον άνθρωπο από όπου και αν προέρχεται, όποιο Θεό και αν πιστεύει, ό,τι σεξουαλικό προσανατολισμό κι αν ακολουθεί, όσο φτωχός ή πλούσιος είναι…». Να δείξει στα παιδιά έναν άλλο κόσμο από αυτό που τους μεταφέρουν κάποιοι. Και ας αναρωτηθεί, ας το ψάξει για να ανακαλύψει τη δική του αλήθεια.

Αυτή είναι η αξία του παιδικού-νεανικού θεάτρου. Να καταπιάνεται με θέματα που αφορούν το νεανικό κοινό. Με θέματα που θα τα βοηθήσουν ν' ανακαλύψουν τον κόσμο τους και να δημιουργήσουν δικές τους απόψεις και δικά τους όνειρα. Πρέπει να είμαστε ανοιχτοί εμείς οι καλλιτέχνες, να μη φοβόμαστε να παρουσιάσουμε θέματα που πλάθουν νέες σκέψεις και ένα νέο κόσμο. Να μη φοβόμαστε τη λογοκρισία ή τις αντιδράσεις. Να στεκόμαστε απέναντι σε αυτά και να δίνουμε τον δικό μας αγώνα.

Πρέπει μέσα από τις παραστάσεις ν' αναδείξουμε ό,τι απασχολεί την κοινωνία μας στη νέα γενιά με τη δική τους γλώσσα και χωρίς διδακτισμό. Την αλήθεια οφείλουμε να προβάλουμε θέτοντας ερωτήματα που καλούνται να δώσουν τις δικές τους απαντήσεις.

«Μπορεί ένας Ελληνοκύπριος να είναι φίλος με ένα Τουρκοκύπριο και να παίζουν μπάλα σε ένα ελεύθερο νησί;». Κι ας αφήσουμε τα παιδιά και τους έφηβους με καθαρή ψυχή ν' απαντήσουν. Ας μην τα δηλητηριάζουμε με τις δικές μας αλήθειες που είναι φορτωμένες με στερεότυπα και παλιακές σκέψεις. Ο κόσμος αλλάζει. Το παιδικό -νεανικό θέατρο ακολουθεί αυτή την αλλαγή για να δημιουργήσει ένα καλύτερο κόσμο!

Η κα Αλεξία Παπαλαζάρου είναι σκηνοθέτις.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

100.000 για το «Quartier Reserve» του Πολ Γεωργίου

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ**

Ποσό πέραν των 100.000 ευρώ απέφερε στη Cypria η πώληση του Quartier Reserve του Πολ Γεωργίου, ο οποίος πωλήθηκε στη διάρκεια της εσπερινής δημοπρασίας του Οίκου, στις 14 Δεκεμβρίου 2022, υπερδιπλασιάζοντας το προηγούμενο ρεκόρ καταβολής υψηλότερου χρηματικού ποσού για έργο του καλλιτέχνη, το οποίο επίσης κατείχε η Cypria.

Με την πώληση του «Quartier Reserve» η χρονιά έκλεισε με τον πιο αισιόδοξο τρόπο για την κυπριακή δημοπρατική αγορά έργων τέχνης. Παράλληλα, το γεγονός ότι το έργο αγοράστηκε από ξένο επενδυτή αποδεικνύει την όλο και μεγαλύτερη πρόσβαση έργων κυπριακής ζωγραφικής στις ξένες δημοπρατικές αγορές έργων τέχνης.

Όπως ανέφερε στα μέσα η κα Ρίτσα Κυριάκου, σύμβουλος Τέχνης και διευθύνουσα σύμβουλος της Cypria Fine Art Auctions η πανδημία του κορωνοϊού οδήγησε την αγορά τέχνης παγκοσμίως στο να εκμεταλλευτεί διεθνείς πλατφόρμες πώλησης έργων τέχνης όπως η invaluable.com και η Drouot.com: «Αυτό είχε ως συνέπεια, μικρές δημοπρατικές αγορές όπως αυτή της Κύπρου θεωρητικά να αποκτήσουν exposure στη διαδικτυακή δημοπρατική αγορά έργων τέχνης. Η Cypria, λόγω και της διεθνούς εμπειρίας της, εκμεταλλεύτηκε αυτή τη μοναδική ευκαιρία να διαθέσει στο εξωτερικό εμβληματικά έργα κυπριακής και ελλαδικής ζωγραφικής, όπως ο Quartier Reserve του Πολ Γεωργίου».

Στην Εσπερινή Δημοπρασία της Cypria Fine Art Auctions στις 14 Δεκεμβρίου 2022 πωλήθηκαν επίσης δύο γλυπτά του Πάμπου Μίχλη και μια μικρή συλλογή κεραμικών της Νίνας Ιακώβου.

Το έργο «Quartier Reserve» του Πολ Γεωργίου αγοράστηκε από ξένο επενδυτή αποδεικνύει την όλο και μεγαλύτερη πρόσβαση έργων κυπριακής ζωγραφικής στις ξένες δημοπρατικές αγορές έργων τέχνης.

Στα highlights της Εσπερινής Δημοπρασίας το Abstract Composition V του Χριστόφορου Σάββα, με τον γοητευτικό διάλογο ανάμεσα σε λαϊκά μοτίβα της κυπριακής τέχνης και τις ιδέες της αφηρημένης ζωγραφικής, απέφερε στη Cypria περίπου 19.000 ευρώ. Το «Champ D'Avoine» (Manner of Monet) ένα ιστορικό έργο της «Σχολής Μονέ» από έναν άγνωστο καλλιτέχνη με βαθιά γνώση του έργου του σπουδαίου ιμπρεσσιονιστή απέφερε στον οίκο το ποσό των 12.000 ευρώ. Το «Champ D'Avoine» (Manner of Monet) ανήκε στην συλλογή της Πριγκήπισσας Zena Gunther de Tyras. Εβδομήντα lots πωλήθηκαν στη δημοπρασία της Cypria, ανάμεσα στα οποία τα έργα των Σπύρου Βασιλείου «Καΐκι και Ιστιοφόρα» (πωλήθηκε για 10.661 ευρώ) και «Καΐκι και Λουλούδια» πωλήθηκε για € 5.268), «Γυναίκα και Καθρέφτης του Δημήτρη Μυταρά (πωλήθηκε για € 6.271), «Ενετικά Τείχη της παλιάς πόλης της Αμμοχώστου» του Σολωμού Φραγκουλίδη (πωλήθηκε για € 7.525), και «Καβαλλάρισα» του Ξάνθου Χατζησωτηρίου (πωλήθηκε για € 5.268). Πωλήθηκαν επίσης δύο γλυπτά του Πάμπου Μίχλη και μια μικρή συλλογή κεραμικών της Νίνας Ιακώβου (1933) τα οποία παραπέμπουν σε αρχαία κυπριακά ειδώλια.

Το έργο Τέχνης

Ο Πολ Γεωργίου ζωγράφισε τον «Quartier Reserve» το 1953. Το έργο απεικονίζει μια σκηνή από την καθημερινότητα εντός της περιτειχισμένης παλιάς πόλης της Αμμοχώστου. Η εξαιρετική διατήρηση της ζωηρότητας των χρωμάτων δίνει την εντύπωση ότι το έργο ζωγραφίστηκε μόλις πρόσφατα. Η τουρκική ημισέληνος που αιωρείται στο κέντρο του πίνακα καθόρισε τη σημαντικότητα του έργου, καθώς η απεικόνισή της είναι σπάνια ανάμεσα στα σωζόμενα έργα του καλλιτέχνη.

Πρόγραμμα «Πολιτιστική Αποκέντρωση» για το 2023

Το πρόγραμμα «Πολιτιστική Αποκέντρωση» για το 2023 προκήρυξε το Υφυπουργείο Πολιτισμού, ένα πρόγραμμα που όπως αναφέρεται στην ανακοίνωση διέπεται από την αρχή της ανταγωνιστικότητας και τον κανόνα της διαθεσιμότητας των οικονομικών πόρων. Σκοπός του προγράμματος είναι η προώθηση της Πολιτιστικής Αποκέντρωσης μέσα από μία σειρά ποιοτικών δραστηριοτήτων που θα πραγματοποιηθούν σε κοινότητες της υπαίθρου. Σημαντικοί πολλοί είναι οι ειδικοί στόχοι του προγράμματος, όπως είναι η προαγωγή, καλλιέργεια και η διάδοση του πολιτισμού και την παροχή ευκαιριών για γνωριμία, κατανόηση, συμμετοχή και δημιουργία σε όσο το δυνατόν ευρύτερα στρώματα της υπαίθρου, η ενθάρρυνση της κινητικότητας των καλλιτεχνών και άλλων επαγγελματιών του πολιτισμού καθώς και του καλλιτεχνικού τους έργου, αλλά και η διαμόρφωση καλλιτεχνικής αντίληψης και αισθητηρίου τόσο από τη θέση του δημιουργού όσο και από τη θέση του θεατή.

Δικαιούχοι του Προγράμματος είναι φορείς ή φυσικά πρόσωπα, δηλαδή καλλιτέχνες ή γενικότερα πολιτιστικοί δημιουργοί ή πολιτιστικοί φορείς/οργανισμοί που έχουν έρθει σε επαφή με συγκεκριμένη κοινότητα ή κοινότητες που ενδιαφέρεται/ονται να φιλοξενήσουν την προτεινόμενη δράση, Κοινοτικά Συμβούλια που έχουν έρθει σε επαφή με καταξιωμένους και ταλαντούχους καλλιτέχνες, πνευματικούς ανθρώπους, πολιτιστικούς παράγοντες ή/και οργανισμούς κ.ο.κ. και έχουν καταρτίσει πρόταση, η οποία θα μπορούσε να συμπεριληφθεί στις δράσεις του προγράμματος.

Στο Πρόγραμμα εντάσσονται Σχέδια για τη λογοτεχνία, τα εικαστικά, τον χορό, τη μουσική, τον παραδοσιακό πολιτισμό, το θέατρο και τον κινηματογράφο που συμβάλλουν στην προβολή του πολιτισμού και την ανάδειξη των δημιουργών, την ενθάρρυνση της δημιουργικότητας και τη στήριξη της κινητικότητας.

Πιο συγκεκριμένα και ανά κατηγορία: Στα Εικαστικά συμπεριλαμβάνονται δράσεις ζωγραφικής, γλυπτικής, φωτογραφίας, εγκατάστασης (δεν θα εξετάζονται προτάσεις, οι οποίες αφορούν καλλιτεχνικά έργα, τα οποία εμπεριέχουν το στοιχείο της μονιμότητας). Στο Θέατρο, το θεατρικό έργο ή σκηνική μεταφορά λογοτεχνικών έργων θα πρέπει να αποτελεί νέα παραγωγή ειδικά για το Πρόγραμμα Πολιτιστικής Αποκέντρωσης και δεν θα εξετάζονται προτάσεις για ηθογραφίες καθώς και μη δόκιμα έργα. Για τον Χορό επιλέξιμο έργο είναι δρώμενο ή Παράσταση Σύγχρονου Χορού, για τη Λογοτεχνία μπορεί να διοργανωθεί λογοτεχνική εκδήλωση / Σεμινάριο / Ημερίδα. Στη Μουσική δράσεις μπορούν να συμπεριλαμβάνουν Μουσική συναυλία και εργαστήρια (όπου εφαρμόζεται), ενώ προτάσεις που αφορούν δραστηριότητες που επικεντρώνονται στην παραδοσιακή μουσική ή/και τους παραδοσιακούς χορούς δεν θα εμπίπτουν στο Πρόγραμμα Πολιτιστικής Αποκέντρωσης, αφού το πεδίο αυτό καλύπτεται από το Πρόγραμμα Λαϊκού Πολιτισμού. Στον Κινηματογράφο επιλέξιμες δράσεις είναι η κινηματογραφική εκδήλωση – Προβολή ταινιών/ Εργαστήρια που εμπλέκουν την τοπική κοινωνία. Επιλέξιμη δραστηριότητα είναι και η διοργάνωση Συνεδρίου ή σειράς διαλέξεων με κυπρολογικό θέμα.

Περισσότερες πληροφορίες για το Πρόγραμμα είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα http://www.moec.gov.cy/politistikes_ypireies/programmata.html. Τελευταία ημερομηνία υποβολής αιτήσεων είναι η 10η Φεβρουαρίου 2023, καταλήγει η ανακοίνωση.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Επιμέλεια: **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ**

kouroupakisa@kathimerini.com.cy

«From a Continent to an Island»

Ο Καλλιτεχνικός Σύνδεσμος CATHRINE παρουσιάζει την έκθεση From a Continent to an Island (Από μία Ήπειρο σ' ένα Νησί), σε επιμέλεια της Nadine Berthelier και συν-επιμέλεια Eudes Ajot από το Παρίσι, υπό την αιγίδα της Ύπατης Αρμοστείας της Αυστραλίας και με τη στήριξη των Πολιτιστικών Υπηρεσιών του Υφυπουργείου Πολιτισμού Κύπρου. Η έκθεση περιλαμβάνει περίπου εβδομήντα πίνακες ζωγραφικής σε φλοιό, όλοι από τη σημαντική συλλογή Aben. Τα έργα είναι δημιουργίες Αυστραλών Ιθαγενών της Γης του Άρνεμ και μας δίνουν τη δυνατότητα να έρθουμε σε επαφή με την τέχνη τους και το διάσπαρτο με μυθολογία και Θεούς-Προγόνους σύμπαν τους. Η έκθεση εντάσσεται στο πλαίσιο της 50ης επετείου των διπλωματικών σχέσεων Αυστραλίας-Κύπρου.

Η έκθεση θα πραγματοποιηθεί στο Κέντρο Εικαστικών Τεχνών & Έρευνας (CVAR), Ερμού 285, Λευκωσία και θα είναι ανοιχτή για το κοινό από τις 21 Ιανουαρίου 2023 μέχρι τις 18 Φεβρουαρίου 2023 με ελεύθερη είσοδο.

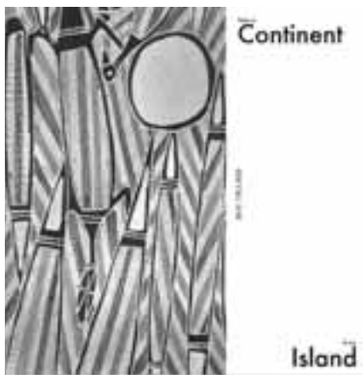

Η «From a Continent to an Island»έκθεση εντάσσεται στο πλαίσιο της 50ης επετείου των διπλωματικών σχέσεων Αυστραλίας-Κύπρου.

Στο πλαίσιο της έκθεσης «Follow the Yellow» επανενεργοποιείται και ανοίγεται στο κοινό η τριαντα-κάναλη παρτιτούρα του ηχητικού κόσμου των εκτεθειμένων έργων.

Στο πλαίσιο του Marlands Project η Κλίτσα Αντωνίου παρουσιάζει το έργο Hydor_is_Land στο Theatro Polis/Nimac στη Λευκωσία.

«Οι Γυναίκες Επιστρέφουν»

Η ομάδα ΣΕΖΟΝ Γυναίκες ανακοινώνει δεύτερο κύκλο παραστάσεων για το έργο «Οι Γυναίκες Επιστρέφουν», σε κείμενο Μαγδαλένας Ζήρα και Νέδης Αντωνιάδη και σκηνοθεσία Μαγδαλένας Ζήρα. Έξι ηθοποιοί (Νέδη Αντωνιάδη, Σοφία Καλλή, Γιόλα Κλείτου, Ζωή Κυπριανού, Ιωάννα Παπαμιχαλοπούλου, Μαρία Χατζηχριστοδούλου) ενσαρκώνουν ένα πλήθος ρόλων. Ζωντανεύοντας προσωπικές μαρτυρίες και αφηγήσεις, παίρνουν το νήμα μιας ιστορίας για τη θέση της γυναίκας σε εμπόλεμες ζώνες. Τι είναι ικανές να κάνουν; Τι είναι ηρωισμός; Η «πανανθρώπινη» εμπειρία τις αφήνει έξω; Θα μπορούσαν να είχαν αλλάξει την ιστορία; Οι πορείες γυναικών της κίνησης «Οι Γυναίκες Επιστρέφουν» είχαν στόχο τη διεκδίκηση του ανθρώπινου δικαιώματος να κυκλοφορούν ελεύθερα στη γη τους. Χιλιάδες γυναίκες διαπέρασαν την «πράσινη γραμμή» και ήρθαν αντιμέτωπες με τον κατοχικό στρατό, σε μια εποχή που κάτι τέτοιο ήταν αδιανόητο, ενώ παράλληλα το δράμα της Κύπρου απέκτησε διεθνή ορατότητα.

Αίθουσα Μελίνα Μερκούρη στη Λευκωσία, στις 13, 14, 15, 17, 18 Ιανουαρίου στις 8 μ.μ., και στο Θέατρο Ριάλτο στη Λεμεσό στις 29 και 30 Ιανουαρίου στις 8:30 μ.μ. Εισιτήρια: www.tickethour.com.cy / τηλ: 77777040 και www.rialto.com.cy/

«Follow the Yellow»

Στο πλαίσιο της ατομικής έκθεσης της Στέλλας Ν. Χριστου «Follow the Yellow» επανενεργοποιείται και ανοίγεται στο κοινό η τριαντα-κάναλη παρτιτούρα του ηχητικού κόσμου των εκτεθειμένων έργων. Κατά τη διάρκεια της δράσης η καλλιτέχνις θα παρουσιάσει τα έργα και θα συνομιλήσει με το κοινό σχετικά με την πρακτική της. Τα ηχητικά πορτρέτα και τα πολυσύνθετα γλυπτά της Χρίστου περιέχουν μουσικές συνθέσεις που αναπτύσσονται και αντηχούν μέσα από ανεξάρτητα κανάλια ήχου, μέσα στους μεταλλικούς οργανισμούς και τον χώρο. Το Σάββατο 14 Ιανουαρίου θα παρουσιαστούν τα πέντε κανάλια των ηχητικών πορτραίτων, τα πέντε κανάλια του ορατορίου του Κτίστη μέσα στην εγκατάσταση HomoFaber In Space, τα δέκα κανάλια του ορατορίου της Μέλαινας μέσα στο γλυπτό Melaina Melaina και τα δέκα κανάλια της οβερτούρας που ενεργοποιούνται μέσα στο γλυπτό Maria Knows Everything about Science.

Από το Πολιτιστικό Ίδρυμα Λευτέρη Οικονόμου στο ΓΚΑΡΑΖ, διάρκεια μέχρι τις 27 Ιανουαρίου 2023. Δράση: Σάββατο, 14 Ιανουαρίου, ώρα 11:00 - 19:00. ΓΚΑΡΑΖ, Αμμοχώστου 16, 1016 Λευκωσία. Πληροφορίες τηλέφωνο: 22001508.

«Παρουσίαση βιβλίου»

Κυκλοφόρησε πρόσφατα από τις Εκδόσεις Ηλία Επιφανίου ο συλλογικός τόμος με τίτλο «Τα ενωτικά δημοψηφίσματα στην Κύπρο», με επιμέλεια των Καθηγητή Νεότερης Ελληνικής Ιστορίας και πρώην Πρέσβη της Κύπρου στην Ελλάδα, Γιώργου Γεωργή, του διδάκτορα Νεότερης Ελληνικής Ιστορίας και Αναπληρωτή Εφόρου του Κρατικού Αρχείου Χρίστου Κ. Κυριακίδη και του υποψήφιου διδάκτορα Ιστορίας, Χαράλαμπου Γ. Χαραλάμπους. Στον τόμο περιλαμβάνονται 17 πρωτότυπες μελέτες από διακεκριμένους ιστορικούς και νέους ερευνητές και αφορούν τα τέσσερα δημοψηφίσματα που πραγματοποιήθηκαν στην Κύπρο κατά την περίοδο της Αγγλοκρατίας στο νησί. Ως επίμετρο, υπάρχει και ένα κείμενο για τα δημοψηφίσματα στην Ελλάδα από το 1862 μέχρι το 2015.

Παρασκευή, 13 Ιανουαρίου, ώρα 7 μ.μ. στην Αίθουσα Ηρώων του Οικήματος των Συνδέσμων Αγωνιστών ΕΟΚΑ, στην οδό Προδρόμου 40, στον Στρόβολο, από τον Καθηγητή Αχιλλέα Αιμιλιανίδη, Κοσμήτορα της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Λευκωσίας.

I Landed. Cyprus.

Στο πλαίσιο του Marlands Project η Κλίτσα Αντωνίου παρουσιάζει το έργο Hydor_is_Land στο Theatro Polis/Nimac στη Λευκωσία.

Το έργο είναι μια συνεργασία με τους Dr José Rafael Garc a March/Επιστημονικό Σύμβουλο, Γιώργο Λάζογλου/Τεχνολογικό Σχεδιασμό, Ruben Solar Ru/Ηχητική Σύνθεση, Κυριάκο Κουσουλίδη/Επιμέλεια Βίντεο και στηρίζεται από την Art Seen Gallery. Το Hydor_is_Land είναι μια ερευνητική εγκατάσταση που υπαινίσσεται τη θέση ενός παράκτιου ή θαλάσσιου τοπίου και αποκαλύπτει την απεραντοσύνη του υποθαλάσσιου χώρου ο οποίος χαρακτηρίζεται από εναλλασσόμενη διαφάνεια και υλική ένταση. Η παρουσίαση του έργου Hydor_is_Land αποτελεί μέρος της Μπιενάλε Σύγχρονης Τέχνης Μεσογειακών Νησιών η οποία περιλαμβάνει παράλληλες εκθέσεις-δράσεις που πραγματοποιούνται ταυτόχρονα σε επιλεγμένες τοποθεσίες όπως: Spazju Kreattiv, Βαλέτα, Μάλτα, Isola Catania, Κατάνια, Σικελία, TACA Studio, Πάλμα και Μαγιόρκα και Es Baluard Museu, Πάλμα, Μαγιόρκα, Ισπανία.

Τα εγκαίνια θα πραγματοποιηθούν 11 Ιανουαρίου στις 7:30 μ.μ. στο Θέατρο Πόλης/Nimac, Λευκωσία και η έκθεση Hydor_is_Land θα είναι προσβάσιμη στο κοινό για τις επόμενες τέσσερις ημέρες 12 έως 15 Ιανουαρίου 2023 και τις ώρες 11.00 - 14.00 και 17.00 - 20.00.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»
Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: Δημητρης Λοττιδης • Σύμβουλος Εκδοσης: Αλκης Ανδρεου
Διευθύντρια: Μαρινα Οικονομιδου • Υπεύθυνος Υλης: Αποστολος Κουρουπακης • Υπεύθυνος Ατελιέ: Παντελης Δαμιανου

Νικόλαου Σαριπόλου 2, 2401 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: **Αλεξης Παπαχελας** ■ Διεύθυνση συντάξεως: **Κωστης Φαφουτης - Νωτης Παπαδοπουλος**

Ρεκόρ εξαγωγών χαλλουμιού το 2022

Ανήλθαν στα 227 εκατ. ευρώ, μέχρι τον Σεπτέμβρη του έτους, καταρρίπτοντας προηγούμενες επιδόσεις, στο 1,34 δισ. ευρώ από το 2017

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Ανοδική πορεία καταγράφουν οι εξαγωγές χαλλουμιού, τα τελευταία χρόνια με αποκορύφωμα το 2022. Τα διαθέσιμα στοιχεία για το 2022 αφορούν το ενιάμηνο του έτους- μέχρι δηλαδή τον Σεπτέμβριο- καταγράφουν εξαγωγές αξίας €227 εκατ. και όγκο εξαγωγών 32.000 τόνους. Οι αριθμοί δείχνουν αύξηση της τάξης του 23% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2020 και 21% σε σχέση με το αντίστοιχο ενιάμηνο του 2021. Υπενθυμίζεται ότι ο Σεπτέμβρης του 2022 ήταν ο μήνας κατά τον οποίο ολοκληρώθηκε η διαδικασία εγγραφής όλων των τυροκομείων στο Μητρώο δικαιούχων και προστέθηκε η σφραγίδα Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης μαζικά πλέον, στις συσκευασίες του χαλλουμιού. Αν και δεν υπάρχουν ακόμα στατιστικά στοιχεία για τις επιδόσεις των εξαγωγών στην μετά ΠΟΠ εποχή, εκτιμάται ότι οι εξαγωγές του προϊόντος θα έχουν θετικό πρόσημο και στο τελευταίο τρίμηνο του έτους, κυρίως δε, στις ευρωπαϊκές αγορές, αλλά και στην βρετανική, και κατ' επέκταση στις ετήσιες επιδόσεις εξαγωγής χαλλουμιού. Μιλώντας στην «Κ» η διευθύντρια της Υπηρεσίας Εμπορίου Παναγιώτα Πατσαλή έκανε λόγο για σταθερότητα στις εξαγωγές παρά τις δυσκολίες που δημιουργεί η αύξηση στην τιμή του προϊόντος, συνεπεία και των αυξήσεων στις τιμές των πρώτων υλών, της ενέργειας και του μεταφορικού κόστους. Πέραν των εκτιμήσεων, τα πρώτα μετρήσιμα στοιχεία για την επίδραση της εφαρμογής του ΠΟΠ, αναμένεται να δημοσιοποιηθούν στις 23 Ιανουαρίου από την στατιστική Υπηρεσία και θα αφορούν την περίοδο Ιανουαρίου- Οκτωβρίου.

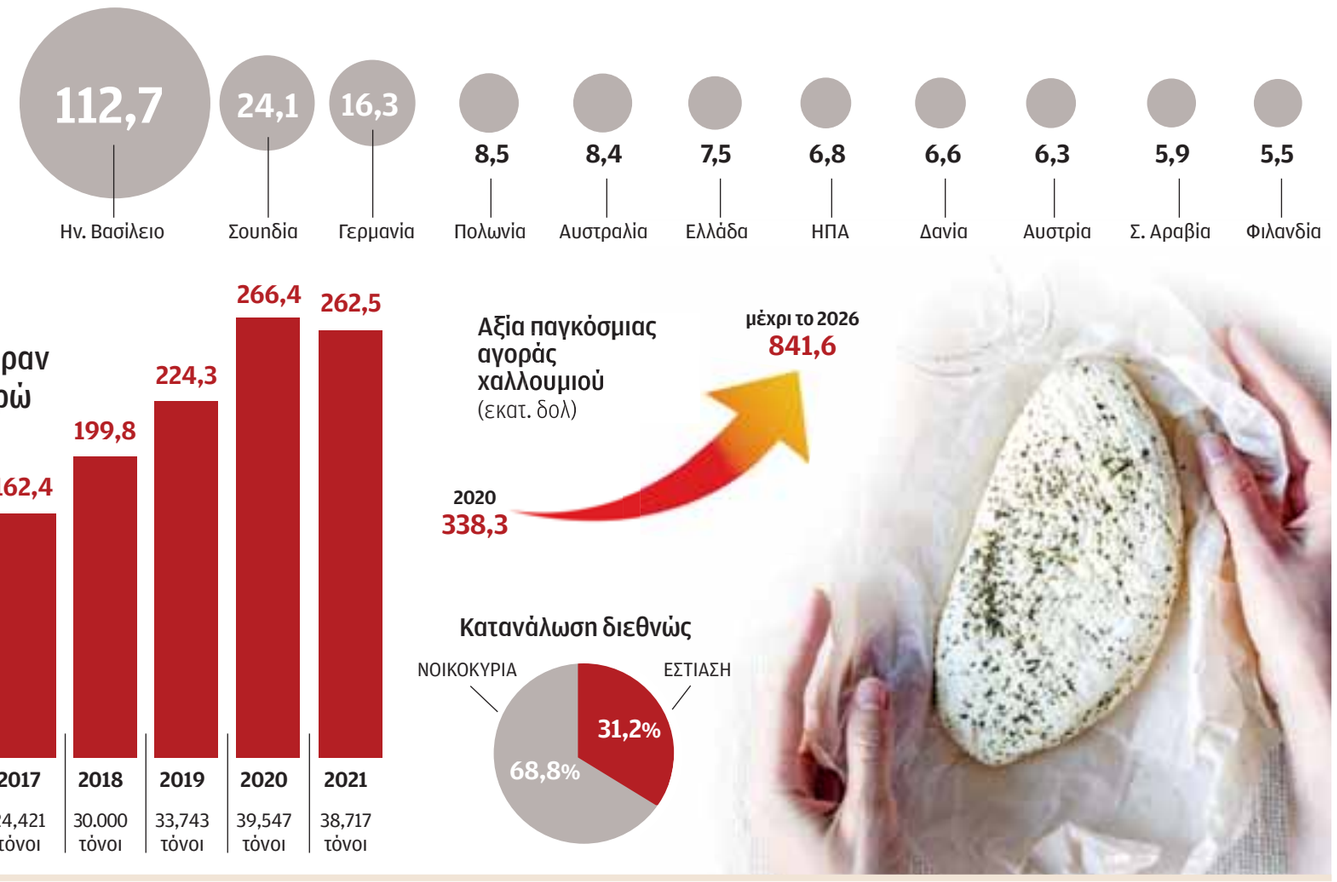

Καλύτερη χρονιά ήταν μέχρι στιγμής το 2020 με 266,4 εκατ. ευρώ και 39.547 τόνους και ακολουθεί το 2021 με εξαγωγές 38.717 τόνων, αξίας 262,2 εκατ.

Συν 30%

Διαχρονικά το χαλλούμι είναι στα κύρια εξαγωγικά προϊόντα της Κύπρου, με τις τελευταίες στατιστικές να του δίνουν ποσοστό 16,8% επί του συνόλου των εξαγωγών. Από το 2017 μέχρι το 2021, οι συνολικές εξαγωγές χαλλουμιού ανήλθαν στο €1,34 δισ. Καλύτερη χρονιά ήταν το 2020- €266,4 εκατ. και 39.547 τόνοι - και ακολουθεί το 2021 με εξαγωγές 38.717 τόνων, αξίας €262,2 εκατ., αφήνοντας πίσω τις επιδόσεις του 2019- εξαγωγές €224,3 εκατ. και 33.743 τόνοι.

Βάσει των διαθέσιμων στοιχείων που καταγράφονται και στους πίνακες, την τελευταία δεκαετία (από το 2012 έως το 2021) οι εξαγωγές χαλλουμιού τετραπλασιάστηκαν, ενώ από το 2016 έως το 2021 σημείωσαν άνοδο σε ποσοστό πέραν του 30%, αύξηση που αποδίδεται στις προσπάθειες και του ιδιωτικού τομέα. Οι εκτιμήσεις ετήσιας ανάπτυξης, μετά από σχετική μελέτη της IMMAR COMS, θέλουν το χαλλούμι να φτάνει συνολικά τα 841,6 εκατ. δολάρια μέχρι το 2026 και κατ' επέκταση τα 998,1 εκατ. δολάρια σε ορίζοντα πενταετίας.

Ενδιαφέρον έχουν και τα δεδομένα για τις κυριότερες χώρες εξαγωγής του προϊόντος. Βάσει των στοιχείων που έχει στη διάθεση της η «Κ», για την περίοδο Ιαν – Σεπτ 2022 βασικότερη αγορά είναι το Ην. Βασίλειο (€112,7 εκατ.), ακολουθεί η Σουηδία (€24,1 εκατ.), η Γερμανία (€16,3 εκατ.), η Πολωνία (€8,5 εκατ.), η Αυστραλία (€8,4 εκατ.), η Ελλάδα (€7,5 εκατ.), οι ΗΠΑ (€6,8 εκατ.), η Δανία (€6,6 εκατ.), η Αυστρία (€6,3 εκατ.), η Σαουδική Αραβία (€5,9 εκατ.) και η Φινλανδία (€5,5 εκατ.). Άνοδο καταγράφουν οι αγορές της Αυστραλίας, Γερμανίας, Φινλανδίας, Ελλάδας, Πολωνίας και των ΗΠΑ. Διαχρονικά, το 81% των εξαγωγών χαλλουμιού διεθνώς, αφορά το Ηνωμένο Βασίλειο, τη Σουηδία, τη Γερμανία, την Αυστραλία, την Αυστρία, τη Δανία και την Πολωνία. Σημειώνεται επίσης ότι το 68,8 της κατανάλωσης του προϊόντος διεθνώς, αφορά νοικοκυριά, ενώ το υπόλοιπο 31.2% χρησιμοποιείται μέσα από τα κανάλια των επαγγελματιών τροφίμων (π.χ. εστιατόρια).

Προτεραιότητα οι ΗΠΑ

Το επόμενο διάστημα αναμένεται να εφαρμοστεί το σχέδιο δράσης για άνοιγμα σε συγκεκριμένες αγορές - στόχους. Όπως αναφέρει η Π. Πατσαλή, δεν αναμένεται να υπάρχει ενιαία προσέγγιση αλλά σε κάθε αγορά θα γίνονται διαφορετικές δράσεις και ενέργειες, διαμορφωμένες βάσει των ιδιαιτεροτήτων της καθεμιάς. Προτεραιότητα έχει η αμερικανική αγορά, λόγω και της μεγάλης αναγνωρισιμότητας που συγκεντρώνει το προϊόν στις ΗΠΑ. Με βάση τα στοιχεία της έρευνας η αναγνωρισιμότητα του χαλλουμιού στην Αμερική από το 2015 μέχρι το 2020 έχει αυξηθεί σε πολύ μεγάλο βαθμό της τάξης του 150%, με την αξία του σε πωλήσεις να έχει σκαρφαλώσει από τα 4,26 εκατομμύρια δολάρια το 2015 στα 10,22 εκατομμύρια δολάρια το 2020. Η εκτίμηση για τα επόμενα χρόνια είναι ότι θα συνεχιστεί η ανοδική τάση φτάνοντας τα 26,01 εκατομμύρια δολάρια το 2026 ή 150% αύξηση της αξίας των πωλήσεων στα επόμενα 5 χρόνια.

Ενθαρρυντικά είναι και τα στοιχεία σε σχέση με την αναγνωρισιμότητα του προϊόντος στην Αυστραλία, όπου η αξία του σε πωλήσεις ανέβηκε από 10,63 εκατομμύρια δολάρια το 2015, σε 19,51 εκατομμύρια δολάρια μέχρι το 2020, ενώ εκτιμάται ότι η ανοδική τάση θα συνεχιστεί, φτάνοντας τα 40,44 εκατομμύρια δολάρια το 2026. Καλές προοπτικές παρουσιάζει και η αγορά της Μέσης Ανατολής, με πωλήσεις αξίας 13,1 εκατομμυρίων δολαρίων το 2020 και κατανάλωση 1.556 τόνους χαλλουμιού. Η εκτίμηση για την επόμενη πενταετία είναι ότι θα υπάρξει μια ανοδική τάση φτάνοντας τα 20,9 εκατομμύρια δολάρια με τον ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης να κυμαίνεται στα 7,6%. Χαμηλή η αναγνωρισιμότητα του κυπριακού τυριού στην Κίνα και την Ιαπωνία. Ειδικότερα στην Ιαπωνία, οι πωλήσεις το 2020 ανήλθαν στο ιστορικά χαμηλό ποσό των 5.100 δολαρίων. Το Υπουργείο Εμπορίου εκτιμά ωστόσο ότι η τάση θα αντιστραφεί τα επόμενα χρόνια και θα επανέλθει μια αργή ανοδική τάση φτάνοντας τις 16.600 δολάρια το 2026 με ένα ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης στο 21,4%. Στην περίπτωση της Κίνας, οι πωλήσεις για το 2020 ανέρχονται μόλις στις 191.600 δολάρια, ενώ η εκτίμηση για τα επόμενα χρόνια είναι ότι θα συνεχιστεί η ανοδική τάση φτάνοντας τις 463.500 δολάρια το 2026 με ένα μικτό ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης στα 15,4%.

Επενδύουν σε κυπριακές τράπεζες τα funds

Την τελευταία πενταετία έχουν βάλει στο «μάτι» τα πιστωτικά ιδρύματα της χώρας, καθώς είναι και φθηνές οι μετοχές τους

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

Ολοένα και περισσότερο αυξάνονται οι επενδύσεις στις κυπριακές τράπεζες. Η πρόοδος που έχουν επιδείξει σε σχέση με το βαρίδι των μη εξυπηρετούμενων δανείων που αποτίναξαν, η κεφαλαιακή τους επάρκεια που χαρακτηρίζεται καλή, τα κέρδη που αναμένονται λόγω της αύξησης των επιτοκίων, αλλά και η μείωση του κόστους που έχουν κάνει, τις έχουν μετατρέψει σε μια ελκυστική επενδυτική διέξοδο. Η Senvest Management αύξησε ακόμα περισσότερο τις μετοχές της στην Τράπεζα Κύπρου τη Δευτέρα, φτάνοντας αισίως στο 8,06%.

Το καναδικό επενδυτικό ταμείο που πώλησε το 3,2% των μετοχών που είχε της Ελληνικής Τράπεζας στην Eurobank, ούτε δέκα ημέρες αργότερα βλέπουμε να επενδύει βαθύτερα στην μετοχή της Τράπεζας Κύπρου. Ειδικότερα, από το 7,11% έφτασε στο 8,06% καθιστώντας το Ταμείο ως τον τρίτο μεγαλύτερο μέτοχο στην Τράπεζα και είναι πολύ κοντά στον δεύτερο μεγαλύτερο μέτοχο της Τρ. Κύπρου, την CarVal Investors που έχει 9,07%. Οι Καναδοί έχουν χτίσει ισχυρή θέση στην Τράπεζα την τελευταία τριετία. Το ταμείο το 2019 κατείχε το 3,67% του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας, ενώ το Νοέμβριο του 2020 ανέβηκαν στο 4,02%. Το 2021 αύξησαν το ποσοστό τους στο 5,01%, ενώ το Φεβρουάριο του 2022 πήγαν στο 6,01%. Έκτοτε, έφτασαν στο 7,11% εντός του χρόνου, κάποια στιγμή έφτασε το ταμείο στο 7,79% και πλέον είναι στο 8,06%.

Η πρόοδος που έχουν επιδείξει τις έχουν μετατρέψει σε μια σεβαστή επενδυτική διέξοδο.

Η Senvest ήταν και ένας και εκ των αγοραστών του ομολόγου δευτεροβάθμιου κεφαλαίου της Τράπεζας Κύπρου τον Απρίλιο του 2021, αυτό των 300 εκατ. ευρώ.

Η Senvest ήταν και ένας και εκ των αγοραστών του ομολόγου δευτεροβάθμιου κεφαλαίου της Τράπεζας Κύπρου τον Απρίλιο του 2021, αυτό των 300 εκατ. ευρώ. Το Ταμείο έχει δείξει εμπιστοσύνη στην Τράπεζα Κύπρου και φαίνεται πως τα χρήματα που έλαβε από την πώληση των μετοχών της Ελληνικής, τα έβαλε στην Τράπεζα Κύπρου.

Πέραν της αγοράς πολλών μετοχών της Senvest, σε πολλές αγορές μετοχών στην Τρ. Κύπρου έχει προχωρήσει και η CarVal Investors, ο δεύτερος μεγαλύτερος μέτοχος της Τράπεζας. Όπως και η Senvest, ειδικά μετά το «σφυροκόπημα» της LoneStar Funds για την εξαγορά όλης της Τράπεζας Κύπρου, η Carval προχώρησε σε ακόμα μία αγορά μετοχών εντός του καλοκαιριού, πράγμα που την κατέστησε το δεύτερο μεγαλύτερο μέτοχο.

Συγκεκριμένα, από το 8,57% έφτασε στο 9,07%. Στην Τράπεζα Κύπρου έχει «μπει δυναμικά» από τις αρχές του 2020, όπου και απέκτησε το 3,11% της Τράπεζας. Μεταξύ 2020 και 2021 αύξησε το ποσοστό της στο 4,23%, ενώ τον Απρίλη του 2021 έφτασε στο 5,4%. Από εκεί και πέρα, τον Ιούνιο του ίδιου έτους πήγε στο 6%, ενώ τον Σεπτέμβριο του 2021 μεταπήδησε στο 8,57% της Τράπεζας Κύπρου αγοράζοντας 2,57% μετοχών της BOC. Όπως προαναφέρθηκε, τον Αύγουστο του 2022 με όλο το «στενό μαρκάρισμα» της LoneStar, αγόρασε και άλλες μετοχές και έχει αυτές που έχει και σήμερα, δηλαδή 9,07%.

Μεγάλο κτίσιμο θέσης στην Τράπεζα Κύπρου έχει κάνει και η Caius Capital, που εκτός από μετοχές, έχει και χρηματοοικονομικά μέσα της Τράπεζας. Η Caius Capital έχει το 1,05% της τράπεζας και σε χρηματοοικονομικά μέσα το 5,90%.

Τον Ιούνιο του 2019 το Ταμείο είχε αγοράσει χρηματοοικονομικά προϊόντα της Τράπεζας και την έφερε στο 3,09%. Τον Ιούλιο του ίδιου έτους έφτασε στο 4,21% και το Σεπτέμβριο του 2021 στο 5,07%. Δύο μήνες αργότερα έφτασε στο 6,01%, τον Ιανουάριο του 2020 έφτασε στο 7,09%. Από εκεί και πέρα συνεχώς πουλά και αγοράζει μετοχές και χρηματοοικονομικά μέσα, και έτσι στην παρούσα φάση έχει το προαναφερθέν ποσοστό που την καθιστά τον τέταρτο μεγαλομέτοχο της Τράπεζας Κύπρου.

Το αμερικανικό επενδυτικό ταμείο Eaton Vance Management, αν και έχει την όγδοη θέση στο μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας Κύπρου, είναι ένα ταμείο που συνδέεται με την Morgan Stanley και έχει χτίσει σεβαστή θέση στην κυπριακή τράπεζα. Συγκεκριμένα, πριν το 2020 το Ταμείο είχε 3,22% της BOC, αύξησε κάποια στιγμή εντός του 2020 τη θέση του στο 3,46% και το Μάιο του 2022 έφτασε στο 4,08%.

Κάνοντας εκτενή αναφορά για Ταμεία, δεν μπορεί να μείνει εκτός η προσφορά του επενδυτικού ταμείου LoneStar Funds που προσπάθησε από το Μάη του 2022 έως και τον Σεπτέμβριο του 2022 να αποκτήσει στην ολότητά της την Τράπεζα Κύπρου. Από το Μάιο του 2022 το Ταμείο έχει προχωρήσει σε τρεις προτάσεις για την απόκτηση της Τράπεζας Κύπρου, οι οποίες όμως απορρίφθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας. Η τελευταία προσφορά ήταν στα 1,51 ευρώ ανά μετοχή. Η πρώτη πρόταση λήφθηκε στις 5 Μαΐου 2022 στην τιμή των 1,25 ευρώ ανά μετοχή της Τράπεζας Κύπρου, η δεύτερη πρόταση λήφθηκε στις 25 Μαΐου 2022 στην τιμή 1,38 ευρώ ανά μετοχή της Τράπεζας Κύπρου και η τρίτη προσφορά λήφθηκε στις 8 Ιουλίου 2022 στην τιμή των 1,51 ευρώ ανά μετοχή.

Ενδιαφέρον το 2018 για την Ελληνική

Το μεγαλύτερο ενδιαφέρον που προσέλκυσε η Ελληνική Τράπεζα από επενδυτικά ταμεία ήταν το 2018 όταν και αγόρασε το υγιές μέρος του Συνεργατισμού. Τότε, «κονταροχτυπήθηκαν» ταμεία όπως το Lone Star Funds, το J.C. Flowers και το Atlas Merchant Capital για την αύξηση κεφαλαίου που απαιτείτο ώστε να ολοκληρωνόταν η απορρόφηση της τράπεζας που θα διαλυόταν σε δύο μέρη.

Κανένα από αυτά τα τρία δεν κατάφερε να μπει στην αύξηση κεφαλαίου, το κάθε ένα για διαφορετικούς λόγους, εκείνο το ταμείο όμως που κατάφερε να μπει τελικά, ήταν το αμερικανικό επενδυτικό ταμείο Pimco. Εκείνο μπήκε στην αύξηση κεφαλαίου που θα χρειαζόταν η Ελληνική Τράπεζα για να καλύψει τα 150 εκατ. ευρώ που χρειάζονταν για να μπορεί να απορροφήσει τα στοιχεία ενεργητικού της ΣΚΤ.

Στην «γωνία» περίμενε και η Emma Capital, που βάσει συμφωνίας θα μπορούσε να αποκτήσει και αυτή μέχρι το 17,3% της Ελληνικής Τράπεζας με την εγγραφή μετοχών συνολικού ποσού μέχρι 50 εκατ. ευρώ.

Στην Ελληνική Τράπεζα έχει επενδύσει επίσης και η καναδική Senvest, ο τρίτος μεγαλύτερος μέτοχος της Τράπεζας Κύπρου, όπως προαναφέρθηκε. Οι συμμετοχές της Senvest στην Ελληνική ανέρχονται συνολικά σε 1,8% μετά την πώληση των 3,2% μετοχών στην Eurobank μία ημέρα πριν εκπνεύσει το 2022. Προηγουμένως είχε το 5,1% της Ελληνικής Τράπεζας.

Κυπριακό μέν, αλλά ταμείο που μέχρι πρότινος ήταν και ο μεγαλομέτοχος στην Ελληνική Τράπεζα, δεν είναι άλλο από την Δήμητρα Επενδυτική. Η Δήμητρα Επενδυτική έχει το 21,3% της Ελληνικής Τράπεζας και είναι ταμείο που είχε δείξει εμπιστοσύνη στην τράπεζα και πριν την απορρόφηση του Συνεργατισμού.

Στις 22 Ιανουαρίου αποφασίζουν ποιον θα στηρίξουν τελικά Αξιόγραφοι - Κουρεμένοι

Οι πρώτες αντιδράσεις των ΣΥΚΑΛΑ και ΣΥΚΑΤΑ για τις δηλώσεις

Αβέρωφ με τις χιλιάδες ευρώ στον κάθε δικαιούχο

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

Στις 22 Ιανουαρίου 2023 θα αποφασίσει ο Σύνδεσμος Κατόχων Αξιογράφων (ΣΥΚΑΤΑ) σε γενική συνέλευση στην Χοιροκοιτία ποιον υποψήφιο θα στηρίξει ως Σύνδεσμος ανάμεσα σε 900 – 1.000 μέλη. Οι δύο σύνδεσμοι, ο ΣΥΚΑΤΑ και ο Σύνδεσμος Καταθετών Λαϊκής (ΣΥΚΑΛΑ) που ένωσαν τις δυνάμεις τους τον περασμένο Σεπτέμβριο και ανέμεναν γραπτές απαντήσεις από τους κύριους υποψηφίους για τις Προεδρικές του 2023 και συγκεκριμένα για τις δράσεις τους στο ζήτημα που τους απασχολεί από το 2013, μέχρι το τέλος του μήνα θα γνωρίζουν ποιον θα στηρίξουν.

Κανένας υποψήφιος μέχρι τώρα δεν έχει κάνει νύξη για το θέμα των αγωγών, σημειώνει ο κ. Γιαλλουρίδης.

«Μας πήραν τα σπίτια και μας δίνουν πίσω τούβλα», δηλώνει στην «Κ» ο Πρόεδρος του Συνδέσμου Κατόχων Τραπεζικών Αξιογράφων, κ. Σταύρος Γιαλλουρίδης,σε μια πρώτη αντίδραση σε σχέση με τις δηλώσεις του υποψηφίου με το ΔΗΣΥ για τις Προεδρικές Εκλογές, κ. Αβέρωφ Νεοφύτου.

Σημειώνεται πως την Τρίτη 10 Ιανουαρίου ο κ. Νεοφύτου δήλωσε πως για κάθε 100.000 ζημιά που έχουν υποστεί οι κουρεμένοι καταθέτες, θα μπορούν να πάρουν το 2023 έκαστος για κάθε 100.000 ζημιά, 8.000 ευρώ σε μετρητά, κατά την παρουσίαση της πρότασης νόμου για τροποποίηση του περί Επιβολής Ειδικού Φόρου Πιστωτικού Ιδρύματος Νόμου.

Ο κ. Σταύρος Γιαλλουρίδης, θέλοντας να σχολιάσει τη θέση Αβέρωφ, δήλωσε στην «Κ» ότι «η πολιτεία μας γκρέμισε το σπίτι, μας ισοπέδωσε και μας δίνουν 10 τούβλα το χρόνο για να το ξαναχτίσουμε». Ο κ. Γιαλλουρίδης διερωτήθηκε αν θα πρέπει να χαρεί με την πρόταση που ακούστηκε από το κ. Νεοφύτου, δίχως και να έχει υποβληθεί οποιαδήποτε πρόταση στο Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδέσμου. «Θέλουμε πολύ περισσότερα, αφού δικαιούμαστε πολύ περισσότερα», συμπλήρωσε.

Να αποσύρουμε στα δικαστήρια

Ο κ. Γιαλλουρίδης πέρα από το σχολιασμό των 8 χιλιάδων ευρώ που θα λάβουν βάσει της πρότασης του κ. Νεοφύτου, έθιξε και το μεγάλο -για τον ίδιο- ζήτημα, των δικαστηρίων. «Οι κάτοχοι αξιογράφων ειδικά, δεν έλαβαν τίποτα, ούτε ένα ευρώ και μετά από το έγκλημα που έγινε πριν από 10 χρόνια, πλέον μας απαγορεύουν να βρούμε το δίκιο μας στα δικαστήρια. Είμαι πολύ απογοητευμένος, καθώς κανένας εκ των δύο υποψηφίων, του κ. Αβέρωφ Νεοφύτου και του κ. Νίκου Χριστοδουλίδη, δεν έχει τοποθετηθεί, πώς η πολιτεία θα μας επιτρέψει να βρούμε το δίκιο μας στα δικαστήρια», είπε. Διερωτήθηκε στη συνέχεια αν ζούμε σε δημοκρατική χώρα, καθώς η πολιτεία τους «έσπρωξε» στα δικαστήρια και δανείστηκαν –όπως είπε- χρήματα οι περισσότεροι για να προχωρήσουν σε δικαστικές διαμάχες ενόψει δεσμεύσεων από τον Πρόεδρο Αναστασιάδη για αποζημιώσεις από το κράτος. «Μας είπαν ότι πρέπει να αποσύρουμε τις αγωγές, γιατί έτσι λέει ο περί εταιρειών νόμος. Τι να πω εγώ στις 3.000 οικογένειες που αναμένουν να βρουν το δίκιο τους στα δικαστήρια; Ότι θα μας δώσουν 10 τούβλα για να χτίσουμε το σπίτι μας μετά από 200 χρόνια; Εγώ προσωπικά είμαι απογοητευμένος», είπε εμφατικά ο Πρόεδρος του ΣΥΚΑΤΑ.

«Αν η δικαιοσύνη έκλεισε τα μάτια και δεν μας δίνει τη δυνατότητα να βρούμε το δίκιο μας ούτε στα δικαστήρια, τότε λυπάμαι για τη χώρα που ζω και κανένας υποψήφιος μέχρι τώρα δεν έχει κάνει νύξη για το θέμα των αγωγών», κατέληξε επί του συγκεκριμένου ζητήματος ο κ. Γιαλλουρίδης.

Οι προτάσεις των δύο

Μόλις την Δευτέρα 9 Ιανουαρίου ο Σύνδεσμος των Καταθετών της Λαϊκής αλλά και ο Σύνδεσμος Κατόχων Τραπεζικών Αξιογράφων έλαβαν γραπτώς τις προτάσεις των δύο υποψηφίων για την Προεδρία της Δημοκρατίας, του κ. Αβέρωφ Νεοφύτου και του κ. Νίκου Χριστοδουλίδη. «Πάνω – κάτω στο ίδιο μοτίβο οι προτάσεις κ. Χριστοδουλίδη και κ. Αβέρωφ σε σχέση με το ζήτημά μας», δήλωσε ο κ. Γιαλλουρίδης κάνοντας μία εκτίμηση σχετικά με το τι ήρθε ενώπιον του Συνδέσμου.

Μόλις την Δευτέρα 9 Ιανουαρίου ο Σύνδεσμος των Καταθετών της Λαϊκής αλλά και ο Σύνδεσμος Κατόχων Τραπεζικών Αξιογράφων έλαβαν γραπτώς τις προτάσεις των Αβέρωφ Νεοφύτου και Νίκου Χριστοδουλίδη.

Εν ολίγοις, όπως εξήγησε, ο κ. Νεοφύτου θα δίνει 60 εκατομμύρια ευρώ το χρόνο στο Ταμείο Αλληλεγγύης και ο κ. Χριστοδουλίδης 50 εκατομμύρια ευρώ. «Δέκα τούβλα ο ένας, εννέα ο άλλος, μας λένε ξαναχτίστε το σπίτι που σας γκρεμίσαμε», κάκισε.

Σημειώνεται πως μέχρι τώρα έμπαιναν στο Ταμείο Αλληλεγγύης περίπου 25 – 35 εκατ. ευρώ το χρόνο στο Ταμείο Αλληλεγγύης. «Πρέπει εγώ τώρα να χειροκροτήσω που μας δίνουν περίπου 15 εκατ. ευρώ παραπάνω το χρόνο για το Ταμείο;

Όσον αφορά στις γραπτές προτάσεις του τρίτου μεγάλου υποψηφίου, του κ. Ανδρέα Μαυρογιάννη, αναμένονται στις επόμενες ημέρες.

ΣΥΚΑΛΑ: Ασκήσεις εργασίας

Για την πρόταση Αβέρωφ σε σχέση με τα 8 χιλιάδες ευρώ, έδωσε στην «Κ» ένα πρώτο σχολιασμό και ο πρόεδρος του Συνδέσμου των Καταθετών της Λαϊκής, Άδωνις Παπακωνσταντίνου (ΣΥΚΑΛΑ), κρατώντας «πάνω – κάτω» ίδια γραμμή με αυτή του κ. Γιαλλουρίδη. Όπως εξήγησε, ο κ. Α. Νεοφύτου προχώρησε σε κάποιες υποθέσεις εργασίας, σε σχέση με το Ταμείο Αλληλεγγύης, τα ποσά και άλλα μεγέθη. «Είναι λίγα τα 8 χιλιάδες ευρώ, πέραν τούτου, το Ταμείο Αλληλεγγύης υπάρχει από το 2018 και μέχρι σήμερα δεν έχει γίνει τίποτα από αυτά που ο κ. Νεοφύτου είπε ότι θα γίνουν», διερωτήθηκε.

Σχολιάζοντας δε, τις προτάσεις που έχει γραπτώς ενώπιον του ως Σύνδεσμος από τους δύο εκ των τριών κύριων υποψηφίων, είπε ότι ο κ. Χριστοδουλίδης θα δίδονται 50 εκατ. ευρώ ως «μίνιμουμ» και ο κ. Νεοφύτου στα 60 εκατ. ευρώ, αναλόγως βέβαια του φόρου που θα πληρώσουν οι τράπεζες.

Με το σταγονόμετρο το προσωπικό στα ξενοδοχεία

Γύρω στις 6.000 οι ανάγκες στον κλάδο, ενισχύεται το κενό το β΄ τρίμηνο του έτους με τη λειτουργία του casino resort

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Τον Ιανουάριο του 2022 η «Κ» κατέγραφε, σε ρεπορτάζ της, το πρόβλημα της έλλειψης προσωπικού στον ξενοδοχειακό και τουριστικό κλάδο ευρύτερα. Τότε είχε υπολογιστεί από τον ΠΑΣΥΞΕ ότι οι ανάγκες ξεπερνούσαν τις 3-4 χιλιάδες. Ένα χρόνο μετά, το ζήτημα βρίσκεται ακόμα στο προσκήνιο ενώ το χάσμα μεταξύ προσφοράς και ζήτησης απασχόλησης φαίνεται να διευρύνεται από ανοίγματα νέων επιχειρήσεων στον κλάδο. Όπως για παράδειγμα του City of dreams Mediterranean το β΄ τρίμηνο του 2023, το οποίο ανεβάζει τις ανάγκες προσωπικού στη βιομηχανία σε ακόμη 1000. Οι ανάγκες σε προσωπικό αυξάνονται επιπλέον, τόσο με την προσθήκη νέων ξενοδοχειακών μονάδων, αλλά και με την αύξηση κλινών σε υφιστάμενες. Σε μια προσπάθεια να καλυφθεί μέρος αυτού του κενού, διοργανώνεται την προσεχή Παρασκευή και Σάββατο (13 και 14 Ιανουαρίου 2023, από τις 9.00 – 18.00 στο ξενοδοχείο Hilton Nicosia) η 1η Έκθεση Καριέρας στον τομέα της φιλοξενίας. Στόχος της έκθεσης : εργοδότες, επαγγελματικοί σύνδεσμοι και εκπαιδευτικά ιδρύματα, να έρθουν σε επαφή με ενδιαφερόμενους για απασχόληση είτε με όσους ενδιαφέρονται για εκπαίδευση και κατάρτιση στον κλάδο της φιλοξενίας. Όπως ενημερώνει το αρμόδιο Υφυπουργείο, στην έκθεση θα συμμετάσχουν, με εκθεσιακό περίπτερο, 20 εκθέτες με τους οποίους οι ενδιαφερόμενοι θα έχουν την ευκαιρία να συζητήσουν και να τύχουν λεπτομερούς ενημέρωσης.

Μονόδρομος η κάλυψη θέσεων από τρίτες χώρες, τονίζει ο ΠΑΣΥΞΕ προκειμένου να μην υπολειτουργήσουν μονάδες και να μην πέσει το επίπεδο των υπηρεσιών.

Χαιρετίζουν, αλλά

Χαιρετίζουν την προσπάθεια μεν, κρατούν μικρό καλάθι για την επιτυχία της δε, οι ξενοδόχοι, αφού, όπως αναφέρουν, τα αποτελέσματα παρόμοιας προσπάθειας του Υπουργείου Εργασίας την περασμένη χρονιά, δεν αφήνουν περιθώρια για υψηλές προσδοκίες. Μιλώντας στην «Κ» ο γενικός διευθυντής ΠΑΣΥΞΕ Φιλόκυπρος Ρουσσουνίδης τόνισε ότι η βιομηχανία βρίσκεται σε κομβικό σημείο και θα πρέπει να γίνουν ταχύρρυθμες διαδικασίες και να υπάρχει η ευελιξία για κάλυψη κενών θέσεων από προσωπικό τρίτων χωρών. «Θέλουμε να πιστεύουμε ότι το Υπουργείο Εργασίας θα προβεί στις ανάλογες ενέργειες και θα ανοίξει το πλαίσιο εισαγωγής ξένου εργατικού δυναμικού από τρίτες χώρες, το συντομότερο δυνατό χωρίς ιδιαίτερους περιορισμούς, ούτως ώστε να στελεχωθεί η τουριστική βιομηχανία στο έπακρο και να παραμείνουμε στον τουριστικό χάρτη ως μία χώρα η οποία προσφέρει υπηρεσίες αναβαθμισμένες». Σε αντίθετη περίπτωση, ανέφερε, αρκετές μονάδες θα υπολειτουργήσουν και δεν θα μπορέσουν να προσφέρουν το επιθυμητό επίπεδο υπηρεσιών, κάτι που θα έχει άμεσο αντίκτυπο και στο τουριστικό μας προϊόν. Βάσει εκτιμήσεων, αυτή την στιγμή οι ανάγκες προσωπικού στην βιομηχανία ξεπερνούν τις 5-6 χιλιάδες. Στο μεταξύ, οι επενδύσεις στον τουρισμό τρέχουν. Αυτό συνεπάγεται αύξηση των προσφερόμενων θέσεων εργασίας και άρα επιδείνωση της σημερινής εικόνας. Οι ξενοδόχοι αποδίδουν από την πλευρά τους το πρόβλημα σε δύο παράγοντες- την επιστροφή των κοινοτικών εργαζομένων στις χώρες τους, λόγω της αβεβαιότητας της πανδημίας, οι πλείστοι εκ των οποίων δεν επέστρεψαν ποτέ. Η ίδια αβεβαιότητα και η μεταβλητότητα του κλάδου, έστρεψε και τους Κύπριους εργαζόμενους σε άλλες βιομηχανίες με πιο σταθερό και ασφαλές περιβάλλον.

Δεν είναι ελκυστικό

Επιφυλάξεις για το μέγεθος του προβλήματος όπως παρουσιάζεται εκφράζει η ΣΕΚ, κάνοντας λόγο για απροθυμία των ξενοδόχων να δώσουν συγκεκριμένους αριθμούς ανά μονάδα. Πάντως, σε πρόσφατες δηλώσεις του ο Αλέξανδρος Αλεξάνδρου ανέφερε ότι ο τομέας της φιλοξενίας έχει το μεγαλύτερο πρόβλημα εξεύρεσης προσωπικού. Την ίδια ώρα βάσει των στοιχείων της στατιστικής υπηρεσίας, στην κατηγορία Δραστηριότητες Υπηρεσιών Παροχής Καταλύματος και Υπηρεσιών Εστίασης, οι εγγεγραμμένοι άνεργοι ξεπερνούν τις 5 χιλιάδες. Ωστόσο η μεγάλη πλειοψηφία αυτών, φαίνεται ότι πρόκειται για εργαζόμενους με μερική ή ολική αναστολή εργασίας, λόγω εποχικότητας στον τουρισμό. Σε ποιο βαθμό από αυτούς θα επιστρέψουν στην ξενοδοχειακή βιομηχανία, είναι άγνωστο. Γενικότερα μεγάλο μέρος του προβλήματος στη βιομηχανία αποδίδεται και στις συνθήκες και τα ωράρια εργασίας στον κλάδο.

Χαιρετίζουν την προσπάθεια μεν, κρατούν μικρό καλάθι για την επιτυχία της δε, οι ξενοδόχοι, αφού, όπως αναφέρουν, τα αποτελέσματα παρόμοιας προσπάθειας του Υπουργείου Εργασίας την περασμένη χρονιά, δεν αφήνουν περιθώρια για υψηλές προσδοκίες.

Από την πλευρά του ο Νεόφυτος Τιμινής, Γ.Γ. Συντεχνίας Ξενοδοχοϋπαλλήλων ΠΕΟ, κάνει λόγο για ζήτημα που μαστίζει την επισιτιστική βιομηχανία την τελευταία δεκαετία αποδίδοντας ευθύνη σε εργοδότες και εργοδοτικούς συνδέσμους, αφού σε αρκετές περιπτώσεις, όπως ανέφερε, υπάρχει άναρχη διαχείριση του προσωπικού, δεν τηρείται η συλλογική σύμβαση, και δεν παρέχονται οι αυξήσεις και τα ωφελήματα στον εργαζόμενο. Θέματα διαχείρισης προσωπικού περιλαμβάνονται στο κείμενο της νέας συλλογικής σύμβασης, ενώ στις περιπτώσεις που αυτή δεν εφαρμόζεται, ρυθμίζεται βάσει διατάγματος το ύψος των κατώτατων μισθών ανά ειδικότητα. Για παράδειγμα, κυμαίνονται από 881 ευρώ/μήνα για Πόρτερ- υπάλληλο βαλιτσών (υπηρεσία μέχρι έξι μηνών, μέχρι τα 1084 ευρώ/μήνα για υπάλληλο υποδοχής και υπάλληλο μίνιμπαρ. Στα 932 ευρώ είναι ο κατώτατος μισθός για καμαριέρα/καμαριέρη, με υπηρεσία μέχρι 3 μηνών και 982 ευρώ/μήνα για υπηρεσία πέραν των 3 μηνών. Ο κατώτατος μισθός για υπάλληλο πισίνας και υπάλληλο πλυντηρίου είναι τα 972 ευρώ, 982 ευρώ, ο κατώτατος για καθαριστή/καθαρίστρια, 1040 ευρώ για μαθητευόμενο κουζίνας και βοηθό τραπεζοκόμο με υπηρεσία πέραν των 6 μηνών και 1053 ευρώ/μήνα για βοηθό τραπεζοκόμο μπαρ.

Για συνθήκες εργασίας που καθιστούν το επάγγελμα μη ελκυστικό κάνουν λόγο οι συντεχνίες εργαζομένων ΣΕΚ και ΠΕΟ.

Οι εκθέτες

Οι είκοσι εκθέτες που θα συμμετάσχουν στην έκθεση καριέρας στον τομέα της φιλοξενίας είναι το Υφυπουργείο Τουρισμού, η Κυπριακή Εταιρεία Αγροτουρισμού, το Leonardo Hotels & Resorts Mediterranean, St Raphael Resort and Marina, Swiss Education Group, Lordos Hotels (Holdings) Public Limited, Parklane Resort and Spa Limassol, University of Nicosia and Intercollege, Internapa College, Louis Hotels Public Company Limited, Hermes Airports Ltd, PHC Franchised Restaurants Public Ltd, Wizz Air, Cyprus Housekeeper Association, KES College, City of Dreams Mediterranean, Δημόσια Σχολή Ανώτερης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης- (MIEEK) Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, ACC Akademia College, Nissi Beach Resort Ltd και Carierista.

ΑΝΑΛΥΣΗ / *Των* **ΧΟΛΓΚΕΡ ΣΜΙΕΝΤΙΝΓΚ, ΚΑΛΟΥΜ ΠΙΚΕΡΙΝΓΚ, ΣΑΛΟΜΟΝ ΦΙΝΤΛΕΡ, ΜΙΚΙ ΛΙΒΑΪ** *και* **ΜΑΧΜΟΥΝΤ ΑΜΠΟΥ ΓΚΖΑΛΑ***

Το 2023 θα είναι μια λιγότερο συγκλονιστική χρονιά

Μια παγκόσμια πανδημία, ο πόλεμος στην Ουκρανία και η άνοδος του πληθωρισμού. Μετά μια σειρά ασυνήθιστων κραδασμών που έπληξαν την παγκόσμια οικονομία και τις παγκόσμιες αγορές τα τελευταία τρία χρόνια, η βασική μας εκτίμηση για το 2023 είναι απλή. Αναμένουμε η οικονομία και οι αγορές φέτος να επανέλθουν σε εποχές λιγότερο συνταρακτικές. Ωστόσο, δεν θα είναι μια εύκολη διαδρομή.

Οι επιθετικές αυξήσεις επιτοκίων της Fed πιθανότατα θα ωθήσουν την αμερικανική οικονομία σε ήπια ύφεση. Οι περισσότερες οικονομίες στην Ευρώπη προφανώς άρχισαν να συρρικνώνονται στα τέλη του 2022 ήδη. Η δε Κίνα αντιμετωπίζει μια άνευ προηγουμένου αύξηση των μολύνσεων από τον κορωνοϊό και αυτό πέραν των σοβαρών δομικών της προβλημάτων, που θα διαμορφώσουν μια υποτονική ανάπτυξη. Πάντως, ο αντίκτυπος των πρόσφατων κραδασμών φαίνεται ότι θα εξασθενήσει με την πάροδο του χρόνου. Επειτα από μια χειμερινή ύφεση οι ευρωπαϊκές οικονομίες θα αρχίσουν να ανακάμπτουν από το σοκ του πολέμου στην Ουκρανία έως τα μέσα του 2023.

Στην απέναντι πλευρά του Ατλαντικού, οι ΗΠΑ πιθανότατα θα θέσουν υπό έλεγχο τον πληθωρισμό με μια συγκρατημένη ύφεση το 2023, που θα ακολουθείται από μια κυκλική ανάκαμψη το 2024 ως απάντηση στην αλλαγή πλεύσης στην πολιτική της τράπεζας.

Το 2023 μπορεί να εγκαινιάσει μια μετάβαση, η οποία θα επαναφέρει και πάλι την ευρωπαϊκή και την αμερικανική οικονομία σε κάποια κανονικότητα αλλά όχι εκείνην του χαμηλότατου πληθωρισμού και των επίσης χαμηλών επιτοκίων. Αντίθετα, η Ευρώπη και οι ΗΠΑ επιστρέφουν σε πιο φυσιολογικές κυκλικές μεταπτώσεις πέριξ της τάσης ανάπτυξης, ενώ ο πληθωρισμός θα τείνει να είναι ασταθέστερος και ελαφρώς πάνω από 2%. Κατά συνέπεια, τα επιτόκια των κεντρικών τραπεζών θα είναι συνήθως πάνω από 3%, και μερικές φορές ακόμη και πολύ πάνω από αυτό. Οι βασικοί κίνδυνοι είναι οι εξής: Από τη μία πλευρά, η υπερβολική εξοικονόμηση πόρων που συσσωρεύθηκαν κατά τη διάρκεια της πανδημίας θα μπορούσε να επιτρέψει στους καταναλωτές να ξοδέψουν περισσότερα από όσα προβλέπουμε παρά τα υψηλότερα επιτόκια και τους μειωμένους πραγματικούς μισθούς.

Από την άλλη πλευρά, οι επιθετικές αυξήσεις επιτοκίων θα μπορούσαν να μειώσουν περισσότερο τη ζήτηση, ιδίως εάν ο πληθωρισμός στις ΗΠΑ παραμείνει τόσο σταθερός, ώστε η Fed να αυξήσει τα επιτόκια πολύ πάνω από 5,25%. Οι γεωπολιτικές ανησυχίες αυξάνουν τους κινδύνους, ενώ η πορεία των παγκοσμίων αγορών παραμένει δύσκολη λόγω ύφεσης.

* Οι κ. Χόλγκερ Σμιέντινγκ, Κάλουμ Πίκερινγκ, Σάλομον Φίντλερ, Μίκι Λιβάι και Μαχμούντ Αμπού Γκζάλα είναι οικονομολόγοι της Berenberg Bank.

ΑΝΑΛΥΣΗ / *Των* **ΓΟΥΙΛΙΑΜ ΣΟ** *και* **ΦΑΡΙΝΤ ΣΑΟΥΛ / BLOOMBERG**

«Μαύρη» χρονιά το 2022 για τις επενδυτικές τράπεζες

Η χειρότερη χρονιά από το 2016 ήταν η περυσινή για τις μεγαλύτερες επενδυτικές τράπεζες του κόσμου ως προς την επίτευξη συμφωνιών, αλλά και τη διαδικασία συγκέντρωσης κεφαλαίων, καθώς η αύξηση των επιτοκίων και η οικονομική επιβράδυνση «πάγωσε» τον κλάδο. Οι 100 μεγαλύτερες τράπεζες βάσει εσόδων αποκόμισαν 77,1 δισ. δολάρια από συγχωνεύσεις και εξαγορές και την έκδοση μετοχών και ομολόγων το 2022, ποσό που συνιστά μείωση κατά 38% από το προηγούμενο έτος, ανέφερε η BCG Expand Research στο Λονδίνο. Η αξία των συμφωνιών που επιτεύχθηκαν σε παγκόσμιο επίπεδο μειώθηκε κατά ένα τρίτο, στα 3,6 τρισ. δολ. πέρυσι, σύμφωνα με στοιχεία που συνέλεξε το πρακτορείο Bloomberg. «Με τα επίπεδα του πληθωρισμού που έχουμε σήμερα, το περιβάλλον των υψηλών επιτοκίων δεν θα φύγει μέσα σε μια νύχτα και ο φετινός χρόνος αναμένεται επίσης να είναι δύσκολος» επισημαίνει ο Τζόρνταν Γκαλχάρντο Μπουρνέτ, επικεφαλής έκδοσης στην Expand Research. Οι τράπεζες μπορεί να δώσουν έμφαση σε άλλους τομείς, όπως η αγορά των ομολόγων και των εμπορευμάτων, που κατέγραψαν το 2022 πολύ καλές επιδόσεις, αναφέρει ο ίδιος. Τα στοιχεία περιλαμβάνουν περιπτώσεις τραπεζών, όπως Goldman Sachs Group, Citigroup, JP Morgan Chase & Co και Morgan Stanley. Η Goldman Sachs συμμετείχε σε συναλλαγές αξίας 982 δισ. δολ. πέρυσι, το υψηλότερο ποσό μεταξύ των τραπεζών, σύμφωνα με στοιχεία που συνέλεξε το Bloomberg. Ακολουθεί η JP Morgan με 733 δισ. δολ., ποσό μειωμένο κατά 1/3 σε σύγκριση με τη χρονιά που προηγήθηκε. Οι αμερικανικές τράπεζες, που θα αρχίσουν να δημοσιεύουν τα αποτελέσματα του τέταρτου τριμήνου την επόμενη εβδομάδα, έχουν ήδη προειδοποιήσει πως οι δυσμενείς οικονομικές συνθήκες επηρεάζουν τις επιδόσεις. Τα έσοδα από επενδύσεις της Goldman Sachs μειώθηκαν το τρίτο τρίμηνο έως 57%, περισσότερο δηλαδή απ' ό,τι αρχικά είχαν υπολογίσει οι αναλυτές. Σε ό,τι αφορά τη Citigroup, οι προμήθειες από τον τομέα της επενδυτικής τραπεζικής σημείωσαν κατά το ίδιο τρίμηνο πτώση 64%, ενώ η JP Morgan είδε αυτές να μειώνονται κατά 47%. Από την πλευρά τους, οι τραπεζίτες που συμβουλεύουν deals συγχωνεύσεων και εξαγορών, είναι πιθανόν να δουν τα bonus να μειώνονται κατά 20% για την περυσινή χρονιά, σύμφωνα με την Johnson Associates. Το προηγούμενο έτος ήταν για τον κλάδο της επενδυτικής τραπεζικής «σαν να έφτασε το πάρτι στο τέλος του και το hangover να αρχίζει να επιδρά», με τις κυβερνήσεις να αμβλύνουν τη στήριξη που παρείχαν κατά τη διάρκεια της πανδημίας και τη Ρωσία να εισβάλει στην Ουκρανία, επισήμανε ο Τζούλιαν Μορς, CEO της εταιρείας broker Cenkos Securities. Ο ίδιος πιστεύει πως επιπλέον κακές ειδήσεις για τον πόλεμο και την οικονομία έχουν ήδη ληφθεί υπόψη, κάτι που σημαίνει πως οποιαδήποτε θετική έκπληξη θα μπορούσε να οδηγήσει στην ανάκτηση της εμπιστοσύνης στην αγορά.

Οι Κινέζοι αναζητούν εναγωνίως δυτικά εμβόλια κατά του κορωνοϊού

Ενα mRNA δώρο για καταθέσεις άνω των 477.000 ευρώ δίνει τράπεζα του Χονγκ Κονγκ

Η κινεζική κρατική τράπεζα China Citic Bank International στο Χονγκ Κονγκ προσφέρει στους πελάτες ένα εμβόλιο mRNA εάν κάνουν κατάθεση 4 εκατομμυρίων δολαρίων Χονγκ Κογνκ (περίπου 512.000 δολάρια ή 477.000 ευρώ), καθώς επιδιώκει να δελεάσει πελάτες της ηπειρωτικής χώρας που μέχρι τώρα είχαν πρόσβαση μόνο σε τοπικά παραγόμενα εμβόλια. Οπως μεταδίδουν οι Financial Times, το mRNA εμβόλιο των εταιρειών BioNTech/Pfizer δεν είναι ευρέως διαθέσιμο στην ηπειρωτική χώρα, αλλά από καιρό διατίθεται δωρεάν σε μόνιμους κατοίκους του Χονγκ Κονγκ και του Μακάο, καθώς το Πεκίνο επέτρεψε στις δύο περιοχές να ακολουθήσουν διαφορετική στρατηγική εμβολιασμού. Η προσφορά της China Citic Bank International, η οποία έρχεται μετά την κατάργηση των διασυνοριακών περιορισμών της ηπειρωτικής Κίνας με το Χονγκ Κονγκ, δείχνει την επιθυμία των Κινέζων πολιτών για δυτικά εμβόλια παρά την επίσημη κριτική γι' αυτά. Η Κίνα καταγράφει αύξηση των μολύνσεων μετά την ξαφνική ανατροπή της πολιτικής του Πεκίνου για τον μηδενισμό της COVID τον περασμένο μήνα.

Η τράπεζα ενημέρωσε ότι εάν νέοι ή υπάρχοντες πελάτες καταθέσουν νέα κεφάλαια 4 εκατομμυρίων δολαρίων Χονγκ Κονγκ σε ένα λογαριασμό είναι επιλέξιμοι για το εμβόλιο των BioNTech/Pfizer. Αλλα οφέλη για τους κατόχους λογαριασμών περιλαμβάνουν πρόσβαση σε εμβόλιο για την ηπατίτιδα Β, που είναι ενδημική στην Κίνα, καθώς και δωρεάν δοκιμαστική οδήγηση Bentley και εκπτώσεις στο ξενοδοχείο Four Seasons της πόλης, δημοφιλές στην ελίτ της ηπειρωτικής χώρας. Η κινεζική κυβέρνηση έχει επανειλημμένως υποστηρίξει την αποτελεσματικότητα των εμβολίων που αναπτύσσονται τοπικά, πολλά εκ των οποίων βασίζονται σε παλιές τεχνολογίες, ενώ αρνείται να επιτρέψει τη διανομή των εμβολίων της Δύσης. Αρκετά κινεζικά μέσα ενημέρωσης έχουν ασκήσει κριτική και έχουν αμφισβητήσει επαναλημμένως την ασφάλεια των mRNA εμβολίων της BioNTech/Pfizer.

Το mRNA εμβόλιο των εταιρειών BioNTech/Pfizer δεν είναι ευρέως διαθέσιμο στην Κίνα, αλλά διατίθεται δωρεάν σε κατοίκους του Χονγκ Κονγκ και του Μακάο, καθώς το Πεκίνο επέτρεψε στις δύο περιοχές να ακολουθήσουν διαφορετική στρατηγική εμβολιασμού.

Το Πεκίνο αρνείται να επιτρέψει τη διανομή δυτικών εμβολίων και υποστηρίζει την αποτελεσματικότητα των κινεζικών σκευασμάτων.

Εν τω μεταξύ, και άλλες υπηρεσίες εμφανίστηκαν τις τελευταίες εβδομάδες σε όλο το Χονγκ Κονγκ για να καλύψουν τη ζήτηση για το εμβόλιο mRNA, σύμφωνα με το ρεπορτάζ των FT.

Ιδιωτικές κλινικές και ορισμένα ιδιωτικά νοσοκομεία προσφέρουν εμβόλια σε τιμή έως και 2.800 δολάρια Χονγκ Κονγκ (359 δολ.) ανά δόση. Ο όμιλος Virtus Medical, ο οποίος θα προσφέρει τα εμβόλια στους πελάτες από τις 16 Ιανουαρίου, δήλωσε ότι έχει λάβει «εκατοντάδες» αιτήσεις για τα εμβόλια. Ο όμιλος ταξιδιωτικών υπηρεσιών Easson Holdings πουλάει επίσης πακέτο ταξιδιών, στα οποία περιλαμβάνεται και η δυνατότητα εμβολιασμού.

Σύμφωνα με τους Financial Times, ο κινεζικός διανομέας των εμβολίων της BioNTech κατά της COVID, Shanghai Fosun Pharmaeutical Group, ξεκίνησε την προηγούμενη Παρασκευή να δέχεται κρατήσεις από όσους διανέμουν στην ηπειρωτική χώρα οι οποίοι επιθυμούν να κάνουν στο Χονγκ Κονγκ τη δόση των εμβολίων. Η εταιρεία χρεώνει ένα ποσό για την κράτηση ύψους 44 δολαρίων πριν δώσει τη δυνατότητα στους χρήστες να επιλέξουν πότε θα κάνουν τη δόση. Αρκετοί τουρίστες ωστόσο από την ηπειρωτική χώρα κατευθύνθηκαν τους τελευταίους μήνες στο Μακάο για να κάνουν mRNA εμβόλια για την αντιμετώπιση της πανδημίας του κορωνοϊού. Οπως αναφέρει σε ρεπορτάζ το CNBC, ακόμη και εάν οι ασθενείς προσπάθησαν να κλείσουν κάποιο ραντεβού στα μέσα Δεκεμβρίου, οι επόμενες διαθέσιμες περίοδοι για να πραγματοποιηθούν οι δόσεις των εμβολίων στους τουρίστες, στο Macau University of Science and Technology Hospital, ήταν το αργότερο τον Φεβρουάριο.

Διαδηλώσεις κατά της Ακροδεξιάς στο Σάο Πάολο

Πίεση σε Μπάιντεν για έκδοση Μπολσονάρο

«Καμιά αμνηστία»! Με αυτό το κεντρικό σύνθημα, χιλιάδες διαδηλωτές κατέβηκαν στους δρόμους του Σάο Πάολο, του Ρίο ντε Τζανέιρο και άλλων μεγάλων πόλεων, απαιτώντας την παραδειγματική τιμωρία των οπαδών του ακροδεξιού τέως προέδρου Ζαΐρ Μπολσονάρο που πρωτοστάτησαν στην απόπειρα πραξικοπήματος της περασμένης Κυριακής, με τη μαζική εισβολή τους στα κεντρικά κτίρια της εκτελεστικής, νομοθετικής και δικαστικής εξουσίας, στην πρωτεύουσα Μπραζίλια.

Το σύνθημα των διαδηλωτών παρέπεμπε στην αμνηστία που δόθηκε ύστερα από την πτώση της στρατιωτικής δικτατορίας που κυβέρνησε τη Βραζιλία από το 1964 έως το 1985, με αποτέλεσμα οι βασανιστές και οι δολοφόνοι του καθεστώτος να μείνουν ατιμώρητοι. Πρώην λοχαγός του στρατού, ο Μπολσονάρο υπήρξε νοσταλγός της χούντας, εκθείαζε έναν διαβόητο βασανιστή και επί προεδρίας του η κυβέρνηση τιμούσε την επέτειο του πραξικοπήματος.

Περίπου 1.500 στασιαστές είχαν συλληφθεί μέχρι χθες, ύστερα από τη βίαιη διάλυση των κατασκηνώσεων που είχαν στήσει έξω από στρατώνες, πιέζοντας τους στρατιωτικούς να προχωρήσουν σε πραξικόπημα για την ανατροπή του αριστερού προέδρου Λουίς Ινάσιο Λούλα ντα Σίλβα. Τουλάχιστον 1.000 από αυτούς αναμένεται να διωχθούν για οργανωμένο έγκλημα, απόπειρα πραξικοπήματος και βίαιη ανατροπή της δημοκρατικής τάξης, όπως ανακοίνωσε ο υπουργός Δικαιοσύνης Φλάβιο Ντίνο.

Κριτική Λούλα

Μιλώντας στους κυβερνήτες των πολιτειών, ο Λούλα άσκησε δριμεία κριτική στη στρατιωτική ηγεσία για την ανοχή που έδειξε στις συγκεντρώσεις των στασιαστών έξω από τους στρατώνες. «Εκείνοι (οι ακροδεξιοί) ζητούσαν ανοιχτά πραξικόπημα έξω από τα στρατόπεδα, αλλά (οι στρατιωτικοί) δεν έκαναν τίποτα. Ούτε ένας στρατηγός δεν σηκώθηκε να τους πει ότι αυτά τα πράγματα είναι απαράδεκτα», επισήμανε ο πρόεδρος της χώρας, ο οποίος κατηγόρησε επίσης ορισμένες από τις δυνάμεις ασφαλείας για συνενοχή με τους στασιαστές.

Στις ΗΠΑ, ενισχύεται η πίεση στον πρόεδρο Μπάιντεν για την έκδοση του Μπολσονάρο, ο οποίος κατέφυγε στη Φλόριντα του φίλου του Ντόναλντ Τραμπ στις 30 Δεκεμβρίου, δύο ημέρες πριν από την ορκωμοσία του Λούλα, για να αποφύγει δικαστικές διώξεις στη Βραζιλία. Βουλευτές του Δημοκρατικού Κόμματος έχουν ζητήσει την απέλαση του Μπολσονάρο, τονίζοντας ότι δεν είναι δυνατό οι ΗΠΑ να του δώσουν πολιτικό άσυλο. Από το Μεξικό, όπου συνόδευσε τον Μπάιντεν για την τριμερή σύνοδο κορυφής ΗΠΑ - Καναδά - Μεξικού, ο σύμβουλος Εθνικής Ασφαλείας του Λευκού Οίκου, Τζέικ Σάλιβαν, δήλωσε ότι οι ΗΠΑ δεν έχουν λάβει κανένα επίσημο αίτημα από την κυβέρνηση του Λούλα για έκδοση του Μπολσονάρο. Δεν αποκλείεται, όμως, αυτό να συμβεί εντός των προσεχών ημερών, καθώς το Ανώτατο Δικαστήριο της Βραζιλίας θα συζητήσει αίτημα για έκδοση του τέως προέδρου. Το ζήτημα περιπλέκεται διότι ο Μπολσονάρο μπήκε στις ΗΠΑ με διπλωματική βίζα ηγέτη κράτους, αφού ήταν ακόμη πρόεδρος της χώρας του, κάτι που δεν ισχύει σήμερα. Με συνέντευξή του στο CNN Brasil, ο Μπολσονάρο εξήγησε ότι σχεδίαζε να μείνει στις ΗΠΑ έως τα τέλη Ιανουαρίου, αλλά τώρα σχεδιάζει να επιστρέψει νωρίτερα στη Βραζιλία για να δει τους γιατρούς του.

Στο μεταξύ, κυκλοφόρησαν φήμες πως ο Μπολσονάρο ενδέχεται να ζητήσει την ιταλική υπηκοότητα –κάτι που έχουν ήδη πράξει δύο από τους τέσσερις γιους του– μιας και ο προπάππος του είχε γεννηθεί στη βορειοανατολική Ιταλία. Ωστόσο ο Ιταλός υπουργός Εξωτερικών Αντόνιο Ταγιάνι διέψευσε την πληροφορία. «Δεν έχει ζητήσει κάτι τέτοιο και δεν πιστεύω ότι, και αν το πράξει, θα το πετύχει, τουλάχιστον αυτή είναι η θέση μου», δήλωσε ο Ταγιάνι.

«Πολεμάμε με το ΝΑΤΟ, όχι με την Ουκρανία»

Οριστική η ρήξη Ρωσίας-Δύσης, δηλώνει ο Νικολάι Πατρούσεφ, ένας από τους στενότερους συνεργάτες του Πούτιν

Η ρήξη της Ρωσίας με τη Δύση, καταλύτης της οποίας υπήρξε ο πόλεμος στην Ουκρανία, είναι οριστική και καμία μελλοντική εξέλιξη δεν θα μπορέσει να την αναιρέσει: αυτό είναι το συμπέρασμα που προκύπτει αβίαστα αν πιστέψει κανείς τον Νικολάι Πατρούσεφ, γραμματέα του Ρωσικού Συμβουλίου Ασφαλείας και έναν από τους πιο έμπιστους συνεργάτες του Βλαντιμίρ Πούτιν.

«Τα γεγονότα στην Ουκρανία δεν είναι μια σύγκρουση ανάμεσα στη Μόσχα και το Κίεβο. Εδώ πρόκειται για μια στρατιωτική αναμέτρηση ανάμεσα στη Ρωσία και το ΝΑΤΟ, πάνω απ' όλα με τις Ηνωμένες Πολιτείες και τη Βρετανία», δήλωσε ο Ρώσος αξιωματούχος με συνέντευξή του στην εφημερίδα Argumenti i Fakti. «Το σχέδιο των Δυτικών είναι να κατακερματίσουν τη Ρωσία και τελικά να τη σβήσουν από τον πολιτικό χάρτη του κόσμου», προσέθεσε σε άλλο σημείο της συνέντευξης.

Στέλεχος της μυστικής υπηρεσίας KGB, όπως και ο Πούτιν, στα χρόνια του Ψυχρού Πολέμου, ο Πατρούσεφ εκφράζει τους κύκλους του Κρεμλίνου που υιοθετούν την πιο σκληρή γραμμή έναντι της Δύσης και θεωρείται ένας από τους Ρώσους αξιωματούχους με τη μεγαλύτερη επιρροή στον πρόεδρο της χώρας. Η συνέντευξή του στην Argumenti i Fakti διαπνεόταν από σοβιετικού στυλ ανάλυση των μεγάλων δυτικών δυνάμεων και της θέσης της Ρωσίας στον σύγχρονο κόσμο.

Οι ρωσικές δυνάμεις βρίσκονται πολύ κοντά στην κατάληψη της Σολεντάρ και απειλούν το Μπαχμούτ, στην επαρχία Ντονέτσκ.

«Το αμερικανικό κράτος είναι απλώς το κέλυφος για το καρτέλ των τεράστιων πολυεθνικών που κυβερνούν τη χώρα και προσπαθούν να κυριαρχήσουν στον κόσμο... Δεν υπάρχει θέση για τη χώρα μας στη Δύση», υποστήριξε ο Πατρούσεφ, τονίζοντας ότι η Ρωσία πρέπει να ενισχύσει την οικονομική ανεξαρτησία της και καλώντας τους Ρώσους επιχειρηματίες να δείξουν περισσότερο «πατριωτικό πνεύμα».

Τις θέσεις Πατρούσεφ κάλυψε απολύτως ο εκπρόσωπος Τύπου του Κρεμλίνου, Ντμίτρι Πεσκόφ. Ερωτηθείς κατά πόσο συμφωνεί με τα περί σύγκρουσης Ρωσίας - ΝΑΤΟ, ο εκπρόσωπος του Πούτιν απάντησε: «Αντικειμενικά (οι Δυτικοί) έχουν γίνει έμμεσο μέλος της σύγκρουσης, καθώς τροφοδοτούν την Ουκρανία με όπλα, τεχνολογία, πληροφορίες και πάει λέγοντας».

Την ίδια ώρα, ο υπουργός Αμυνας Σεργκέι Σοϊγκού έστελνε μηνύματα για αποφασιστικά μέτρα ενίσχυσης της ρωσικής μαχητικής ικανότητας, στο έδαφος των μαθημάτων που έλαβε η Μόσχα από τον ουκρανικό πόλεμο, αλλά και από την επέμβαση στη Συρία. Μιλώντας σε σύσκεψη της ανώτατης στρατιωτικής ηγεσίας, ο Σοϊγκού έθεσε ως πρώτες προτεραιότητες την ενίσχυση της πολεμικής αεροπορίας και των συστημάτων αεράμυνας. Επιπλέον τόνισε ότι η Ρωσία θα συνεχίσει να ενισχύει την πυρηνική «τριάδα» της –βαλλιστικοί πύραυλοι, υποβρύχια και στρατηγικά βομβαρδιστικά αεροπλάνα– η οποία, κατά δήλωσή του, αποτελεί την κυριότερη εγγύηση της κυριαρχίας της.

Ειδική μνεία έκανε ο Ζελένσκι στους μαχητές που υπερασπίζονται τη Σολεντάρ με το μεγάλο αλατωρυχείο. Ωστόσο, το μεγαλύτερο μέρος της μικρής πόλης είναι υπό τον έλεγχο των Ρώσων. Η Σολεντάρ βρίσκεται λίγα χιλιόμετρα νοτιοδυτικά της μεγαλύτερης πόλης Μπαχμούτ (φωτ.), η οποία αποτελεί τον βασικό στόχο των ρωσικών επιχειρήσεων.

Χθες έγινε γνωστό, εξάλλου, ότι η ρωσική ηγεσία διόρισε τον στρατηγό Αλεξάντερ Λάπιν ως επικεφαλής του Στρατού Ξηράς. Ο διορισμός του προκάλεσε αρνητικά σχόλια από μερίδα στρατιωτικών αναλυτών και bloggers, οι οποίοι είχαν ασκήσει σφοδρή κριτική στον Λάπιν για τις αποτυχίες του στα ουκρανικά μέτωπα, ιδιαίτερα μετά την απώλεια της πόλης Λιμάν, στην ανατολική Ουκρανία, τον περασμένο Οκτώβριο.

Στο μεταξύ, συνεχίζονταν και χθες οι ιδιαίτερα φονικές συγκρούσεις στην επαρχία Ντονέτσκ. Σύμφωνα με το υπουργείο Αμυνας της Βρετανίας, οι δυνάμεις του ρωσικού στρατού και της ιδιωτικής εταιρείας μισθοφόρων Wagner που μάχονται στην περιοχή εναντίον των Ουκρανών είχαν θέσει υπό τον έλεγχό τους το μεγαλύτερο μέρος της μικρής πόλης Σολεντάρ, συμπεριλαμβανομένου του μεγάλου αλατωρυχείου της.

Η Σολεντάρ βρίσκεται λίγα χιλιόμετρα νοτιοδυτικά της μεγαλύτερης πόλης Μπαχμούτ, η οποία αποτελεί τον βασικό στόχο των ρωσικών επιχειρήσεων στην παρούσα φάση. Ο Ουκρανός πρόεδρος Βολοντίμιρ Ζελένσκι έκανε λόγο, στο τελευταίο βιντεοσκοπημένο του μήνυμα, για «πραγματική τρέλα», μιλώντας για μεγάλες απώλειες των ρωσικών στρατευμάτων και για ολοκληρωτική καταστροφή των δύο υπό πολιορκία ουκρανικών πόλεων. Από την πλευρά του, ο αρχηγός του ουκρανικού γενικού επιτελείου, στρατηγός Βαλέρι Ζαλούζνι, προειδοποίησε ότι η Ρωσία ετοιμάζεται για νέα, μεγάλης κλίμακας επίθεση κατά της Ουκρανίας, ενδεχομένως και στην πρωτεύουσα της χώρας, το Κίεβο.

Α.Ρ., REUTERS

Η Μπέρμποκ στο Χάρκοβο

Αιφνιδιαστική επίσκεψη στο Χάρκοβο, τη δεύτερη σε πληθυσμό ουκρανική πόλη, που βρίσκεται κοντά στα ρωσικά σύνορα και αποτελεί προνομιακό στόχο των ρωσικών βομβαρδισμών, πραγματοποίησε χθες η Γερμανίδα ΥΠΕΞ Αναλένα Μπέρμποκ. Προτού συναντηθεί με τον Ουκρανό ομόλογό της, Ντμίτρο Κουλέμπα, η Μπέρμποκ υποσχέθηκε την παροχή πρόσθετων οπλικών συστημάτων στο Κίεβο, ύστερα από την απόφαση της προηγούμενης εβδομάδας για παράδοση ελαφρών αρμάτων μάχης Marder. «Αυτή η πόλη αποτελεί σύμβολο της απόλυτης παράνοιας που χαρακτηρίζει τον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας στην Ουκρανία και των τεράστιων δεινών για τον λαό της χώρας, ιδιαίτερα στο ανατολικό τμήμα της», δήλωσε η επικεφαλής της γερμανικής διπλωματίας. Επιπλέον, τόνισε ότι δεν πρέπει να χαθεί από τον ορίζοντα η προοπτική ένταξης της Ουκρανίας στην Ε.Ε. «Η κυβέρνησή μας θα κάνει συγκεκριμένες προτάσεις στην Ουκρανία ώστε να υπάρξει πρόοδος στην ενίσχυση του κράτους δικαίου, στους ανεξάρτητους θεσμούς και την πάλη κατά της διαφθοράς», προσέθεσε.

ΑΡΘΡΟ

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ**

2023, χρονιά σταθμός

Κατ' αρχάς θέλω να ευχηθώ σε όλες και όλους καλή χρονιά! Ελπίζω ότι το 2023 Θα είναι η χρονιά που θα ξεκαθαρίσουν πολλά ώστε να μπορέσουμε να ζήσουμε τα επόμενα χρόνια ήρεμα και δημιουργικά. Πόσο εφικτό είναι όμως αυτό; Μέσα στο 2023 έχουμε τρεις πολύ σημαντικές εκλογικές αναμετρήσεις στην γειτονιά μας που θα κρίνουν το μέλλον μας. Η πρώτη σημαντική εκλογική αναμέτρηση θα γίνει στην Κύπρο τον Φεβρουάριο όπου και οι τρεις βασικοί υποψήφιοι είχαν θέσεις ευθύνης στις δυο προηγούμενες κυβερνήσεις. Ο Αβέρωφ Νεοφύτου στήριξε τις μεταρρυθμίσεις και την οικονομία στη Βουλή, ο Νίκος Χριστοδουλίδης είχε την ευθύνη των διεθνών σχέσεων και της εξωτερικής πολιτικής και ο Ανδρέας Μαυρογιάννης ήταν αφοσιωμένος στο Κυπριακό πρόβλημα. Στην Ελλάδα οι εκλογές θα γίνουν κάπου μέσα στην άνοιξη όπου εκεί θα αναμετρηθεί ο Μητσοτάκης, ο οποίος άλλαξε τη χώρα κυριολεκτικά, φέρνοντας πίσω την εμπιστοσύνη των επενδυτών από τη μία και θωρακίζοντάς την αμυντικά από την άλλη, με τον Τσίπρα ο οποίος προσπαθεί να ανεβάσει τα νούμερα αντιδρώντας σε ό,τι καλό γίνεται προς όφελος της Ελλάδας. Η τρίτη σημαντική εκλογική αναμέτρηση είναι αυτή στην Τουρκία περίπου την ίδια περίοδο με τις εκλογές στην Ελλάδα, όπου ο Ερντογάν θα αναμετρηθεί με όποιον αφήσει ο ίδιος εκτός φυλακής. Εκεί δυστυχώς ταιριάζει το «μπρος γκρεμός και πίσω ρέμα» γιατί ναι μεν ο Ερντογάν είναι ένας αυταρχικός ηγέτης με παράλογες επιθυμίες, όμως και οι αντίπαλοί του δεν φαίνεται να διαφέρουν πολύ. Οι περισσότεροι από αυτούς, αν όχι όλοι, συμφωνούν με τις παράλογες απαιτήσεις του Τούρκου προέδρου στο Αιγαίο και την Ανατολική Μεσόγειο, δηλαδή στην Κύπρο. Τα σημαντικά όμως είναι δύο. Πρώτον, να γίνουν όλες οι εκλογικές αναμετρήσεις σε ήρεμο περιβάλλον χωρίς πόλωση και τοξικότητα, γιατί αυτό μπορεί να μας επηρεάσει εθνικά, και δεύτερον να εκλεγούν ηγέτες οι οποίοι θα συνεχίσουν τις μεταρρυθμίσεις βελτιώνοντας την οικονομία και την ίδια ώρα να μπορέσουν να καθίσουν όλοι μαζί σε ένα τραπέζι για να λύσουν τις όποιες διαφωνίες προς όφελος των λαών. Η Ελλάδα με την Κύπρο μαζί μπορούν να μεγαλουργήσουν εφόσον οι ηγέτες που θα εκλεγούν αποφύγουν το λαϊκισμό και λειτουργήσουν με ρεαλισμό.

Ο κ. Γιάννης Γεωργούλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων.

Κυριακή 15/01 Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Νέο ράλι τιμών εμπορευμάτων αναμένεται μέσα στο 2023

Λόγω κινεζικής επανεκκίνησης, πιο φθηνής ενέργειας, μείωσης πληθωρισμού

Ανοδικά κινούνται και τα σιτηρά και αγροτικά προϊόντα, καθώς η ζήτηση αναμένεται να αυξηθεί, η προσφορά παραμένει μειωμένη εξαιτίας του πολέμου στην Ουκρανία, ενώ χθες επηρέασε την αγορά το γεγονός ότι προσάραξε στη Διώρυγα του Σουέζ πλοίο που μετέφερε καλαμπόκι από την Ουκρανία στην Κίνα.

Καθώς η Κίνα επιχειρεί την πλήρη επανεκκίνηση της οικονομίας της έχοντας σχεδόν άρει αιφνιδιαστικά όλους τους περιορισμούς κατά της πανδημίας, η προσδοκία για αύξηση της ζήτησης από τη δεύτερη οικονομία στον κόσμο οδηγεί σε άνοδο όλα τα εμπορεύματα. Από το πετρέλαιο μέχρι τον χαλκό σημειώθηκε χθες θεαματική άνοδος, και οι αναλυτές της Goldman Sachs προεξοφλούν μεγάλη άνοδο των εμπορευμάτων μέσα στο νέο έτος χάρη στην επανεκκίνηση της Κίνας, την αποκλιμάκωση της ενεργειακής κρίσης στην Ευρώπη και την υποχώρηση του πληθωρισμού σε παγκόσμιο επίπεδο.

Τις πρώτες ημέρες του νέου έτους το πετρέλαιο υποχωρούσε και την περασμένη εβδομάδα σημείωσε πτώση 8,1% εξαιτίας της νέας έξαρσης κρουσμάτων κορωνοϊού στη δεύτερη σε μέγεθος και πλέον ενεργοβόρα οικονομία του κόσμου. Πολλοί αναλυτές εκτιμούν, άλλωστε, πως στη διάρκεια του πρώτου τριμήνου η ζήτηση της Κίνας για εμπορεύματα θα περιοριστεί σε χαμηλά επίπεδα, καθώς η νέα έξαρση των κρουσμάτων και οι αργίες για τους εορτασμούς του κινεζικού νέου έτους θα περιορίσουν σημαντικά την οικονομική δραστηριότητα. Χθες όμως το Πεκίνο ανακοίνωσε σημαντικές εισαγωγές σε αργό και η Τράπεζα της Κίνας προέβλεψε πως η οικονομία θα επανέλθει σύντομα σε υψηλότερους ρυθμούς ανάπτυξης, καθώς η κυβέρνηση παρέχει στήριξη σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις. Ετσι το πετρέλαιο σημείωσε άνοδο, με το αργό Δυτικού Τέξας να επανέρχεται στα 76 δολ. το βαρέλι. «Η επανέναρξη της Κίνας παραμένει ο κυριότερος παράγοντας που ανεβάζει την αγορά», σχολιάζει ο Κεσάβ Λοχίγια, ιδρυτής της συμβουλευτικής Oilytics, ο οποίος ωστόσο προειδοποιεί πως «η άνοδος της τιμής δεν θα είναι μια ευθεία γραμμή όπως ήταν την περίοδο 2004-2008».

Παράλληλα, τα προθεσμιακά συμβόλαια φυσικού αερίου, που υποχωρούσαν τις προηγούμενες ημέρες, σημείωσαν χθες άνοδο 7,9%. Η παρατεταμένη περίοδος ήπιων θερμοκρασιών έχει περιορίσει τη ζήτηση για θέρμανση και τα αποθέματα παραμένουν σε υψηλότερα επίπεδα από το σύνηθες. Δεδομένης, όμως, της μεγάλης υποχώρησης που σημείωσαν οι τιμές του αερίου στη διάρκεια των τελευταίων εβδομάδων, παράγοντες της αγοράς άρχισαν να εκφράζουν φόβους πως η πτώση της τιμής μπορεί να στρέψει και πάλι τα φορτία του υγροποιημένου φυσικού αερίου (LNG) στις αγορές της Ασίας. Οπως τονίζει ο Σιμόν Τούρι, στέλεχος της ελβετικής εταιρείας εμπορίας ενέργειας MET, «αν τα φορτία LNG στραφούν αλλού, θα αρχίσει να λείπει σημαντικός όγκος προμηθειών θέτοντας κατώτερο όριο στις τιμές». Και όπως επισημαίνουν αναλυτές του Bloomberg, η ενεργειακή κρίση της Ευρώπης δεν έχει λήξει. Οι τιμές του φυσικού αερίου στην Ευρώπη βρίσκονται μεν στο χαμηλότερο επίπεδο από το 2021, αλλά είναι και πάλι τριπλάσιες σε σύγκριση με τον μέσο όρο των τελευταίων δέκα ετών μέχρι το 2020. Στο μεταξύ, άνοδο σημείωναν χθες τα βιομηχανικά μέταλλα, με την τιμή του χαλκού να αυξάνεται κατά 2,69%, ενώ άνοδο 0,85% σημείωσε χθες ο χρυσός φτάνοντας στα 1.880 δολ. η ουγκιά εν μέσω προσδοκιών πως η Federal Reserve θα προχωρήσει σε πιότερες πλέον αυξήσεις επιτοκίων. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις αναλυτών της αγοράς, αν υπάρξουν νέα στοιχεία που εντείνουν την προσδοκία για λιγότερο επιθετική πολιτική από τη Fed, η τιμή του χρυσού θα πάρει νέα ώθηση και ενδέχεται να υπερβεί τα 1.900 δολ. η ουγγιά για πρώτη φορά μετά τον Μάιο του περασμένου έτους.

Η αγορά αναμένει ότι τα στοιχεία για τον Δεκέμβριο θα δείξουν μεγάλη μείωση στην παραγωγή σιτηρών και σόγιας, κάτι που θα ενισχύσει τις τιμές.

Ανοδικά κινήθηκαν, τέλος, και οι τιμές των σιτηρών και αγροτικών προϊόντων, καθώς η ζήτηση αναμένεται να αυξηθεί, η προσφορά παραμένει μειωμένη εξαιτίας του πολέμου στην Ουκρανία, ενώ χθες επηρέασε προσωρινά την αγορά το γεγονός ότι προσάραξε στη Διώρυγα του Σουέζ πλοίο που μετέφερε καλαμπόκι από την Ουκρανία στην Κίνα. Η αγορά αναμένει, άλλωστε, την έκθεση του αμερικανικού υπουργείου Γεωργίας που εκτιμάται πως θα αναφέρει ότι τον Δεκέμβριο σημειώθηκε η μεγαλύτερη μείωση σοδειάς που έχει καταγραφεί από την αρχή του έτους. Η έκθεση θα δοθεί στη δημοσιότητα την Πέμπτη 12 Ιανουαρίου και θα δώσει στοιχεία για την παραγωγή σιτηρών και σόγιας. Αναμένεται να παρουσιάσει μείωση της προσφοράς σιτηρών εξαιτίας του πολέμου στην Ουκρανία και της ξηρασίας που έπληξε μεγάλες περιοχές καλλιέργειας. Την ίδια ημέρα αναμένεται, άλλωστε, να δώσει στη δημοσιότητα η Βραζιλία στοιχεία για τη δική της παραγωγή σιτηρών και σπόρων. Πρόκειται για την πρώτη χώρα στον κόσμο σε παραγωγή σόγιας. Εκτιμάται πως η παραγωγή της θα είναι σε ιστορικά υψηλά επίπεδα παρά την ξηρασία και τον καύσωνα που έπληξαν τις καλλιέργειες στον Νότο της χώρας. Η ξηρασία στις χώρες της Νότιας Αμερικής παραμένει πάντως κύριος παράγοντας που οδηγεί σε άνοδο τα προθεσμιακά συμβόλαια σόγιας.

BLOOMBERG

Εκατομμύρια Κινέζοι τουρίστες ετοιμάζονται να ταξιδέψουν ανά τον κόσμο

Από την Κυριακή που η Κίνα άνοιξε και πάλι τα σύνορά της, εκατομμύρια Κινέζοι τουρίστες ετοιμάζονται να κατακλύσουν τους τουριστικούς προορισμούς ανά τον κόσμο. Στα χρόνια πριν από την πανδημία του κορωνοϊού η Κίνα ήταν η σημαντικότερη στον κόσμο χώρα προέλευσης τουριστών, καθώς το 2019 περίπου 115 εκατ. Κινέζοι δαπανούσαν πάνω από το 250 δισ. δολάρια σε ταξίδια τους εκτός συνόρων.

Οι δαπάνες αυτές έχουν εκλείψει τα τελευταία τρία χρόνια καθώς η Κίνα έκλεισε τα σύνορά της. Κι ενώ η τουριστική κίνηση από την Κίνα ίσως να μην επανέλθει άμεσα στα προ πανδημίας επίπεδα, επιχειρήσεις, βιομηχανίες και χώρες αναμένεται να δεχθούν μεγάλη τόνωση μέσα στο 2023 χάρη στους Κινέζους τουρίστες. Το 2019, περίπου 12 εκατ. Κινέζοι ταξίδευαν ως επιβάτες αεροσκαφών μηνιαίως. Σύμφωνα, όμως, με τον Στιβ Σάξον, συνεργάτη της McKinsey στη Σεντζέν, ο αριθμός αυτός μειώθηκε κατά 95% στη διάρκεια της πανδημίας. Ο ίδιος προβλέπει ότι φέτος το καλοκαίρι θα έχουν φτάσει περίπου στα 6 εκατ. τον μήνα οι Κινέζοι που θα ταξιδεύουν με αεροπλάνο στο εξωτερικό, δεδομένου ότι υπάρχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για ταξίδια στο εξωτερικό από ευκατάστατους νέους Κινέζους που εργάζονται σε καλοπληρωμένες θέσεις.

Εκτόξευση κρατήσεων για τις αργίες του κινεζικού Νέου Ετους.

Από τη στιγμή που το Πεκίνο ανακοίνωσε ότι θα άρει τους περιορισμούς και την υποχρεωτική καραντίνα, έχει σημειώσει άλμα το ενδιαφέρον για διεθνείς πτήσεις και για ξενοδοχεία, όπως καταγράφεται σε αναζητήσεις στην ταξιδιωτική ιστοσελίδα Trip.com. Οι κρατήσεις για ταξίδια στο εξωτερικό στη διάρκεια των αργιών του κινεζικού Νέου Ετους, κάπου ανάμεσα στις 21 και στις 27 Ιανουαρίου, έχουν εκτοξευθεί κατά 540% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του περασμένου έτους, σύμφωνα με τις ταξιδιωτικές ιστοσελίδες της Κίνας.

Φέτος το καλοκαίρι θα έχουν φτάσει περίπου στα 6 εκατ. τον μήνα οι Κινέζοι που θα ταξιδεύουν με αεροπλάνο στο εξωτερικό.

Η μέση δαπάνη για μια κράτηση έχει αυξηθεί κατά 32%. Σύμφωνα με αναλυτές της Goldman Sachs, θα επωφεληθούν τα μέγιστα οι οικονομίες ορισμένων χωρών που είναι ιδιαίτερα δημοφιλείς προορισμοί για τους Κινέζους τουρίστες. Το Χονγκ Κονγκ, για παράδειγμα, έχει τη μεγαλύτερη τουριστική κίνηση από οποιαδήποτε άλλη πόλη στον κόσμο και κατέγραψε 56 εκατ. αφίξεις το 2019, οι περισσότερες από τις οποίες προέρχονταν από την Κίνα. Εκτιμάται πως θα τονωθεί το ΑΕΠ του κατά 7,6% από την αύξηση του τουρισμού από την Κίνα και τις εξαγωγές του. Είχε δεχθεί μείζον πλήγμα όταν έκλεισαν τα σύνορά του με την Κίνα και επλήγησαν κυρίως ο τουρισμός και η αγορά ακινήτων. Υπολογίζει πως μέσα στο 2022 το ΑΕΠ του συρρικνώθηκε κατά 3,2%. Επίσης, το ΑΕΠ της Ταϊλάνδης ενδέχεται να ενισχυθεί κατά 2,9% για τους ίδιους λόγους και της Σιγκαπούρης κατά 1,2%.Κυριότεροι προορισμοί για τους Κινέζους ταξιδιώτες είναι η ευρύτερη περιοχή Ασίας - Ειρηνικού, συμπεριλαμβανομένης της Αυστραλίας, της Ταϊλάνδης, της Ιαπωνίας και του Χονγκ Κονγκ. Συγκαταλέγονται, άλλωστε, ανάμεσα στους πρώτους 10 προορισμούς οι ΗΠΑ και η Βρετανία. Μιλώντας στο CNN, ο Αλεξ Λου, συνεργάτης των TD Securities, τονίζει πως «έχουν αυξηθεί ραγδαία οι καταθέσεις στις τράπεζες στη διάρκεια του περασμένου έτους και αυτό σημαίνει πως τα νοικοκυριά στην Κίνα έχουν συγκεντρώσει σημαντικό όγκο μετρητών». Ενδεχομένως θα υπάρξει και από τους Κινέζους το αντίστοιχο κύμα εκτεταμένων δαπανών που υπήρξε στις ανεπτυγμένες οικονομίες, με τους καταναλωτές να κάνουν «δαπάνες εκτόνωσης και εκδίκησης» για να υπερκαλύψουν τις στερήσεις στις οποίες υποβλήθηκαν λόγω της πανδημίας.

CNN

Επιβράδυνση του ρυθμού ανάπτυξης στην Τουρκία

Η κρατική υπηρεσία στατιστικών στοιχείων της Τουρκίας απομάκρυνε ανώτερο αξιωματούχο που ήταν υπεύθυνος για τη μέτρηση του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος. Είχε προηγηθεί η ανακοίνωση χειρότερων του αναμενομένου στοιχείων, σύμφωνα με πρόσωπα με γνώση της υπόθεσης. Εντείνεται έτσι η ανησυχία γύρω από την ανεξαρτησία του οργανισμού. Σύμφωνα με τις πηγές που μίλησαν στο Bloomberg σε καθεστώς ανωνυμίας, ο Τσιχάτ Ερτσέ Ισμπασάρ, πρόεδρος της διεύθυνσης εθνικών συναλλαγών, μετετέθη σε νέο τμήμα στα τέλη Δεκεμβρίου. Ο ίδιος ο Ισμπασάρ αρνήθηκε να σχολιάσει το θέμα όπως και η Στατιστική Υπηρεσία της Τουρκίας, η TurkStat.

Το γ΄ τρίμηνο του 2022 η οικονομία της Τουρκίας αναπτύχθηκε με τον πλέον αργό ρυθμό που έχει καταγραφεί μετά την κορύφωση της κρίσης της πανδημίας του κορωνοϊού το 2020, σύμφωνα με τα στοιχεία της TurkStat στις 30 Νοεμβρίου. Η επιβράδυνση έρχεται σε αντίθεση με τους στόχους πολιτικής που έχει θέσει ο πρόεδρος της Τουρκίας, Ταγίπ Ερντογάν, ενόψει των προεδρικών και βουλευτικών εκλογών στα μέσα του 2023. Ο επί 20 χρόνια ηγέτης, αρχικά πρωθυπουργός και στη συνέχεια πρόεδρος, της Τουρκίας έχει εξαναγκάσει διά πιέσεων την κεντρική τράπεζα της χώρας να μειώσει τα επιτόκιά της, ακόμη και εν μέσω καλπάζοντος πληθωρισμού. Ζητούμενο της πολιτικής του να ενισχυθεί ο φτηνός δανεισμός για να τονωθούν οι επενδύσεις και η παραγωγή.

Αποπέμφθηκε ο υπεύθυνος της κρατικής στατιστικής υπηρεσίας για τη μέτρηση του ΑΕΠ.

Η αύξηση του ΑΕΠ το γ΄ τριμήνο της τάξης του 3,9% σε ετήσια βάση ήταν ακόμη κι έτσι μεταξύ των υψηλότερων στο πλαίσιο των χωρών του G20, ήταν ωστόσο χαμηλότερη των προβλέψεων των αναλυτών σε έρευνα του Bloomberg. Το β΄ τρίμηνο, η τουρκική οικονομία είχε αναπτυχθεί με ρυθμό 7,7%. Η TurkStat ανέφερε ότι τα στοιχεία για το ΑΕΠ θα αναθεωρηθούν τον Αύγουστο, δηλαδή μετά τις εκλογές, οι οποίες θα διεξαχθούν το αργότερο τον Ιούνιο. Το ετήσιο ΑΕΠ για το 2022 θα ανακοινωθεί πριν από τις εκλογές και θα αποτελέσει τεστ για το κατά πόσον οι πολιτικές Ερντογάν πέτυχαν τον στόχο για οικονομική ανάκαμψη. Δύο ανώτεροι αξιωματούχοι οι οποίοι επόπτευαν τα στοιχεία για τον πληθωρισμό εγκατέλειψαν τις θέσεις τους πέρυσι, ενώ ο επικεφαλής της TurkStat απομακρύνθηκε από το πόστο του πριν κλείσει χρόνο στη θέση. Ο πληθωρισμός στην Τουρκία κλιμακώθηκε μέσα στο 2022 στο 85%, πριν υποχωρήσει κοντά στο 65% τον Δεκέμβριο. Οι τιμές παραγωγού είχαν φτάσει να αυξάνονται σε τριψήφιο ποσοστό πριν υποχωρήσουν στο 98%.

Ενώ οικονομολόγοι και πολιτικοί της αντιπολίτευσης κατηγορούν την κυβέρνηση για μαγείρεμα στοιχείων, ο υπουργός Οικονομικών Νουρεντίν Νεμπάτι αρνείται κάθε σχετική κατηγορία.

BLOOMBERG

Η αύξηση του τουρκικού ΑΕΠ το γ΄ τρίμηνο του 2022 κατά 3,9% σε ετήσια βάση ήταν χαμηλότερη των προβλέψεων των αναλυτών σε έρευνα του Bloomberg. Το β΄ τρίμηνο, η τουρκική οικονομία είχε αναπτυχθεί με ρυθμό 7,7%.

Μοναδικό **οικοσύστημα υπηρεσιών** αποκλειστικά για **e-shops!**

Για περισσότερες πληροφορίες σαρώστε τον κωδικό QR.

G.A.P. VASSILOPOULOS GROUP

ups Authorised Service Contractor · GAP AKIS EXPRESS · Western Union WU · DSV · payments · WORLDLINE · G.A.P. VASSILOPOULOS WAREHOUSING LOGISTICS LTD · fetch

ΝΕΑ ΣΕΙΡΑ

ΜΕΓΑΛΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Disney

ΤΑ ΑΠΑΝΤΑ ΤΟΥ ΡΟΜΑΝΟ ΣΚΑΡΠΑ

© 2022 Disney

Ο ΣΕΛΗΝΙΑΚΟΣ ΑΝΤΙΛΑΛΟΣ

Κυριακή

15/01

Θυμίζει Ντίκενς

Η Ντιάνα Φου, ειδική επί θεμάτων κινεζικής πολιτικής στο Brookings Institution, σημείωσε πως «η πολιτική μηδενικής ανοχής στον κορωνοϊό έχει πλήξει περισσότερο τους φτωχούς παρά τους πλούσιους και έχει επιτείνει εις το έπακρον το χάσμα ανάμεσα στους έχοντες και τους μη έχοντες της Κίνας που θυμίζει τα έργα του Ντίκενς».

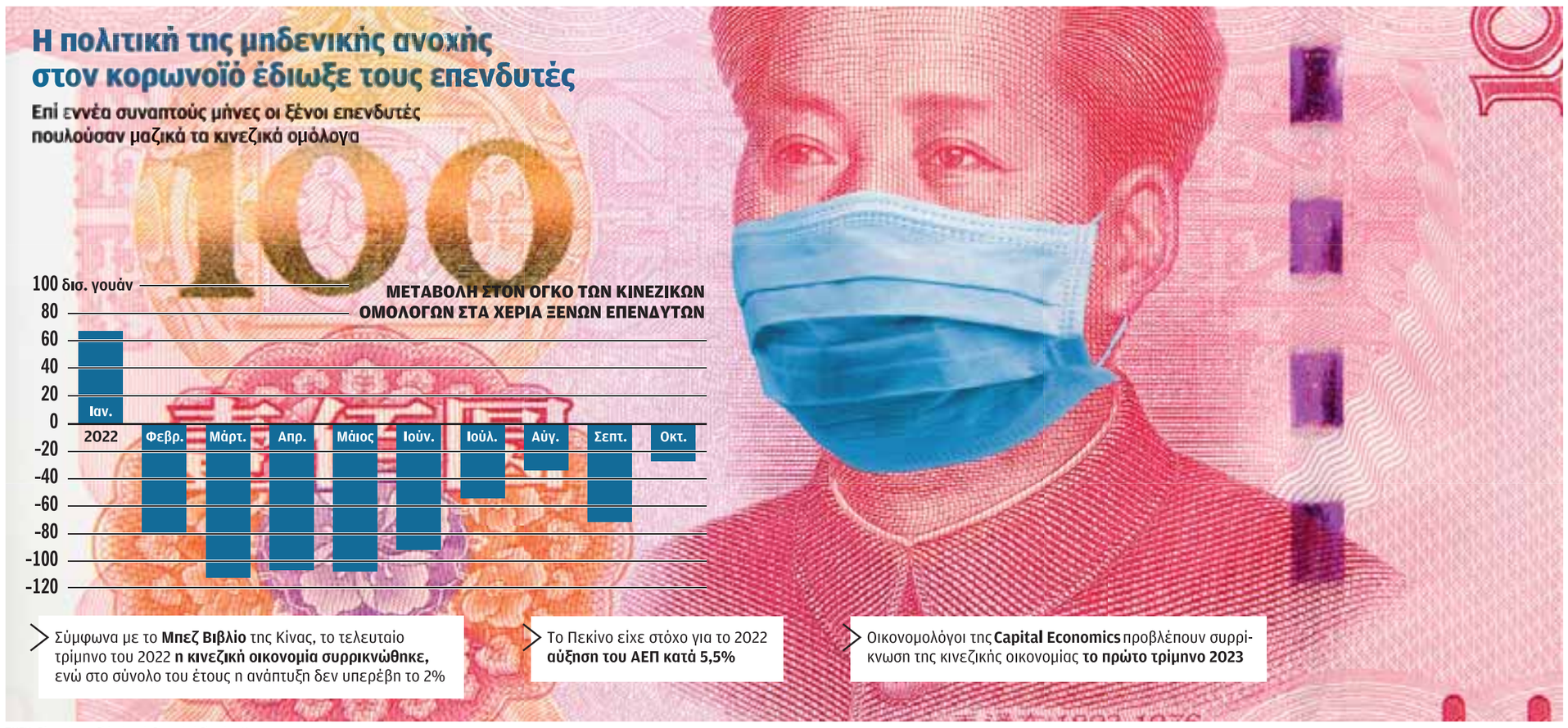

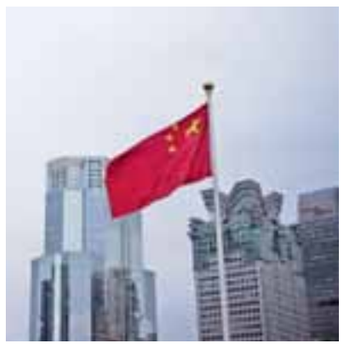

Η ανάκαμψη

Ο διευθυντής του Διεθνούς Μπεζ Βιβλίου της Κίνας (CBBI), Ντέρεκ Σίσορς, τόνισε προσφάτως πως «με το νέο κύμα κρουσμάτων, τις επενδύσεις να έχουν υποχωρήσει στα χαμηλά δέκα ετών και τις νέες παραγγελίες να μειώνονται, δεν είναι ρεαλιστικό να περιμένει κανείς ουσιαστική ανάκαμψη της κινεζικής οικονομίας το πρώτο τρίμηνο».

Βαρύ το πλήγμα των lockdowns στην Κίνα

Κλυδωνισμοί στην οικονομία, διευρύνθηκαν οι ανισότητες μεταξύ αγροτικών και αστικών περιοχών

Της **ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΘΗ**

Εξέπληξε την κοινή γνώμη αλλά και τους οικονομολόγους και τους πολιτικούς των δυτικών κοινωνιών η ακραία, σκληρή και παρατεταμένη εφαρμογή της επί τρία χρόνια. Αιφνιδίασε η ασυνήθιστη για τα κινεζικά δεδομένα κλίμακα της κοινωνικής αντίδρασης και σοκάρισε η βίαιη καταστολή αυτής της αντίδρασης. Και τελικά αποσύρθηκε χωρίς καμία εξήγηση ούτε από τον πρόεδρο Σι Τζινπίνγκ που την επέλεξε, αλλά ούτε από κανέναν άλλον. Στο μεταξύ, όμως, είχε προλάβει να προκαλέσει ζημιά τόσο στην οικονομία όσο και στην κοινωνία της Κίνας, με ίσως βαθύτερη και πιο δύσκολα αντιστρέψιμη τη διεύρυνση των ούτως ή άλλως χαοτικών ανισοτήτων στη δεύτερη οικονομία του πλανήτη.

Η πολιτική της μηδενικής ανοχής στον κορωνοϊό έπληξε ποικιλοτρόπως τα φτωχά στρώματα της Κίνας τη στιγμή που διακηρυγμένος στόχος και προτεραιότητα του Κινέζου προέδρου είναι «η κοινή ευημερία», η γεφύρωση των ανισοτήτων και η επιστροφή στις αξίες του σοσιαλισμού. Προσείλκυσε το ενδιαφέρον των διεθνών ΜΜΕ, που εστιάστηκαν, όμως, σε όσα άπτονται των συμφερόντων του δυτικού κόσμου: την πτώση στην κατανάλωση και τη βιομηχανική παραγωγή, τη ραγδαία επιβράδυνση της ανάπτυξης και τα συνεπακόλουθα ρήγματα στην παγκόσμια εφοδιαστική αλυσίδα. Μοιάζει, αντίθετα, να κρύβεται σε ένα έρεβος το καθοριστικό οικονομικό πλήγμα που έχουν δεχθεί οι λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες της αχανούς χώρας, οι αγροτικοί πληθυσμοί της, τα φτωχότερα στρώματα και γενικότερα οι μη έχοντες. Τα εκτεταμένα lockdowns περιόρισαν δραματικά την πρόσβαση στην εκπαίδευση και εν προκειμένω στην τηλεκπαίδευση για τα παιδιά των φτωχών οικογενειών αγροτικών περιοχών κλείνοντας τον μοναδικό δρόμο προς την κοινωνική ανέλιξη. Και αυτό συμβαίνει ενώ η ανεργία των νέων της Κίνας βρίσκεται σε ιστορικά υψηλά επίπεδα, καθώς έπειτα από τρία χρόνια lockdowns και διακοπών στην παραγωγή και την οικονομική δραστηριότητα μεγάλη μερίδα των νέων δεν είχαν καμία ευκαιρία να διοχετευθούν στην αγορά εργασίας.

Η πολιτική της μηδενικής ανοχής στον κορωνοϊό περιόρισε δραματικά την πρόσβαση στην εκπαίδευση για τα παιδιά των φτωχών οικογενειών.

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των Ηνωμένων Εθνών, την περίοδο των σκληρών lockdowns σχεδόν 1,5 δισ. μαθητές σχολείου ανά τον κόσμο βρέθηκαν σε μειονεκτική θέση ως προς τις δυνατότητές τους να συνεχίσουν την εκπαίδευσή τους μέσω Ιντερνετ όταν έκλεισαν τα σχολεία τους. Στην Κίνα, όμως, τα μακροχρόνια lockdowns αντέστρεψαν τις προσπάθειες που καταβάλλονταν τα τελευταία χρόνια με τεράστιες επενδύσεις του κράτους στα σχολεία και γενικότερα στην εκπαίδευση στις αγροτικές περιοχές. Το ζητούμενο αυτών των προσπαθειών ήταν να γεφυρωθεί το χάσμα ανάμεσα στα πλούσια στρώματα των αστικών κέντρων και τους φτωχούς της υπαίθρου σε ό,τι αφορά την πρόσβαση των μαθητών στη σύγχρονη εκπαίδευση.

Με το πρώτο σκληρό lockdown, άλλωστε, το κινεζικό υπουργείο Παιδείας και οι συναφείς Αρχές έσπευσαν να επεκτείνουν τις συνδέσεις με το Ιντερνετ σε όλες τις αγροτικές περιοχές της χώρας για να διασφαλίσουν τη μετατροπή των σχολείων σε τηλεκπαίδευση. Η ποιότητα της σύνδεσης ήταν, όμως, κακή, ενώ την ίδια στιγμή ήταν περιορισμένες οι δυνατότητες πρόσβασης που είχαν τα παιδιά των φτωχών αγροτικών οικογενειών. Πολλές από τις οικογένειες αυτής της κατηγορίας είχαν τρία παιδιά, αλλά διέθεταν στο σπίτι μόνο έναν φορητό υπολογιστή και ένα ή δύο κινητά τηλέφωνα. Στην πράξη αυτό σήμαινε ότι δεν μπορούσαν να έχουν όλα τα παιδιά ταυτόχρονη πρόσβαση στην τηλεκπαίδευση. Τα παιδιά των εύπορων οικογενειών στα αστικά κέντρα είχαν σαφώς καλύτερη πρόσβαση στην τηλεκπαίδευση και συνήθως πολύ καλύτερες συνθήκες στο σπίτι, ειδικότερα όταν οι γονείς τους ήταν ήδη απόφοιτοι πανεπιστημίων και σε θέση να τα βοηθήσουν.

Οι επιχειρήσεις

Περιγράφοντας τον αντίκτυπο της μηδενικής ανοχής στον κορωνοϊό, ο πρόεδρος του Εμπορικού Επιμελητηρίου της Ε.Ε. στην Κίνα, Γεργκ Βούτκε, επισήμανε πως οι επιχειρήσεις σίγουρα δεν θα σπεύσουν να αυξήσουν την έκθεσή τους στην Κίνα, ακόμη κι αν η στροφή που κάνει η κυβέρνηση «ενδέχεται» να τονώσει την επιχειρηματική εμπιστοσύνη.

Αβεβαιότητα για ανάπτυξη και υγειονομική κρίση

Στην πρώτη φάση της πανδημίας η οικονομία της Κίνας εξέπληξε με τις αντοχές της, καθώς ήταν η μοναδική από τις μεγάλες οικονομίες που έκλεισε το φοβερό 2020 με θετικό ρυθμό ανάπτυξης. Ωστόσο έπειτα από τρία χρόνια μηδενικής ανοχής στον κορωνοϊό, οι αντιστάσεις της κάμφθηκαν, η βιομηχανική παραγωγή μειώθηκε, η οικονομική δραστηριότητα σημείωσε πτώση σε όλους τους τομείς, η εμπιστοσύνη καταναλωτών και επιχειρήσεων υποχώρησε σχεδόν σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα και γνώρισε πρωτοφανή κρίση η αγορά ακινήτων που αντιπροσωπεύει το 30% του ΑΕΠ της Κίνας.

Τους πρώτους 11 μήνες του 2022 οι πωλήσεις ακινήτων σημείωσαν πτώση 26% και οι επενδύσεις στον τομέα πτώση 9,8%. Οι εκτιμήσεις για την ανάπτυξή της στο σύνολο του 2022 κυμαίνονται από 2,8% έως 3,2% και εμφανίζουν εντελώς εξωπραγματικό τον στόχο του 5,5% που είχε θέσει το Πεκίνο για το περασμένο έτος. Τα τελευταία στοιχεία από το διεθνές Μπεζ Βιβλίο της Κίνας, διεθνή έκδοση με ανεξάρτητα οικονομικά στοιχεία, φέρουν την κινεζική οικονομία να έχει συρρικνωθεί το τελευταίο τρίμηνο του περασμένου έτους και την ανάπτυξη της δεύτερης οικονομίας στον κόσμο στο σύνολο του 2022 να μην έχει υπερβεί το 2%. Σε μεγάλα βιομηχανικά εμπορικά κέντρα της Κίνας, όπως στην πόλη Γκουανγκτζού αλλά και σε περιοχές του Πεκίνου, βλέπει κανείς δρόμους γεμάτους με κλειστά καταστήματα και αγγελίες πώλησης των επιχειρήσεων.

Μοιραία, η αβεβαιότητα που περιβάλλει αυτή τη στιγμή τόσο την οικονομία όσο και την υγειονομική κρίση αναγκάζει τους καταναλωτές να περιορίζουν τις δαπάνες τους. Και σαν να μη φτάνουν όλα αυτά, η ενεργειακή κρίση και ο πληθωρισμός στις ανεπτυγμένες οικονομίες έχουν προκαλέσει ραγδαία πτώση της εξωτερικής ζήτησης για τα κινεζικά προϊόντα. Το εμπόριο, που αντιπροσωπεύει περίπου το 20% του κινεζικού ΑΕΠ και προσφέρει 180 εκατ. θέσεις εργασίας, υφίσταται ισχυρούς κραδασμούς τους τελευταίους μήνες ακριβώς εξαιτίας της επιβράδυνσης άλλων οικονομιών. Τον περασμένο μήνα οι φορτώσεις κινεζικών προϊόντων μειώθηκαν κατά 8,7% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του περασμένου έτους, καταγράφοντας τη χειρότερη εικόνα μετά τον Φεβρουάριο του 2020.

Και τα προγνωστικά δεν είναι εξαιρετικά ενθαρρυντικά καθώς η σχεδόν ασύντακτη και σίγουρα χωρίς την απαιτούμενη προετοιμασία άρση της πολιτικής μηδενικής ανοχής στον κορωνοϊό οδήγησε σε νέα εκτόξευση των κρουσμάτων. Έτσι, προς το παρόν αποβαίνει εις βάρος της οικονομίας καθώς πολλές βιομηχανίες αναγκάζονται και πάλι να μειώσουν την παραγωγή, αφού νοσούν πολλοί υπάλληλοί τους.

Οικονομολόγοι της Capital Economics προειδοποιούν πως «η ζωή με τον κορωνοϊό θα είναι πιο δύσκολη από όσο νομίζουν πολλοί». Προβλέπουν πως το κινεζικό ΑΕΠ θα συρρικνωθεί το πρώτο τρίμηνο του 2023 κατά 0,5%, αλλά ευελπιστούν πως στο σύνολο του έτους η κινεζική οικονομία θα σημειώσει ανάπτυξη 5%.

Τραπεζικά στελέχη κόβουν τις πολυτέλειες με... εντολή του Κινέζου προέδρου Σι

Και όμως υπάρχουν κάποια κλιμάκια του ιδιωτικού τομέα που προσπαθούν να συμμορφωθούν με το αίτημα του προέδρου Σι για «κοινή ευημερία» και για μείωση των ανισοτήτων. Και βρίσκονται στον πλέον απίθανο τομέα, των χρηματιστηριακών και των χρηματοπιστωτικών. Ενδεχομένως δεν είναι πάντα από την καλή τους θέληση η προσπάθεια.

Η China International Capital Corp (CICC), η πρώτη επενδυτική τράπεζα της Κίνας με διεθνή παρουσία, αποφάσισε να απαγορεύσει στα στελέχη της να ταξιδεύουν στην πρώτη θέση τόσο στις διεθνείς πτήσεις όσο και στις πτήσεις στο εσωτερικό της χώρας. Απαιτεί μάλιστα να κλείνουν τις φτηνότερες θέσεις στα τρένα της χώρας, ενώ περιορίζει στα 850 γουάν την ημέρα, ποσό αντίστοιχο των 123 δολαρίων, όλα τα έξοδα παραμονής σε ξενοδοχεία και γευμάτων. Εν ολίγοις έχει μειώσει τα προβλεπόμενα έξοδα παραστάσεως των στελεχών της κατά 38%. Με τη νέα αυτή πολιτική της, η εν λόγω επενδυτική που έχει έδρα στο Πεκίνο θεωρεί ότι συμμορφώνεται με το πνεύμα των διακηρυγμένων στόχων του Κινέζου προέδρου και της κυβέρνησης γενικότερα. Και δεν είναι η μόνη. Αλλες κινεζικές χρηματιστηριακές, όπως οι Citic Securities Co και CSC Financial Co, έχουν ήδη μειώσει τον προϋπολογισμό που διαθέτουν για τα επαγγελματικά ταξίδια των στελεχών τους. Υφίστανται, βέβαια, εντεινόμενες πιέσεις από τις Αρχές που τις καλούν να μειώσουν τους μισθούς και το γενικότερο κόστος ώστε να στηρίξουν την ανάκαμψη της Κίνας από την ύφεση της πανδημίας. Επίσης, πολλές εταιρείες του χρηματοπιστωτικού τομέα, συμπεριλαμβανομένου ακόμη και του κρατικού επενδυτικού ταμείου και των μεγαλύτερων τραπεζών της χώρας, έχουν λάβει από τις αρχές του 2021 διεξοδικές οδηγίες από τις Αρχές για το πώς θα περιορίσουν τις αμοιβές των στελεχών τους. Σύμφωνα με πηγές που έχουν γνώση του θέματος και μίλησαν εμπιστευτικά στο Bloomberg, οι οδηγίες αυτές βασίζονται στα οκτώ σημεία των κανόνων που εξέδωσε η ηγεσία της Κίνας το 2012. Στόχος ήταν τότε η επιβολή πειθαρχίας στα μέλη του Κομμουνιστικού Κόμματος, καθώς το Πεκίνο επεδίωκε να τιθασεύσει τη διάθεση ορισμένων στελεχών για επιδεικτικά πλούσια ζωή και καταχρηστική εκμετάλλευση προνομίων, των αμαρτιών εν ολίγοις που έχουν σπιλώσει την κινεζική ηγεσία και έχουν προκαλέσει την εκ μέρους της εκστρατεία κατά της διαφθοράς. Σημειωτέον ότι και οι υπεράκτιες εταιρείες οφείλουν να εκπονήσουν δικά τους σχέδια που να αντανακλούν τη συμμόρφωσή τους με τα επίμαχα οκτώ σημεία των κανόνων. Παράλληλα, τα στελέχη των κινεζικών τραπεζών δεν έχουν πλέον το δικαίωμα να χρησιμοποιούν τα εταιρικά αυτοκίνητα για προσωπική χρήση και ιδιαιτέρως για λόγους ψυχαγωγίας, πολλώ δε μάλλον για τη μεταφορά τους σε ακριβά κέντρα διασκέδασης, σε μπαρ ή και σε πολυτελείς χώρους για επαγγελματικές και επιχειρηματικές συζητήσεις. Θεωρητικά ίσχυε πάντα η απαγόρευση στη χρήση των εταιρικών αυτοκινήτων για προσωπικούς λόγους. Τώρα όμως τα σχετικά έγγραφα παραθέτουν λεπτομερώς τους προορισμούς για τους οποίους δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν τα εταιρικά αυτοκίνητα. Και είναι ενδεικτικό ότι σε αυτούς συγκαταλέγεται και η μεταφορά όχι μόνον σε εμπορικά κέντρα αλλά και σε σχολεία και νοσοκομεία.

BLOOMBERG

ΑΝΑΛΥΣΗ

Η σιγουριά της αβεβαιότητας στις οικονομικές προβλέψεις

Του **ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ**

Πριν από ένα χρόνο, όλες οι προβλέψεις ήταν εφιαλτικές. Ο πληθωρισμός βρισκόταν σε φάση εκτόξευσης και σύμφωνα με τις αναλύσεις η κατάσταση θα ήταν ανεξέλεγκτη. Σ' ένα από τα ψύχραιμα της εποχής δημοσιεύματα διαβάζαμε: «Οι πληθωριστικές πιέσεις θα διαρκέσουν αρκετά ακόμη, προκαλώντας μεγάλα προβλήματα σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις, την ώρα που οι τιμές στην ενέργεια κάνουν ξανά ράλι». Ευτυχώς πέρασε κι αυτό, χωρίς να συμβεί η προαναγγελθείσα καταστροφή, καθώς ο πληθωρισμός μάλλον θα αποκλιμακωθεί νωρίτερα από ό,τι νομίζαμε. Σήμερα ο πληθωρισμός είναι υπαρκτό πρόβλημα, αλλά υποχωρεί παντού. Ο Γενικός Δείκτης Τιμών Καταναλωτή τον Νοέμβριο 2022, σε σύγκριση με τον Οκτώβριο 2022 δεν παρουσίασε μεταβολή. Κατά την αντίστοιχη σύγκριση του προηγούμενου έτους σημειώθηκε αύξηση 0,5%. Τον Νοέμβριο, η μεταβολή τιμών παραγωγού στη βιομηχανία εμφανίζει

Η άνοδος και η πτώση του πληθωρισμού σε σύντομο διάστημα θα αφήσουν συνέπειες στην αγορά.

μείωση, -5,8% σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα. Αλλά και στις υπηρεσίες το γ΄ τρίμηνο του έτους οι τιμές είχαν μείωση ή μηδενική αύξηση με εξαίρεση τις αεροπορικές και ακτοπλοϊκές μεταφορές, σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο.

Ακόμα και στη Γερμανία που έχει μεγαλύτερη εξάρτηση από το ρωσικό φυσικό αέριο, ο πληθωρισμός περιορίζεται. Οι τιμές εισαγωγών που είχαν εκτοξευτεί, αντιστράφηκαν και τον Νοέμβριο σημείωσαν τη μεγαλύτερη πτώση από το 1962. Η πτώση του πετρελαίου και η ενίσχυση του ευρώ ενίσχυσαν όλες σχεδόν τις οικονομίες της Ευρωζώνης.

Είναι σαφές βέβαια ότι για διάστημα απροσδιόριστης διάρκειας ο πληθωρισμός θα είναι πάνω από τα όρια που είχε ορίσει η ΕΚΤ και συνεπώς τα επιτόκια θα παραμείνουν σε σχετικά υψηλά επίπεδα. Προφανώς, αν περιοριστεί η κατανάλωση ή μειωθούν οι τιμές ενέργειας ο πληθωρισμός θα αποκλιμακωθεί ταχύτερα, εκτίμηση που σήμερα φαίνεται πιθανότερο ενδεχόμενο από ό,τι πριν από λίγους μήνες.

Η άνοδος και η πτώση του πληθωρισμού σε σύντομο διάστημα όμως θα αφήσουν συνέπειες στην αγορά και στις επιχειρήσεις. Κάποιοι αποδείχθηκαν «άτυχοι», επειδή χρειάζονταν χρηματοδότηση όταν αυξάνονταν τα επιτόκια για να υλοποιήσουν σχέδια που αποφάσισαν την περίοδο μηδενικών επιτοκίων. Το «ακριβό» χρήμα έχει ήδη ως συνέπεια την εγκατάλειψη επιχειρηματικών συμφωνιών, πτώση μετοχών αλλά και την απαξίωση κρυπτονομισμάτων. Αλλοι πάλι, είδαν να περιορίζεται το διαθέσιμο εισόδημά τους μετά την περίοδο της πανδημίας. Ολοι ελπίζουν στην αποκατάσταση των ροών πετρελαίου και φυσικού αερίου ώστε να επιστρέψει η κανονικότητα, αλλά στην πράξη απλώς θα αλλάξουμε προβλήματα. Η ρωσική εισβολή στην Ουκρανία αναστάτωσε την αγορά ενέργειας, αλλά διαφορετικά αίτια οδηγούν στην άνοδο τιμών πρώτων υλών, μετάλλων, κάποιων τροφίμων. Σε αυτά περιλαμβάνονται οι ρυθμίσεις που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή, τις πρώτες ύλες που έχουν ξαφνικά υψηλή ζήτηση επειδή ο κόσμος υιοθετεί προϊόντα όπως ηλεκτρικά αυτοκίνητα ή τεχνολογίες όπως το υδρογόνο που δεν έχουν ακόμα ωριμάσει. Το βέβαιον είναι ότι όσο αυξάνεται η θερμοκρασία του πλανήτη, τόσο θα πλήττονται κλάδοι που μολύνουν την ατμόσφαιρα όπως η βιομηχανία επεξεργασίας πετρελαίου, η χαλυβουργία, η τσιμεντοβιομηχανία κ.ά. Ωστόσο είναι μια περίοδος έντονων κινήσεων. Μπορεί η υλοποίηση εξαγορών και συγχωνεύσεων να μη φαίνεται ελκυστική, υπάρχουν όμως διεθνώς κλάδοι όπως η φαρμακοβιομηχανία ή και τεχνολογικές εταιρείες που διαθέτουν υψηλή ρευστότητα και ίσως αξιοποιήσουν επενδυτικές ευκαιρίες κάνοντας σε χαμηλές τιμές εξαγορές που δεν ήταν αναμενόμενες. Ισως, μερικές από αυτές θα ανακαλύψουν εταιρείες που έχουν διατηρήσιμη υψηλή κερδοφορία ή τα έσοδά τους δεν απαξιώνονται από τον πληθωρισμό όπως οι υποδομές.

Το βέβαιον είναι ότι ο κόσμος θα παραμείνει όπως σήμερα. Απρόβλεπτος.

Πρόσθετα χρήματα από κρατικές εταιρείες, βιομηχανίες ζητεί ο Πούτιν

Για να καλύψει τις ανάγκες χρηματοδότησης του πολέμου στην Ουκρανία

Εξαιρετικά δαπανηρός αποδεικνύεται ο πόλεμος της Ρωσίας στην Ουκρανία και εξωθεί τον Ρώσο πρόεδρο σε ανορθόδοξες επιλογές προκειμένου για τη χρηματοδότησή του. Σύμφωνα με σχετικό ρεπορτάζ του Bloomberg, καθώς οι δαπάνες για τον πόλεμο συσσωρεύονται η ρωσική κυβέρνηση επιδιώκει να αντλήσει έσοδα από υψηλότερα μερίσματα κρατικών εταιρειών και εφάπαξ εισφορές. Η κυβέρνηση έχει ήδη δώσει εντολή για μείωση όσων δημοσίων δαπανών δεν έχουν σχέση με την άμυνα της χώρας και τις ένοπλες δυνάμεις. Σχεδιάζει μάλιστα να αποσπάσει περισσότερα χρήματα από παραγωγούς εμπορευμάτων και κρατικές εταιρείες. Οπως μεταδίδει το Bloomberg, σύμφωνα με οδηγίες που εκδόθηκαν από τον πρωθυπουργό Μιχαήλ Μισούστιν στα μέσα Δεκεμβρίου, η κυβέρνηση προτείνει μεταξύ άλλων να χορηγήσουν στο ρωσικό κράτος υψηλότερα μερίσματα οι κρατικές εταιρείες αλλά και μια «εφάπαξ εισφορά» οι παραγωγοί λιπασμάτων και άνθρακα.

Το έγγραφο, αντίγραφο του οποίου είδε το Bloomberg, αποκαλεί την προσπάθεια μέρος της «κινητοποίησης εσόδων». Προβλέπει επίσης να διατεθούν

Το ρωσικό υπουργείο Οικονομικών αναμένει πως το έλλειμμα θα φτάσει στο 2% τόσο το 2022 όσο και το 2023.

175 δισ. ρούβλια, ποσό αντίστοιχο των 2,4 δισ. δολαρίων, σε επιπλέον δαπάνες για την επανεγκατάσταση 100.000 ανθρώπων από τη Χερσώνα στη Ρωσία. Σύμφωνα με πολιτικούς αναλυτές, το σχέδιο αυτό του Ρώσου προέδρου αποτελεί προφανή παραδοχή ότι το Κρεμλίνο έχει ελάχιστες ελπίδες να ανακαταλάβει την ουκρανική περιοχή που οι δυνάμεις του εγκατέλειψαν το φθινόπωρο λίγες εβδομάδες μετά την παράνομη προσάρτησή της.

Ο προϋπολογισμός της Ρωσίας συμπιέζεται ολοένα και περισσότερο καθώς ο πόλεμος συνεχίζεται και η οικονομία συρρικνώνεται κάτω από σαρωτικές κυρώσεις από τις ΗΠΑ και την Ευρώπη. Τα μερίσματα και η έκτακτη εισφορά που κατέβαλε η Gazprom βοήθησαν να αυξηθεί το δημοσιονομικό πλεόνασμα στα τέλη του περασμένου έτους, προτού οι μεγάλες δεσμεύσεις για δαπάνες του Δεκέμβριο πιθανότατα βάλουν τον προϋπολογισμό στο «κόκκινο». Κάποια από τα πρόσθετα χρήματα είναι απαραίτητα για την κάλυψη δαπανών που σχετίζονται με τον πόλεμο, σύμφωνα με άτομα που έχουν γνώση του θέματος. Τόνισαν, πάντως, ότι έως τώρα δεν έχει ληφθεί καμία απόφαση για το μέγεθος των μερισμάτων ή την εφάπαξ εισφορά, καθώς το ποσό θα εξαρτηθεί από το πώς πήγε ο προϋπολογισμός για ολόκληρο το έτος 2022. Ανέφεραν μόνον ότι οι Αρχές θα προσπαθήσουν να ορίσουν μερίσματα πάνω από το 50% του καθαρού κέρδους για τις κρατικές εταιρείες όποτε είναι δυνατόν.

Ο προϋπολογισμός της Ρωσίας συμπιέζεται ολοένα και περισσότερο καθώς ο πόλεμος συνεχίζεται και η οικονομία συρρικνώνεται, με τα έσοδά της από τις εξαγωγές των ρωσικών υδρογονανθράκων να πλήττονται εξαιτίας των κυρώσεων της Δύσης.

Ο Ρώσος ηγέτης έχει υποσχεθεί ότι δεν θα υπάρξει «κανένας περιορισμός» στις στρατιωτικές δαπάνες για τον πόλεμο, με τα κοινωνικά προγράμματα να παραμένουν το μεγαλύτερο ενιαίο κονδύλι του προϋπολογισμού. Αντίθετα, εξετάζονται περικοπές στις δαπάνες για την εκπαίδευση και την ιατρική φροντίδα. Στη σχετική εντολή του πρωθυπουργού τονίζεται η ανάγκη για «βελτιστοποίηση» των δαπανών του προϋπολογισμού εκτός του τομέα της άμυνας και της ασφάλειας που θα πρέπει να αποφέρει εξοικονόμηση τουλάχιστον 150 δισ. ρουβλίων. Δεδομένου ότι τα δημοσιονομικά ελλείμματα εδραιώνονται για τα επόμενα χρόνια και η Ρωσία έχει προ πολλού αποκλειστεί από τις διεθνείς αγορές χρέους, η κυβέρνηση έχει επείγουσα ανάγκη από άλλες πηγές χρηματοδότησής της καθώς πλήττονται τα έσοδά της από τις εξαγωγές των ρωσικών υδρογονανθράκων εξαιτίας των κυρώσεων της Δύσης.

Το υπουργείο Οικονομικών, το οποίο πέρυσι προέβλεπε δημοσιονομικό κενό 0,9% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος, αναμένει τώρα πως το έλλειμμα θα φτάσει στο 2% τόσο το 2022 όσο και το 2023. Συνολικά, οι δαπάνες πέρυσι πιθανότατα έφτασαν τα 30 τρισ. ρούβλια, δήλωσε ο υπουργός Οικονομικών Αντον Σιλουάνοφ, στα τέλη Δεκεμβρίου, ή περίπου 27% περισσότερο από ό,τι είχε αρχικά προγραμματιστεί.

Συνεχίζεται το κύμα απολύσεων στους τεχνολογικούς κολοσσούς

Οι περικοπές θέσεων εργασίας στον κλάδο ξεπέρασαν τις 52.000 τον Νοέμβριο

Ο ρυθμός των απολύσεων στους τεχνολογικούς κολοσσούς επιταχύνεται σε επίπεδα που μπορούν να συγκριθούν με το ξέσπασμα της πανδημίας. Τον Νοέμβριο, ο κλάδος της τεχνολογίας ανακοίνωσε 52.771 περικοπές, σε σύνολο 80.978 κατά τη διάρκεια του έτους, σύμφωνα με τη συμβουλευτική εταιρεία Challenger, Gray & Christmas Inc. Ο αριθμός των απολύσεων τον Νοέμβριο ήταν ο υψηλότερος (σε μηνιαία βάση) από το 2000, όταν η εταιρεία άρχισε να συγκεντρώνει τέτοια στοιχεία.

Μετά τις δυσκολίες που αντιμετώπισαν το 2020 όταν ξέσπασε η πανδημία, οι τεχνολογικές εταιρείες βγήκαν κερδισμένες από την ανάπτυξη του τομέα των διαδικτυακών αγορών και της τηλεργασίας και προσέλαβαν μεγάλο αριθμό εργαζομένων. Τώρα πια που τα πράγματα έχουν αλλάξει, κολοσσοί όπως Alphabet, Meta, Microsoft, Amazon και Salesforce δεν έχουν πιάσει τους στόχους των προβλέψεων, με αποτέλεσμα οι μετοχές τους να σημειώνουν βουτιά. Σύμφωνα με την επικαιροποιημένη λίστα του Bloomberg, σε απολύσεις έχουν προχωρήσει μεταξύ άλλων οι εταιρείες: Ο κολοσσός του διαδικτυακού εμπορίου Amazon θα προχωρήσει σε 18.000 απολύσεις, σύμφωνα με πρόσφατη ανακοίνωση του CEO της εταιρείας, Αντι Τζάσι, ο οποίος τόνισε πως «η Amazon έχει καταφέρει να αντιμετωπίσει δύσκολες και αβέβαιες μακροοικονομικές κα-

«Βουτιά» σημειώνουν οι μετοχές των Alphabet, Meta, Microsoft, Amazon και Salesforce.

ταστάσεις στο παρελθόν και θα συνεχίσει να το κάνει. Οι αλλαγές αυτές θα μας βοηθήσουν στο να επιτύχουμε τους μακροπρόθεσμους στόχους μας».

Η Apple έχει «παγώσει» τις προσλήψεις εκτός του τομέα έρευνας και ανάπτυξης έτσι ώστε να μειώσει τα έξοδα με την είσοδο του νέου έτους, αναφέρουν στο Bloomberg πηγές με γνώση του θέματος. Η Adobe έχει απολύσει περίπου 100 άτομα, ιδιαίτερα από τον τομέα των πωλήσεών της και έχει μετακινήσει ορισμένους εργαζομένους από τη μία θέση στην άλλη. Η Cisco Systems έχει ξεκινήσει την εφαρμογή ενός νέου πλαισίου αναδιάρθρωσης, το οποίο θα επηρεάσει το 5% των εργαζομένων. Η Coinbase Global Inc. θα προχωρήσει σε περίπου 60 απολύσεις λόγω της κατάρρευσης της αγοράς των κρυπτονομισμάτων. Η εταιρεία online delivery DoorDash Inc. θα προχωρήσει σε απολύσεις 1.250 εργαζομένων, καθώς η προσπάθειά της να αναπτυχθεί γρήγορα την οδήγησε σε υπερβολικές ζημίες, με τις απολύσεις να επηρεάζουν το 6% των εργαζομένων. Οσον αφορά τη μητρική εταιρεία της Facebook, Meta, αυτή, σύμφωνα με το Bloomberg, απολύει 11.000 εργαζομένους. Πρόκειται για τον πρώτο μεγάλο γύρο περικοπών που έχει κάνει ποτέ η εταιρεία, καθώς οι μετοχές της την προηγούμενη χρονιά σημείωσαν μεγάλες απώλειες. Η εταιρεία μέσων κοινωνικής δικτύωσης προσπαθεί να αναδιαρθρώσει τα κόστη της καθώς τα προηγούμενα τρίμηνα είχε καταγράψει «απογοητευτικά» κέρδη, ενώ τα έσοδά της μειώθηκαν.

Η Salesforce δρομολογεί μείωση του αριθμού των εργαζομένων της κατά 10%, ενώ θα προχωρήσει και σε πώληση ορισμένων ακινήτων της. Η Stripe, μία από τις νεοφυείς επιχειρήσεις με μεγάλη αξία, θα προχωρήσει σε απολύσεις 1.000 ατόμων, μειώνοντας τον αριθμό στους σε 7.000. Τέλος, η εξαγορά του Twitter και τα προβλήματα που αυτή δημιούργησε έχουν εγείρει ερωτήματα όσον αφορά τη βιωσιμότητά της. Ο Ελον Μασκ, που εξαγόρασε το Twitter αντί 44 δισ. δολαρίων, έχει ήδη απολύσει 3.700 εργαζομένους μέσω e-mail.

Η μεγάλη κυρίαρχος του διαδικτυακού εμπορίου Amazon θα προχωρήσει σε 18.000 απολύσεις.

Με εξαίρεση τη Γερμανία, όπου αναμένεται μικρή αύξηση των πωλήσεων το 2023, σε χώρες όπως η Γαλλία, η Αγγλία, η Ιταλία και η Ισπανία οι πωλήσεις θα πάρουν την κατιούσα. Ενίσχυση των πωλήσεων εκτιμάται ότι θα υπάρχει σε Ασία και Βόρεια Αμερική.

Δύσκολη χρονιά για τη γερμανική βιομηχανία αυτοκινήτου το 2023

«Βλέπει» μείωση πωλήσεων στην Ευρώπη, εντείνεται ο ανταγωνισμός με Κίνα

Κάθε άλλο παρά ρόδινες είναι οι προοπτικές για τη γερμανική αυτοκινητοβιομηχανία τη χρονιά που έρχεται, όπως αναφέρει ρεπορτάζ της Deutsche Welle. Για «απογοητευτική εικόνα» στην αγορά αυτοκινήτου σε πανευρωπαϊκό επίπεδο κάνει λόγο ο Φέρντιναντ Ντουντενχόφερ, επικεφαλής του Center Automotive Research CAR στην πόλη Ντούισμπουργκ. Ο Γερμανός ειδικός αποδίδει τον μεγάλο αριθμό των υφιστάμενων παραγγελιών νέων οχημάτων στα συσσωρευμένα προβλήματα των εφοδιαστικών αλυσίδων και τις ελλείψεις ημιαγωγών ή άλλων εξαρτημάτων. Ο επικεφαλής του ερευνητικού κέντρου βλέπει να υποχωρούν οι πωλήσεις αυτοκινήτων στην Ευρώπη. Με εξαίρεση τη Γερμανία, όπου αναμένει μικρή αύξηση των πωλήσεων το 2023, σε χώρες όπως η Γαλλία, η Αγγλία, η Ιταλία και η Ισπανία οι πωλήσεις θα πάρουν την κατιούσα. Ωστόσο, ο Γερμανός ειδικός εκτιμά ότι σε Ασία και Βόρεια Αμερική οι πωλήσεις θα ενισχυθούν, μια και τόσο η Κίνα όσο και οι ΗΠΑ ποντάρουν σε επιδοτήσεις για να τονώσουν την αγορά. Με τον νόμο Inflation Reduction

Τα οχήματα της κινεζικής Human Horizons και του μοντέλου HiPhi X καταγράφουν σημαντικές πωλήσεις, αφήνοντας πίσω τις ανταγωνίστριες BMW, Audi και Mercedes-Benz.

Act, ο οποίος επικεντρώνεται στις επιδοτήσεις αγοράς ηλεκτρικών αυτοκινήτων και τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ο Αμερικανός πρόεδρος Τζο Μπάιντεν δρομολογεί για την επόμενη δεκαετία επενδύσεις περίπου 430 δισεκατομμυρίων ευρώ στην πράσινη ενέργεια. Μεταξύ άλλων η αμερικανική κυβέρνηση υπόσχεται στους αγοραστές ηλεκτροκίνητων οχημάτων φοροαπαλλαγές ύψους 7.500 δολαρίων υπό την προϋπόθεση ότι τα αυτοκίνητα συναρμολογήθηκαν στις ΗΠΑ.

Οπως αναφέρει η Deutsche Welle, όλα δείχνουν ότι με τον νόμο αυτό η Ουάσιγκτον θέλει να προστατέψει την εγχώρια αγορά από κινεζικές εισαγωγές. Η γερμανική Τραπεζική Ομοσπονδία, ωστόσο, εκτιμά ότι ο εν λόγω νόμος είναι αρκετά «ασαφής» έτσι ώστε να μην αποκλείονται άλλες κατασκευάστριες χώρες, όπως η Γερμανία, οι αυτοκινητοβιομηχανίες της οποίας θα αναγκάζονταν να δημιουργήσουν επιπλέον μονάδες παραγωγής σε αμερικανικό έδαφος για να ωφεληθούν και εκείνες από το πρόγραμμα επιδοτήσεων. Τα τελευταία χρόνια οι πωλήσεις ηλεκτρικών αυτοκινήτων στη Γερμανία γνώρισαν πρωτοφανή άνθηση, μια και από τον Ιούνιο του 2000 τα ηλεκτροκίνητα επιδοτούνται με συνολικά 9.000 ευρώ, ενώ τα υβριδικά plug-in με 6.750. Σύμφωνα με στοιχεία του CAR που επικαλείται η DW, στην εκπνοή του 2022 περίπου το 28% των οχημάτων στους γερμανικούς δρόμους είναι ηλεκτρικά. Από τον Ιανουάριο του 2023 το γερμανικό δημόσιο περικόπτει δραστικά τις επιδοτήσεις. Επιπλέον αυξάνεται εντυπωσιακά και η τιμή της ηλεκτρικής ενέργειας, με αποτέλεσμα οι ειδικοί να αναμένουν τη νέα χρονιά σημαντική υποχώρηση των πωλήσεων ηλεκτρικών αυτοκινήτων στη Γερμανία.

Την ίδια στιγμή η γερμανική αυτοκινητοβιομηχανία έρχεται αντιμέτωπη με τον σκληρό ανταγωνισμό Κινέζων κατασκευαστών στην Κίνα, τη μεγαλύτερη αγορά αυτοκινήτων στον κόσμο. Οπως αναφέρει η DW, στην κινεζική αγορά οι BMW και Mercedes-Benz διαθέτουν το 30% των οχημάτων τους, με την VW να ξεπερνάει το 40%. Η οικονομική εφημερίδα Handelsblatt επισημαίνει ότι τα οχήματα της κινεζικής νεοφυούς εταιρείας Human Horizons και του μοντέλου HiPhi X καταγράφουν σημαντικές πωλήσεις, αφήνοντας πίσω τις ανταγωνίστριες BMW, Audi και Mercedes-Benz, οι οποίες μέχρι πρόσφατα κυριαρχούσαν στις πωλήσεις πολυτελών οχημάτων. Σκληρός είναι ο ανταγωνισμός για τους Γερμανούς στην κινεζική αγορά και από άλλους εγχώριους κατασκευαστές, όπως BYD, GAC, Li Auto und Nio. Ακόμη και Γερμανοί μηχανολόγοι, οι οποίοι εξέτασαν εξονυχιστικά τα κινεζικά οχήματα, πιστοποιούν την καλή τους ποιότητα και επιβεβαιώνουν τις ανταγωνιστικές τιμές τους.

Η Ε.Ε. ετοιμάζει το πλαίσιο για ένταξη ρομπότ στην παραγωγή

Τον δρόμο προς μια εποχή που τα αυτόνομα μηχανήματα και τα συνεργατικά ρομπότ θα έχουν ενταχθεί στην καθημερινότητα μιας σειράς παραγωγικών κλάδων στρώνει η Ευρώπη. Οπως αναφέρει ο ΣΕΠΕ (Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Πληροφορικής και Επικοινωνιών Ελλάδος), με δεδομένη τη σταδιακή είσοδο των ρομπότ ή των αυτόνομων μηχανημάτων στην παραγωγική διαδικασία, η Ε.Ε. εισάγει κανόνες για την ασφαλή χρήση τους. Το νέο θεσμικό πλαίσιο προσαρμόζει τους κανόνες για την αντιμετώπιση των αναδυόμενων κινδύνων που θέτουν οι νέες τεχνολογίες στα μηχανολογικά προϊόντα και διασφαλίζει τον ασφαλή χειρισμό τους. Θα διασφαλίσει ότι τα προηγμένα μηχανήματα, όπως τα αυτόνομα ή τα συνεργατικά ρομπότ, μπορούν να διατεθούν με ασφάλεια στην αγορά της Ε.Ε.

Οι κανόνες εισάγουν νέες απαιτήσεις ασφαλείας για τα αυτόνομα μηχανήματα, τη συνεργασία ανθρώπου - μηχανής και για πρώτη φορά την ασφαλή χρήση συστημάτων τεχνητής νοημοσύνης στα μηχανήματα. Οι κατασκευαστές θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα μηχανολογικά προϊόντα τηρούν πλήρως τις βασικές απαιτήσεις υγείας και ασφαλείας που ορίζονται στον κανονισμό. Σύμφωνα με τον ΣΕΠΕ, ο νέος κανονισμός αναμένεται να μειώσει τον διοικητικό φόρτο και το κόστος για τους κατασκευαστές. Οι κανόνες εισάγουν διοικητικές απλουστεύσεις, όπως η δυνατότητα χρήσης ψηφιακών μορφοτύπων για τις οδηγίες χρήσης. Αυτό θα βοηθήσει τον κλάδο να εξοικονομήσει έως και 16,6 δισ. ευρώ ετησίως. Οι νέοι κανόνες καθορίζουν, επίσης, την πορεία προς την προσαρμογή των τελών για την αξιολόγηση της συμμόρφωσης στις ανάγκες των ΜμΕ, οι οποίες αντιπροσωπεύουν το 98% του τομέα των μηχανημάτων. Επιπλέον, οι νέοι κανόνες ενισχύουν τη συνοχή με τους κανονισμούς για την τεχνητή νοημοσύνη. Ο νέος κανονισμός θεσπίζει σαφείς κανόνες, οι οποίοι θα εφαρμόζονται ομοιόμορφα

Το νέο θεσμικό πλαίσιο προσαρμόζει τους κανόνες για την αντιμετώπιση κινδύνων που θέτουν οι νέες τεχνολογίες και διασφαλίζει ασφαλή χειρισμό τους.

σε ολόκληρη την Ε.Ε. και αυξάνει την ασφάλεια δικαίου για τους κατασκευαστές. Οπως αναφέρει ο ΣΕΠΕ, η Ε.Ε. κατέχει ηγετική θέση παγκοσμίως στην κατασκευή μηχανημάτων. Ο τομέας των μηχανημάτων καταγράφει ετήσιο κύκλο εργασιών άνω των 740 δισ. ευρώ, ήτοι το 9,4% του συνολικού κύκλου εργασιών του μεταποιητικού τομέα της Ε.Ε. Απασχολεί 2,8 εκατομμύρια άτομα, ήτοι το 9,9% του συνόλου των εργαζομένων στον τομέα της μεταποίησης και περιλαμβάνει περισσότερες από 80.000 εταιρείες, ήτοι το 4,1% του συνόλου των μεταποιητικών εταιρειών.

Στόχος της Ε. Ενωσης είναι να διασφαλίσει ότι τα προηγμένα μηχανήματα, όπως τα αυτόνομα ή τα συνεργατικά ρομπότ, μπορούν να διατεθούν με ασφάλεια στην αγορά.

Τράπεζες και τρίτοι παίκτες επεκτείνονται σε νέα μονοπάτια

Του **ΑΛΕΚΟΥ ΛΙΔΩΡΙΚΗ**

Τα τελευταία χρόνια «τρίτοι παίκτες», που η βασική τους δραστηριότητα δεν ήταν ο χρηματοπιστωτικός τομέας, τόσο σε διεθνές όσο και σε εγχώριο επίπεδο, έχουν εισχωρήσει σε τομείς προϊόντων και υπηρεσιών, που μέχρι ακόμη και πριν από μερικά χρόνια ήταν αποκλειστικό προνόμιο τραπεζών, φιλοδοξώντας να αποσπάσουν σημαντικά μερίδια αγοράς. Από τη μεριά τους οι τράπεζες επεκτείνονται ή σχεδιάζουν την επέκταση τους, σε αναμονή του θεσμικού πλαισίου, σε εργασίες και παροχή υπηρεσιών που δεν είναι αυστηρά τραπεζικές. Καθώς υποδεχθήκαμε το νέο έτος, πού βρισκόμαστε σήμερα; Σε ποιους τομείς διεθνώς αποκτούν μερίδια αγοράς στον ευρύτερο χρηματοπιστωτικό τομέα οι τρίτοι παίκτες; Τι σχεδιάζουν οι τράπεζες;

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται η τάση κυρίως από τις Bigtechs (Amazon, Google, Apple κ.ά.), αλλά και από αρκετές Fintechs να επεκτείνουν τις εργασίες τους στη διάθεση τραπεζικών προϊόντων. Επικεντρώνονται κυρίως στα προϊόντα που οι πελάτες επιλέγουν να εκτελούν μέσω ψηφιακών καναλιών και πιο συγκεκριμένα τις πληρωμές και

Οι Generation Z και οι Millennials σε ποσοστό έως και 75% είναι πιθανό να χρησιμοποιήσουν Fintechs για τις καθημερινές εργασίες τους.

τις πιστωτικές λύσεις, δημιουργώντας ηλεκτρονικά πορτοφόλια για τους πελάτες τους, απειλώντας με τον τρόπο αυτό τη λειτουργία και την κερδοφορία των τραπεζών, αναφέρει στην «Κ» ο Νίκος Χριστοδούλου, managing partner των συμβουλευτικών υπηρεσιών της Deloitte.

Το μεγάλο πλεονέκτημα που έχουν αυτές οι εταιρείες είναι ότι οι χρήστες περιπλανώνται σε ένα φιλικό περιβάλλον που δίνει αξία σε κάθε πελάτη, κάνοντάς τον να νιώθει μοναδικός μέσω μιας εξαιρετικής εμπειρίας πελάτη. Αυτή η τάση, σύμφωνα με έρευνα της Deloitte, είναι πιο έντονη στις νεότερες γενιές, οι οποίες πλέον δεν θεωρούν ότι είναι απαραίτητη η συνεργασία τους με κάποια τράπεζα για να διεκπεραιώσουν καθημερινές τους εργασίες – και ειδικά οι Generation Z και οι Millennials σε

Από την έρευνα της Deloitte «Digital Banking Maturity 2022» καταδεικνύεται ότι οι Digital Champions στον τομέα των τραπεζών επενδύουν πλέον σε παροχή υπηρεσιών και προϊόντων, πέρα από την παραδοσιακή τραπεζική πρακτική.

ποσοστό πάνω από 60% και 75% αντίστοιχα είναι πιθανόν να χρησιμοποιήσουν Fintechs για αυτόν τον σκοπό. Αγορές όπως οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής αλλά και χώρες της Ευρωπαϊκής Ενωσης, όπως Πορτογαλία και Ισπανία, παρουσιάζουν μεγάλη επέκταση στη διάθεση τέτοιων προϊόντων, φαινόμενο που τα τελευταία χρόνια εμφανίζεται δυναμικά και στην ελληνική αγορά.

Από την πλευρά τους οι τράπεζες επεκτείνονται σε εργασίες και παροχή υπηρεσιών που δεν είναι αυστηρά τραπεζικές. Από την έρευνα της Deloitte «Digital Banking Maturity 2022» καταδεικνύεται ότι οι Digital Champions στον τομέα των τραπεζών επενδύουν πλέον σε παροχή υπηρεσιών και προϊόντων πέρα από την παραδοσιακή τραπεζική πρακτική.

Από τις πιο απλές που αφορούν αγορά εισιτηρίων και προγράμματα ανταμοιβής που παρέχουν εκπτώσεις σε προϊόντα και υπηρεσίες μέχρι και το ηλεκτρονικό εμπόριο και την αγορά ειδών πολυτελείας, όπως κοσμήματα και ρολόγια, καθώς και πληθώρα προϊόντων και υπηρεσιών στους κλάδους του αυτοκινήτου και της αγοραπωλησίας ακινήτων. Βασικό χαρακτηριστικό για την επέκταση των τραπεζικών εργασιών προς αυτή την κατεύθυνση είναι η δημιουργία οικοσυστημάτων από τις τράπεζες, τάση που συνεχώς ενισχύεται όπου δημιουργείται γόνιμο έδαφος από τους κανονισμούς που επιβάλλονται από τις τοπικές Αρχές κάθε χώρας.

Στην Ευρωπαϊκή Ενωση η Πολωνία, η Ιταλία, το Βέλγιο και η Πορτογαλία έχουν αθροιστικά πάνω από το 25% των καταγεγραμμένων οικοσυστημάτων και είναι οι ίδιες χώρες στις οποίες εμφανίζεται και η μεγαλύτερη ποικιλία σε παροχή μη τραπεζικών εργασιών. Επιπρόσθετα φαίνεται ότι η δημιουργία οικοσυστημάτων είναι και ένα είδος άμυνας απέναντι στην απειλή των Fintechs, παρότι υπάρχουν και απόψεις ότι η συγκεκριμένη τάση μπορεί να αποδειχθεί δούρειος Ιππος για το τραπεζικό σύστημα.

Εκτός όμως από τα οικοσυστήματα και το εύρος των παρεχόμενων προϊόντων και υπηρεσιών από τράπεζες και τρίτους παίκτες, τα μερίδια αγοράς θα κριθούν από την ποιότητα εξυπηρέτησης από το ανθρώπινο δυναμικό.

Οπως χαρακτηριστικά έχει αναφέρει ο αναπληρωτής διευθύνων σύμβουλος της Eurobank Σταύρος Ιωάννου, όλα σε τελική ανάλυση καταλήγουν στον άνθρωπο και πώς αυτός χειρίζεται τις καταστάσεις, τους πελάτες και πώς εφαρμόζει τα δεδομένα. Ολα μπορούν να αντιγραφούν σε σύντομο χρονικό διάστημα, εκτός από την ποιότητα των ανθρώπων που διαθέτει ο κάθε οργανισμός, αναφέρει ο κ. Ιωάννου, αναδεικνύοντας γενικότερα τη σημασία της ποιοτικής εξυπηρέτησης.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Κρίση παραγωγικότητας και φόροι στη Βρετανία

Του **ΦΡΑΝΣΕΣΚΟ ΓΚΕΡΕΡΑ / REUTERS BREAKINGVIEWS**

Η Βρετανία βρίσκεται στα πρόθυρα μιας ύφεσης που θα διαρκέσει έως το 2024, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Τράπεζας της Αγγλίας. Αλλά η δυσπραγία της χώρας είναι βαθύτερη από μια απλή συρρίκνωση στον οικονομικό κύκλο. Από το 2008 και εντεύθεν, το Ηνωμένο Βασίλειο έχει υποστεί απότομη επιβράδυνση της παραγωγικότητας και για να αντιμετωπιστεί αυτό, ο πρωθυπουργός Ρίσι Σούνακ θα υποχρεωθεί να λάβει αντιδημοφιλή μέτρα. Η υποτονική παραγωγικότητα της Βρετανίας –το ποσό της παραγωγής ανά ώρα εργασίας– αποτρέπει τις επενδύσεις και περιορίζει την ανάπτυξη, μειώνοντας τους μισθούς. Αφότου είχε συμβαδίσει με άλλες ανεπτυγμένες χώρες για δεκαετίες, η παραγωγικότητα του Ηνωμένου Βασιλείου έχει αυξηθεί κατά 0,3% ετησίως από το 2008. Αυτό είναι το ένα τρίτο του 0,9% του μέσου όρου για τις χώρες-μέλη της Ομάδας

Το 2021 οι εργαζόμενοι στο Ηνωμένο Βασίλειο παρήγαγαν 20% λιγότερο από ό,τι οι συνάδελφοί τους στις ΗΠΑ.

των Επτά και πολύ κάτω από το ποσοστό 1,2% που καταγράφουν οι Ηνωμένες Πολιτείες, σύμφωνα με στοιχεία του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης. Το 2021 οι εργαζόμενοι στο Ηνωμένο Βασίλειο παρήγαγαν 20% λιγότερο από τους συναδέλφους τους στις ΗΠΑ. Η κάλυψη του κενού απαιτεί βελτίωση στην εκπαίδευση και στην κατάρτιση του εργατικού δυναμικού. Η χώρα χρειάζεται, επιπροσθέτως, να ενισχύσει τις επενδύσεις σε νέες τεχνολογίες, όπως η αυτοματοποίηση στον τομέα της μεταποίησης. Το 2021 ο σχηματισμός ακαθάριστου παγίου κεφαλαίου, ένα μέτρο των επενδύσεων, αντιπροσώπευε το 17% του ΑΕΠ του Ηνωμένου Βασιλείου σε σύγκριση με 24% στη Γαλλία και 21% στις Ηνωμένες Πολιτείες, σύμφωνα με την Παγκόσμια Τράπεζα. Για να φτάσει στο μέσο επίπεδο των άλλων χωρών της Ομάδας των Επτά, η Βρετανία θα χρειαζόταν επιπλέον 115 δισεκατομμύρια λίρες ετησίως σε επενδύσεις. Η κυβέρνηση σχεδιάζει ήδη να διατηρήσει τις καθαρές επενδύσεις του δημόσιου τομέα σε επίπεδα του περίπου 2,5% του ΑΕΠ για τα επόμενα πέντε χρόνια, σε εναρμόνιση με τις ομόλογες χώρες.

Βέβαια, η πρόκληση έγκειται στο να πεισθούν οι εταιρείες να επενδύσουν περισσότερα. Το να τους επιτραπεί να αντισταθμίσουν νέες επενδύσεις με φόρους θα ήταν πιο αποτελεσματικό από μια μονοσήμαντη μείωση του εταιρικού φόρου. Το Η.Β. προσφέρει ήδη τέτοια κίνητρα, αλλά πρέπει να καταστεί τολμηρότερο. Παρά το μακροχρόνιο πρόγραμμα έρευνας και ανάπτυξης, οι επιχειρήσεις του Ηνωμένου Βασιλείου εξακολουθούν να χρηματοδοτούν μόνο το 55% των συνολικών δαπανών για τη διαδικασία αυτή, δηλαδή κάτω από το 63% των Ηνωμένων Πολιτειών, σύμφωνα με μελέτη του Πανεπιστημίου του Κέμπριτζ. Η προσφορά εκπτώσεων φόρου σε ένα ευρύτερο φάσμα δαπανών πνευματικής ιδιοκτησίας και κεφαλαίου μπορεί να βοηθήσει. Ένα άλλο απλό βήμα θα ήταν η παράταση μιας «υπερέκπτωσης» από την εποχή της πανδημίας του κορωνοϊού, η οποία επιτρέπει στις εταιρείες να αντισταθμίσουν το 130% των επενδύσεων με φόρους – η ρύθμιση αυτή λήγει τον Απρίλιο. Για να χρηματοδοτήσει τέτοια επενδυτικά κίνητρα, ο Σούνακ θα μπορούσε να φορολογήσει τον πλούτο.

Ο ιδιωτικός πλούτος έχει αυξηθεί από το τριπλάσιο του ΑΕΠ σε σχεδόν οκτώ φορές από το 1965, ωστόσο οι φόροι στην περιουσία, τα κέρδη από τις αποδόσεις κεφαλαίου, τις κληρονομιές και τις χρηματοοικονομικές συναλλαγές έχουν ισοπεδωθεί στο περίπου 2% του ΑΕΠ, σύμφωνα με το ίδρυμα Resolution Foundation. Ο διπλασιασμός του φορολογικού συντελεστή θα απέφερε στο Δημόσιο περί τα 45 δισεκατομμύρια λίρες. Αυτό μπορεί να μη γίνει ευνοϊκά αποδεκτό από τους ψηφοφόρους στο Ηνωμένο Βασίλειο. Εντούτοις, αν ο ίδιος ο Ρίσι Σούνακ ή ο πιθανός διάδοχός του, ο ηγέτης των Εργατικών Κιρ Στάρμερ, δεν κατορθώσει να πάρει γενναία μέτρα, η οικονομική κακεξία της Βρετανία θα συνεχιστεί.

Ζημίες-ρεκόρ 143 δισ. δολ. το 2022 κατέγραψε η Τράπεζα της Ελβετίας

Για δεύτερη φορά στην ιστορία της δεν θα δώσει μέρισμα σε κυβέρνηση, μετόχους

Τις υψηλότερες ζημίες στα 116 χρόνια ζωής της, συνολικά 143 δισ. δολάρια, κατέγραψε η Τράπεζα της Ελβετίας (SNB) και για δεύτερη φορά στην ιστορία της δεν θα δώσει μέρισμα για το περασμένο έτος ούτε στην κυβέρνηση της χώρας ούτε στους ιδιώτες μετόχους.

Εκτιμάται πως θα παρουσιάσει συγκεκριμένα ετήσια ζημία ύψους περίπου 132 δισ. φράγκων, ποσό αντίστοιχο των 143 δισ. δολαρίων. Οπως ανέφερε χθες ανακοινώνοντας τα προκαταρκτικά της αποτελέσματα, πρόκειται για ζημίες κατά πέντε φορές μεγαλύτερες από το προηγούμενο ρεκόρ. Το μεγαλύτερο μέρος αυτών των ζημιών, 131 δισ. φράγκα, οφείλεται στην κατάρρευση της αξίας των τεράστιων διαθεσίμων της σε ξένα νομίσματα, που έχει συγκεντρώσει η κεντρική τράπεζα έπειτα από εκτεταμένες αγορές συναλλάγματος στις οποίες προέβαινε επί δεκαετίες προκειμένου

Το μεγαλύτερο μέρος των απωλειών της οφείλεται στην κατάρρευση της αξίας των τεράστιων διαθεσίμων της σε ξένα νομίσματα.

να αποδυναμώσει το ελβετικό φράγκο. Μεγάλο μέρος από αυτές τις αγορές συναλλάγματος έγινε τα χρόνια της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης, όταν οι επενδυτές συνέρρεαν μαζικά στο ελβετικό νόμισμα, παραδοσιακά θεωρούμενο ασφαλές καταφύγιο σε περιόδους κρίσης, με αποτέλεσμα βέβαια να οδηγούν την αξία του στα ύψη. Το 2010 η SNB παρουσίασε ζημίες ύψους 21 δισ. ελβετικών φράγκων και πάλι εξαιτίας των αλλεπάλληλων παρεμβάσεών της στις αγορές συναλλάγματος με σκοπό τον έλεγχο της ισοτιμίας του φράγκου. Έτσι, τον Σεπτέμβριο του 2011 εφάρμοσε την πολιτική της ελάχιστης συναλλαγματικής ισοτιμίας του φράγκου έναντι του ευρώ και των άλλων νομισμάτων. Και όταν τον Ιανουάριο του 2015 ανακοίνωσε αιφνιδιαστικά ότι εγκαταλείπει την πολιτική αυτή, το ελβετικό φράγκο εκτοξεύθηκε μέσα σε λίγες ώρες κατά περίπου 30% έναντι του ευρώ και κατά 25% έναντι του δολαρίου.

Τώρα, πάντως, και ύστερα από όλες αυτές τις παρεμβάσεις στην αγορά συναλλάγματος, η αξία των συναλλαγματικών διαθεσίμων της SNB μειώθηκε

Οι ζημίες που ανακοίνωσε η Τράπεζα της Ελβετίας είναι κατά πέντε φορές μεγαλύτερες από το προηγούμενο ρεκόρ. Η SNB είναι μια ανώνυμη εταιρεία εισηγμένη στο χρηματιστήριο, με περίπου τις μισές μετοχές να κατέχονται από ιδρύματα του δημόσιου τομέα και τις υπόλοιπες από εταιρείες και ιδιώτες.

κατά περίπου 17% στη διάρκεια του περασμένου έτους. Τον Δεκέμβριο, η αξία τους ανερχόταν σε 784 δισ. ελβετικά φράγκα, ενώ την αντίστοιχη περίοδο του περασμένου έτους έφτανε στα 945 δισ. φράγκα. Ωστόσο ακόμα και αυτό το μειωμένο ποσό στο τέλος του έτους υπερβαίνει το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν της Σαουδικής Αραβίας. Η αξία των επενδύσεων σε ελβετικά φράγκα έχει υποχωρήσει κατά περίπου 1 δισ. φράγκα, ενώ η SNB κέρδισε περίπου 400 εκατ. φράγκα από τα αποθέματά της σε χρυσό. Είναι μόλις η δεύτερη φορά από την ίδρυση της Τράπεζας της Ελβετίας το 1906 που πρέπει να παραλείψει την ετήσια πληρωμή μερίσματος στην ομοσπονδιακή κυβέρνηση και τα ελβετικά καντόνια, αναγκάζοντας πολλές από τις 26 διοικητικές περιφέρειες να προσαρμόσουν τα σχέδια δαπανών τους. Για το 2021, το ίδρυμα είχε πληρώσει 6 δισ. φράγκα. Ούτε οι ιδιώτες μέτοχοι θα λάβουν μέρισμα για το 2022. Σε αντίθεση με άλλες κεντρικές τράπεζες, η SNB είναι μια ανώνυμη εταιρεία εισηγμένη στο χρηματιστήριο, με περίπου τις μισές μετοχές να κατέχονται από ιδρύματα του δημόσιου τομέα και τις υπόλοιπες από εταιρείες και ιδιώτες.

Τα κέρδη από τις δραστηριότητες της SNB δεν επηρεάζουν τη νομισματική πολιτική. Τα τελικά αποτελέσματα αναμένονται στις 6 Μαρτίου. Μιλώντας στο ελβετικό ειδησεογραφικό πρακτορείο SDA, οι υπεύθυνοι οικονομικών των διαφόρων ελβετικών καντονιών χαρακτήρισαν «λυπηρό» το γεγονός ότι δεν πρόκειται να λάβει μέρισμα ούτε το κράτος ούτε οι ιδιώτες μέτοχοι, αλλά τόνισαν πως «είναι δεδομένο ότι τα κέρδη της κεντρικής τράπεζας παρουσιάζουν μεγάλες διακυμάνσεις και δεν μπορεί να θεωρηθούν δεδομένα τα μερίσματα».

BLOOMBERG, REUTERS

Εκλεισαν 17.145 καταστήματα στη Μεγάλη Βρετανία το 2022

Μεγάλοι εμπορικοί δρόμοι, οι κλασικοί πεζόδρομοι του Ηνωμένου Βασιλείου με καταστήματα δεξιά και αριστερά, και μικρότερα μαγαζιά σε παράπλευρους οδούς. Οποια και αν είναι η θέση τους, γίνεται όλο και πιο σύνηθες κάποιος να αντικρίζει μόνιμα κατεβασμένα ρολά.

Οι αριθμοί εντυπωσιάζουν καθώς 47 καταστήματα έκλειναν κάθε ημέρα του 2022, δηλαδή στο σύνολο έκλεισαν 17.145 ανεξάρτητα μαγαζιά και καταστήματα μεγάλων αλυσίδων. Τα στοιχεία ήρθαν από το Ινστιτούτο Ερευνών Λιανικού Εμπορίου (CRR), το οποίο ανέδειξε ότι αυτοί οι αριθμοί είναι κατά 50% υψηλότεροι σε σχέση με το 2021, οπότε μπήκαν 11.449 «λουκέτα». Οπως είναι αναμενόμενο, χάθηκαν ταυτόχρονα και θέσεις εργασίας, με τις απώλειες να ξεπερνούν τις 150.000. Είναι γεγονός ότι το Ηνωμένο Βασίλειο έχει τον υψηλότερο πληθωρισμό των τελευταίων 40 ετών. Το αυξανόμενο κόστος ζωής έχει α-

Ο αριθμός των «λουκέτων» ήταν αυξημένος κατά 50% σε σύγκριση με το 2021.

Το αυξανόμενο κόστος ζωής έχει αναγκάσει τους Βρετανούς να μειώσουν κατά πολύ τις αγορές τους, γεγονός που ασκεί έντονες πιέσεις στους εμπόρους.

ναγκάσει τον κόσμο να μειώσει κατά πολύ τις αγορές του και έχει οδηγήσει υψηλότερα το λειτουργικό κόστος των καταστημάτων.

Πιο ευάλωτα στην πίεση ήταν τα ανεξάρτητα καταστήματα, με πάνω από 11.000 να κλείνουν, ενώ σταμάτησαν τη λειτουργία τους και 6.055 καταστήματα αλυσίδων. «Από το να αποτύχει πλήρως μια εταιρεία, φαίνεται πως η εξυγίανση λειτουργεί ως το βασικό κίνητρο για το κλείσιμο των καταστημάτων, καθώς οι επιχειρήσεις προσπαθούν να μειώσουν τα κόστη το συντομότερο δυνατόν», δήλωσε ο Τζόσουα Μπάμφιλντ, διευθυντής του Ινστιτούτου CRR.

Οι προβλέψεις για το έτος που έχει ήδη ξεκινήσει δεν προβλέπονται πολύ καλύτερες. Η Ενωση Λιανικού Εμπορίου (BRC) προβλέπει ένα αδύναμο πρώτο εξάμηνο αγορών, καθώς παραμένουν αβέβαιες οι προκλήσεις που θα αντιμετωπίσουν τα νοικοκυριά από φέτος. Οι περισσότερες αλλαγές άλλωστε στην οικονομική πολιτική της κυβέρνησης θα έρθουν από τον Απρίλιο, οπότε αρχίζει και η φορολογική χρονιά για τους Βρετανούς.

Από την πλευρά της η βρετανική κυβέρνηση δίνει και ταυτόχρονα διακόπτει βοήθεια προς τα καταστήματα, φέρνοντας ουσιαστικά τις επιχειρήσεις στο ίδιο σημείο.

Συγκεκριμένα, από τον Απρίλιο θα προσφέρει μια ελάφρυνση στα καταστήματα με εκπτώσεις στους φόρους που μπορούν να αγγίξουν ακόμα και το 75%, όμως την ίδια ώρα από τον Μάρτιο θα σταματήσει τη βοήθεια που προσφέρει για τους ενεργειακούς λογαριασμούς ανεβάζοντας κατά πολύ τα κόστη για τους καταστηματάρχες.

DEUTSCHE WELLE

Νέες επενδύσεις από Ευρωπαϊκή Ενωση στην καθαρή ενέργεια

Τον τομέα της καθαρής τεχνολογίας (CleanTech) συνεχίζει να τοποθετεί στο επίκεντρο του ενδιαφέροντός της η Ευρώπη, αυξάνοντας τις σχετικές επενδύσεις. Σύμφωνα με τον ΣΕΠΕ, η Ε.Ε. επενδύει πάνω από 62 εκατ. ευρώ σε 17 καινοτόμα έργα καθαρής τεχνολογίας μικρής κλίμακας με έναν τέταρτο γύρο επιχορηγήσεων στο πλαίσιο του Ταμείου Καινοτομίας της Ε.Ε. Οι επιχορηγήσεις που διατίθενται, συμβάλλουν στην εισαγωγή πρωτοποριακών τεχνολογιών στην αγορά για τις ενεργοβόρες βιομηχανίες, τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, το υδρογόνο και την αποθήκευση ενέργειας. Αυτό θα επιταχύνει τη μετάβαση της Ευρώπης σε καθαρές μορφές ενέργειας και την απαλλαγή της από τις ανθρακούχες εκπομπές, σε μεγάλη γεωγραφική έκταση και σε ευρύ φάσμα βιομηχανικών τομέων. Τα επιλεγμένα έργα βρίσκονται σε 11 κράτη-μέλη της Ε.Ε.: Βέλγιο, Φινλανδία, Γαλλία, Ιταλία, Κάτω Χώρες, Πολωνία, Ισπανία και, για πρώτη φορά, Τσεχία, Κύπρος, Λιθουανία και Σλοβενία. Στους τομείς που καλύπτονται, περιλαμβάνονται η παραγωγή πράσινου υδρογόνου, η αιολική ενέργεια και η υαλουργία.

Καθένα από τα 17 έργα θα λάβει επιχορήγηση μεταξύ 2,5 εκατ. ευρώ και 7,5 εκατ. ευρώ, η οποία θα χρηματοδοτηθεί από έσοδα από την εμπορία εκπομπών. Τα έργα αξιολογήθηκαν από ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες βάσει της ικανότητάς τους να μειώνουν τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου σε σύγκριση με τις τεχνολογίες που βασίζονται σε ορυκτά καύσιμα και να καινοτομούν πέρα από τις πλέον σύγχρονες τεχνολογίες, ενώ βρίσκονταν σε επαρκές επίπεδο ωρίμανσης για υλοποίηση. Επιπλέον, ένας μικρός αριθμός έργων, που είναι πολλά υποσχόμενα, αλλά δεν είναι ακόμα αρκετά ώριμα για επιχορήγηση, θα αξιολογηθούν ενόψει της ενδεχόμενης χορήγησης βοήθειας από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων για την ανάπτυξή τους. Τα

Τα επιλεγμένα έργα βρίσκονται σε 11 κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ενωσης και καλύπτουν τομείς, όπως η παραγωγή πράσινου υδρογόνου, η αιολική ενέργεια και η υαλουργία.

έργα αυτά θα ανακοινωθούν κατά το β΄ τρίμηνο του 2023.

Πιο αναλυτικά, σύμφωνα με τον ΣΕΠΕ, στον τομέα που αφορά τις ενεργοβόρες βιομηχανίες, ένα έργο στο Βέλγιο συνίσταται στη χρησιμοποίηση αποβλήτων από την παραγωγή χάλυβα και τη δέσμευση CO2 για την παραγωγή ενός καινοτόμου δομικού υλικού για κτίρια χωρίς τσιμέντο. Ενα άλλο έργο στη Σλοβενία θα παρουσιάσει μια πρώτη –στο είδος της– κάμινο υαλουργίας με αναγέννηση, που θα μειώσει την κατανάλωση φυσικού αερίου χάρη στη μερική ηλεκτροδότηση της διαδικασίας τήξης. Ενα τρίτο έργο θα αναπτύξει υβριδική κάμινο για την παραγωγή υαλοβάμβακα στις Κάτω Χώρες. Τέλος, δύο έργα στην Ιταλία θα μειώσουν τις εκπομπές από την παραγωγή γυαλιού υψηλής ποιότητας μέσω της υβριδικής χρήσης ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου στην κάμινο τήξης και μέσω της ανάκτησης θερμότητας κατά την παραγωγή. Στο μεταξύ, ένα έργο στην Ισπανία θα αναπτύξει ένα σύστημα αντλιών θερμότητας, με εξαιρετικές δυνατότητες κλιμάκωσης, το οποίο θα χρησιμοποιεί συμπίεση για την αύξηση της ανάκτησης της απόβλητης θερμότητας σε ενεργοβόρες βιομηχανίες. Στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, ένα έργο στη Γαλλία θα επιδείξει μια καινοτόμο δομή φωτοβολταϊκών, συμβατή με τη γεωργική παραγωγή. Στην Ισπανία, ένα έργο θα χρησιμοποιήσει τεχνολογία αυτόνομων σταθερών ιστίων (wingsails) για τη μείωση της κατανάλωσης καυσίμων στις θαλάσσιες μεταφορές.

Νέες ελαφρύνσεις υπό προϋποθέσεις βλέπει ο Χρ. Σταϊκούρας

«Εδώ είμαστε για πρόσθετα μέτρα αν υπάρξει δημοσιονομικός χώρος», είπε ο υπουργός Οικονομικών Χρήστος Σταϊκούρας, αφήνοντας για μία ακόμη φορά ανοιχτό το ενδεχόμενο νέων μέτρων στήριξης από την κυβέρνηση, μετά το market pass, κόστους 650 εκατ. ευρώ, που δεν έχει αρχίσει ακόμη να εφαρμόζεται, αφού η πλατφόρμα θα ανοίξει τον Φεβρουάριο.

Ο κ. Σταϊκούρας, μιλώντας στο ραδιόφωνο του Real FM, σημείωσε ότι η κυβέρνηση έχει βοηθήσει τα νοικοκυριά πιο γενναιόδωρα από τον μέσο ευρωπαϊκό όρο. Τόνισε, εξάλλου, ότι τελευταίως υπάρχει πτώση του λεγόμενου ενεργειακού πληθωρισμού.

Σύμφωνα με πληροφορίες από το υπουργείο Οικονομικών, ακριβώς αυτή η πτώση των τιμών, κυρίως του φυσικού αερίου, είναι που επιτρέπει στην κυβέρνηση να σχεδιάζει πιθανά πρόσθετα μέτρα καθώς ο προϋπολογισμός έχει συνταχθεί με παραδοχή για υψηλότερες τιμές (120 ευρώ η MWh). Πάντως, προς το παρόν δεν έχει διαμορφωθεί κάποια συγκεκριμένη πρόταση μέτρου. Εν τω μεταξύ, είναι αβέβαιο αν τα 650 εκατ. ευρώ του market pass θα εξασφαλισθούν πράγματι από τη φορολογία επί των κερδών των διυλιστηρίων, όπως προβλέπεται, αφού αυτά θα δηλωθούν τον Ιούνιο από τις αντίστοιχες εταιρείες. Απαντώντας σε ερώτηση σχετικά με τον κίνδυνο να τινάξουν οι εκλογές στον αέρα την οικονομία, είπε ότι «όσο εφαρμόζεται συνετή δημοσιονομική πολιτική, δεν υπάρχει κίνδυνος, λόγω εκλογών». Η κυβέρνηση, συνέχισε, έχει κλείσει τα αυτιά σε λαϊκισμούς και παροχολογίες του παρελθόντος.

«Απαιτείται μια τρίτη γενναία αύξηση του κατώτατου μισθού», τόνισε σε ραδιοφωνική συνέντευξή του ο υπουργός Οικονομικών.

Ο κ. Σταϊκούρας υποστήριξε επίσης ότι «απαιτείται μια τρίτη γενναία αύξηση του κατώτατου μισθού», προσθέτοντας πάντως ότι αυτή πρέπει «ταυτόχρονα να γίνεται ανεκτή από την επιχειρηματικότητα και ιδίως των μικρομεσαίων επιχειρήσεων». Μέχρι τον Απρίλιο, πρόσθεσε ότι θα συμφωνηθεί η αύξηση του κατώτατου μισθού.

Μάλιστα, επισήμανε ότι αν η πρώτη τετραετία της κυβέρνησης είχε ως κεντρικό άξονα της οικονομικής της πολιτικής τη μείωση φόρων και ασφαλιστικών εισφορών, «τη δεύτερη θα έχουμε ως πρόταγμα την αύξηση των μισθών». Ειδικώς για τους δημοσίους υπαλλήλους επανέλαβε ότι η κυβέρνηση σχεδιάζει να επεξεργασθεί φέτος ένα νέο μισθολόγιο, με αυξήσεις μισθών, που θα τεθεί σε εφαρμογή το 2023. Αλλωστε, οι δημόσιοι υπάλληλοι έχουν ήδη από φέτος δει αυξήσεις στις αμοιβές τους, πρόσθεσε, μέσω της κατάργησης της εισφοράς αλληλεγγύης και της εισφοράς 1% για το Ταμείο τους.

Σχετικά, εξάλλου, με τις τράπεζες και τα μέτρα που τους ζήτησε να πάρουν, ο κ. Σταϊκούρας είπε πως κάποιες ξεκίνησαν και ευελπιστεί το προσεχές διάστημα να ακολουθήσουν και άλλες στην ίδια κατεύθυνση. Στόχος είναι βελτιώσεις σε 4 πεδία: 1. Βοήθεια στα ευάλωτα ενήμερα νοικοκυριά. 2. Καλύτερη λειτουργία του εξωδικαστικού μηχανισμού 3. Μείωση προμηθειών και 4. Αύξηση των επιτοκίων καταθέσεων.

ΕΙΡΗΝΗ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Σύμφωνα με πληροφορίες από το υπουργείο Οικονομικών, η υποχώρηση των τιμών, κυρίως του φυσικού αερίου, είναι που επιτρέπει στην κυβέρνηση να σχεδιάζει πιθανά πρόσθετα μέτρα, καθώς ο προϋπολογισμός έχει συνταχθεί με παραδοχή για υψηλότερες τιμές αερίου (120 ευρώ η MWh).

Αύξηση πωλήσεων στις γιορτές για το 25% των επιχειρήσεων

Η ενεργειακή κρίση και οι ανατιμήσεις επηρέασαν την καταναλωτική συμπεριφορά και κατά την περίοδο των εορτών, με αποτέλεσμα μόνο το 1/4 των εμπορικών επιχειρήσεων να δει αύξηση των πωλήσεων σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά. Σύμφωνα με έρευνα του Ινστιτούτου της ΕΣΕΕ:

1. Μία στις τέσσερις επιχειρήσεις (26,4%) σημείωσε υψηλότερες πωλήσεις συγκριτικά με την αντίστοιχη εορταστική περίοδο του 2021-2022, ενώ σχεδόν μία στις δύο (43,6%) δεν κατέγραψε κάποια μεταβολή. Ωστόσο, το 29,4% των επιχειρήσεων εμφάνισε επιδείνωση των πωλήσεων σε σχέση με πέρυσι. Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να υπογραμμιστεί πως πέρυσι η κίνηση στα καταστήματα είχε εκτοξευθεί καθώς η αγορά έβγαινε από τους περιορισμούς της πανδημίας.

Η ακρίβεια και η ενεργειακή κρίση επηρέασαν την καταναλωτική συμπεριφορά.

2. Το 27% των επιχειρήσεων δήλωσε πολύ ή πάρα πολύ ικανοποιημένο από τις πωλήσεις κατά την εορταστική περίοδο, δεδομένων των συνθηκών. Περισσότερες από τις μισές (54,0%) εμφανίζονται μέτρια ικανοποιημένες, ενώ το 19% λίγο έως καθόλου.

3. Ο υψηλός βαθμός ικανοποίησης από την επισκεψιμότητα στα καταστήματα οφείλεται στην άρση των περιορισμών των μετακινήσεων, αλλά και στην επιθυμία των καταναλωτών για επιστροφή στην κανονικότητα. Περισσότερες από μία στις τρεις (36,8%) δήλωσαν από πολύ έως πάρα πολύ ικανοποιημένες από την επισκεψιμότητα, ενώ σχεδόν οι μισές (47,9%) δήλωσαν μέτρια ικανοποιημένες.

4. Οι παρατεταμένες αναταράξεις και η αβεβαιότητα στην αγορά οδήγησαν μία στις τρεις επιχειρήσεις (35,6%) να πραγματοποιήσει προσφορές/εκπτώσεις ακόμα και κατά την εορταστική περίοδο. Ειδικότερα, το 71% των επιχειρήσεων που προχώρησαν σε εκπτώσεις, υιοθέτησε ποσοστό που κυμάνθηκε από 11% έως 30%. Το εύρημα αυτό εξηγεί, εν μέρει, ότι στις μισές (50,3%) κινήθηκαν περισσότερο τα πιο φθηνά εμπορεύματα. Μια δεύτερη εξήγηση μπορεί να δοθεί και από το γεγονός ότι ευνοήθηκαν οι επισκέψεις/συναθροίσεις και συνεπώς η ανάγκη για ανταλλαγή συμβολικών δώρων.

5. Για το 2022 συνολικά, η αγορά παρουσιάζει μια μεικτή εικόνα συγκριτικά με το 2021, με τις θετικές αποκρίσεις να αντισταθμίζουν τις αρνητικές.

6. Η ανισότητα στις επιδόσεις αποτυπώνεται και στις προβλέψεις των πωλήσεων για το 2023. Μία στις πέντε επιχειρήσεις (18,4%) δηλώνει αδυναμία πρόβλεψης εξαιτίας της υψηλής αβεβαιότητας και του ιδιαίτερα ρευστού επιχειρηματικού περιβάλλοντος, ενώ μία στις τέσσερις (26,4%) αναμένει επιδείνωση.

7. Βασικοί παράγοντες που τροφοδοτούν την αβεβαιότητα είναι αφενός οι ανατιμήσεις στο ενεργειακό κόστος και αφετέρου η αύξηση των τιμών των προμηθευτών. Ως εκ τούτου, περισσότερες από τις μισές επιχειρήσεις (53,7%) δηλώνουν εξαιρετικά υψηλή αρνητική επίδραση. Για σχεδόν έξι στις δέκα επιχειρήσεις (58,9%) οι ανατιμήσεις των τιμών των εμπορευμάτων από τους προμηθευτές κυμάνθηκαν από 11% έως 30%.

Εως και στα 780 ευρώ μπορεί να φθάσει ο κατώτατος μισθός

Σκέψεις για αύξηση 9%-9,5% τον Μάρτιο, λόγω αυξημένου πληθωρισμού

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Μεγάλη αύξηση του κατώτατου μισθού, που μπορεί να προσεγγίσει και τα 70 ευρώ, αναμένεται να αποφασίσει εντός του πρώτου 15νθημέρου του Μαρτίου το υπουργείο Εργασίας, προκειμένου να διαμορφωθεί από 713 ευρώ σήμερα ακόμη και στα 780 ευρώ. Σε συνθήκες υψηλού πληθωρισμού αλλά και έντονης προεκλογικής πόλωσης, η επαναφορά του κατώτατου μισθού στα επίπεδα προ μνημονίων, ήτοι στα 751 ευρώ, θεωρείται δεδομένη, ενώ στο οικονομικό επιτελείο συζητούν πλέον, ως ισχυρό, το ενδεχόμενο αύξησης του κατώτατου μισθού ακόμη και κατά 9% με 9,5%, προκειμένου να καλυφθούν οι απώλειες των εισοδημάτων περίπου 650.000 μισθωτών του ιδιωτικού τομέα από την αύξηση του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή. Βέβαια, στο υπουργείο Εργασίας αναγνωρίζουν ότι οι έντονες πληθωριστικές πιέσεις, η ακρίβεια και το υπέρογκο ενεργειακό κόστος δεν εξαντλούν τις αντοχές μόνο των νοικοκυριών αλλά και των επιχειρήσεων. Γι' αυτό δεν αποκλείεται οι όποιες αποφάσεις να συνδυασθούν, όπως ζητούν άλλωστε και οι εκπρόσωποι των εργοδοτικών φορέων, με κίνητρα προς την κατεύθυνση της περαιτέρω μείωσης της φορολόγησης και του ενεργειακού κόστους.

Η ενίσχυση του κατώτατου μισθού θα συνδυαστεί με κίνητρα προς τις επιχειρήσεις για περαιτέρω μείωση φορολόγησης και ενεργειακού κόστους.

Σε αυτό το μήκος κύματος, ο υπουργός Εργασίας Κωστής Χατζηδάκης μιλώντας στο «Πρώτο Πρόγραμμα» της ΕΡΤ έκανε λόγο για σημαντική αύξηση, «που θα λαμβάνει υπόψη όμως και τις ανάγκες των επιχειρήσεων», οι οποίες όπως χαρακτηριστικά δήλωσε ο υπουργός «πρέπει να παραμείνουν ανοιχτές και ανταγωνιστικές». «Η αύξηση θα είναι δίκαιη, θα είναι σημαντική, αλλά δεν θα είναι μια αύξηση η οποία θα προξενήσει προβλήματα ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων στην αγορά και τελικά και στους ίδιους τους εργαζομένους» τόνισε.

Το νέο χρονοδιάγραμμα με την επίσπευση των διαδικασιών, προκειμένου φέτος η αύξηση να εφαρμοστεί νωρίτερα από τα προβλεπόμενα, από την 1η Απριλίου, αναμένεται να συμπεριληφθεί σε τροπολογία που θα κατατεθεί άμεσα στη Βουλή. Και θα προβλέπει ως καταληκτική ημερομηνία για την υποβολή της τελικής πρότασης του Κέντρου Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών (ΚΕΠΕ) και της επιτροπής εμπειρογνωμόνων προς το υπουργείο Εργασίας την 28η Φεβρουαρίου. Αυτό στην πράξη σημαίνει ότι την επόμενη εβδομάδα θα αποσταλεί επιστολή προς τους επιστημονικούς φορείς (Τράπεζα της Ελλάδος, ΙΟΒΕ, ΙΝΕ/ΓΣΕΕ, ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ, ΙΝΕΜΥ ΕΣΕΕ, ΙΝΣΕΤΕ και ΟΜΕΔ) ώστε έως την πρώτη εβδομάδα του Φεβρουαρίου να έχουν ολοκληρώσει τις εκθέσεις με τις προτάσεις τους. Θα υπάρξει ένα μικρό περιθώριο προφορικής διαβούλευσης μεταξύ των φορέων, προκειμένου το τελικό υπόμνημα να φθάσει στα χέρια των μελών του ΚΕΠΕ και της επιτροπής εμπειρογνωμόνων, ώστε με τη σειρά τους να υποβάλουν στο υπουργείο Εργασίας την τελική τους πρόταση έως το τέλος Φεβρουαρίου. Βέβαια, η οριστική απόφαση θα ληφθεί από τον αρμόδιο υπουργό Εργασίας Κωστή Χατζηδάκη εντός του πρώτου 10ημέρου του Μαρτίου, έπειτα από έγκριση του υπουργικού συμβουλίου.

Η αύξηση της τάξης του 5,5% που αντιστοιχεί σε 39 ευρώ, προκειμένου ο κατώτατος μισθός από 713 ευρώ που είναι σήμερα να επανέλθει στα επίπεδα προ μνημονίων (751 ευρώ), έχει εν πολλοίς προεξοφληθεί. Ωστόσο, στις πραγματικές προθέσεις της κυβέρνησης αλλά και «τις ανάγκες τόσο της κοινωνίας όσο και των επιχειρήσεων», όπως λένε χαρακτηριστικά, βρίσκεται το σενάριο αύξησης του κατώτατου μισθού τουλάχιστον κατά 7,75% με 8%, όσο δηλαδή αυξήθηκαν και οι συντάξεις. Αυτό οδηγεί σε νέο κατώτατο μισθό κοντά στα 768 με 770 ευρώ (αύξηση κατά 55 με 57 ευρώ).

Βέβαια, το τελευταίο διάστημα κυβερνητικά στελέχη κάνουν λόγο για «εκπλήξεις» όσον αφορά το ύψος του νέου κατώτατου μισθού, με τους ειδικούς να εκτιμούν ως πιθανή ακόμη και μια αύξηση κοντά στο ύψος του πληθωρισμού, έως και 9,5%. Ετσι δεν αποκλείεται ο νέος κατώτατος μισθός να αυξηθεί κατά 67 ευρώ και να διαμορφωθεί στα 780 ευρώ τον μήνα. Σε αυτή την περίπτωση μάλιστα εκτιμάται ότι η κυβέρνηση θα ακυρώσει ένα ισχυρό προεκλογικό όπλο στα χέρια της αντιπολίτευσης, που δεσμεύεται για αύξηση του κατώτατου στα 800 ευρώ. Βέβαια, κύκλοι των εργοδοτικών φορέων επισημαίνουν ότι σε περίπτωση αύξησης του κατώτατου μισθού πέριξ του 9%, η επιβάρυνση των επιχειρήσεων θα είναι σημαντική, ενώ θα υπάρξουν πιέσεις και από την πλευρά των εργαζομένων που σήμερα αμείβονται με μισθούς κοντά στα 800 ευρώ. Η ΓΣΕΕ από την πλευρά της ζητεί αφενός η ευθύνη της διαμόρφωσης του κατώτατου μισθού να επανέλθει στα χέρια των κοινωνικών εταίρων, αφετέρου το ύψος του να φθάσει στο 60% του διάμεσου μισθού πλήρους απασχόλησης, ήτοι περίπου 850 ευρώ.

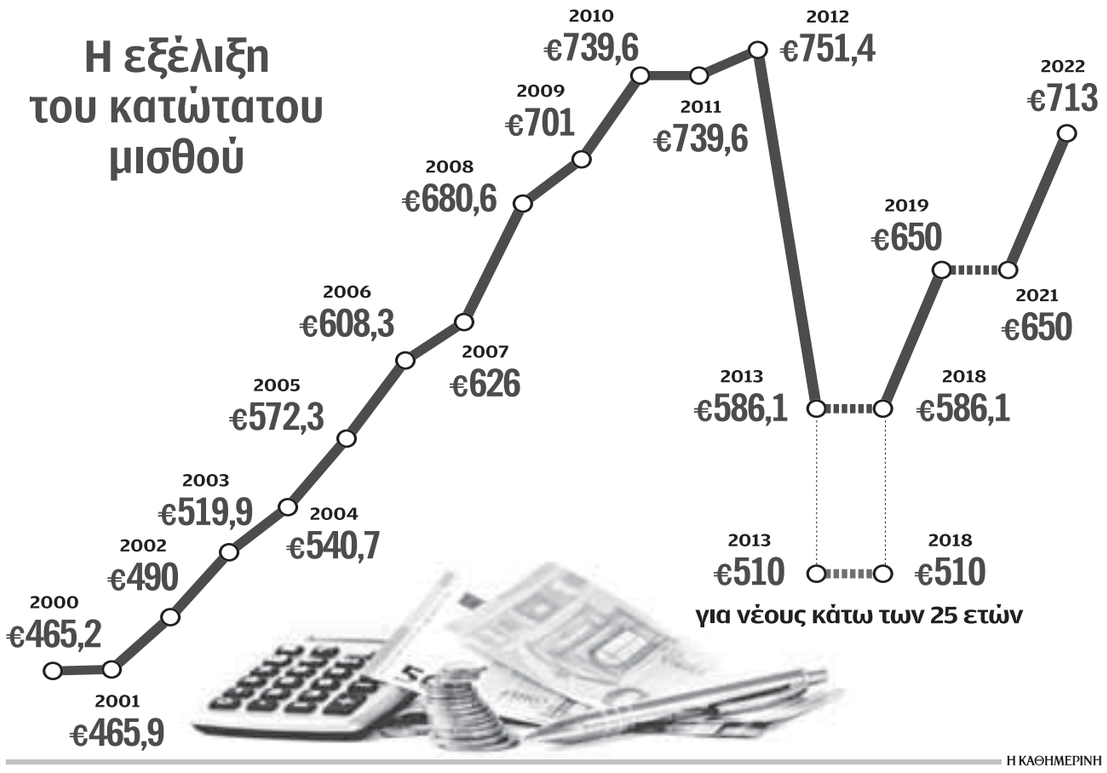

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Μεγάλες αυξήσεις αναμένει η ΕΚΤ

Η αύξηση των μισθών στην Ευρωζώνη αναμένεται να είναι «πολύ ισχυρή» μέσα στη χρονιά, ξεπερνώντας τις ιστορικές αναφορές και ακυρώνοντας εν μέρει τον πληθωρισμό, ο οποίος έχει εκτροχιαστεί από το 2021, εκτιμά η ΕΚΤ. Η αύξηση θα αντανακλά «μια κάποια προσέγγιση ανάμεσα στους μισθούς και τα αυξημένα ποσοστά πληθωρισμού» που παρατηρούνται από το 2021, επισημαίνουν. Στην Ευρωζώνη η ετήσια αύξηση των τιμών καταναλωτή μειώθηκε τον Δεκέμβριο κάτω από το συμβολικό όριο του 10%, έπειτα από ενάμισι χρόνο συνεχών αυξήσεων. Ομως, εξαιτίας της υπονόμευσης των μισθών από τις τιμές, σήμερα «οι πραγματικοί μισθοί είναι πολύ πιο χαμηλοί» απ' ό,τι το 2019, «πριν από την πανδημία», εξηγούν οι αναλυτές της ΕΚΤ. Οι μεγάλες αυξήσεις θα αντανακλούν επίσης την καλή κατάσταση της αγοράς εργασίας, παρά την επιβράδυνση της οικονομίας, εκτιμά η ΕΚΤ. Οι ακαθάριστοι μισθοί στην Ευρωζώνη έχουν αυξηθεί κατά 4,5% το 2022 και αναμένεται να αυξηθούν κατά 5,2% φέτος.

Πότε αναμένουν αναβάθμιση της Ελλάδας Société Générale και JP Morgan

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Διχασμένοι εμφανίζονται οι αναλυτές σχετικά με την ημερομηνία ανάκτησης της επενδυτικής βαθμίδας από την Ελλάδα, σε ένα έτος το οποίο αναμένεται να είναι γενικότερα δύσκολο για την αγορά ομολόγων της Ευρωζώνης λόγω της επιθετικής στάσης της ΕΚΤ και «σφιχτό» σε ό,τι αφορά τις διαθέσεις των οίκων αξιολόγησης για αναβαθμίσεις, με τις εθνικές εκλογές να έχουν μπει για τα καλά στο ραντάρ των επενδυτών.

Η Société Générale συμμερίζεται την αισιοδοξία που έδειξε πρόσφατα η Goldman Sachs και εκτιμά πως η επενδυτική βαθμίδα είναι πιθανή την άνοιξη, ακόμη και πριν από τις εκλογές, ενώ η JP Morgan παραμένει επιφυλακτική βλέποντας την επίτευξη του ορόσημου αυτού στα τέλη του 2023 ή στις αρχές του 2024. Και οι δύο επενδυτικές τράπεζες, ωστόσο, εκτιμούν πως ο Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους θα κινηθεί εμπροσθοβαρώς σε ό,τι αφορά τη δανειακή στρατηγική αυτού του έτους, πραγματοποιώντας το ντεμπούτο του στις αγορές αυτόν τον μήνα, με ένα νέο 10ετές ομόλογο. Ειδικότερα, η Société Générale διατηρεί στα κορυφαία επενδυτικά της στοιχήματα για το 2023 την αγορά ελληνικών ομολόγων έναντι των ιταλικών και πλέον βλέπει πως είναι πολύ πιθανό η S&P να εκπλήξει τις αγορές δίνοντας στην Ελλάδα την επενδυτική βαθμίδα στις 21 Απριλίου. Οπως σημειώνει, τα ελληνικά ομόλογα συνεχίζουν να προσφέρουν ένα καλό προφίλ κινδύνου-ανταμοιβής και έτσι εξακολουθεί να συστήνει την αγορά 10ετών ελληνικών ομολόγων έναντι των 10ετών ιταλικών. Κατά τη γαλλική τράπεζα, η Fitch, η οποία ξεκινάει τον «χορό» των αξιολογήσεων της Ελλάδας για το 2023, θα αναβαθμίσει τη χώρα στις 27 Ιανουαρίου σε BB+ με σταθερές προοπτικές, ένα σκαλοπάτι πριν από την επενδυτική βαθμίδα. Παράλληλα υπάρχει εύλογη, όπως επισημαίνει, πιθανότητα ο οίκος S&P να εκπλήξει τις αγορές αναβαθμίζοντας την Ελλάδα σε επενδυτική βαθμίδα στις 21 Απριλίου, ακόμη και πριν από τις γενικές εκλογές. Ετσι, συνεχίζει να συστήνει την αγορά 10ετών ελληνικών ομολόγων έναντι των ιταλικών, με στόχο τις -10 μονάδες βάσης στο spread Ελλάδας - Ιταλίας. Από την πλευρά της η JP Morgan εκτιμά σε νέα της έκθεση πως οι κινήσεις από τους οίκους αξιολόγησης φέτος θα είναι περιορισμένες, ωστόσο οι χώρες με χαμηλή βαθμολογία θα δουν περαιτέρω αναβαθμίσεις, με την Ελλάδα να επιστρέφει στην επενδυτική βαθμίδα στα τέλη του 2023 ή στις αρχές του 2024. Οπως επισημαίνει, οι αναβαθμίσεις θα μπορούσαν να προέλθουν από τις καλύτερες από τις αναμενόμενες μακροοικονομικές και δημοσιονομικές επιδόσεις, χάρη και στις υποστηρικτικές πολιτικές σε επίπεδο Ε.Ε., ενώ οι κίνδυνοι υποβάθμισης θα μπορούσαν να συνδεθούν με ενδεχόμενα πιο έντονα μακροοικονομικά σοκ ή απρόβλεπτους πολιτικούς κινδύνους. Η αμερικανική τράπεζα τονίζει πως παραμένει σε γενικές γραμμές εποικοδομητική σχετικά με τα ελληνικά ομόλογα και προβλέπει ότι οι αποδόσεις τους θα κινηθούν σταθερά έως ελαφρώς χαμηλότερα από τις αποδόσεις των ιταλικών ομολόγων μέχρι το τέλος του 2023.

Η Société Générale θεωρεί πιθανό να δώσει η S&P την επενδυτική βαθμίδα την 21η Απριλίου.

Οι κρίσιμες ημερομηνίες για την αξιολόγηση της Ελλάδας το 2023

ΟΙΚΟΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ			ΑΠΟΣΤΑΣΗ ΑΠΟ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΒΑΘΜΙΔΑ
Fitch	27/1	9/6	1/12	2 βαθμίδες
Scope Ratings	3/3	4/8		1 βαθμίδα
DBRS	10/3	8/9		1 βαθμίδα
Moody's	17/3	15/9		3 βαθμίδες
S&P	21/4	20/10		1 βαθμίδα

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

wizguide

ΑΥΤΑ ΕΙΝΑΙ ΤΑ 50 BEST RESTAURANTS ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

Τράπεζα Κύπρου

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 15 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Βασικό κριτήριο -εκτός από τη συνέπεια- είναι να πληρούν τα εισοδηματικά και περιουσιακά κριτήρια που προβλέπει ο νόμος, έτσι ώστε να χαρακτηριστούν ευάλωτοι.

Ανοίγει τον Φεβρουάριο η πλατφόρμα για την επιδότηση των στεγαστικών

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Στα μέσα Φεβρουαρίου αναμένεται να ανοίξει η πλατφόρμα για την επιδότηση από τις τράπεζες των ευάλωτων νοικοκυριών, καλύπτοντας το μισό της επιβάρυνσης που έχει προκύψει από την αύξηση των επιτοκίων. Η πλατφόρμα θα πατήσει στο πρόγραμμα «Γέφυρα Ι», που αφορούσε την επιδότηση από το κράτος της πρώτης κατοικίας λόγω των επιπτώσεων του κορωνοϊού και το πρόγραμμα θα καλύπτει όλα τα δάνεια που έχουν υποθήκη την πρώτη κατοικία, που σύμφωνα με τα στοιχεία από τις τράπεζες υπολογίζονται στις 30.000 περίπου. Δικαίωμα επιδότησης έχουν όλα τα ευάλωτα νοικοκυριά που έχουν ενήμερα δάνεια στις τράπεζες –συστημικές και μη–, αλλά και τα ενήμερα δάνεια των ευάλωτων δανειοληπτών, που έχουν τιτλοποιηθεί και βρίσκονται στην κυριότητα των funds. Η επιδότηση θα καλύψει το 50% της αύξησης των επιτοκίων που έχει περάσει μέχρι σήμερα στις δόσεις των δανείων, αλλά και όσες προκύψουν εντός των επόμενων 12 μηνών.

Η άνοδος των επιτοκίων ξεκίνησε τον Απρίλιο του 2022, ύστερα από μια επταετή περίοδο αρνητικών επιτοκίων και μέσα σε λίγους μόλις μήνες το euribor 3μήνου, που αποτελεί τη βάση τιμολόγησης για τη συντριπτική πλειονότητα των δανείων με κυμαινόμενο επιτόκιο, βρίσκεται σήμερα στο 2,13%, ενώ οι προβλέψεις συνηγορούν υπέρ της άποψης ότι η ΕΚΤ θα αυξήσει εκ νέου το βασικό επιτόκιο στην προγραμματισμένη συνεδρίαση του διοικητικού της συμβουλίου στις αρχές Φεβρουαρίου, συμπαρασύροντας σε περαιτέρω άνοδο και το euribor. Ετσι, όπως έχουν διευκρινίσει οι τράπεζες, εάν η δόση ενός ενυπόθηκου δανείου ήταν τον περασμένο Ιούνιο 400 ευρώ και έχει αυξηθεί μέχρι σήμερα στα 500 ευρώ, η επιδότηση θα είναι 50 ευρώ. Εφόσον με βάση την πορεία του euribor η αύξηση τους προσεχείς μήνες φθάσει τα 560 ευρώ, η συνολική επιδότηση θα είναι 80 ευρώ. Στην κατηγορία των συνεπών δανειοληπτών ανήκουν όσοι δεν έχουν καθυστερήσει τη δόση του δανείου για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των 3 μηνών.

Βασικό κριτήριο –εκτός από τη συνέπεια των οφειλετών– είναι να πληρούν τα εισοδηματικά και περιουσιακά κριτήρια που προβλέπει ο νόμος, έτσι ώστε να χαρακτηριστούν ευάλωτοι. Το εισοδηματικό κριτήριο ξεκινάει από τα 7.000 ευρώ όταν πρόκειται για μονογονεϊκή οικογένεια και κλιμακώνεται έως τα 21.000 ευρώ ανάλογα με τον αριθμό των τέκνων, ενώ το περιουσιακό κριτήριο αφορά το σύνολο της ακίνητης περιουσίας, το ύψος της οποίας ξεκινάει από τα 120.000 ευρώ και κλιμακώνεται έως και τα 180.000 ευρώ, ανάλογα επίσης με τη σύνθεση της οικογένειας και το ύψος των καταθέσεων, που δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 7.000 ευρώ.

Οι δανειολήπτες που πληρούν τα εισοδηματικά και περιουσιακά κριτήρια, ώστε να χαρακτηριστούν ευάλωτοι, θα μπαίνουν στην πλατφόρμα που θα ανοίξει γι' αυτόν τον σκοπό και θα κάνουν αίτηση για να λάβουν την επιδότηση. Το ποσό της επιδότησης θα πιστώνεται σε ειδικό λογαριασμό. Η δόση όμως που θα πληρώνουν στην τράπεζα θα είναι αυτή που προκύπτει με βάση τη δανειακή τους σύμβαση και δεν θα είναι μειωμένη. Αρα θα πρόκειται για επιδότηση με τη μορφή επιστροφής του ποσού στον λογαριασμό του δανειολήπτη. Αντίστοιχα το ποσό της επιδότησης θα συγκεντρωθεί από τις τέσσερις συστημικές τράπεζες σε ένα κοινό ταμείο με τη μορφή ενός κουμπαρά, μέσω του οποίου θα πιστώνονται από την ΕΓΔΙΧ τα ποσά στους δικαιούχους.

Η Ελλάδα βρίσκεται στην 7η θέση της λίστας του International Living με χαμηλό κόστος ζωής και καλές συνθήκες.

«Κυνηγήστε το όνειρό σας» στην Ελλάδα, λέει το περιοδικό Forbes

Πολλοί έχουν ονειρευτεί μια ζωή όπου δεν θα χρειάζεται να δουλεύουν. Σύμφωνα με το Forbes, υπάρχουν μερικά μέρη στον κόσμο με τόσο φθηνό κόστος ζωής, ώστε ένας Αμερικανός μπορεί να μετακομίσει εκεί και να μη χρειάζεται πια να δουλεύει. Ενα από αυτά τα μέρη είναι η Ελλάδα. «Φέτος είναι η χρονιά για να κυνηγήσετε το όνειρο: Παρατήστε τη δουλειά σας και μετακομίστε σε ένα από τα φθηνότερα (και καλύτερα) μέρη για να ζήσετε στον κόσμο, μια χώρα με τόσο χαμηλό κόστος, ώστε ίσως μπορέσετε να σταματήσετε να εργάζεστε», γράφει το Forbes. Το άρθρο στηρίζεται σε στοιχεία της International Living, η οποία δημοσιεύει τον Annual Global Retirement Index, με τα καλύτερα μέρη για να συνταξιοδοτηθεί κανείς. Ομως, όπως τονίζει το Forbes, αυτή η λίστα δεν είναι μόνο για συνταξιούχους. «Σκεφτείτε τις επιλογές σας στο εξωτερικό και τα πράγματα αρχίζουν να φαίνονται καλύτερα», λέει η Jennifer Stevens, της International Living. «Μπορείς, στην πραγματικότητα, να απαλλαγείς από το καθημερινό τρέξιμο. Οταν μπορείς να μειώσεις το κόστος ζωής σου στο μισό –ή και περισσότερο σε ορισμένα μέρη– έχεις πολλές δυνατότητες για καλύτερη ζωή. Εάν δεν χρειάζεται να εργάζεσαι τόσο σκληρά ή για τόσο πολλές ώρες, τότε έχεις την πολυτέλεια να περνάς τις μέρες σου όπως θέλεις, με άτομα των οποίων την παρέα απολαμβάνεις». Η Ελλάδα βρίσκεται στην 7η θέση της λίστα του International Living με τα μέρη όπου κανείς μπορεί να τα κάνει όλα αυτά. Οπως σημειώνει το Forbes, είναι ένας νέος προορισμός που προστέθηκε φέτος στη λίστα. «Και, φυσικά, είναι ένα όμορφο μέρος και με καλό κόστος», λέει η Stevens. Πόσο κοστίζει η ζωή στην Ελλάδα για έναν Αμερικανό; «Πρακτικά μιλώντας, ένα ζευγάρι μπορεί να ζήσει άνετα στην Ελλάδα ξεκινώντας από 1.900 δολάρια τον μήνα και ένα άτομο με περίπου 1.600 δολάρια», εξηγεί η Stevens. «Αλλά να έχετε κατά νουν ότι για μια ανανεώσιμη βίζα διαμονής πρέπει να δείξετε ότι διαθέτετε τουλάχιστον 2.000 ευρώ τον μήνα».

Θετικό κλίμα στην αγορά εργασίας

Αύξηση προσλήψεων με ώθηση από τα μεγάλα έργα, logistics, αναπλάσεις και επενδύσεις

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Αύξηση των προσλήψεων σχεδόν σε όλους τους τομείς οικονομικής δραστηριότητας, με αιχμή τα μεγάλα έργα σε υποδομές, τον σιδηρόδρομο, την καινοτομία, τα logistics, τις αναπλάσεις και τις επενδύσεις μεγάλων ξένων επιχειρήσεων, κατά κύριο λόγο στη Βόρεια Ελλάδα, αναμένουν οι Ελληνες εργοδότες για το πρώτο τρίμηνο του 2023. Οσο για το σύνολο της επικράτειας, ραγδαία αύξηση αναμένεται στον κλάδο της πληροφορικής. Οι Ελληνες εργοδότες βλέπουν το κλίμα να αλλάζει με την έναρξη του νέου έτους, εκτιμώντας ότι οι συνολικές προοπτικές απασχόλησης θα επιστρέψουν σε θετικό πρόσημο. Τα σημάδια που αποτυπώνει η Ερευνα Προοπτικών Απασχόλησης του ομίλου ManpowerGroup για το α΄ τρίμηνο του 2023 (Ιανουάριος - Μάρτιος) είναι ενθαρρυντικά, με τις συνολικές προοπτικές απασχόλησης (ΝΕΟ) να διαμορφώνονται στο 7%, αυξημένες κατά 9% έναντι του τελευταίου τριμήνου του 2022. Επιπλέον, το 28% των 520 Ελλήνων εργοδοτών που συμμετείχαν στην έρευνα δηλώνει ότι αναμένει αύξηση του αριθμού των απασχολουμένων, το 46% δεν αναμένει κάποια αλλαγή, ενώ το 22% προβλέπει μείωση.

Ισχυρότερος τομέας η πληροφορική και περιφέρεια με τις καλύτερες προοπτικές στην απασχόληση η Βόρεια Ελλάδα.

Να σημειωθεί πως ο όρος «συνολικές προοπτικές απασχόλησης» (ΝΕΟ) που χρησιμοποιείται στην έρευνα είναι το αποτέλεσμα της αφαίρεσης του ποσοστού των εργοδοτών που αναμένουν αύξηση στο ανθρώπινο δυναμικό τους από το ποσοστό των εργοδοτών που αναμένουν μείωση. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα το καθαρό υπόλοιπο (είτε θετικό είτε αρνητικό) των προοπτικών απασχόλησης.

Στην Ελλάδα, σύμφωνα με τη Manpower, το πρόσημο για τις προοπτικές απασχόλησης παραμένει θετικό σε όλους σχεδόν τους κλάδους, καθώς οι Ελληνες εργοδότες αναμένουν αύξηση του ρυθμού προσλήψεων σε 7 από τους 9 κλάδους το α΄ τρίμηνο του 2023, ενώ στον κλάδο της επικοινωνίας δεν αναμένεται διαφοροποίηση και μόνο στις λοιπές υπηρεσίες προβλέπεται μείωση κατά 6%.

Βέβαια, ο πιο ανταγωνιστικός και συνάμα ισχυρός τομέας στην Ελλάδα καταδεικνύεται η πληροφορική, με τις προοπτικές απασχόλησης να φθάνουν στο 27%, σημειώνοντας αύξηση κατά 22% από το αμέσως προηγούμενο τρίμηνο και κατά 15% από το α΄ τρίμηνο του 2022. Ακολουθούν η βιομηχανία και οι κατασκευές με προοπτικές απασχόλησης 13%, αυξημένες κατά 29% έναντι του αμέσως προηγούμενου τριμήνου και μειωμένες κατά 6% έναντι του α΄ τριμήνου του 2022.

Λόγω και των μεγάλων έργων που έχουν δρομολογηθεί το επόμενο διάστημα, ως η πιο ισχυρή περιφέρεια σε επίπεδο πρόθεσης προσλήψεων στην Ελλάδα εμφανίζεται η Βόρεια Ελλάδα με ΝΕΟ 18%. Η δυναμική της περιοχής είναι μεγάλη και αποτυπώνεται σε αύξηση κατά 21% έναντι του δ΄ τριμήνου του 2022 και κατά 17% έναντι του α΄ τριμήνου του 2022. Θετικές προοπτικές απασχόλησης (3%) καταγράφονται στην ευρύτερη περιφέρεια Ελλάδας, σημειώνοντας αύξηση κατά 13% σε σχέση με το τελευταίο τρίμηνο του 2022 και μείωση κατά 2% έναντι του α΄ τριμήνου του 2022. Αρνητικές προοπτικές απασχόλησης σημειώνονται στην περιφέρεια της Αττικής (-2%).

Οι εργοδότες σε οργανισμούς με 250+ εργαζομένους είναι πιο αισιόδοξοι, καθώς αναμένουν τη μεγαλύτερη αύξηση της απασχόλησης με ΝΕΟ +21%. Οι προοπτικές απασχόλησης είναι αυξημένες κατά 7% σε σχέση με το δ΄ τρίμηνο του 2022 και κατά 11% σε σχέση με το α΄ τρίμηνο του 2022. Στον αντίποδα, πιο αδύναμο κλίμα ως προς την πρόθεση για προσλήψεις (-1%) επικρατεί στις επιχειρήσεις με προσωπικό 10-49 άτομα.

Κι όπως χαρακτηριστικά επισημαίνει ο CEO της ManpowerGroup Ελλάδας Χαράλαμπος Καζαντζίδης, είναι προφανές ότι στην έρευνα αποτυπώνεται εμφανής πρόθεση αύξησης των προσλήψεων για την κάλυψη των αναγκών των μεγάλων έργων που υλοποιούνται στη Βόρεια Ελλάδα και αποτελούν «ένεση» ανάπτυξης και απασχόλησης και μοχλό αποκλιμάκωσης του δείκτη ανεργίας στην περιοχή. Παράλληλα, βέβαια, σχολιάζει ο κ. Καζαντζίδης, «οφείλουμε να αντιμετωπίσουμε την πρόκληση της ραγδαίας αύξησης των προοπτικών συνολικής απασχόλησης στην επικράτεια ειδικά στον κλάδο της πληροφορικής και να αναζητήσουμε τα ταλέντα εκείνα που θα ανταποκριθούν στους υπάρχοντες αλλά και μελλοντικούς ρόλους».

Στον κόσμο

Ισχυρό παραμένει, με βάση την εποχικά προσαρμοσμένη ανάλυση της ManpowerGroup, το παγκόσμιο κλίμα προσλήψεων για το α΄ τρίμηνο του 2023. Αναλυτικά, και σύμφωνα με την έρευνα στην οποία συμμετείχαν 38.000 εργοδότες, οι προθέσεις προσλήψεων είναι θετικές σε 39 από τις 41 αγορές, με συνολικές καθαρές προοπτικές απασχόλησης 23%, μειωμένες ωστόσο κατά 6% έναντι του δ΄ τριμήνου του 2022. Οι ισχυρότερες προθέσεις προσλήψεων για το επόμενο τρίμηνο αποτυπώνονται στον Παναμά (39%), στην Κόστα Ρίκα (37%) και στον Καναδά (34%). Στον αντίποδα, οι ασθενέστερες εμφανίζονται στην Πολωνία (-2%) και στην Ουγγαρία (-8%). Οι εργοδότες στην Ευρώπη, στη Μέση Ανατολή και στην Αφρική (EMEA) αναφέρουν ανεπαίσθητα μειωμένες προσδοκίες προσλήψεων (18% έναντι 21% το αμέσως προηγούμενο τρίμηνο). Το 36% των εργοδοτών στην περιοχή αναμένει αύξηση των προοπτικών απασχόλησης, το 20% προβλέπει μείωση, ενώ το 40% καμία αλλαγή.

Κλάδοι με τις ισχυρότερες και ασθενέστερες προθέσεις προσλήψεων

Ο κλάδος της πληροφορικής καταγράφει τη μεγαλύτερη αύξηση του αριθμού των απασχολουμένων

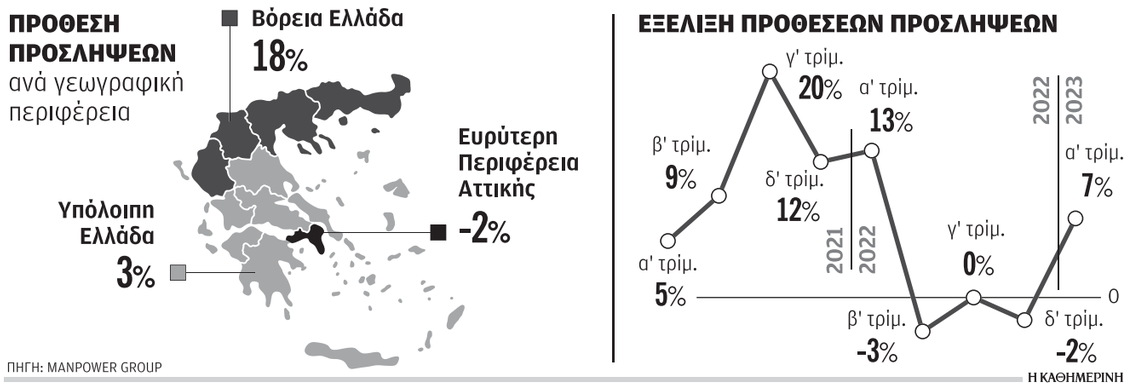

Συνεχίστηκε και τον Δεκέμβριο η αποκλιμάκωση του πληθωρισμού

Υποχώρησε στο 7,6% κυρίως λόγω της πτώσης των τιμών της ενέργειας

Της **ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ**

Τα στοιχεία της Eurostat επιβεβαίωσαν ότι ο δείκτης τιμών καταναλωτή κινήθηκε καθοδικά και τον Δεκέμβριο, συνεχίζοντας την πορεία που είχε ξεκινήσει τον Οκτώβριο. Μάλιστα, σύμφωνα με τις προσωρινές εκτιμήσεις (flash estimates) της Eurostat, με 7,6% η Ελλάδα βρέθηκε αρκετά κάτω από τον μέσο όρο της Ευρωζώνης που ήταν 9,2%, ακολουθώντας επίσης καθοδική πορεία.

Σε μεγάλο βαθμό οι επιδόσεις αυτές αποδίδονται στην πτώση των τιμών της ενέργειας που παρατηρείται το τελευταίο διάστημα και συνεχίζεται, ενώ στα τρόφιμα παραμένουν σε υψηλά επίπεδα. Επίσης, οι τιμές του ηλεκτρικού ρεύματος υπολογίζονται μετά την κρατική επιδότηση, που –στην περίπτωση της Ελλάδας– είναι από τις υψηλότερες στην Ευρώπη. Ετσι, ο δείκτης τροφίμων, ποτών και καπνού ήταν 12,9% στην Ελλάδα και 13,8% στην Ευρωζώνη, ενώ της ενέργειας ήταν μόλις 4,7% στην Ελλάδα και 25,7% στην Ευρωζώνη... Ο δείκτης υπηρεσιών ήταν 5,2% στην Ελλάδα και 4,4% στην Ευρωζώνη και των μη ενεργειακών βιομηχανικών αγαθών ήταν 7,3% στην Ελλάδα και 6,4% στην Ευρωζώνη. Σημειώνεται ότι η Eurostat δίνει στοιχεία για τον εναρμονισμένο δείκτη τιμών καταναλωτή, ο οποίος είναι ελαφρώς διαφορετικός από τον εθνικό δείκτη. Ο τελευταίος θα ανακοινωθεί για την Ελλάδα τη Δευτέρα από την ΕΛΣΤΑΤ.

Ο δείκτης τροφίμων, ποτών και καπνού διαμορφώθηκε υψηλά στο 12,9%.

Τον υψηλότερο πληθωρισμό στην Ευρωζώνη είχαν με διαφορά οι τρεις χώρες της Βαλτικής, η Λετονία 20,7%, η Λιθουανία 20% και η Εσθονία 17,5%. Διψήφιο ποσοστό είχαν επίσης η Σλοβακία, 15%, η Ιταλία 12,3%, η Ολλανδία 11%, η Σλοβενία 10,8%, η Αυστρία 10,5% και το Βέλγιο 10,2%. Το χαμηλότερο ποσοστό 5,6% είχε η Ισπανία, ακολουθούμενη από το Λουξεμβούργο, 6,2%, τη Γαλλία 6,7%, τη Μάλτα 7,3% και τις Ελλάδα και Κύπρο με 7,6%. Στη Γερμανία, όπου επιδοτήθηκαν οι λογαριασμοί φυσικού αερίου, ο πληθωρισμός ήταν 9,6% τον Δεκέμβριο.

Η υποχώρηση του δείκτη οφείλεται επίσης στο αποτέλεσμα βάσης, αφού η σύγκριση γίνεται με μια περίοδο που είχε αρχίσει να εμφανίζεται ο πληθωρισμός, επομένως οι τιμές είχαν ήδη ανεβεί. Σύμφωνα με τους εναρμονισμένους δείκτες της Eurostat, στην Ελλάδα ο πληθωρισμός τον Δεκέμβριο του 2021 ήταν 4,4% από τους χαμηλότερους στην Ε.Ε. Στη συνέχεια σκαρφάλωσε στο 11,3% τον Ιούλιο, στο 12,1% τον Σεπτέμβριο, για να αρχίσει να υποχωρεί τον Οκτώβριο στο 9,5%, τον Νοέμβριο στο 8,8% και τον Δεκέμβριο στο 7,6%.

Ο δομικός πληθωρισμός στην Ευρωζώνη, ο οποίος εξαιρεί τις τιμές ενέργειας και τροφίμων, παρέμεινε αρκετά υψηλός στο 5,2%, από 5% τον Νοέμβριο, γεγονός που αναμένεται να τροφοδοτήσει τις απόψεις των μελών της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας υπέρ της περαιτέρω αύξησης επιτοκίων. Συγκεκριμένα, προβλέπονται δύο διαδοχικές αυξήσεις των 50 μονάδων βάσης το προσεχές διάστημα. Αλλωστε, η πρόεδρος της ΕΚΤ Κριστίν Λαγκάρντ δήλωσε χθες πως υπάρχουν σοβαροί λόγοι να εκτιμούμε ότι η άνοδος των τιμών θα επιταχυνθεί ξανά τον Ιανουάριο. Ο Λετονός κεντρικός τραπεζίτης Μάρτιν Κάζακς αναμένει σημαντικές αυξήσεις στις συνεδριάσεις του Φεβρουαρίου και του Μαρτίου.

Σημειώνεται ότι η κυβέρνηση προέβλεψε μέσο πληθωρισμό 9,7% για το 2022 και 5% για το 2023. Για την τρέχουσα χρονιά, ο προβληματισμός των οικονομολόγων εντοπίζεται στις επίμονα υψηλές τιμές των τροφίμων και στην αύξηση του κατώτατου μισθού, αν και η σχετική αύξηση του 2022 δεν δημιούργησε πρόβλημα.

Εκτίμηση πληθωρισμού στην Ευρωζώνη για τον Δεκέμβριο του 2022

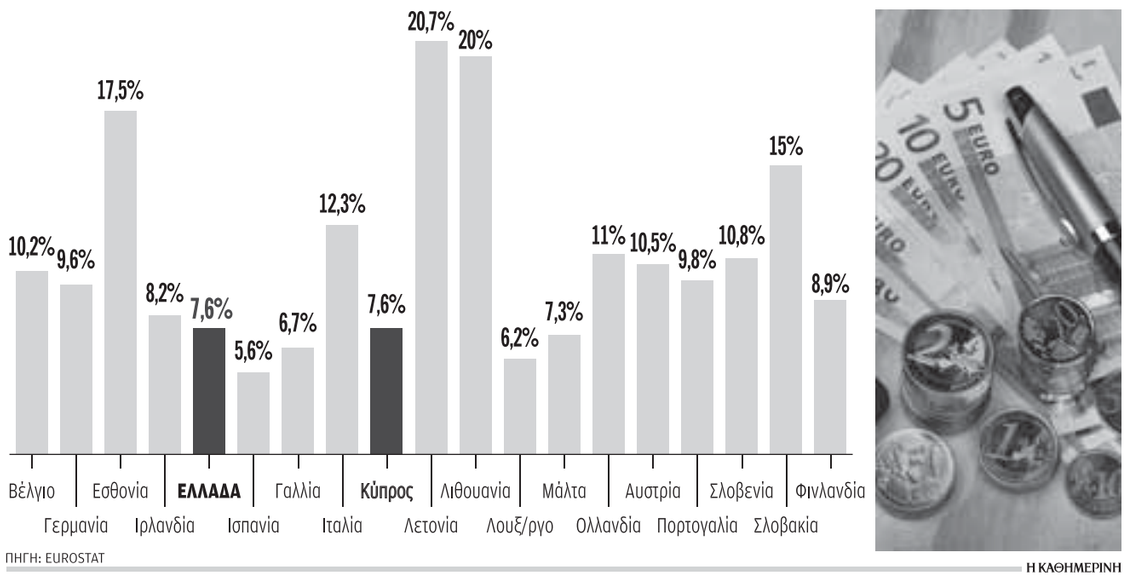

WiZ GUIDE

2022

wiz-guide.com

50 BEST RESTAURANTS

BY

Bank of Cyprus

ΚΟΙΝΟ ΚΥΠΡΙΩΝ

January 30, 2023

SUPPORT BY

ACQUA PANNA S.PELLEGRINO THE FINE DINING WATERS

NICO LAZARIDI

epic

PETROLINA

Το 2025 γεωτρύπανο για αέριο στην Κρήτη

Ολοκληρώνεται νωρίτερα η πρώτη φάση ερευνών της ExxonMobil

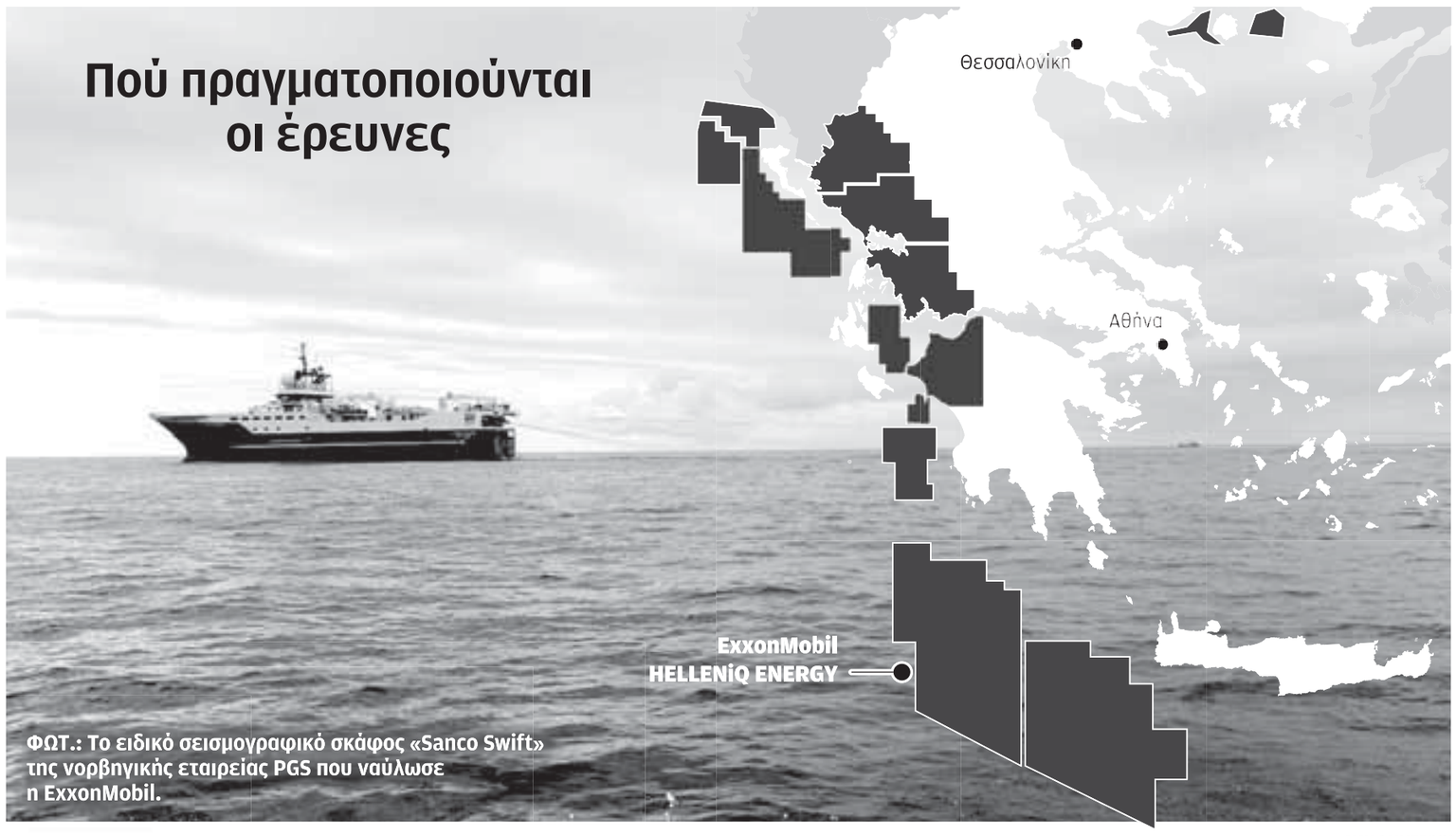

ΦΩΤ.: Το ειδικό σεισμογραφικό σκάφος «Sanco Swift» της νορβηγικής εταιρείας PGS που ναύλωσε η ExxonMobil.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Της **ΧΡΥΣΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ**

Με ταχείς ρυθμούς και αισιοδοξία για τα αποτελέσματα των γεωφυσικών ερευνών που ολοκληρώνονται νωρίτερα από τα ήδη σφικτά αρχικά χρονοδιαγράμματα, προχωράει το πρόγραμμα διερεύνησης δυνητικών κοιτασμάτων υδρογονανθράκων σε όλες τις παραχωρήσεις.

Η κλιμακούμενη απειλητική ρητορική της Τουρκίας δεν προβληματίζει την αμερικανική εταιρεία ExxonMobil που έχει αναλάβει ρόλο operator στην κοινοπραξία με την HELLENiQ ENERGY στις δύο παραχωρήσεις δυτικά και νοτιοδυτικά της Κρήτης, όπου η διενέργεια σεισμικών ερευνών αποτελεί και την πρώτη ενάσκηση κυριαρχικών δικαιωμάτων σε θαλάσσιες ζώνες όπου αμφισβητούνται τα κυριαρχικά μας δικαιώματα μέσω του τουρκολιβυκού μνημονίου. Αντιθέτως, υψηλόβαθμα στελέχη της αμερικανικής εταιρείας έχουν μεταφέρει στην ελληνική κυβέρνηση την αποφασιστικότητά τους να ολοκληρώσουν με ταχείες διαδικασίες τις σεισμικές έρευνες και να περάσουν στην επόμενη φάση της απόφασης και υλοποίησης ερευνητικής γεώτρησης τη διετία 2024-2025, έναντι του αρχικού προγραμματισμού που την τοποθετούσε στο διάστημα 2025-2026. Τα στελέχη της ExxonMobil, όπως μεταφέρουν στην «Κ» αρμόδιες πηγές, διαβεβαίωσαν επίσης την ελληνική κυβέρνηση ότι δεν τους προκαλεί καμία ανησυχία η στάση της Τουρκίας.

Οι διαβεβαιώσεις δόθηκαν επί αμερικανικού εδάφους στη συνάντηση που είχαν ο υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας Κώστας Σκρέκας και ο διευθύνων σύμβουλος της Ελληνικής Διαχειριστικής Εταιρείας Υδρογονανθράκων και Ενεργειακών Πόρων (ΕΔΕΥΕΠ) Αριστοφάνης Στεφάτος, στο περιθώριο του συνεδρίου Capital Link στις 9 Δεκεμβρίου στη Ν. Υόρκη με τον αντιπρόεδρο της ExxonMobil, υπεύθυνο για τις περιοχές της Ανατολικής Μεσογείου και των Διεθνών Διακυβερνητικών Σχέσεων, Ρόχντι Γιούνσι. Τα υψηλόβαθμα στελέχη της ExxonMobil έλαβαν, σύμφωνα με πληροφορίες, από τον υπουργό Κώστα Σκρέκα διαβεβαιώσεις για την πλήρη στήριξη της ελληνικής κυβέρνησης στο ερευνητικό πρόγραμμα της εταιρείας.

Γεώτρηση

Το ειδικό σεισμογραφικό σκάφος «Sanco Swift» της νορβηγικής εταιρείας PGS που ναύλωσε η ExxonMobil, ολοκληρώνει στα τέλη Ιανουαρίου με αρχές Φεβρουαρίου τη συλλογή δισδιάστατων δεδομένων που ξεκίνησε τον Νοέμβριο, στις δύο παραχωρήσεις της Κρήτης που εκτείνονται σε 40.000 τετραγωνικά χιλιόμετρα. Η αμερικανική εταιρεία σε συνεργασία με την ΕΔΕΥΕΠ και στο πλαίσιο επιτάχυνσης του ερευνητικού προγράμματος προχώρησε στην πρόσκτηση διπλάσιων δισδιάστατων δεδομένων από τον αρχικό προγραμματισμό για να έχει στα χέρια της υψηλής αξίας δεδομένα νωρίτερα, χωρίς να χρειαστεί και συλλογή τρισδιάστατων. Από την ανάλυση των στοιχείων που θα ακολουθήσει, θα κριθεί κατά πόσον θα χρειαστούν κάποιες πρόσθετες γραμμές δισδιάστατων δεδομένων ή και τρισδιάστατων όπου η εικόνα δεν είναι αρκετά σαφής σε σχέση με τις γεωλογικές δομές του υπεδάφους. Η διαδικασία της αξιολόγησης θα διαρκέσει ένα εξάμηνο, με την κοινοπραξία των ExxonMobil / HELLENiQ ENERGY να επιδιώκει τη λήψη επενδυτικής απόφασης για ερευνητική γεώτρηση εντός του 2024, προκειμένου να μπει το πρώτο γεωτρύπανο μέσα στο 2025. Αυτό είναι και το πλέον αισιόδοξο σενάριο σε σχέση με τα χρονοδιαγράμματα, σύμφωνα με την ΕΔΕΥΠ. Οπως εξηγούν αρμόδια στελέχη στην «Κ», από τη στιγμή που θα ληφθεί η απόφαση για γεώτρηση μεσολαβεί τουλάχιστον ένα έτος για να προχωρήσουν οι διαδικασίες υλοποίησής της, και αυτό γιατί εμπλέκονται πολλοί προμηθευτές στην εφοδιαστική αλυσίδα, οι οποίοι επιλέγονται μέσω διεθνών διαγωνισμών, όπως για παράδειγμα η εταιρεία που θα αναλάβει να φέρει το γεωτρύπανο, η εταιρεία που θα κάνει συλλογή των δεδομένων κ.ά. «Θα πρέπει να κλειστούν συμβόλαια άνω των 100 εκατ. ευρώ, λεφτά που θα βάλουν οι επενδυτές που διαθέτουν την αυξημένη εμπειρία που απαιτούν αυτές οι διαδικασίες», τονίζουν.

> **Στελέχη της αμερικανικής εταιρείας διαβεβαίωσαν την ελληνική κυβέρνηση ότι δεν τους προκαλεί καμία ανησυχία η στάση της Τουρκίας.**

Των διαγωνιστικών αυτών διαδικασιών θα πρέπει να έχει προηγηθεί μια πολύ μελετημένη επιλογή και ιεράρχηση των στόχων για τις ερευνητικές γεωτρήσεις, καθώς και η σύνταξη και υποβολή μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων για ερευνητική γεώτρηση.

Το ραντεβού στο Κάιρο

Εχοντας διασφαλίσει τη συμμετοχή της μεγαλύτερης πολυεθνικής διεθνώς, της αμερικανικής ExxonMobil, και μαζί τη στήριξη του αμερικανικού παράγοντα για την πλέον δύσκολη από γεωπολιτικής άποψης περιοχή της Κρήτης, το επόμενο στοίχημα για την Ελλάδα είναι η προσέλκυση και νέων μεγάλων πολυεθνικών. Σταθμό σε αυτή την προσπάθεια θα αποτελέσει το ετήσιο πετρελαϊκό συνέδριο που θα διεξαχθεί τον Φεβρουάριο στην Αίγυπτο. Εκεί θα βρίσκονται όλες οι μεγάλες πετρελαϊκές που δραστηριοποιούνται στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου και η διοίκηση της ΕΔΕΥΕΠ προετοιμάζεται για μία νέα, πιο ελπιδοφόρα προσέγγισή τους, αφού πλέον έχουν γίνει σημαντικά βήματα στη χώρα. «Οι επενδύσεις και τα βήματα που έγιναν μέχρι τώρα αποτελούν παρακαταθήκη για την επόμενη φάση. Θα έχουμε να παρουσιάσουμε στις πετρελαϊκές που είναι στην Ανατολική Μεσόγειο περισσότερα στοιχεία, να τις ακούσουμε και να προσαρμόσουμε ανάλογα τις ενέργειές μας», τονίζει στην «Κ» ο επικεφαλής της ΕΔΕΥΕΠ Αριστοφάνης Στεφάτος.

Ο ίδιος δηλώνει ικανοποιημένος από την πρόοδο των εργασιών, η οποία όπως σημειώνει, «αντικατοπτρίζει την ξεκάθαρη κυβερνητική στήριξη σε αυτά τα έργα εθνικής σημασίας, την προφανή βούληση των μισθωτών να επιταχύνουν τις επενδύσεις τους, αλλά και τη σκληρή δουλειά της ΕΔΕΥΕΠ προς αυτήν την κατεύθυνση τα τελευταία έτη. Ευελπιστούμε ότι μετά την ολοκλήρωση των σεισμογραφικών ερευνών, την επεξεργασία και την ερμηνεία των σχετικών δεδομένων, θα προχωρήσουμε σύντομα στο στάδιο των ερευνητικών γεωτρήσεων, ώστε να αποκτήσουμε μια σαφή εικόνα για τα δυνητικά κοιτάσματα φυσικού αερίου της πατρίδας μας».

Γεωτρήσεις στην Αλβανία, νέα σχέδια για Ιταλία, Λιβύη

Οι πρόσφατες ανακαλύψεις δύο νέων κοιτασμάτων φυσικού αερίου στην ΑΟΖ της Κύπρου («Κρόνος 1» και «Zeus 1»), αλλά και οι σημαντικές εξελίξεις στα βόρεια και στα νότια σύνορα της χώρας, δημιουργούν υψηλές προσδοκίες και για τα ελληνικά κοιτάσματα και παράλληλα επιβεβαιώνουν το ότι η Ελλάδα βρίσκεται στο επίκεντρο μιας ευρύτερης περιοχής με μεγάλο ενδιαφέρον αναφορικά με τον ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει στην ενεργειακή ασφάλεια της Ευρώπης. Οι νέες ανακαλύψεις στην Κύπρο είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντικές και για τα αποτελέσματα των ελληνικών ερευνών στην Κρήτη, αφού οι γεωλογικές λεκάνες των δύο περιοχών θεωρούνται παρόμοιες και μάλιστα προσομοιάζουν με αυτές του μεγάλου κοιτάσματος «Zohr» της Αιγύπτου.

Εξίσου σημαντικές όμως για την Ελλάδα είναι και οι πρόσφατες εξελίξεις τόσο στα βόρεια όσο και στα νότια σύνορά μας. Στα βόρεια, στην Αλβανία, τον Ιούλιο του 2022 ο ενεργειακός κολοσσός Shell ανακοίνωσε ότι προετοιμάζεται για δραστηριότητες γεώτρησης στην παραχώρηση «Shpirag 5», δεσμευόμενη να επενδύσει περισσότερα από 40 εκατομμύρια ευρώ, μετά τα επιτυχή αποτελέσματα της εξερευνητικής γεώτρησης στο «Shpirag 4». Στην περιοχή έχει ανακαλυφθεί ελαφρύ πετρέλαιο και φυσικό αέριο σε αναλογίες 1 προς 4. Λίγο νωρίτερα, τον Μάιο του 2022, ανακοινώθηκε ότι οι αρχές της χώρας παρέλαβαν πρόταση για την ανάπτυξη του κοιτάσματος φυσικού αερίου «Delvina», που βρίσκεται μόλις μερικά χιλιόμετρα από τα ελληνικά σύνορα.

Στην Ιταλία, τον Φεβρουάριο του 2022 ψηφίσθηκε από την ιταλική Βουλή το νέο σχέδιο ενεργειακής μετάβασης, το οποίο επιτρέπει την επανέναρξη της έρευνας και παραγωγής σε ενεργές μισθώσεις, ενώ επίσης επιτρέπει την κατάθεση νέων και την επανεξέταση εκκρεμουσών αιτήσεων αδειοδότησης για φυσικό αέριο. Η νέα ιταλική κυβέρνηση ανακοίνωσε ότι σκοπεύει να διπλασιάσει την εγχώρια παραγωγή φυσικού αερίου στα 6 bcm/έτος σε μια προσπάθεια να μειώσει την εξάρτηση της χώρας από τις εισαγωγές ρωσικού φυσικού αερίου.

Αντιστοίχως, στα νότια σύνορά μας, στις 31 Οκτωβρίου 2022 η κρατική εταιρεία πετρελαίων της Λιβύης ανακοίνωσε τη συμφωνία με Eni και BP για την επένδυση 8 δισ. δολαρίων για την ανάπτυξη και παραγωγή κοιτασμάτων αερίου αλλά και την εξερεύνηση στόχων αντίστοιχων με αυτών του κοιτάσματος «Zohr» της Αιγύπτου στο Λιβυκό Πέλαγος.

Στην τελική ευθεία οι έρευνες σε Ιωάννινα, Ιόνιο, Κόλπο Κυπαρισσίας

Νωρίτερα από τα χρονοδιαγράμματα ολοκληρώνουν τα προγράμματα γεωφυσικών ερευνών και οι ελληνικές εταιρείες HELLENiQ ENERGY και Energean, οι οποίες βρίσκονται στην αναζήτηση διεθνούς εταίρου για την επόμενη φάση των ερευνητικών γεωτρήσεων. Η HELLENiQ ENERGY μάλιστα, όπως είχε αποκαλύψει η «Κ» σε παλαιότερο δημοσίευμα, φέρεται να έχει υπογράψει ήδη συμφωνία εχεμύθειας με την αμερικανική πολυεθνική Chevron, η οποία εξαγόρασε τον Οκτώβριο τα σεισμικά δεδομένα για την είσοδό της μέσω εξαγοράς μεριδίου στις υπό παραχώρηση περιοχές της Κρήτης και του Ιονίου. Η Chevron έχει τοποθετηθεί στην περιοχή της νοτιοανατολικής Μεσογείου από το 2020 με την εξαγορά της Noble Energy, που ανακάλυψε τα πρώτα κοιτάσματα στο Ισραήλ και την Κύπρο. Αντιστοίχως η Energean φέρεται να βολιδοσκοπεί τη Shell. Ο αγγλοολλανδικός πετρελαϊκός κολοσσός εκμεταλλεύεται ήδη κοίτασμα στην Αλβανία, σε περιοχή που αποτελεί συνέχεια της γεωλογικής ζώνης των Ιωαννίνων. Κεντρικό ρόλο στις προσπάθειες των δύο ελληνικών εταιρειών αναζήτησης επενδυτή παίζει η ΕΔΕΥΕΠ, αναγνωρίζοντας ότι οι επενδύσεις σε ερευνητικές γεωτρήσεις είναι εντάσεως κεφαλαίου και υψηλού ρίσκου. Προϋποθέτουν επίσης εμπειρία που δεν διαθέτουν. Η HELLENiQ ENERGY δεν δραστηριοποιείται στο Upstream ενώ η Energean, παρότι εκτός του κοιτάσματος του Πρίνου, αναπτύσσει σημαντική δραστηριότητα και στο εξωτερικό και δεν έχει επενδύσει σε ανακαλύψεις κοιτασμάτων. Μπαίνει και αναπτύσσει κοιτάσματα που έχουν ανακαλυφθεί ήδη από άλλες εταιρείες. Τα προγράμματα που πρέπει να υλοποιήσουν στην Ελλάδα στις περιοχές που τους έχουν παραχωρηθεί είναι αμιγώς εξερευνητικά, που σημαίνει υψηλά κεφάλαια και υψηλό ρίσκο, αφού η κάθε ερευνητική γεώτρηση κοστίζει πάνω από 100 εκατ. ευρώ. Και οι δύο ελληνικές εταιρείες, πάντως, έχουν επισπεύσει τα προγράμματα των σεισμικών ερευνών και τα ολοκλήρωσαν νωρίτερα από τα χρονοδιαγράμματα που έθεσε η ΕΔΕΥΕΠ. Η Energean

Η αμερικανική Chevron, αγόρασε τα δεδομένα για την περιοχή του Ιονίου.

έχει καταθέσει προς έγκριση και τη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων για τη χερσαία περιοχή των Ιωαννίνων, στην οποία έχει επενδύσει συνολικά μέχρι σήμερα περισσότερα από 40 εκατ. ευρώ. Οι ενδείξεις από τις γεωφυσικές έρευνες είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντικές για την ύπαρξη κοιτάσματος και η εταιρεία έχει δεσμευθεί για την πραγματοποίηση της πρώτης γεώτρησης μέσα στο 2023.

Ιδιαίτερης υψηλής ποιότητας δεδομένα 2.200 χιλιομέτρων συνέλεξε η Energean και στο οικόπεδο 2 του Ιονίου, στην παραχώρηση του οποίου συμμετέχει και η HELLENiQ ENERGY με ποσοστό 25%. Σύμφωνα με πηγές της εταιρείας, στη διάρκεια της έρευνας κινητοποιήθηκαν συνολικά 5 εξειδικευμένα σκάφη με επικεφαλής το σεισμογραφικό Ramform Hyperion της PGS, εφοδιασμένα με τον πλέον εξελιγμένο για τις έρευνες αυτού του είδους εξοπλισμό. Η Energean ανταποκρίθηκε στο αίτημα της ΕΔΕΥΕΠ να προχωρήσει απευθείας σε τρισδιάστατα δεδομένα τα οποία ολοκλήρωσε και πλέον σε διάστημα 8-12 μηνών θα πρέπει να πάρουν απόφαση για ερευνητική γεώτρηση. Σε περίπτωση που δεν προχωρήσουν και εάν η HELLENiQ ENERGY, που είναι ο έτερος μέτοχος στην παραχώρηση, δεν αυξήσει το ποσοστό της για να αναλάβει την υλοποίηση του προγράμματος, τότε η παραχώρηση επιστρέφει στο Δημόσιο. Η αίσθηση που επικρατεί πάντως στα αρμόδια επιτελεία είναι ότι η Energean μετά και την εξαγορά της Edison έχει μεγαλώσει σημαντικά για να μπορεί να βρει τα κεφάλαια που απαιτούνται για ερευνητική γεώτρηση. Με εξαιρετική ταχύτητα προχωράει και το πρόγραμμα σεισμικών ερευνών της HELLENiQ ENERGY στην παραχώρηση του Ιονίου και στο οικόπεδο 10 στον Κυπαρισσιακό Κόλπο. Οπως τονίζει στην «Κ» ο επικεφαλής της ΕΔΕΥΕΠ, Αριστοφάνης Στεφάτος, η HELLENiQ ENERGY «στη διάρκεια ενός ημερολογιακού έτους θα έχει ολοκληρώσει και τις δισδιάστατες (2D) αλλά και τις τρισδιάστατες (3D) σεισμογραφικές έρευνες (4 στο σύνολο), γεγονός που σημαίνει ότι στις δύο αυτές παραχωρήσεις είμαστε μπροστά από το χρονοδιάγραμμα που είχε τεθεί τον περασμένο Απρίλιο». Θα ακολουθήσει η ανάλυση και ερμηνεία των δεδομένων, βάσει των οποίων θα ληφθεί η απόφαση για ερευνητικές γεωτρήσεις τη διετία 2024-2025. Ο διευθύνων σύμβουλος της HELLENiQ ENERGY, πάντως, Ανδρέας Σιάμισης έχει επισήμως σημειώσει ότι η εταιρεία θα αναζητήσει εταίρο και για τις δύο περιοχές. Ο κ. Στεφάτος δηλώνει αισιόδοξος και ιδιαίτερα ικανοποιημένος για την πορεία των ερευνητικών προγραμμάτων σε όλες τις παραχωρήσεις. «Είμαστε πολύ ικανοποιημένοι από την πρόοδο των εργασιών, καθώς ολοκληρώνονται τα προγράμματα γεωφυσικών ερευνών σε όλες τις παραχωρήσεις. Για να γίνει αντιληπτή η πρόοδος που έχει επιτευχθεί, αξίζει να συγκρίνουμε την εκτέλεση μόλις δύο σεισμογραφικών ερευνών την προηγούμενη δεκαετία με τις επτά που διενεργήθηκαν το τελευταίο έτος (5 έχουν ολοκληρωθεί ήδη και 2 βρίσκονται σε εξέλιξη). Η πρόοδος αυτή ουσιαστικά σημαίνει αύξηση των επενδύσεων της ExxonMobil, της HELLENiQ ENERGY και της Energean κατά 150%», τονίζει. Με την ολοκλήρωση του ερευνητικού προγράμματος η χώρα μας θα αποκτήσει για πρώτη φορά μια πραγματική εικόνα σε σχέση με την ύπαρξη δυνητικών αποθεμάτων της τάξης των 70-90 τρισ. κυβικών ποδών φυσικού αερίου στις θαλάσσιες περιοχές της Κρήτης και του Ιονίου. Πρόκειται για ποσότητα ικανή να καλύψει το 15%-20% των ετήσιων αναγκών της Ευρώπης σε φυσικό αέριο.

ΧΡΥΣΑ ΛΙΑΓΓΟΥ

Θετικές προοπτικές για τις αερομεταφορές

Του **ΔΗΜΗΤΡΗ ΔΕΛΕΒΕΓΚΟΥ**

Περαιτέρω βελτίωση των καλών επιδόσεων του 2022, σε όρους αύξησης επιβατικής κίνησης και πτήσεων, αναμένεται να καταγράψουν τη φετινή χρονιά οι αερομεταφορές στην Ελλάδα. Αν και αστάθμητοι παράγοντες, που σχετίζονται με πιθανή υποτροπή της υγειονομικής κρίσης ή την κλιμάκωση του ρωσοουκρανικού πολέμου θα μπορούσαν να αλλάξουν τα δεδομένα, οι φετινές προβλέψεις κάνουν λόγο για μικρή μόνο απόκλιση σε ευρωπαϊκό επίπεδο της πτητικής δραστηριότητας σε σχέση με αυτή του 2019. Η Ελλάδα, αναφορικά με τις 44 χώρες που παρακολουθεί ο ευρωπαϊκός οργανισμός για την ασφάλεια της αεροναυτιλίας (Eurocontrol), πέρυσι εντάχθηκε στο «κλειστό κλαμπ» τεσσάρων χωρών με πτητικό έργο μεγαλύτερο συγκριτικά με αυτό του 2019. Ως εκ τούτου, τη φετινή χρονιά εκτιμάται ότι τα μεγέθη των επιβατών και των πτήσεων θα είναι ακόμη μεγαλύτερα σε σχέση με το χρονικό διάστημα πριν εκδηλωθεί η πανδημία, με τα βλέμματα να είναι στραμμένα και στις επιδόσεις της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης όπου η ανάκαμψη υπήρξε βραδύτερη το 2022 συγκριτικά με τα υπόλοιπα (περιφερειακά) αεροδρόμια της χώρας.

Ειδικότερα, το Eurocontrol στην πρόσφατη έκθεσή του για τον απολογισμό του 2022 και τις προοπτικές της φετινής χρονιάς αναφέρει ότι πέρυσι κόντρα στην COVID-19, τη μετάλλαξη «Ομικρον» και τον πόλεμο στην Ουκρανία –ξέσπασε στις 24 Φεβρουαρίου– οι αερομεταφορές ανέκαμψαν. Σε αριθμούς, στις 44 χώρες του Eurocontrol, από τον Μάρτιο μέχρι και τα τέλη του 2022 η κίνηση σε όρους πτητικής δραστηριότητας ανήλθε στο 83% αυτής του 2019. Βάσει στοιχείων που έχει επεξεργαστεί ο φορέας και σχετίζονται με τη διασύνδεση των δικτύων των ευρωπαϊκών προορισμών, το 2023 το πτητικό έργο θα διαμορφωθεί στο 92% των επιδόσεων πριν από την πανδημία, ενώ οι προκλήσεις όσον αφορά την αντιστοιχία ανάμεσα στην προσφερόμενη χωρητικότητα (των πτήσεων) και τη ζήτηση θα παραμείνουν πολύ μεγάλες. Το 2022 η συσσωρευμένη ζήτηση επανέφερε στα κέρδη επτά (Air France-KLM, IAG, Lufthansa, Ryanair, Turkish Airlines, Pegasus) από τους 10 μεγαλύτερους ευρωπαϊκούς αερομεταφορείς (easyJet, SAS Group και Wizz Air). Αλλά και η Aegean εμφάνισε κατά το εννεάμηνο υψηλότερα κέρδη μετά φόρων (93,2 εκατ. ευρώ), έναντι του αντίστοιχου διαστήματος του 2019.

Η Ελλάδα, όπου η πτητική δραστηριότητα ήδη από τις αρχές του πρώτου εξαμήνου του 2022 είναι μεγαλύτερη συγκριτικά με αυτή του 2019, εκτιμάται ότι φέτος θα μπορούσε να καταγράψει νέο ρεκόρ, κάτι που φανερώνει η αύξηση τόσο των προσφερόμενων θέσεων όσο και της συνδεσιμότητας. Ενδεικτικά, από τις 22 Δεκεμβρίου η Air China συνδέει την Αθήνα με τη Σαγκάη δύο φορές την εβδομάδα, η Air Transat επαναφέρει τη σύνδεση της Αθήνας με τον Καναδά, ενώ η Wizz Air έχει προσθέσει τρεις νέους προορισμούς σε Βαλκάνια και Μέση Ανατολή με αφετηρία την Αθήνα. Παρά τις καλές προοπτικές, ο υψηλός πληθωρισμός που συρρικνώνει το διαθέσιμο προς κατανάλωση εισόδημα και η επαναφορά των περιορισμών για ταξιδιώτες από την Κίνα είναι ορισμένοι από τους παράγοντες που απειλούν να προκαλέσουν νέα κενά αέρος στις ελληνικές και ευρωπαϊκές αερομεταφορές.

Στη διάρκεια του 2023 εκτιμάται ότι τα μεγέθη των επιβατών και των πτήσεων στην ελληνική αγορά θα είναι ακόμη μεγαλύτερα σε σύγκριση με το 2019.

Δανειολήπτες γίνονται, από ιδιοκτήτες, ενοικιαστές

Οι όροι και οι προϋποθέσεις για το ενδιάμεσο πρόγραμμα προστασίας α΄ κατοικίας με λήψη κρατικής επιδότησης έως 210 ευρώ

Τη διαδικασία που θα πρέπει να ακολουθήσουν τα ευάλωτα νοικοκυριά που θέλουν να συνεχίσουν να παραμένουν στην πρώτη τους κατοικία ως ενοικιαστές, συναινώντας στην παράδοση του ακινήτου τους στον φορέα απόκτησης και επαναμίσθωσης ακινήτων όταν αυτός δημιουργηθεί και στο μεσοδιάστημα να λαμβάνουν επιδότηση από το κράτος, περιγράφει η κοινή υπουργική απόφαση που εκδόθηκε από τα υπουργεία Οικονομικών και Επικρατείας.

Πρόκειται για το ενδιάμεσο πρόγραμμα προστασίας της πρώτης κατοικίας που απευθύνεται στα ευάλωτα νοικοκυριά που πληρούν συγκεκριμένα εισοδηματικά και περιουσιακά κριτήρια και τα οποία προκειμένου να λάβουν την επιδότηση που προβλέπει το πρόγραμμα, θα πρέπει να υποβάλουν αίτηση σε ειδική πλατφόρμα, συναινώντας στην παράδοση του ακινήτου τους στον φορέα που εκτιμάται ότι θα συσταθεί περί τα τέλη του 2023 ή στις αρχές του 2024. Η επιδότηση μέσω του ενδιάμεσου προγράμματος θα ισχύσει για 15 μήνες και θα συνεχιστεί, όταν δηλαδή δημιουργηθεί ο φορέας, με τους ίδιους όρους, έχοντας όμως προηγουμένως υλοποιηθεί και η παράδοση του ακινήτου, όπως αυτή προβλέπεται στον νέο πτωχευτικό νόμο.

Ανοίγει η πλατφόρμα για ευάλωτα νοικοκυριά που συναινούν να παραδώσουν την κατοικία τους και εν συνεχεία να την ενοικιάσουν.

Η διαδικασία προβλέπει ότι για την υποβολή αίτησης υπαγωγής στο «Πρόγραμμα συνεισφοράς δημοσίου ευάλωτου οφειλέτη», όπως ονομάζεται το ενδιάμεσο πρόγραμμα, ο οφειλέτης θα πρέπει να εισέλθει στην ηλεκτρονική πλατφόρμα μέσω του www.gov.gr ή της ιστοσελίδας της Ειδικής Γραμματείας Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους (www.keyd.gov.gr) με την επιλογή του σχετικού συνδέσμου. Η πλατφόρμα είχε ανοίξει στα τέλη Σεπτεμβρίου, αλλά δικαίωμα υποβολής αιτήματος έως τα τέλη του χρόνου είχαν μόνο όσοι είχαν λάβει κατασχετήριο ή είχαν κηρύξει πτώχευση και σύμφωνα με πληροφορίες ο αριθμός των αιτήσεων ήταν εξαιρετικά χαμηλός και δεν ξεπέρασε τις 50.

Η πλατφόρμα παραμένει ανοιχτή και προκειμένου ο ενδιαφερόμενος να προχωρήσει στην υποβολή της αίτησης θα πρέπει να έχει ελεγχθεί ότι συγκεντρώνει τα χαρακτηριστικά του ευάλωτου οφειλέτη και να εκδοθεί η «βεβαίωση ευάλωτου οφειλέτη», η οποία είναι απαραίτητη για τη συμμετοχή στο πρόγραμμα. Οπως διευκρινίζεται στην υπουργική απόφαση, «η πλατφόρμα αναζητεί αυτοματοποιημένα μέσω διασύνδεσης με την πλατφόρμα χορήγησης βεβαίωσης ευάλωτου οφειλέτη, εάν για τον αιτούντα έχει εκδοθεί βεβαίωση ευάλωτου οφειλέτη εντός των τελευταίων τριών μηνών, στην οποία έχει επιβεβαιωθεί και η κύρια κατοικία του ευάλωτου οφειλέτη».

Σε περίπτωση που η κύρια κατοικία ανήκει στον ευάλωτο οφειλέτη μόνο ως προς το ιδανικό μερίδιο ή αν ο ευάλωτος είναι ψιλός κύριος ή επικαρπωτής, η υποβολή της αίτησης προϋποθέτει τη σύμπραξη όλων των συνιδιοκτητών, συμπεριλαμβανομένων των ψιλών κύριων και επικαρπωτών.

1. Με βάση τα στοιχεία που έχουν αντληθεί και καταχωρισθεί, η πλατφόρμα υπολογίζει αυτοματοποιημένα το μηνιαίο δοσολόγιο, ως εξής: α) Ο ευάλωτος οφειλέτης έχει την υποχρέωση καταβολής δόσης προς τον πιστωτή/σύνδικο, σε μηνιαία βάση, η οποία προσδιορίζεται σε 3,5% επί της αξίας της κύριας κατοικίας, διαιρούμενης διά 12, περιλαμβανομένης σε αυτήν της συνεισφοράς του Δημοσίου. β) Η συνεισφορά Δημοσίου, για τους ευάλωτους οφειλέτες ανά κατηγορία, υπολογίζεται ως εξής:

• Για τον αιτούντα αναλογούν 70 ευρώ ανά μήνα.

• Για κάθε επιπλέον μέλος του νοικοκυριού αναλογεί προσαύξηση κατά 35 ευρώ τον μήνα.

• Στη μονογονεϊκή οικογένεια χορηγείται επιπλέον προσαύξηση 35 ευρώ τον μήνα.

• Στα νοικοκυριά με απροστάτευτα τέκνα χορηγείται επιπλέον προσαύξηση 35 ευρώ τον μήνα για κάθε απροστάτευτο τέκνο.

• Ως ανώτατο όριο του επιδόματος στέγασης έχουν οριστεί τα 210 ευρώ μηνιαίως, ανεξαρτήτως της σύνθεσης του νοικοκυριού.

• Η επιδότηση δόσης δεν μπορεί να υπερβαίνει το 80% επί της μηνιαίας δόσης.

2. Με την ολοκλήρωση των υπολογισμών και την οριστική υποβολή της αίτησης το περιεχόμενο της αίτησης κοινοποιείται στους αρμόδιους χρηματοδοτικούς φορείς. Να σημειωθεί ότι δικαιούχος της επιδότησης είναι ο χρηματοδοτικός φορέας με την υψηλότερη σειρά προσημείωσης ή ο επισπεύδων πιστωτής ή σύνδικος, ο οποίος και παρακολουθεί την εμπρόθεσμη καταβολή των πληρωμών από τον οφειλέτη μέχρι τη λήξη του προγράμματος.

Εφόσον η αίτηση γίνει αποδεκτή ο δικαιούχος της επιδότησης δηλώνει και τον λογαριασμό στον οποίο θα πρέπει να κατατίθεται η επιδότηση, ο οποίος μπορεί να είναι είτε ειδικός ακατάσχετος στο όνομα του οφειλέτη, είτε λογαριασμός αποκλειστικής εξυπηρέτησης του συγκεκριμένου προγράμματος στο όνομα του πιστωτή, είτε λογαριασμός εξυπηρέτησης για περιπτώσεις πτώχευσης όπου υπεύθυνος είναι ο σύνδικος.

Ο δικαιούχος της επιδότησης ενημερώνει την πλατφόρμα για διακοπή της επιδότησης στην περίπτωση που έχει παραλειφθεί μία δόση πάνω από 30 ημέρες. Σε περίπτωση που η οφειλή έχει μεταβιβασθεί, ο χρηματοδοτικός φορέας που λαμβάνει την επιδότηση ενημερώνει την πλατφόρμα με τα στοιχεία του φορέα στον οποίο μεταβιβάσθηκε η οφειλή, ο οποίος υποχρεούται να εισέλθει στην πλατφόρμα και να δηλώσει τον νέο λογαριασμό καταβολής της επιδότησης.

Η επιδότηση μέσω του ενδιάμεσου προγράμματος θα ισχύσει για 15 μήνες και θα συνεχιστεί όταν δημιουργηθεί ο φορέας με τους ίδιους όρους, έχοντας όμως προηγουμένως υλοποιηθεί η παράδοση του ακινήτου, όπως αυτή προβλέπεται στον νέο πτωχευτικό νόμο.

Κατέβασαν τους διακόπτες ρεύματος και αερίου

Η κατανάλωση ρεύματος μειώθηκε κατά 25,07% και φυσικού αερίου κατά 17,8% στο 11μηνο Ιανουαρίου - Νοεμβρίου 2022

Της **ΧΡΥΣΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ**

Νοικοκυριά και επιχειρήσεις κατέβασαν τους διακόπτες ηλεκτρικού ρεύματος και φυσικού αερίου το 2022 για να αντιμετωπίσουν τις υψηλές τιμές.

Τα επίσημα στοιχεία του Διαχειριστή Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΑΔΜΗΕ) και του Διαχειριστή Συστήματος Φυσικού Αερίου (ΔΕΣΦΑ) αντίστοιχα για το 11μηνο του έτους (Ιανουάριος - Νοέμβριος) δείχνουν «βουτιά» στη ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας κατά 25,07% και φυσικού αερίου κατά 17,8%.

Πετρέλαιο

Οι Ελληνες φαίνεται να περιόρισαν και τη χρήση του αυτοκινήτου, κυρίως το δεύτερο εξάμηνο του έτους, ενώ αντίθετα και παρά τις υψηλές θερμοκρασίες του τελευταίου διμήνου, έσπευσαν να αποθηκεύσουν πετρέλαιο θέρμανσης αξιοποιώντας τις κρατικές επιδοτήσεις και τις εκπτώσεις των διυλιστηρίων. Το υπουργείο Οικονομικών είχε προαναγγείλει το «ψαλίδισμα» της επιδότησης κατά 0,10 λεπτά ανά λίτρο από την 1η Ιανουαρίου, ενώ οι εταιρείες διύλισης δεν είχαν εξαγγείλει παράταση εκπτώσεων για τη νέα χρονιά.

Αυξημένες είναι στο 11μηνο και οι πωλήσεις του πετρελαίου κίνησης σε ποσοστό 7%, αποτέλεσμα αφενός της αυξημένης τουριστικής κίνησης τη θερινή περίοδο και αφετέρου της χρήσης του για την υποκατάσταση του ακριβού φυσικού αερίου από βιομηχανικές επιχειρήσεις της χώρας. Πετρέλαιο θέρμανσης και κίνησης κράτησαν όρθια την αγορά καυσίμων, αφού οι βενζίνες εμφανίζουν οριακή άνοδο (2%) στο 11μηνο και αρνητικό πρόσημο (-2%) στο σύνολο του έτους, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της αγοράς.

Ρεύμα

Στην ηλεκτρική ενέργεια η κατανάλωση από 4.881 GWh τον Ιανουάριο του 2022 διαμορφώθηκε σε 3.657 GWh τον Νοέμβριο, καταγράφοντας πτώση της τάξης του 25,07%. Η μείωση της κατανάλωσης ξεκίνησε από τον Ιούλιο (-11,78%) και συνεχίστηκε τον Αύγουστο (-13,17%), τον Σεπτέμβριο με μικρότερο ρυθμό (-3,27%), για να επανέλθει με μεγαλύτερη ένταση τον Οκτώβριο (-9,25%) και με ακόμη μεγαλύτερη τον Νοέμβριο (-11,9%), αποτέλεσμα και της περιορισμένης χρήσης για θέρμανση λόγω των ηπιων καιρικών συνθηκών. Η εξέλιξη αυτή δημιουργεί θετικό έδαφος για την επίτευξη τόσο του υποχρεωτικού όσο και του εθελοντικού στόχου μείωσης της κατανάλωσης (5%) τις ώρες αιχμής που πρέπει να πετύχει η χώρα στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού κανονισμού. Η σημαντική μείωση της κατανάλωσης περιορίζει τη συμμετοχή της ενεργοβόρου βιομηχανίας στη μείωση της ζήτησης για την επίτευξη του στόχου το τρίωρο 18.00-21.00 για το διάστημα έως και τον Μάρτιο του 2023.

Οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας μαζί με τα υδροηλεκτρικά κάλυψαν το 47,3% της ζήτησης στο 11μηνο πέρυσι.

Αέριο

Ευνοϊκές προϋποθέσεις και για την επίτευξη του στόχου μείωσης της κατανάλωσης φυσικού αερίου κατά 15% το διάστημα Αυγούστου 2022 - Μαρτίου 2023 σε σύγκριση με τον μέσο όρο της ίδιας περιόδου των πέντε προηγούμενων διαδοχικών ετών, δημιουργεί και η μείωση της ζήτησης φυσικού αερίου στο 11μηνο του 2022 κατά 17,8%. Το εν λόγω διάστημα η κατανάλωση φυσικού αερίου, σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat, μειώθηκε πάνω από τον στόχο του 15% στα περισσότερα κράτη-μέλη της Ε.Ε., με τα μεγαλύτερα ποσοστά στη Φινλανδία (-52,7%), στη Λετονία (-43,2%) και τη Λιθουανία (-41,6%). Η Ελλάδα με μείωση κατανάλωσης στο 17,8% κατατάσσεται στη 17η θέση, ενώ το ποσοστό της είναι πιο χαμηλό από τον μέσο ευρωπαϊκό όρο (-20,1%).

Τον Νοέμβριο σημειώθηκε η τέταρτη μεγαλύτερη μείωση φυσικού αερίου στη χώρα μας σε σχέση με τον ίδιο μήνα του 2021 (-31,2%) μετά τον Οκτώβριο (-50,1%), τον Απρίλιο (-46,1%) και τον Σεπτέμβριο (-38,3%). Η μείωση είναι αποτέλεσμα της υποχώρησης της ζήτησης στη βιομηχανία κατά 63,9%, στα δίκτυα διανομής κατά 29,6% και της ασυνήθιστα υψηλής μείωσης κατά 30,1% στην ηλεκτροπαραγωγή.

Οι εισαγωγές ρωσικού αερίου που καλύπτουν την εγχώρια κατανάλωση μειώθηκαν κατά 68,4% το 11μηνο σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2021, καλύπτοντας μόλις 8,12 TWh. Αντίθετα, οι εισαγωγές LNG από τον σταθμό της Ρεβυθούσας με σημείο εισόδου την Αγ. Τριάδα, πέρασαν στην πρώτη θέση φθάνοντας τις 34,14 TWh και μερίδιο 60,5%, αύξηση 56,5% σε σχέση με το 2021.

Ρεκόρ ΑΠΕ

Ενδιαφέρον παρουσιάζουν και τα επίσημα στοιχεία του ΥΠΕΝ για το μείγμα καυσίμου στην ηλεκτροπαραγωγή το 11μηνο του 2022. Το έτος χαρακτηρίζεται ως χρονιά - ρεκόρ για τις ΑΠΕ, με την ισχύ των νέων έργων που συνδέθηκαν στο σύστημα να φθάνει το 1,6 GW, ανεβάζοντας τη συνολική ισχύ της χώρας σε πάνω από 10 GW.

Η στροφή στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας τοποθέτησε την Ελλάδα στην έκτη θέση με τη μεγαλύτερη πρόοδο στην παραγωγή ηλεκτρισμού από ΑΠΕ παγκοσμίως και στη δεύτερη θέση στον δείκτη ελκυστικότητας επενδύσεων σε έργα ανανεώσιμων πηγών, σε σχέση με το ΑΕΠ. Σύμφωνα με τα τελευταία μηνιαία στοιχεία του ΑΔΜΗΕ για το διασυνδεδεμένο δίκτυο, οι ΑΠΕ συνεχίζουν να είναι η πρώτη πηγή παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στη χώρα αθροιστικά και τους 11 μήνες του 2022 με 18.296 GWh, διευρύνοντας τη διαφορά τους από το ορυκτό αέριο (16.394 GWh). Αθροιστικά οι ΑΠΕ μαζί με τα υδροηλεκτρικά κάλυψαν το 47,3% της ζήτησης στο 11μηνο του 2022, αυξάνοντας το μερίδιό τους κατά 5%.

Το μερίδιο του φυσικού αερίου υποχώρησε κατά 5% και κάλυψε το 35,2% της ζήτησης, ενώ το μερίδιο του λιγνίτη, παρά τις κυβερνητικές κατευθύνσεις για διπλασιασμό της παραγωγής του, αυξήθηκε μόλις κατά 2,2%.

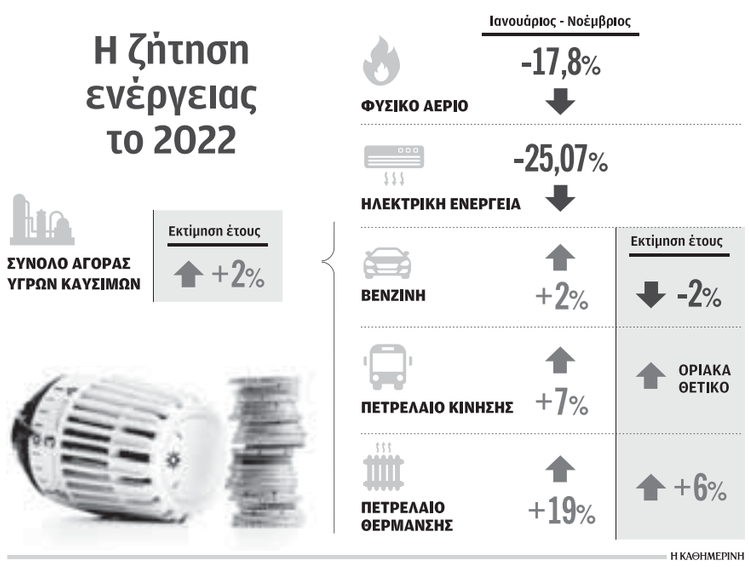

Δράσεις για πράσινη μετάβαση μικρομεσαίων επιχειρήσεων

Δύο δράσεις για την πράσινη μετάβαση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων με συνολικό προϋπολογισμό 700 εκατ. ευρώ θα «τρέξουν» το επόμενο διάστημα. Οι δράσεις «Πράσινος Μετασχηματισμός ΜμΕ» και «Πράσινη Παραγωγική Επένδυση ΜμΕ» περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα 2021-2027» του νέου ΕΣΠΑ και προβλέπουν μεταξύ άλλων την επιδότηση των δαπανών για κτίρια, εγκαταστάσεις και περιβάλλοντα χώρο, μηχανήματα - εξοπλισμός, πιστοποίηση προϊόντων, των δαπανών μάρκετινγκ, καθώς και των δαπανών για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και εξοικονόμησης ενέργειας.

Μία επιχείρηση δεν μπορεί να υποβάλει αίτηση χρηματοδότησης και στις δύο δράσεις, αλλά θα πρέπει να επιλέξει τη μία από τις δύο. Οι δύο δράσεις αναμένεται να προκηρυχθούν το αμέσως επόμενο διάστημα και αναμένεται ότι θα παραμείνουν ανοιχτές προς υποβολή αιτήσεων σε όλη την προγραμματική περίοδο του νέου ΕΣΠΑ.

Ο συνολικός προϋπολογισμός είναι 700 εκατ. ευρώ και θα χρηματοδοτηθεί από το νέο ΕΣΠΑ.

Σύμφωνα με την προδημοσίευση των δράσεων για τη δράση «Πράσινος Μετασχηματισμός ΜμΕ» προβλέπονται τα εξής:

– Ο συνολικός προϋπολογισμός της δράσης ανέρχεται σε 350 εκατ. ευρώ (δημόσια δαπάνη).

– Ο επιχορηγούμενος προϋπολογισμός κάθε επενδυτικού σχεδίου κυμαίνεται από 200.001 ευρώ έως και 1.000.000 ευρώ.

– Ο επιχορηγούμενος προϋπολογισμός του επενδυτικού σχεδίου δεν δύναται να υπερβαίνει το διπλάσιο του υψηλότερου κύκλου εργασιών που επετεύχθη σε μία από τις τρεις (ή λιγότερες εφόσον η επιχείρηση δεν διαθέτει για τρεις) διαχειριστικές περιόδους του έτους που προηγείται της υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης με ανώτατο όριο το ποσό του 1.000.000 ευρώ.

– Η μέγιστη διάρκεια ολοκλήρωσης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του επενδυτικού σχεδίου δεν μπορεί να υπερβαίνει τους 24 μήνες, από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης ένταξης.

– Ως ανώτατο όριο επιχορήγησης ορίζεται το ποσό των 500.000 ευρώ ανά ΑΦΜ. Το ποσοστό της επιχορήγησης δύναται να λάβει προσαύξηση 10% κατά την ένταξη του επενδυτικού σχεδίου, η οποία θα αποδίδεται σε κάθε στάδιο πιστοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου. Η ως άνω προσαύξηση επιβεβαιώνεται εφόσον πραγματοποιηθούν και πιστοποιηθούν δαπάνες «Πράσινης Μετάβασης» GREEN σε ποσοστό τουλάχιστον 20% επί του συνολικού επιλέξιμου προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου κατά το στάδιο της τελικής επαλήθευσης.

Για τη δράση «Πράσινη Παραγωγική Επένδυση ΜμΕ» προβλέπονται τα εξής:

– Ο συνολικός προϋπολογισμός της δράσης ανέρχεται σε 350 εκατ. ευρώ.

– Ο επιχορηγούμενος προϋπολογισμός κάθε επενδυτικού σχεδίου κυμαίνεται από 30.000 έως και 200.000 ευρώ.

– Ο επιχορηγούμενος προϋπολογισμός του επενδυτικού σχεδίου δεν δύναται να υπερβαίνει το διπλάσιο του υψηλότερου κύκλου εργασιών που επετεύχθη σε μία από τις τρεις (ή λιγότερες εφόσον η επιχείρηση δεν διαθέτει για τρεις) διαχειριστικές περιόδους του έτους που προηγείται της υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης με ανώτατο όριο το ποσό των 200.000 ευρώ.

– Η μέγιστη διάρκεια ολοκλήρωσης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του επενδυτικού σχεδίου δεν μπορεί να υπερβαίνει τους 24 μήνες, από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης ένταξης.

– Το ποσοστό της επιχορήγησης δύναται να λάβει προσαύξηση 10% κατά την ένταξη του επενδυτικού σχεδίου, η οποία θα αποδίδεται σε κάθε στάδιο πιστοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου. Η προσαύξηση επιβεβαιώνεται εφόσον πραγματοποιηθούν και πιστοποιηθούν δαπάνες «Πράσινης Μετάβασης» (δαπάνες GREEN) σε ποσοστό τουλάχιστον 20% επί του συνολικού επιλέξιμου προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου κατά το στάδιο της τελικής επαλήθευσης.

Ως ανώτατο όριο επιχορήγησης ορίζεται το ποσό των 500.000 ευρώ ανά ΑΦΜ.

Παρέμεινε άνω των 960 μονάδων ο Γενικός Δείκτης του Χρηματιστηρίου

Με οριακή πτώση κατά 0,06% ολοκληρώθηκε η χθεσινή συνεδρίαση

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Σταθεροποιητικά έκλεισε το Χρηματιστήριο Αθηνών μετά το ανοδικό σερί, αν και οι πιέσεις ενδοσυνεδριακά ήταν έντονες σε αρκετούς τίτλους ενώ οι αγοραστές κινήθηκαν επιφυλακτικά, διατηρώντας έτσι τα επίπεδα των 960 μονάδων και ανοιχτό τον δρόμο προς τις 970 μονάδες.

Οπως σημειώνουν πάντως εγχώριοι αναλυτές, η περαιτέρω άνοδος από τα τρέχοντα επίπεδα δεν θα είναι εύκολη και θα εξαρτηθεί εν πολλοίς από τη συμπεριφορά του τραπεζικού δείκτη, αλλά και επιλεγμένων blue chips που συσσωρεύουν εδώ και μερικές εβδομάδες. Βραχυπρόθεσμα, η Depolas Investment Services συνιστά έτσι προσοχή και προς το παρόν αναθεωρεί ελαφρώς το εκτιμώμενο εύρος διακύμανσης του Γενικού Δείκτη μεταξύ των 980 και 890 μονάδων.

Η αξίατων συναλλαγών διαμορφώθηκε στα 83,26 εκατ. ευρώ.

Οπως σημειώνουν πάντως εγχώριοι αναλυτές, η περαιτέρω άνοδος από τα τρέχοντα επίπεδα δεν θα είναι εύκολη και θα εξαρτηθεί εν πολλοίς από τη συμπεριφορά του τραπεζικού δείκτη.

Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε με οριακές απώλειες 0,06% στις 962,22 μονάδες, ενώ ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 83,26 εκατ. ευρώ. Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης έκλεισε με απώλειες 0,27% στις 2.334,26 μονάδες, ενώ με πτώση 0,26% στις 1.449,66 μονάδες έκλεισε ο δείκτης μεσαίας κεφαλαιοποίησης.

Στα μη τραπεζικά blue chips, ανοδικά ξεχώρισε η Titan με άνοδο της τάξης του 4,54% και ακολούθησε στο +2,05% η Σαράντης, ενώ κέρδη άνω του 1% κατέγραψαν Ελλάκτωρ και Quest. Στον αντίποδα, πτώση 2,51% σημείωσε η Βιοχάλκο, ενώ απώλειες άνω του 1% σημείωσαν οι Aegean, ΟΠΑΠ, ΤΕΡΝΑ Ενεργειακή και Autohellas.

Ο τραπεζικός δείκτης έκλεισε επίσης σταθεροποιητικά στις 701,68 μονάδες (-0,01%) με την Πειραιώς να ξεχωρίζει με κέρδη 3,46%, ενώ απώλειες 0,58% σημείωσε η Εθνική Τράπεζα, στο -0,52% έκλεισε η Eurobank και στο -0,44% η Alpha Bank.

Με οδηγό τον τραπεζικό κλάδο, που αναμένεται να σημειώσει βελτιωμένες επιδόσεις στη λειτουργική κερδοφορία του το 2023, ενώ δεν αποκλείονται και μεταβιβάσεις ποσοστών του ΤΧΣ σε ιδιώτες, το Χ.Α. κατέγραψε θετικές επιδόσεις στις πρώτες συνεδριάσεις του νέου έτους, σημειώνει ο Δημήτρης Τζάνας της «Κύκλος Χρηματιστηριακή».

Η υπέρβαση των 950 μονάδων οδηγεί στην αναμέτρηση με την περιοχή των 971-973 μονάδων όπου στις 11 Φεβρουαρίου 2022 είχε καταγραφεί η υψηλότερη περυσινή επίδοση, όπως επισημαίνει. Τα συναλλακτικά δεδομένα ωστόσο, όπως σημειώνει, δεν ευνοούν την άμεση ευόδωση του εγχειρήματος καθώς ο τριψήφιος τζίρος συντελείται μόνο με τη βοήθεια πακέτων, πάντως η διατήρηση θετικής ψυχολογίας μπορεί να οδηγήσει στην επίτευξη του στόχου στο εγγύς μέλλον.

Αλλωστε, το ελληνικό χρηματιστήριο έχει ήδη συγχρονιστεί με τις διεθνείς εξελίξεις. Ο πληθωρισμός υποχωρεί (στο +7,6% τον Δεκέμβριο κατά τη Eurostat), ενώ η προεκλογική περίοδος έχει ήδη ξεκινήσει καθώς πιθανολογείται ότι η διεξαγωγή των εκλογών θα γίνει στις αρχές Απριλίου και το ύψος της αύξησης του βασικού μισθού κυριαρχεί στις συζητήσεις. Ωστόσο, οι επιχειρηματικές ειδήσεις είναι πυκνές (επικείμενο deal της ΔΕΗ για την εξαγορά της Enel Ρουμανίας, επαναλειτουργία των Ναυπηγείων Σκαραμαγκά, επαναλειτουργία των ιαματικών λουτρών στα Καμένα Βούρλα από τον όμιλο Μήτση, υλοποίηση τουριστικού project στους Πεταλιούς από την Grivalia), ενώ η Société Generale δεν αποκλείει το ενδεχόμενο να αποκτήσει η Ελλάδα επενδυτική βαθμίδα τον Απρίλιο, ενόψει των θετικών εξελίξεων στο δημόσιο χρέος (δραστική υποχώρησή του ως ποσοστό του ΑΕΠ), καταλήγει ο κ. Τζάνας.

Μικρές απώλειες στις ευρωπαϊκές αγορές

Πτωτικά κινήθηκαν χθες τα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια, καθώς οι επενδυτές αντέδρασαν στις δηλώσεις αξιωματούχων της αμερικανικής Federal Reserve, που επανέλαβαν ότι τα επιτόκια του δολαρίου θα παραμείνουν πιθανώς σε επίπεδα πάνω από το 5% για το μεγαλύτερο μέρος του 2023. Οι δηλώσεις αυτές αντέστρεψαν το αισιόδοξο κλίμα που επικρατούσε όσο οι επενδυτές είχαν επικεντρωθεί στην τελευταία εικόνα της αμερικανικής αγοράς εργασίας που θα δοθούν αύριο στη δημοσιότητα. Νωρίτερα επικρατούσε η προσδοκία πως η Fed θα προχωρήσει με ηπιότερες αυξήσεις επιτοκίων, καθώς ο πληθωρισμός στην υπερδύναμη έχει ήδη εμφανίσει σημάδια αποκλιμάκωσης. Αναμένεται, άλλωστε, να εμφανίζει μεγαλύτερη υποχώρηση όταν θα δοθεί στη δημοσιότητα η επόμενη έκθεση.

Ετσι ο πανευρωπαϊκός δείκτης Eurostoxx 600 έκλεισε με μικρές απώλειες 0,57%, χάνοντας σημαντικό τμήμα από τα κέρδη που είχε συγκεντρώσει τις προηγούμενες συνεδριάσεις από την πρώτη ημέρα του νέου έτους. Τη μεγαλύτερη υποχώρηση ανάμεσα στις μετοχές του δείκτη σημείωσαν των εταιρειών καταναλωτικών προϊόντων, των κατασκευαστικών και των εταιρειών λιανικών πωλήσεων. Παράλληλα ο δείκτης FTSE 100 του Λονδίνου έκλεισε με μικρές απώλειες 0,39% και ο Xetra DAX της Φρανκφούρτης με μικρή υποχώρηση 0,12%.

Τέλος, ο CAC 40 του Παρισιού έκλεισε με απώλειες 0,55%. Την ίδια στιγμή, πάντως, υπάρχουν αισιόδοξες ενδείξεις για τους ευρωπαϊκούς τίτλους, καθώς οικονομολόγοι της Goldman Sachs ανέφεραν χθες ότι δεν προβλέπουν πλέον ύφεση στην Ευρωζώνη, καθώς στα τέλη του 2022 η οικονομία της απεδείχθη πιο ανθεκτική από όσο είχε αρχικά εκτιμηθεί, οι τιμές του φυσικού αερίου έχουν υποχωρήσει σημαντικά και η Κίνα έχει αποσύρει την πολιτική της μηδενικής ανοχής στον κορωνοϊό ταχύτερα από το αρχικό της χρονοδιάγραμμα. Ετσι το ΑΕΠ της αναμένεται να αυξηθεί φέτος κατά 0,6% σε ετήσια βάση, ενώ η προηγούμενη πρόβλεψη μιλούσε για συρρίκνωση 0,1%. Οικονομολόγοι προειδοποιούν πάντως πως στη διάρκεια του χειμώνα η ανάπτυξη θα είναι αναιμική εξαιτίας της ενεργειακής κρίσης, αλλά εκτιμούν πως ο πληθωρισμός θα αποκλιμακωθεί ταχύτερα από όσο είχε αρχικά εκτιμηθεί και θα υποχωρήσει γύρω στο 3,25% στα τέλη του 2023.

Ο πανευρωπαϊκός δείκτης Eurostoxx 600 έκλεισε με πτώση 0,57%.

BLOOMBERG, REUTERS, FINANCIAL TIMES

Η Goldman Sachs δεν προβλέπει πλέον ύφεση στην Ευρωζώνη, καθώς στα τέλη του 2022 η οικονομία της απεδείχθη πιο ανθεκτική από όσο είχε αρχικά εκτιμηθεί.

(Πηγή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη

(Σε δολάρια)

Εταιρείες	Πριν από το κλείσιμο	Μετ.%
3M COMPANY	127.51	0.5679
ALCOA CORP	52.7	4.8339
ALTRIA GROUP	45.925	-0.1196
AMAZON COM	89.815	2.8102
AMER EXPRESS C	151.89	0.9907
AMER INTL GROU	63.53	-0.5323
AMGEN	273.27	1.1661
APPLE INC	130.385	0.1806
BANK OF AMERIC	34.155	0.7819
BAXTER INTL IN	45.41	1.5884
BOEING CO	206.84	-0.8295
BRISTOL MYERS	71.275	0.3732
CAMPBELL SOUP	55.8	-0.2681
CATERPILLAR IN	249.39	1.1232
CIGNA CORP	304.66	0.5346
CHEVRON	175.76	0.3311
CISCO SYSTEMS	48.853	0.562
CITIGROUP	47.895	0.7467
CERVECERIAS	13.45	1.3564
COCA-COLA CO	62.17	-0.7028
COLGATE PALMOL	78.395	-0.4255
DANAOS CORP	55.63	2.4871
DIANA SHIPPING	3.77	3.8567
DOW INC	55.895	1.1125
DUPONT DE NMOU	73.585	0.1429
ENTERGY CP	107.13	-1.2263
EXXON MOBIL	109.46	0.9127
FEDEX CORP	189.84	0.0527
FORD MOTOR CO	12.8409	1.1891
INTL BUS MACHI	144.29	0.5155
GENERAL DYNAMI	247.5	0.9339
GENERAL ELEC C	74.38	2.3531
GOLDM SACHS GR	357	1.1331
HALLIBURTON CO	40.98	1.3353
HARTFORD FINL	76.79	-0.0781
HP INC	28.88	0.838
HOME DEPOT INC	317.78	-0.0094
INTEL CORP	29.305	-0.0171
JOHNSON JOHNSO	175.16	-0.2392
JPMORGAN CHASE	138.475	0.8044
LAZARD	37.38	1.742
MCDONALD'S COR	268.32	0.4004
MERCK & CO	110.955	0.5209
MICROSOFT CP	228.73	0.7089
3M COMPANY	127.52	0.5758
MORGAN STANLEY	88.415	0.8843
NIKE INC CL B	125.76	0.7289
NORFOLK SOUTHE	253.9218	-0.1212
PFIZER INC	47.5999	-1.6328
PROCTER & GAMB	151.82	-0.1447
ROCKWELL AUTOM	270.91	0.5829
SCHLUMBERGER L	56.018	0.6794
SOUTHERN	71.0807	-0.5864
STEALTHGAS	2.6501	2.7171
TSAKOS ENERGY	16.59	4.7348
UNISYS CORP	5.345	-0.6506
UNITEDHEALTH G	483.31	-1.3774
US BANCORP	46.6609	0.1092
VERIZON COMMS	41.765	0.9548
WALT DISNEY CO	95.205	0.459
WELLS FARGO &	42.425	0.0826
WALMART INC	144.8	-0.1035

London/Λονδίνο

(Σε πέννες)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ANGLO AMERICAN	3487.25813	-2.457
A.B.FOOD	1754.35964	0.257
ADMIRAL GRP	2268.8	2.899
ASHTEAD GRP.	5046.49138	-0.9
ANTOFAGASTA	1745.72487	1.622
AVIVA	459.5	0.747
ASTRAZENECA	11714	0.562
BABCOCK INTL	290.60799	0
BAE SYS.	837.33068	0.503
BARCLAYS	171.62	-0.591
BR.AMER.TOB.	3158.8399	-3.988
BARRATT DEVEL.	424.2	-1.074
BERKELEY GP.HL	4096	0.441
BR.LAND	410.2	0.049
BUNZL	2905	0.48
BP	476.73125	-0.876
BURBERRY GRP	2237.8	1.175
BT GROUP	127.96191	-2.265
COCACOLA HBC A	1945.36	-0.837
CARNIVAL	682.68639	1.322
CENTRICA	91.3	0.177
COMPASS GROUP	1917.30831	0.921
CAPITA GROUP	27.29333	-3.623
CRH	3562	-1.179
DCC	4285	0.871
DIAGEO	3627.67887	-0.096
DIRECT LINE	232.1	0.519
EXPERIAN	2879	0.523
EASYJET	391.15863	0.951
FRESNILLO	929.2	1.03
GLENCORE	534.04696	-1.567
GSK	1413.63373	-0.521
HIKMA	1679.41667	0.45
HAMMERSON	25.76	-3.194
HARGREAVES LS	865.05	0.434
HSBC HLDGS.UK	562.99167	0.16
INTL CONSOL AI	143.76	-1.196
INTERCON. HOTE	5178.8	0.698
3I GRP.	1393.90426	0.793
IMP.BRANDS	2048.5	-0.678
INTERTEK GROUP	4191.58667	0.473
ITV	76.02	-6.701
JOHNSON MATTHE	2183.81375	0
KINGFISHER	251.65	-1.533
LAND SECS.	666.6	-0.15
LEGAL&GEN.	258.1	-1.034
LLOYDS GRP.	48.03308	-0.446
MARKS & SP.	25000	0.142
MONDI	1472	-1.538
NATIONAL GRID	1027.33742	-1.446
NEXT	6254.3745	-2.913
PROVIDENT FIN.	196.4	-3.82
PRUDENTIAL	1235.67105	-0.481
PERSIMMON	1293.15	-1.236
PEARSON	913.19	1.037
RELX	2342.97923	0.429
RIO TINTO	6070.73624	-0.296
ROLLS-ROYCE HL	101.24468	-2.641
SAINSBURY(J)	245.92534	-0.526
SCHRODERS	452.9	0.155
SAGE GRP.	781	-0.026
ST JAMESS PLAC	1152.53018	-0.862
SMITHS GROUP	1619.7089	0.185
SMITH&NEPHEW	1184	1.198
SSE	1665.03057	0.15
STAND.CHART.	686.4195	0.35
SEVERN TRENT	2739.45455	-0.183
TRAVIS PERKINS	985.775	-1.72
TESCO	243.13837	-0.452
TUI AG	150.35869	-0.564
TAYLOR WIMPEY	106.18303	-0.608
UNILEVER	4195	0.072
UTD. UTILITIES	1022.5	-0.195
VODAFONE GROUP	87.65	-1.094
WPP	881.33372	-0.542
WHITBREAD	2831.85987	1.14

Zurich/Ζυρίχη

(Σε ελβ. Φρ.)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ABB LTD N	30.24	-0.66
RICHEMONT N	134.95	0.15
GEBERIT N1	495.8	-0.3
NOVARTIS N	83.52	-2.1
ROCHE HOLDING	292.55	0.39
SGS N	2264	-0.26
SWATCH GROUP I	291.9	-0.31
ADECCO N	32.01	-6.13
JULIUS BAER N	56.78	-0.7
CS GROUP AG	3.058	-0.1
GIVAUDAN N	3008	-0.5
NESTLE SA	111.38	-0.22
TRANSOCEAN N	0	0
SWISSCOM N	528.4	-0.38
SWISS RE N	92.86	-1.25
UBS GROUP N	18.545	0
ZURICH INSURAN	449.1	-0.16

Frankfurt/Φρανκφούρτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ADIDAS N	140.1	-1.56
ALLIANZ SE	216.3	2.65
BASF SE	51.7	-1.14
BAY MOT WERKE	90.52	0.54
BEIERSDORF	109.45	0.25
BAYER N AG	53.96	2.1
COMMERZBANK	9.43	-0.088
CONTINENTAL AG	63.96	-0.38
DEUTSCHE BANK	11.656	-0.058
DEUTSCHE POST	37.605	-0.24
DT BOERSE N	162.8	2.85
DT LUFTHANSA A	8.365	-0.057
DT TELEKOM N	19.97	0.114
E.ON SE NA	9.882	0.092
FRESENIUS MEDI	33.02	0.85
FRESENIUS SE	27.51	-0.79
HEIDELBERGCEME	57.82	-1.66
HENKEL AG&CO V	64.86	-0.64
INFINEON TECH	30.82	-0.355
K+S AG NA	20.17	-0.17
MERCK KGAA	192.5	-0.55
MUENCH. RUECK	321.8	-2.5
RWE AG	39.45	0.38
THYSSENKRUPP A	6.68	-0.012
VOLKSWAGEN VZ	127.28	-0.74
VONOVIA SE	25.21	-0.15
SIEMENS N	138.14	-0.2
SAP SE	104.68	0.12

Amsterdam/Αμστερνταμ

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
AALBERTS	42.34	-0.21
AEGON	4.944	1.1
ABN AMRO BANK	14.605	-0.31
AKZO NOBEL	66.26	-0.54
ARCELORMITTAL	27.205	-0.33
ASML HOLDING	582.7	-0.66
GALAPAGOS	43.24	3.25
HEINEKEN	90.22	-1.91
ING GROEP	12.188	-0.65
KONINKLIJKE DS	119.95	-0.46
KPN KON	3.004	0.03
NN GROUP	39.21	-1.63
KONINKLIJKE DS	119.95	-0.46
IMCD	141.7	-0.39
RANDSTAD	56.3	-6.82
RELX	26.54	0.26
UNIBAIL RODAM	52.88	-2.69
VOPAK	28.98	-0.86
WOLTERS KLUWER	98.08	0.39

Milano/Μιλάνο

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
A2A SPA	1.33	1.32
AZIMUT HLDG	21.81	21.77
ENEL	5.54	5.57
ENI	13.97	13.94
GENERALI ASS	17.33	17.11
GEOX	0.84	0.84
INTESA SANPAOL	2.25	0.96
MEDIOBANCA	9.36	9.36
RCS MEDIAGROUP	0.70	0.69
PRYSMIAN	34.57	35.13
SNAM	4.83	4.80
STMICROELEC.N.	37.12	37.30
TELECOM ITALIA	0.25	0.25
TENARIS	15.85	15.84
TERNA	7.25	7.23
UNICREDIT	14.598	-0.1

Tokyo/Τόκιο

(Σε γιέν)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
AJINOMOTO	3866	-0.51
ASAHI GROUP HL	4057	-0.32
ASTELLAS PHARM	1901.5	-1.17
BRIDGESTONE CO	4704	0.26
CANON INC	2869.5	0.17
CASIO COMPUTER	1309	-0.15
CITIZEN WATCH	576	0.88
CREDIT SAISON	1664	-0.54
DAIWA SEC GROU	586	0.69
SUBARU	2068.5	1.3
FUJIFILM HOLDI	6583	-0.68
FUJITSU	17650	1.5
HINO MOTORS	500	0.2
HITACHI	6517	-0.59
HONDA MOTOR	3157	1.09
IHI	3660	0.41
ISUZU MOTORS	1524	0.86
KAWASAKI HVY I	2932	-0.17
KAJIMA CORP	1471	-0.07
KEIO	4625	-0.75
KOBE STEEL	650	1.88
KONICA MINOLTA	507	-0.59
JTEKT	915	-0.11
MITSUB UFJ FG	893.3	-1.01
MITSUBISHI COR	4226	0.62
MITSUBISHI ELE	1276	-1.85
MITSUBISHI MOT	498	1.01
NEC CORPORATIO	4500	-1.21
NIKKON HLDG	2288	-0.35
NIKON CORP	1176	-0.34
NISSUI CORP	4057	-0.57
NISSAN MOTOR C	431.2	1.05
NOMURA HOLDING	487.4	-0.31
NISSAN CHEMICA	5820	2.65
NIPPON PAPER I	952	
OBAYASHI CORP	949	0
ODAKYU ELEC RA	1609	-1.11
OJI HOLDINGS	518	-0.96
OSAKA GAS	2020	-0.69
RICOH CO LTD	974	-0.51
SECOM	7330	-0.64
SEVEN & I HLDG	5630	1.39
SHARP CORP	983	-0.1
SHIMIZU CORP	683	0.74
SHISEIDO	6690	0.83
SONY GROUP COR	10725	0.85
SMFG	5285	-0.15
SUMITOMO CHEM	472	0.21
SUZUKI	839	1.08
TAISEI CORP	4060	-0.12
TDK CORPORATIO	4330	0.81
TOBU RAILWAY	2958	-0.07
TOKIO MARINE H	2738.5	0.81
TORAY INDUSTRI	737.5	1.18
TREND MICRO	6020	0.33
TOPY INDS LTD	1548	1.04
TORAY INDUSTRI	737.5	1.18
TOSHIBA CORP	4549	-1.22
TOYOBO	989	-0.1
TOYOTA MOTOR C	1827	0.11
YAMAHA CORP	4770	-0.21

Paris/Παρίσι

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ACCOR	26.42	2.48
AIR LIQUIDE	141.70	-0.59
ALSTOM	24.75	0.49
AXA	27.45	0.16
BNP PARIBAS	58.35	-1.14
BOUYGUES	30.46	0.26
CAPGEMINI	163.60	-1.92
CARREFOUR	16.83	0.63
CASINO GUICHAR	11.37	0.62
CREDIT AGRICOL	10.48	-0.48
DANONE	49.49	0.72
DASSAULT SYSTE	34.39	-1.7
EDF	12.00	0
L'OREAL	364.35	-0.41
L.V.M.H.	756.30	-0.43
LAGARDERE	20.38	-0.49
MICHELIN	28.71	-1.8
PERNOD RICARD	187.50	-0.19
KERING	524.30	-0.42
PUBLICIS GROUP	61.36	-0.52
RENAULT	36.37	2.18
SAINT-GOBAIN	51.72	-2.4
SANOFI	90.07	-0.41
SCHNEIDER ELEC	144.28	-0.37
SOCIETE GENERA	24.55	-2.07
SODEXO	88.10	-0.27
TF1	7.03	-1.82
THALES	115.60	0.87
VEOLIA ENVIRON	26.47	-1.23

Madrid/Μαδρίτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ACS CONS Y SER	28.22	-0.6338
AENA SME	127.7	0.2355
ACERINOX	9.696	-1.0814
ACCIONA	180.3	1.5775
AMADEUS	54.56	0.7758
BBVA	6.31	0.5257
BANKINTER	6.844	1.5129
CAIXABANK	3.887	1.3824
DSTR INT ALIME	0.014	0.7194
ENDESA	18.71	1.2446
ENAGAS	16.04	-0.6811
FERROVIAL	25.75	1.1788
FOMENTO DE CON	8.85	-1.2277
GRIFOLS	11.675	-1.8908
IBERDROLA	10.795	-0.4151
INT AIRLINES G	1.632	-1.0609
INDRA SISTEMAS	10.72	-0.7407
INDITEX	26.74	-0.5948
MAPFRE	1.867	1.4674
MERLIN PROP	8.93	-0.056
ARCELORMITTAL	27.185	-0.4759
REPSOL	14.79	-0.2024
BCO DE SABADEL	0.9942	1.5526
BANCO SANTANDE	3.036	0.5464
SACYR	2.726	0
TELEFONICA	3.568	0.507
MEDIASET ES CO	3.512	-2.4444
TECNICAS REUN	10.46	-0.381

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ

ΤΙΜΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ			ΤΙΜΕΣ SPOT
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,0723	ΡΕΑΛ ΒΡΑΖΙΛΙΑΣ	5,6471
ΓΙΕΝ ΙΑΠΩΝΙΑΣ	141,92	ΔΟΛΑΡΙΟ ΚΑΝΑΔΑ	1,4382
ΛΕΒ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ	1,9558	ΓΟΥΑΝ ΚΙΝΑΣ	7,2732
ΚΟΡΩΝΑ ΤΣΕΧΙΑΣ	23,984	ΔΟΛΑΡΙΟ ΧΟΝΓΚ ΚΟΝΓΚ	8,3740
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4375	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΟΝΗΣΙΑΣ	16.675,07
ΛΙΡΑ ΣΤΕΡΛΙΝΑ	0,88330	ΣΕΚΕΛ ΙΣΡΑΗΛ	3,7244
ΦΙΟΡΙΝΙ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ	399,00	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΙΑΣ	87,7030
ΖΛΟΤΙ ΠΟΛΩΝΙΑΣ	4,6950	ΓΟΥΟΝ ΝΟΤΙΑΣ ΚΟΡΕΑΣ	1.338,38
ΛΕΪ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ	4,9338	ΠΕΣΟ ΜΕΞΙΚΟ	20,5299
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	11,1963	ΡΙΝΓΚΙΤ ΜΑΛΑΙΣΙΑΣ	4,6889
ΦΡΑΓΚΟ ΕΛΒΕΤΙΑΣ	0,9908	ΔΟΛΑΡΙΟ Ν. ΖΗΛΑΝΔΙΑΣ	1,6879
ΚΟΡΩΝΑ ΙΣΛΑΝΔΙΑΣ	154,70	ΠΕΣΟ ΦΙΛΙΠΠΙΝΩΝ	58,751
ΚΟΡΩΝΑ ΝΟΡΒΗΓΙΑΣ	10,6785	ΔΟΛΑΡΙΟ ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗΣ	1,4290
ΛΙΡΑ ΤΟΥΡΚΙΑΣ	20,1356	ΜΠΑΧΤ ΤΑΪΛΑΝΔΗΣ	36,024
ΔΟΛΑΡΙΟ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ	1,5616	ΡΑΝΤ ΝΟΤΙΑΣ ΑΦΡΙΚΗΣ	18,3054

ΡΟΥΒΛΙ ΡΩΣΙΑΣ: Λόγω της τρέχουσας συναλλακτικής δραστηριότητας στην αγορά EUR/RUB, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα δεν είναι σε θέση να καθορίσει μία τιμή αναφοράς αντιπροσωπευτική των επικρατουσών συνθηκών της αγοράς. Ως εκ τούτου, η ΕΚΤ αποφάσισε να αναστείλει τη δημοσίευση τιμής αναφοράς του ευρώ για το ρωσικό ρούβλι μέχρι νεωτέρας.

ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΦΠΑ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2023	
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,0636
ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ-ΣΚΩΤΙΑΣ-Β. ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ	0,8765
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4380
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	11,0623

ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ

ΤΙΜΗ ΑΓΟΡΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΕΥΡΩ)		
	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ
ΠΑΛΑΙΑΣ ΚΟΠΗΣ	396,37	477,69
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1973 & ΠΡΟΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	396,37	477,69
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1974 & ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	396,37	473,38

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ

	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά	Μετ.
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	962,22	962,84	-0,62	-0,06%
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP	2.334,26	2.340,56	-6,30	-0,27%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ Χ.Α.	5.718,18	5.744,73	-26,55	-0,46%
FTSE/Χ.Α.ΥΨΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	3.124,72	3.117,54	7,18	0,23%
ATHEX SELECT PLUS	3.200,79	3.196,44	4,35	0,14%
ATHEX SELECT	4.415,87	4.395,07	20,80	0,47%
ΔΕΙΚΤΗΣ ATHEX ESG	1.096,04	1.098,63	-2,59	-0,24%
FTSE/ΧΑ MID & SMALL CAP ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ	4.408,88	4.424,39	-15,51	-0,35%
FTSE/Χ.Α. MID CAP	1.449,66	1.453,47	-3,81	-0,26%
FTSE/ΧΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ PLUS	2.666,87	2.675,29	-8,42	-0,31%
FTSE/Χ.Α. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	557,14	558,49	-1,35	-0,24%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	1.698,40	1.699,50	-1,10	-0,06%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	701,68	701,75	-0,07	-0,01%
FTSE/Χ.Α. ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	4.065,55	4.082,54	-16,99	-0,42%
FTSE/Χ.Α. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	698,75	685,68	13,07	1,91%
FTSE/Χ.Α. ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ	2.889,20	2.889,20	0,00	0,00%
FTSE/Χ.Α. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	4.624,27	4.651,50	-27,23	-0,59%
FTSE/Χ.Α. ΕΜΠΟΡΙΟ	950,81	954,71	-3,90	-0,41%
FTSE/Χ.Α. ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	9.072,14	9.091,83	-19,69	-0,22%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΟΦΙΜΑ & ΠΟΤΑ	8.398,34	8.402,05	-3,71	-0,04%
FTSE/Χ.Α. ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	6.839,76	6.966,34	-126,58	-1,82%
FTSE/Χ.Α. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ & ΥΛΙΚΑ	3.350,77	3.294,85	55,92	1,70%
FTSE/Χ.Α. ΕΝΕΡΓΕΙΑ	5.166,12	5.186,21	-20,09	-0,39%
FTSE/Χ.Α. ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	7.025,06	6.899,96	125,10	1,81%
FTSE/Χ.Α. ΤΑΞΙΔΙΑ & ΑΝΑΨΥΧΗ	2.233,57	2.268,85	-35,28	-1,55%
FTSE/Χ.Α. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	2.092,59	2.103,41	-10,82	-0,51%
FTSE/Χ.Α. ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	4.075,47	4.078,00	-2,53	-0,06%
FTSE/Χ.Α. ΥΓΕΙΑ	422,29	424,55	-2,26	-0,53%
FTSE/Χ.Α. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	4.815,45	4.853,95	-38,50	-0,79%

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΤΡΑΠΕΖΕΣ	34.990.938,98
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	7.943.882,44
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	6.621.953,06
ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	6.494.261,64
ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	5.853.742,10
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	3.389.999,18
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	2.640.212,20
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	2.635.253,82
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	1.914.034,66
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	1.746.360,64
ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	945.007,65
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	933.536,05
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΙΜΩΝ ΑΜΟΙΒΑΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	711.500,65
ΔΙΥΛΙΔΤΗΡΙΑ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ	626.582,60
ΥΔΡΕΥΣΗ	620.514,01
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	612.559,82
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	413.843,76
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	363.426,50
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	304.617,01
ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	302.456,73
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	278.687,05
ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	259.852,07
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ & ΘΕΜΑΤΟΦΥΛΑΚΕΣ	203.072,70
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΑ ΧΗΜΙΚΑ	191.225,10
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	177.089,06
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	149.352,44
ΣΙΔΗΡΟΣ & ΧΑΛΥΒΑΣ	125.003,59

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	0,050	10,00%	ΙΝΤΕΡΤΕΚ (ΚΟ)	1,035	-4,17%
ΚΕΚΡΟΨ (ΚΟ)	1,314	8,60%	IDEAL HOLDINGS (ΚΟ)	3,460	-3,08%
TITAN CEMENT INTERNATIONAL (ΚΑ)	13,360	4,54%	LOULIS FOOD INGREDIENTS (ΚΟ)	2,600	-2,62%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	1,614	3,46%	ΕΚΤΕΡ (ΚΟ)	1,550	-2,52%
ΣΙΔΜΑ ΜΕΤΑΛΛΟΥΡΓΙΚΗ ΑΕ (ΚΟ)	2,160	2,37%	VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	4,280	-2,51%
ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΓΡ. (ΚΟ)	6,970	2,05%	ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΘΡΑΚΗΣ (ΚΟ)	4,300	-2,16%
ΙΚΤΙΝΟΣ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	0,533	1,91%	INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	1,792	-2,08%
ΤΕΧΝΙΚΗ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ (ΚΟ)	1,870	1,91%	ΚΟΡΔΕΛΛΟΥ Χ. ΑΦΟΙ (ΚΟ)	0,480	-1,84%
SPACE HELLAS (ΚΟ)	5,720	1,42%	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	20,420	-1,64%
ΜΠΛΕ ΚΕΔΡΟΣ ΑΕΕΑΠ (ΚΟ)	2,250	1,35%	ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	5,660	-1,57%

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25

		Κλείσιμο	Μετ.%
ΒΙΟ	(ΒΙΟΧΑΛΚΟ)	4,28	-2,51
TITC	(TITAN)	13,36	4,54
ΕΕΕ	(COCA COLA HBC)	22,4	-0,04
ΟΤΕ	(ΟΤΕ)	14,6	-0,07
ΑΡΑΙΓ	(AEGEAN AIRLINES)	5,66	-1,57
ΤΕΝΕΡΓ	(ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ)	20,42	-1,64
ΣΑΡ	(ΣΑΡΑΝΤΗΣ)	6,97	2,05
ΕΛΛΑΚΤΩΡ	(ΕΛΛΑΚΤΩΡ)	1,764	1,15
ΓΕΚΤΕΡΝΑ	(ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ)	11,04	0,18
ΜΥΤΙΛ	(ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ)	20,06	-0,59
ΛΑΜΔΑ	(LAMDA DEVELOPMENT)	5,84	-0,93
ΕΛΧΑ	(ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ)	1,692	-1,4
ΑΛΦΑ	(ALPHA BANK)	1,14	-0,44
ΜΠΕΛΑ	(JUMBO)	15,84	-0,13
ΕΤΕ	(ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ)	3,948	-0,58
ΠΕΙΡ	(ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ)	1,614	3,46
ΕΥΡΩΒ	(EUROBANK)	1,142	-0,52
ΕΛΠΕ	(ΕΛΠΕ)	7,72	0,26
ΚΟΥΕΣ	(QUEST)	5,2	1,17
ΟΤΟΕΛ	(AUTOHELLAS)	10,1	-1,37
ΕΥΔΑΠ	(ΕΥΔΑΠ)	6,67	-0,3
ΟΠΑΠ	(ΟΠΑΠ)	13,26	-1,56
ΜΟΗ	(MOTOR OIL)	22,5	-0,62
ΔΕΗ	(ΔΕΗ)	7,14	-0,42
ΟΛΠ	(ΟΛΠ)	16,28	-0,73

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΑΞΙΑ		ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ	
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜ. (ΚΟ)	11.554.606,94	ALPHA ETF FTSE ATHEX LARGE CAP	3,34%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	9.902.486,69	ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	0,50%
ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ (ΚΟ)	7.943.882,44	ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	0,43%
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	6.764.385,84	GALAXY COSMOS MEZZ PLC (ΚΟ)	0,41%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	6.691.808,42	LAVIPHARM (ΚΟ)	0,37%
JUMBO (ΚΟ)	6.494.261,64	INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	0,35%
ΟΤΕ (ΚΟ)	5.853.742,10	MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	0,34%
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	5.808.001,39	ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ (ΚΟ)	0,32%
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	3.301.190,55	JUMBO (ΚΟ)	0,30%
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	2.635.253,82	ΣΙΔΜΑ ΜΕΤΑΛΛΟΥΡΓΙΚΗ ΑΕ (ΚΟ)	0,26%

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	141	1.197	5.253
FTSE/Χ.Α. Τράπεζες	13	145	298
FTSE/Χ.Α. Large Cap	128	1.052	4.955
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	1.503	43.159	326.694
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	8	35	7.962
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	344	24.633	140.509
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	6	12	546
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	16	123	6.189
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	0	0	666
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	112	2.759	14.841
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	0	0	448
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	3	8	1.166
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	30	93	9.849
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	24	148	1.451
HELLENiQ ENERGY (ΚΟ)	10	15	1.161
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	72	312	3.742
JUMBO (ΚΟ)	56	93	453
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	22	43	5.617
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	10	314	16.953
ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ (ΚΟ)	1	1	657
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	40	170	1.617
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	161	3.592	13.815
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	20	69	1.018
ΟΤΕ (ΚΟ)	86	248	7.391
ΟΛΠ (ΚΟ)	0	0	493
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	268	9.358	51.932
ΔΕΗ (ΚΟ)	141	832	25.381
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	49	230	7.292
TITAN CEMENT (ΚΑ)	11	30	1.066
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	13	41	4.479
Δικαιώματα σε Δείκτες	4	36	1.078
FTSE/Χ.Α. Large Cap	4	36	1.078
Δικαιώματα σε Μετοχές	1	15	904
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	1	15	30
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	0
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	86
ΟΤΕ (ΚΟ)	0	0	198
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	0	0	284
ΔΕΗ (ΚΟ)	0	0	306
Συνολική Δραστηριότητα	1.649	44.407	333.929

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 10 Ιανουαρίου 2023

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΩΤΑΤΗ	ΑΝΩΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	1.4850	1.4900	1.4889	-0.2910	"2,640"	1.4850	1.4900	1.4900	-0.33
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	1.7750	1.8000	1.7884	0.0330	"11,501"	1.7800	1.7950	1.7950	-0.28
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (EM)	0.4860	0.4940	0.4913	0.3470	"13,000"	0.4860	0.4960	0.4940	0.82
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)	0.0855	0.0880	0.0880	0.2970	"4,027"	0.0880	0.0000	0.0855	0.59
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0.0675	0.0730	0.0722	0.0740	"32,806"	0.0690	0.0755	0.0730	3.55
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD						0.0725	0.0830		
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	1.9100	1.9200	1.9118	-1.8210	"2,800"	1.9300	1.9400	1.9100	-1.04
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD						1.5500	1.5700		
ΚΟΣΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ						0.0465	0.0000		
MINE	MINERVA ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ	0.0180	0.0205	0.0187	0.1050	"26,666"	0.0000	0.0205	0.0205	17.14
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0000	0.0260		
ΑΚΕΠΔ22	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Δικαιώματα_Κ)						0.0000	0.0000		
ΠΕΠ	"UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (EM, Σ)"						0.0440	0.0000		
ΕΛΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0.3240	0.3880		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC (EM)						0.0630	0.0700		
ΙΝΕΠΔ22	INTERFUND INVESTMENTS PLC (Δικαιώματα_Κ) (AN)						0.0000	0.0000		
ΚΑΕΠ	ΚΑΡΥΕΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ (Σ)						0.0000	0.2300		
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)						0.0020	0.0000		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)						0.0025	0.0035		
ΦΑΣΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0000	0.0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΜΑΠΑ	MALLOUPPAS & PAPACOSTAS PUBLIC CO LTD (Σ)	0.2300	0.2560	0.2337	1.9650	"4,579"	0.2560	0.0000	0.2560	19.63
ΤΟΕΠ	ΤΟΞΟΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (Σ)						0.0000	0.0280		
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ ""Η ΠΡΟΟΔΟΣ"" ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ "						1.1200	0.0000		
ΚΛΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD						0.0205	0.0220		
ΚΩΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0795	0.0870		
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD	0.0620	0.0630	0.0627	-0.0310	"29,089"	0.0600	0.0640	0.0630	0.00
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD	0.6700	0.8100	0.7448	1.9750	750	0.6950	0.8100	0.8100	11.72
ΝΤΟΔ	DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0000	0.0000		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD (Σ)	1.8800	1.8800	1.8800	0.0000	"6,000"	1.8600	1.8800	1.8800	0.00
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0.0565	0.0000		
Βιομηχανία										
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0.0000	0.0475		
ΡΟΛΑ	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (Σ)						0.0195	0.0000		
ΔΒΚΔ	ΔΑΣΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ						0.9050	0.0000		
ΚΕΤΣ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	0.5800	0.6100	0.6005	0.0520	"3,649"	0.5900	0.6050	0.6000	0.00
ΚΥΘΡ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD	0.4400	0.4400	0.4400	4.0000	25	0.0000	0.4400	0.4400	10.00
ΤΣΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ	2.6000	2.6000	2.6000	-0.0400	"1,000"	2.6000	2.6600	2.6000	-1.52
Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά										
ΚΕΟ	KEO PLC						1.3800	1.4900		
ΜΙΤΣ	ΜΙΤΣΙΔΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ						0.1900	0.0000		
ΜΠΛΕ	BLUE ISLAND PLC	0.7800	0.8400	0.8120	2.3450	"2,180"	0.8000	0.8400	0.8400	0.60
ΦΡΟΥ	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD						0.2500	0.2620		
Τεχνολογία										
NETIN	NET INFO PLC						0.0000	1.2000		
Βασικά Υλικά										
ΛΟΡΔ	LORDOS UNITED PUBLIC LTD						0.0830	0.0940		
Ακίνητη Περιουσία										
ΚΚΟΜ	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.2800	0.3060		
ΠΑΝΔ	ΠΑΝΔΩΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ	0.0800	0.0830	0.0807	0.3130	"10,721"	0.0770	0.0830	0.0830	5.06
ΦΙΛΟ	ΦΙΛΟΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (Σ)						0.0000	0.1880		
Ενέργεια										
ΛΙΝΑ	PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD	1.0800	1.0900	1.0897	-1.0340	"1,450"	1.0800	1.0900	1.0900	-0.91
ΑΓΟΡΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΙΕΠ	"ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (AN, EM, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΙΣΕΠ	"ΙΣΧΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (AN, EM, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΡΕΕΠ	"REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (AN, EM, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΧΑΕΠ	"HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (EM, Σ)"						0.0000	0.0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΕΡΜΕ	"ERMES DEPARTMENT STORES PLC (AN, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΧΑΣΕ	"Ch. Charilaou Group Plc (AN, Σ)"						0.0020	0.0000		
Βιομηχανία										
ΣΤΣΔ	"CYPRUS TRADING CORPORATION PLC (AN, Σ)"						0.0000	0.0000		
Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά										
IOAN	CHRIS JOANNOU PUBLIC LTD (Σ)						0.0180	0.0000		
Ακίνητη Περιουσία										
ΓΟΥΛ	"WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC (AN, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΑΓΟΡΑ ΟΜΟΛΟΓΩΝ										
ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ										
ΕΛΛΗ024	Ellinas Finance Public Company Ltd (Ομόλογα)						0.0000	0.0000		
ΕΤΜΑ1	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 1	85.0000	85.0000	85.0000	0.0000	200	83.0000	85.0000	85.0000	0.00
ΕΤΜΑ2	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 2	85.0000	85.0000	85.0000	116.8720	"1,500"	82.7500	85.0000	85.0000	1.19
ΤΡΙΣΤΟΝΕ	"Tristone Healthcare Bond Designated Activity Company (Ομόλογα) (AN, Σ)"						0.0000	0.0000		

* Η διαφορά αυτή αντιπροσωπεύει την αυξομείωση της μέσης σταθμικής τιμής σε σεντ από την προηγούμενη χρηματιστηριακή συνάντηση.
** Στον υπολογισμό της μέσης σταθμικής τιμής συμπεριλαμβάνονται και η αξία και τα τεμάχια συναλλαγών που εκτελέστηκαν με τη μέθοδο 'Απλή Προσυμφωνημένη Συναλλαγή'.
Ειδική κατηγορία διαπραγμάτευσης: Στην Κατηγορία αυτή θα ταξινομούνται εταιρείες όταν ενδεχομένως θα συντρέχουν σοβαροί λόγοι μη πλήρους συμμόρφωσης τους με τη νομοθεσία και μη παροχής επαρκών στοιχείων /εκεγγύων προς τους επενδυτές.
Αγορά ειδικών χαρακτηριστικών: ταξινομούνται εταιρείες οι οποίες έχουν: (α) δεν τηρούν τις υποχρεώσεις της διασποράς ή της εμπορευσιμότητας ή της χρηματιστηριακής αξίας της αγοράς στην οποία είναι εισηγμένες ή (β) παραλείπουν να εισαγάγουν στο Χρηματιστήριο μετοχές τους όπως προβλέπεται από το Άρθρο 129 των περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου Νόμων ή (γ) i. για τις οποίες επίκειται ουσιαστική διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων τους ή ii. για τις οποίες επίκειται αντίστροφη εξαγορά ή iii. οι οποίες είναι επενδυτικοί οργανισμοί και επιζητούν την απαλλαγή τους από περιορισμό αναφορικά προς τις υποχρεώσεις τους.

NBG Securities

Αγοράζοντας ισχύ στο χορτάρι

Τα 200 εκατ. ευρώ τον χρόνο στον Κριστιάνο Ρονάλντο και το αραβικό παιχνίδι επιρροής μέσω του ποδοσφαίρου

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ**

Με... πολιορκητικό κριό το ποδόσφαιρο, ο αραβικός κόσμος προσπαθεί να εξασφαλίσει θετική δημοσιότητα και αποδοχή στην Ευρώπη και την υπόλοιπη υδρόγειο, μια διαδικασία που το τελευταίο δίμηνο έγινε εμφανής περισσότερο από ποτέ με το Παγκόσμιο Κύπελλο στο Κατάρ και την απόκτηση του Κριστιάνο Ρονάλντο από έναν εν πολλοίς άγνωστο σαουδαραβικό σύλλογο.

Το συμβόλαιο-ρεκόρ των 200 εκατ. ευρώ τον χρόνο για τον 37χρονο Πορτογάλο σούπερ σταρ δεν είναι το πρώτο μεγάλο άνοιγμα του αραβικού κόσμου στο ευρωπαϊκό και το παγκόσμιο ποδόσφαιρο. Συστηματικά οι Αραβες –που μπορεί να λατρεύουν το ποδόσφαιρο, αλλά μέχρι την είσοδο του Μαρόκου στα ημιτελικά του Μουντιάλ πριν από ένα μήνα δεν τα πολυκατάφερναν– έχουν εδώ και τουλάχιστον 15 χρόνια προσπαθήσει να εισχωρήσουν στον πολύφερνο κόσμο του ευρωπαϊκού ποδοσφαίρου ως όχημα για ευρύτερη αποδοχή και σφυρηλάτηση σχέσεων που ίσως φανούν πολύτιμες στον μετα-πετρελαϊκό κόσμο.

Χορηγίες σε συλλόγους, ονοματοδοσίες γηπέδων και εξαγορές κορυφαίων ομάδων και παικτών την τελευταία 15ετία.

Η Αλ Νασρ παρουσίασε τον Ρονάλντο με κάθε μεγαλοπρέπεια, με τον Πορτογάλο σούπερ σταρ να δηλώνει πως «η Σαουδική Αραβία είναι χώρα με πολλές φιλοδοξίες και δυνατότητες».

Ετσι άρχισαν πρώτα οι χορηγίες σε σπουδαίους συλλόγους, ονοματοδοσίες γηπέδων και μετά αποκτήσεις κορυφαίων ομάδων, όπως της Μάντσεστερ Σίτι από το Αμπου Ντάμπι, της Παρί Σεν Ζερμέν από το Κατάρ, της Αστον Βίλα από μεγάλο Αιγύπτιο επιχειρηματία και πριν από ενάμιση χρόνο της Νιούκαστλ από τη Σαουδική Αραβία.

Η επένδυση στο ποδόσφαιρο αποφέρει πολλά κέρδη από πλευράς εικόνας, έστω κι αν το Κατάρ είχε κυρίως αρνητική δημοσιότητα στα δώδεκα έτη από την ανάληψη έως τη διοργάνωση του Παγκοσμίου Κυπέλλου του 2022. Το δημοφιλέστερο άθλημα στον κόσμο κρίνεται ως ο καλύτερος τρόπος για να κερδίσει κανείς την εύνοια όχι μόνο των φιλάθλων αλλά και όσων υπολογίζουν τη δύναμη και το συναίσθημα των οπαδών. Συνεπώς, ενώ άλλες δυνάμεις επενδύουν σε αμυντικές συμφωνίες και κινηματογραφικές ή τηλεοπτικές παραγωγές, άλλες σε εξαγορά και λειτουργία μεγάλων επιχειρήσεων και υποδομών όπως λιμάνια, και άλλες στην ενεργειακή εξάρτηση και την προσφορά μισθοφόρων στρατιωτών, οι Αραβες έχουν επιλέξει η δική τους εκδοχή της «soft power» (δηλαδή της ήπιας ισχύος) να περνάει μέσα από το ποδόσφαιρο. Και δεν μπορεί ο περιφερειακός αντίπαλος του Ριάντ, το Κατάρ, να παίρνει τα φώτα της δημοσιότητας στο Μουντιάλ χωρίς να κάνει κάτι ο μεγάλος γείτονας, η Σαουδική Αραβία. Μπορεί να ήρθε μια ανέλπιστη νίκη της σαουδαραβικής ομάδας επί της Αργεντινής τον Νοέμβριο –η μόνη ήττα της μετέπειτα παγκόσμιας πρωταθλήτριας στα τελευταία 43 παιχνίδια της–, αλλά το Ριάντ «τρέχει» πολλαπλά ποδοσφαιρικά πρότζεκτ διεθνών διαστάσεων. Συχνά, σημαντικοί ποδοσφαιριστές έπαιρναν την απόφαση να πάρουν το... εφάπαξ τους με μια μεταγραφή σε σαουδαραβική ομάδα, όμως το Ριάντ μπήκε σε νέα κατηγορία όταν κατάφερε ύστερα από ενάμιση χρόνο προσπαθειών να αποκτήσει τις μετοχές της Νιούκαστλ, στην Αγγλία. Επιπλέον ήταν τον περασμένο Μάιο όταν η Σαουδική Αραβία ανακοίνωσε τη συμφωνία με τον Λιονέλ Μέσι για να καταστεί ο αρχηγός της Αργεντινής πρέσβης του σαουδαραβικού τουρισμού, ξαφνιάζοντας πολλούς.

Στο ίδιο πλαίσιο εντάσσεται και η νέα προσπάθεια από κοινού με την Αίγυπτο και την Ελλάδα για την ανάληψη της διοργάνωσης του μεταπροσεχούς Παγκοσμίου Κυπέλλου, του 2030.

Παράθυρο επιστροφής

Εκεί όμως που... έσπασαν τα κοντέρ ήταν με την απόκτηση του Ρονάλντο από την Αλ Νασρ για τα επόμενα δυόμισι έτη, με απολαβές ύψους 22.830 ευρώ την ώρα, ακόμη και για τις... ώρες που κοιμάται ο ιδιόρρυθμος Πορτογάλος.

Για όποιον αμφέβαλλε, η δήλωση του ίδιου του Ρονάλντο ήταν σαφής: «Η Σαουδική Αραβία είναι χώρα με πολλές φιλοδοξίες και δυνατότητες».

Χαρακτηριστικό είναι και το ότι, όπως αποκάλυψε ο ισπανικός Τύπος, στο συμβόλαιό του προβλέπεται ότι αν η Νιουκάστλ βγει στο Τσάμπιονς Λιγκ, ο Ρονάλντο θα μπορεί να μεταπηδήσει στις «καρακάξες», αφού καλή είναι η αναπαυτική αποθήκη, αλλά καλύτερη η βιτρίνα.

Η μίνιμουμ χωρητικότητα των γηπέδων πρέπει να είναι της τάξης των 40.000 θεατών

Η Ελλάδα και το Μουντιάλ

Μόνο η επισημοποίηση φαίνεται να απομένει για την κοινή υποψηφιότητα Σαουδικής Αραβίας - Αιγύπτου - Ελλάδας για το Μουντιάλ του 2030. Οι επαφές των τριών χωρών διεξάγονται σε υψηλό επίπεδο από την περασμένη άνοιξη και η διεκδίκηση του επετειακού Παγκοσμίου Κυπέλλου, όπου θα εορταστούν τα 100 χρόνια του θεσμού, εντάσσεται στις ευρύτερες –γεωπολιτικού χαρακτήρα– στρατηγικές συμφωνίες. Ο φάκελος ετοιμάζεται συντονισμένα και το πλάνο έχει ως εξής: Το μεγαλύτερο κόστος θα αναλάβει η Σαουδική Αραβία, τα περισσότερα παιχνίδια θα γίνουν στο Ριάντ, κάποια άλλα στο Κάιρο, ενώ σε ό,τι αφορά την Ελλάδα συμπεριλαμβάνει πέντε γηπεδικές εγκαταστάσεις. Ο λόγος για το ΟΑΚΑ, το «Γ. Καραϊσκάκης», την «OPAP Arena», αλλά και το νέο γήπεδο του Παναθηναϊκού στον Βοτανικό και τη νέα Τούμπα. Το ζήτημα που τίθεται και μπορεί να ξεπεραστεί από την ίδια τη FIFA ή με τεχνικές παρεμβάσεις είναι πως η μίνιμουμ χωρητικότητα των γηπέδων πρέπει να είναι της τάξης των 40.000 θεατών, και τη συγκεκριμένη στιγμή μόνο το ΟΑΚΑ πληροί τις προδιαγραφές. Αν τα καταφέρει η συγκεκριμένη πρόταση, που έχει να ανταγωνιστεί αυτές των Ισπανίας - Πορτογαλίας - Ουκρανίας και Ουρουγουάης - Αργεντινής - Παραγουάης - Χιλής, θα γίνει το πρώτο Μουντιάλ στα 100 χρόνια της διοργάνωσης που θα διεξαχθεί σε τρεις ηπείρους.

ΑΚΗΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ

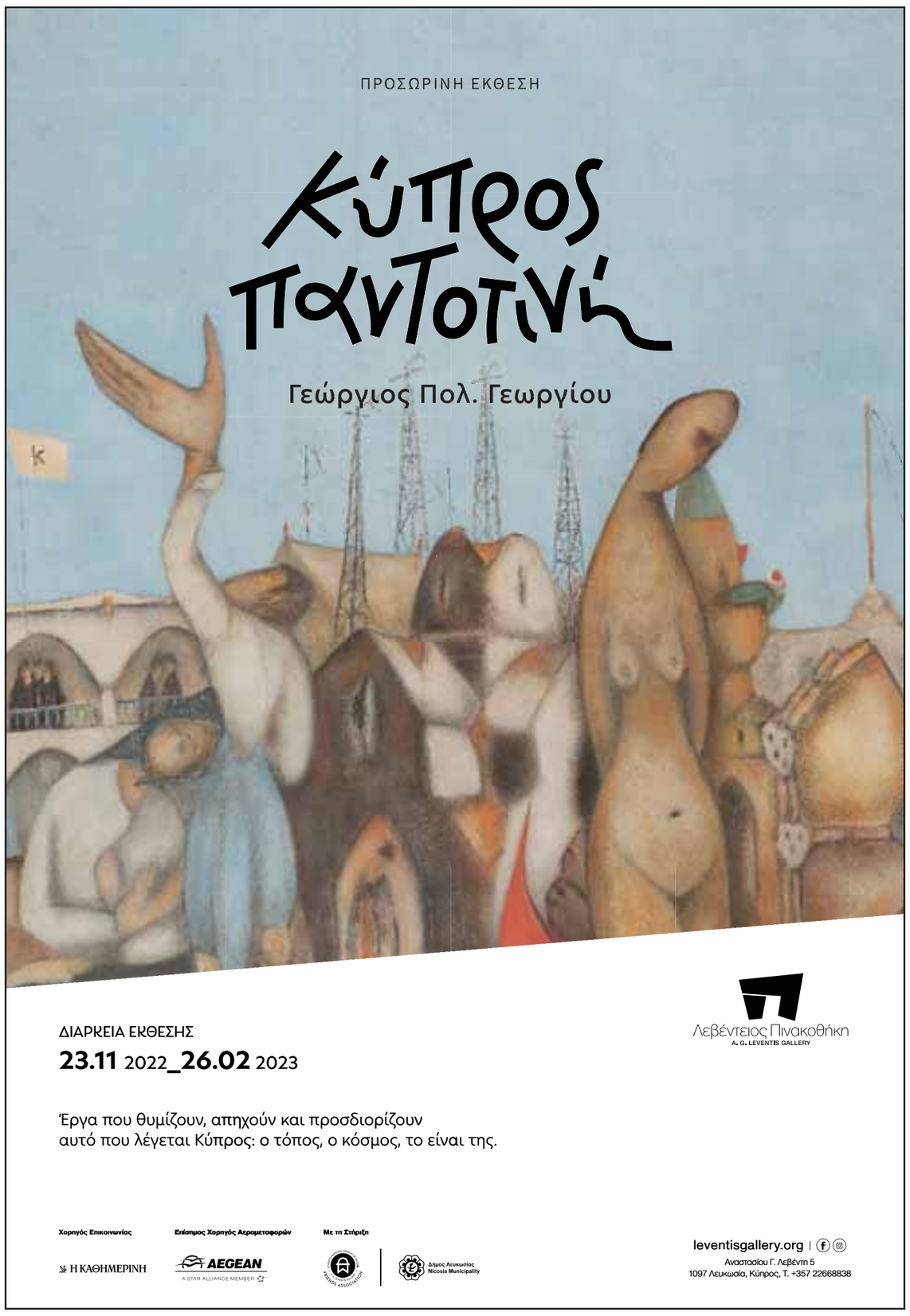

Ο δεκάλογος της ψυχικής υγείας για το 2023

Οδηγίες για την καθημερινή καταπολέμηση του άγχους και άλλων ψυχολογικών νόσων, ενισχύοντας τις αντοχές σας

Της **ΧΑΝΑ ΣΕΟ**

Η χρονιά που φεύγει πιθανότατα να μην ήταν η θάλασσα γαλήνης και ηρεμίας που θα θέλαμε μετά το χάος του 2020 και 2021. Η πανδημία εξακολουθεί να υπάρχει, λιγότερο επικίνδυνη αλλά είναι ακόμα εδώ, στην Ευρώπη μαίνεται ένας πόλεμος, οι φυσικές καταστροφές ήταν αμέτρητες, οι ελλείψεις ανησυχητικές και οι νέοι ιοί προκαλούν άγχος. Ταυτόχρονα, όμως, το 2022 υπήρξε μια χρονιά ανακαλύψεων και μάθησης. Ας μην απογοητευόμαστε. Υπάρχουν στρατηγικές καταπολέμησης του στρες που μας προκαλεί ο κόσμος γύρω μας και ενίσχυσης της ψυχικής μας αντοχής. Ας δούμε κάποιες από αυτές:

«Διαβάστε» τα συμπτώματα εξουθένωσης

1 **Μην αδιαφορείτε** για τα σωματικά συμπτώματα του «συνδρόμου επαγγελματικής εξουθένωσης» ή burnout. Από την αϋπνία μέχρι την κόπωση, τους πονοκεφάλους, τους πόνους στο στομάχι και τις μεταβολές της όρεξης, όλα μπορεί να είναι τρόποι με τους οποίους ο οργανισμός σάς ειδοποιεί ότι έχει εξουθενωθεί. Παρότι

Μελέτες υποδεικνύουν ότι η «οικοθεραπεία», η συμμετοχή σε δραστηριότητες στην ύπαιθρο και στη φύση, έχει αναρίθμητα οφέλη για την ψυχική υγεία.

το σύνδρομο burnout δεν διαγιγνώσκεται επισήμως ιατρικά, δεν πρέπει να αδιαφορήσετε για τα συμπτώματα. Η αντιμετώπιση της κατάστασής σας χρειάζεται κάτι περισσότερο από μπάνια, λουτρά και φλιτζάνια τσαγιού. Απευθυνθείτε σε ειδικούς ψυχικής υγείας προκειμένου να εντοπίσετε τη ρίζα του προβλήματος.

Κατανοήστε τη διαφορά από την κατάθλιψη

2 **Μπορεί** να είναι δύσκολο να διακρίνετε τα συμπτώματα της κατάθλιψης από αυτά της ψυχικής εξουθένωσης. Αμφότερες μπορεί να σας κάνουν να κοιμάστε υπερβολικά λίγο ή υπερβολικά πολύ. Η κλινική κατάθλιψη είναι μία ψυχική διαταραχή που μπορεί να διαγνωστεί από τους ειδικούς, ενώ η ψυχική εξουθένωση όχι. Στη δεύτερη περίπτωση ενδεχομένως να νιώθετε να κατακλύζεστε από τα εργασιακά σας καθήκοντα και αυτό σταδιακά σας κάνει να νιώθετε κυνισμό, εξάντληση και δυσαρέσκεια για τη δουλειά σας, τόση ώστε να μην έχετε ενέργεια για τις αγαπημένες σας ασχολίες. Από την άλλη η κατάθλιψη, υπογραμμίζει η Ζανέτ Μπένετ, επίκουρη καθηγήτρια στο Πανεπιστήμιο της Βόρειας Καρολίνας και ερευνήτρια του τρόπου που το στρες επηρεάζει την υγεία, μπορεί να σας κάνει να μη νιώθετε καν ευχαρίστηση για τα άλλοτε αγαπημένα σας χόμπι. Πιθανώς να απομονωθείτε και να αδιαφορήσετε για την προσωπική σας υγιεινή και υγεία. Η διάκριση μεταξύ των δύο είναι το πρώτο βήμα προς την αναζήτηση βοήθειας και την ανακούφιση.

Απολαύστε τη φυσική άσκηση

3 **Ανακαλέστε** στη μνήμη μια εποχή που νιώθατε ελευθερία και χαρά. Μήπως σε κάποια συναυλία χορεύατε με τα χέρια ψηλά; Μήπως εμψυχώνατε την αγαπημένη σας ομάδα χοροπηδώντας σε κάποιον αγώνα; Φαίνεται πως οι κινήσεις που κάνουμε όταν είμαστε χαρούμενοι, μπορούν να προκαλέσουν τη θετική διάθεση. Η Κέλι Μακ Γκόνιγκαλ, ψυχολόγος Υγείας και λέκτωρ στο Πανεπιστήμιο Στάνφορντ, δημιούργησε ένα οκτάλεπτο πρόγραμμα ασκήσεων χαράς, το οποίο περιλαμβάνει έξι ασκήσεις που μπορούν να πυροδοτήσουν την ευτυχία, ασχέτως της ηλικίας και των ικανοτήτων μας. Μπορείτε να τις πραγματοποιήσετε γρήγορα ή αργά, όρθιοι ή καθιστοί, μόνοι ή με φίλους και συγγενείς, σε κλειστό χώρο ή στην ύπαιθρο.

Απελευθέρωση από την «εργασιακή παράλυση»

4 **Πολύ συχνά** όταν έχουμε πολλά πράγματα να φέρουμε σε πέρας, τόσο στο σπίτι όσο και στη δουλειά, «παγώνουμε» και δεν ξέρουμε από πού να αρχίσουμε. Αυτό πολλοί το ορίζουν ως «εργασιακή παράλυση» και προκαλείται όταν ο εγκέφαλος εκλαμβάνει ως απειλή τη λίστα των καθηκόντων που μας περιμένει, επισημαίνει η διδάκτωρ Ψυχολογίας Ντάνα Σμιθ. Οι τελειομανείς είναι ιδιαίτερα ευάλωτοι να την πάθουν. Προκειμένου να την αποτρέψετε πριν καν εμφανιστεί, είναι σημαντικό να μην αποφεύγετε ή να αναβάλλετε τα πράγματα που πρέπει να γίνουν. Θυμηθείτε γιατί αυτά που πρέπει να κάνετε είναι σημαντικά και υποσχεθείτε στον εαυτό σας μικρές ανταμοιβές για κάθε εργασία που τελειώνετε. Πρόκειται για ένα κίνητρο που θα σας βοηθήσει να ξεκινήσετε. Μπορείτε, επίσης, να κατακερματίσετε τα καθήκοντά σας σε επιμέρους στοιχεία που μπορείτε να φέρετε σε πέρας ευκολότερα. Αμα τελικά καταλάβετε πόσος χρόνος αλλά και ενέργεια χρειάζεται για να ολοκληρώσετε όλα όσα έχετε να κάνετε, τα πράγματα δεν θα σας φαίνονται βουνό.

«Οικοθεραπεία» με επιστροφή στη φύση

5 **Πολλές** μελέτες υποδεικνύουν ότι η λεγόμενη «οικοθεραπεία», η συμμετοχή σε δραστηριότητες στην ύπαιθρο και στη φύση, έχει αναρίθμητα οφέλη για την ψυχική μας υγεία. Πεζοπορία, κωπηλασία στο ποτάμι, ψάρεμα, αλλά και ένας περίπατος σε έναν δενδροφυτεμένο δρόμο ακόμα και μία ανθισμένη γλάστρα στο σπίτι, μπορεί να βελτιώσουν την ψυχική σας διάθεση. Βέβαια το να κάνετε κάτι από αυτά δεν είναι απαραιτήτως εύκολο, ιδιαίτερα για όσους ζουν σε υποβαθμισμένες συνοικίες που σπάνια έχουν χώρους πρασίνου.

Τι να κάνετε αν πάθετε κρίση πανικού

6 **Οι κρίσεις** πανικού μπορούν να προκαλέσουν τρόμο, ιδιαίτερα σε όσους τις βιώνουν για πρώτη φορά. Οπως λένε οι ειδικοί, ο εγκέφαλός μας καταλαμβάνεται από έντονο φόβο και το σώμα μας αντιδρά σε αυτή την κατάσταση. Ταχυπαλμία, αίσθημα δύσπνοιας, τρέμουλο και μούδιασμα των άκρων, ναυτία, σφίξιμο στο στήθος και πιθανώς αίσθηση πνιγμού είναι κάποια από τα συμπτώματα. Μπορείτε να μάθετε να καθησυχάζετε τον εαυτό σας. Καθήστε και επαναλάβετε στον εαυτό σας ότι δεν κινδυνεύετε, κάντε διαφραγματική αναπνοή και τηλεφωνήστε σε έναν φίλο σας. Αποτελεσματικές μπορεί να είναι και διάφορες τεχνικές χαλάρωσης, όπως μετρώντας ή κατονομάζοντας τα χρώματα γύρω σας. Αν δεν είχατε πάθει κρίση πανικού στο παρελθόν και νιώθετε πόνο στο στήθος και δύσπνοια, πρέπει να επισκεφθείτε κάποιο νοσοκομείο για να επιβεβαιώσετε ότι δεν έχει πρόβλημα η καρδιά σας.

Γνωρίστε τα κύρια νεύρα του οργανισμού

7 **Το πνευμονογαστρικό** νεύρο, που θεωρείται η «υπερλεωφόρος των πληροφοριών», εκτείνεται από τον εγκέφαλο μέχρι την κοιλιά και επηρεάζει τη λειτουργία όλων των εσωτερικών μας οργάνων. Στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης αναρίθμητες αναρτήσεις το θεωρούν κλειδί για τη μείωση του άγχους, τη ρύθμιση του νευρικού μας συστήματος και τη χαλάρωση. Κάποιοι ειδικοί πιστεύουν ότι οι ασκήσεις ενσυνειδητότητας και η ρύθμιση της αναπνοής μπορούν να βοηθήσουν και στον έλεγχο του πνευμονογαστρικού νεύρου. Ορισμένοι, μάλιστα, εκτιμούν ότι η βύθιση του προσώπου στο κρύο νερό, για ελάχιστα δευτερόλεπτα, μπορεί να πυροδοτήσει το «καταδυτικό αντανακλαστικό των θηλαστικών», αντίδραση που επιβραδύνει τους καρδιακούς παλμούς και συστέλλει τα αιμοφόρα αγγεία, βοηθώντας μας να ηρεμήσουμε. Πολλές εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην «αγορά της ευζωίας» άδραξαν την ευκαιρία εισάγοντας διάφορα προϊόντα όπως «το έλαιο μασάζ για το πνευμονογαστρικό νεύρο, βραχιόλια που πάλλονται, εκνεφώματα αιθέριων ελαίων για το μαξιλάρι», παρότι η αποτελεσματικότητά τους δεν έχει αποδειχθεί επιστημονικά.

Ακούστε «καφέ θόρυβο» και ηρεμήστε

8 **Αφεθείτε** στο γλυκό νανούρισμα του καφέ θορύβου που είναι παρόμοιος με τον λευκό, αλλά βαθύτερος. Αυτή η μέθοδος χαλάρωσης είναι ιδιαίτερα δημοφιλής σε ανθρώπους που πάσχουν από σύνδρομο υπερκινητικότητας και ελλειμματικής προσοχής. Ισχυρίζονται ότι τους ηρεμεί, κάνοντάς τους πιο συγκεντρωμένους στις σκέψεις τους, μειώνει το άγχος και τους βοηθάει να κοιμηθούν. Η μακρά έκθεση σε καφέ θόρυβο δεν έχει παρενέργειες, εκτός βέβαια και αν τον ακούτε σε υπερβολική ένταση, αλλά δεν υπάρχουν και επιστημονικά στοιχεία που να αποδεικνύουν την αποτελεσματικότητά του. Αν σας ανακουφίζει, όμως, απολαύστε τον.

Αξιοποιήστε το άγχος σας ως δύναμη

9 **Αν και το υπερβολικό** άγχος κάνει κακό και μας παραλύει, όταν ελέγχεται και παραμένει σε λογικά επίπεδα μπορεί να είναι και μία δύναμη. Το ελεγχόμενο άγχος μπορεί να λειτουργήσει ως συναγερμός όταν ετοιμάζεστε να κάνετε κάτι επισφαλές και μπορεί να σας κάνει πιο ευσυνείδητο. Επίσης μπορεί να σας δείξει ότι κάτι δεν βαίνει καλώς με τη ζωή σας και ότι πρέπει να κάνετε αλλαγές. Η αποδοχή του άγχους μπορεί να σας βοηθήσει να αντιμετωπίσετε τους φόβους σας κάνοντάς σας πιο δυνατό.

Αδιαπραγμάτευτες τελετουργίες της ευζωίας σας

10 **Μικρές** και μάλλον ασήμαντες συνήθειες, όπως το να τρώμε μία φέτα τσουρέκι με τον καφέ μας διαβάζοντας εφημερίδα ή να αγκαλιάζουμε τον σκύλο μας για να δούμε τηλεόραση είναι κάποιες από τις καθημερινές μας «τελετουργίες» που κάνουν τη ζωή μας περισσότερο απολαυστική. Ανακαλύψτε ποιες είναι αυτές οι συνήθειες που έχουν ενταχθεί στην καθημερινότητά σας και φυλάξτε τις «ως κόρην οφθαλμού».

Πώς μπορούμε να περιορίσουμε τη θλίψη των διπλανών μας;

Της **ΜΕΛΙΝΤΑ ΒΕΝΕΡ ΜΟΪΕΡ**

Οταν κάποιος φίλος, σύντροφος, μέλος της οικογένειας ή συνάδελφος είναι λυπημένος, έχετε μάλλον αναρωτηθεί τι θα μπορούσατε να κάνετε για να νιώσει καλύτερα. Να τον αφήσετε να ξεθυμάνει; Να του προσφέρετε γλύκισμα; Να τον αφήσετε ήσυχο προκειμένου να κλάψει; Η ιδανική προσέγγιση είναι διαφορετική για κάθε άνθρωπο και συγκυρία.

Ολοένα και περισσότερες μελέτες, όμως, δείχνουν ότι η συζήτηση είναι ένας από τους πιο αποτελεσματικούς τρόπους παρηγοριάς κάποιου που υποφέρει ψυχικά. Ο λόγος παίζει σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση των ανθρώπινων συναισθημάτων, ενώ ο εγκέφαλος είναι πολύ ευαίσθητος δέκτης πληροφοριών που λαμβάνουμε μέσω του λόγου από τους γύρω μας. Οι λέξεις που θα χρησιμοποιήσουμε για να στηρίξουμε κάποιον έχουν και αυτές τη σημασία τους, καθώς κάποιες μορφές λεκτικής στήριξης αποδείχθηκαν πιο αποτελεσματικές από άλλες. Σε μικρή μελέτη στο Πανεπιστήμιο της Καλιφόρνιας στο Λος Αντζελες, η υποψήφια διδάκτωρ Ψυχολογίας Ράζια Σαχί διαπίστωσε ότι φράσεις όπως «καταλαβαίνω γιατί νιώθεις έτσι» και «αυτό

Μελέτες δείχνουν ότι η συζήτηση και η ανθρώπινη επικοινωνία είναι ο καλύτερος τρόπος παρηγοριάς.

που περνάς ακούγεται πολύ δύσκολο» ήταν ιδιαίτερα ανακουφιστικές.Αλλες μορφές ψυχικής στήριξης, όπως να βοηθηθεί κάποιος να συνειδητοποιήσει ότι τα πράγματα θα βελτιωθούν ή να πεισθεί να δει την κατάσταση από άλλη οπτική γωνία, μπορούν και αυτές να βοηθήσουν.

Απαγορευμένες λέξεις

Οι μελέτες έδειξαν αντιθέτως ότι όσοι υποφέρουν δεν θέλουν να ακούσουν ότι δεν πρέπει να αισθάνονται έτσι. Αντίθετο αποτέλεσμα έχουν οι νουθεσίες όπως «πρέμησε» ή «χαλάρωσε» σε κάποιον που νιώθει ψυχολογική πίεση. Οι στρατηγικές αυτές είναι αναποτελεσματικές γιατί υπονοούν ότι τα συναισθήματα του πάσχοντος «μπορεί να είναι δυσανάλογα με τη σοβαρότητα της κατάστασης», εξηγεί η Σαχί.

Εκτός από τα λόγια παρηγοριάς και τον διάλογο, αυτό που πραγματικά μετράει δεν είναι η επιλογή της κατάλληλης νουθεσίας, αλλά η παρουσία σας στο πλάι ενός δικού σας ανθρώπου στη δύσκολη στιγμή του.

Στη μελέτη της Καλιφόρνιας, η Σαχί ρώτησε 318 άτομα τι είδους συστάσεις και νουθεσίες θα ήθελαν να ακούσουν ύστερα από διαφωνία με γνωστό τους πρόσωπο. Η νομιμοποίηση των συναισθημάτων αποδείχθηκε η πιο δημοφιλής απάντηση. Οι συμμετέχοντες στην έρευνα είπαν ότι φράσεις όπως «συνειδητοποιώ ότι αυτό ήταν δύσκολο για εσένα» ήταν πιο ανακουφιστικές από όσες είχαν στόχο να αλλάξουν τη γνώμη του ατόμου, όπως «προσπάθησε να ακούσεις και τις δύο απόψεις» ή «σκέψου ότι το ποτήρι είναι μισογεμάτο και όχι μισοάδειο».

Παρότι η νομιμοποίηση των συναισθημάτων μπορεί να βοηθήσει στην αντιμετώπιση της προσωρινής θλίψης, δεν λύνει σε βάθος χρόνου τα υπάρχοντα προβλήματα. Η νομιμοποίηση των συναισθημάτων από φιλικό πρόσωπο μπορεί, όμως, να προσφέρει αίσθημα ελέγχου της κατάστασης, οδηγώντας ακόμη και στην επίλυση χρόνιων ζητημάτων.

Αν ο άνθρωπος μοιάζει πρόθυμος να αποδεχθεί τη βοήθειά σας, καλό θα είναι να ξεκινήσετε δηλώνοντας ότι δέχεστε ότι τα προβλήματά του είναι υπαρκτά και οδυνηρά. Πείτε ότι αντιλαμβάνεστε γιατί νιώθει έτσι και ότι θα νιώθατε κι εσείς το ίδιο αν βρισκόσασταν στη θέση του. Οι μελέτες έδειξαν ότι οι άνθρωποι είναι πιο δεκτικοί στις συμβουλές αφού έχουν αισθανθεί ψυχική στήριξη. Οι συμμετέχοντες στη μελέτη της Σαχί επινόησαν προσέγγιση που ονόμασαν «χρονική αποστασιοποίηση». Η μέθοδος αυτή μαθαίνει στους ανθρώπους βασικές αρχές αισιοδοξίας, πείθοντάς τους ότι τα πράγματα θα βελτιωθούν με το πέρασμα του χρόνου. Οι περισσότεροι συμμετέχοντες δήλωσαν ότι προτιμούσαν τη μέθοδο αυτή από εκείνη του «μισογεμάτου ποτηριού», την οποία κάποιοι χαρακτήρισαν αυθαίρετη και πιεστική.

Η προσπάθεια μετράει

Παρότι είναι πολύ δύσκολο να γνωρίζουμε κάθε φορά πώς να βοηθήσουμε έναν δικό μας άνθρωπο σε μια ψυχολογικά δύσκολη στιγμή του, η Σαχί υπογραμμίζει ότι ακόμη και η πιο άκομψη προσπάθειά μας θα συγκινήσει τον άνθρωπό μας.

Σε μικρής κλίμακας μελέτη που δημοσιεύθηκε το 2022, οι ερευνητές διαπίστωσαν ότι οι άνθρωποι υποτιμούν συστηματικά πόσο χρήσιμες είναι οι προσπάθειές τους να βοηθήσουν άλλους. Η μελέτη έδειξε ότι οι απόπειρες αυτές ήταν ευπρόσδεκτες ακόμη και όταν οι μέθοδοι ήταν χοντροκομμένες. Με άλλα λόγια, αυτό που πραγματικά μετράει δεν είναι να επιλέξετε την κατάλληλη νουθεσία, αλλά η παρουσία σας στο πλάι ενός δικού σας ανθρώπου στη δύσκολη στιγμή του.

ΑΝΑΛΥΣΗ / EUROBANK

Θετικό κλίμα για τα ομόλογα, απώλειες για το ευρώ

Μετά την καταγραφή σοβαρών απωλειών το 2022 εν μέσω έντονων πληθωριστικών ανησυχιών κυρίως λόγω της έκρηξης των τιμών των πρώτων υλών που πυροδότησε ο πόλεμος στην Ουκρανία και της αυξημένης ζήτησης σε συνδυασμό με τις διαταραχές στην παγκόσμια εφοδιαστική αλυσίδα, οι αγορές σταθερού εισοδήματος στην Ευρώπη κινήθηκαν ανοδικά τις πρώτες ημέρες του νέου έτους, ενισχυμένες από την αισιοδοξία των επενδυτών ότι ενδεχομένως η κορύφωση του πληθωρισμού έχει παρέλθει. Κυρίως λόγω της υποχώρησης των τιμών ενέργειας, ο ετήσιος ρυθμός αύξησης του κύριου δείκτη τιμών καταναλωτή της Ευρωζώνης επιβραδύνθηκε τον Δεκέμβριο περισσότερο από το αναμενόμενο, στο 9,2% από 10,1% τον Νοέμβριο έπειτα από άνοδο στο ιστορικά υψηλό επίπεδο 10,6% τον Οκτώβριο. Χαρακτηριστικά, εν μέσω ανησυχιών για τις προοπτικές της παγκόσμιας οικονομίας, η τιμή του πετρελαίου Brent έχει υποχωρήσει κάτω από τα 80 δολ./βαρέλι και παραμένει σχετικά κοντά στο χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων δώδεκα μηνών, που σημειώθηκε στις αρχές Δεκεμβρίου (75,11 δολ.). Επίσης, σημαντική πτώση έχει καταγράψει και η τιμή του φυσικού αερίου στην Ευρώπη, η οποία έχει επιστρέψει στα επίπεδα που επικρατούσαν πριν από την έναρξη του πολέμου στην Ουκρανία, καθώς θεωρείται ότι έχει μειωθεί ο κίνδυνος εκτεταμένων ελλείψεων τον χειμώνα, δεδομένου ότι οι χώροι αποθήκευσης παραμένουν σχεδόν πλήρεις και η θερμοκρασία σε πολλές χώρες διατηρείται πάνω από τα φυσιολογικά για την εποχή επίπεδα. Αν και ο κύριος δείκτης τιμών καταναλωτή της Ευρωζώνης υποχώρησε για δεύτερο συνεχή μήνα τον Δεκέμβριο, παραμένει σημαντικά υψηλότερα από τον στόχο της ΕΚΤ. Παράλληλα, η διάχυση των πληθωριστικών πιέσεων στην οικονομία συνεχίζεται καθώς, σε αντίθεση με τον κύριο δείκτη, ο δομικός σημείωσε νέα αύξηση στο 5,2% ετησίως από 5,0% τον Νοέμβριο, υποδηλώνοντας ότι η όποια περαιτέρω υποχώρηση του κύριου δείκτη τους επόμενους μήνες (υπό την προϋπόθεση ότι δεν θα σημειωθεί νέα, μεγάλη αύξηση των τιμών ενέργειας) θα είναι πιθανότατα σταδιακή, και συνεπώς, υπάρχει ακόμα απόσταση μέχρι την ολοκλήρωση του κύκλου σύσφιγξης της νομισματικής πολιτικής από την ΕΚΤ.

Θετικό κλίμα επικράτησε στις αρχές της εβδομάδας και για τα κυβερνητικά ομόλογα των ΗΠΑ, το οποίο όμως διαταράχθηκε στη συνέχεια από τα νέα ισχυρά στοιχεία για την αγορά εργασίας (νέες αιτήσεις επιδόματος ανεργίας, θέσεις απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα) που υποδηλώνουν διατήρηση ιδιαίτερα υψηλού βαθμού στενότητας και ενισχύουν την άποψη διατήρησης του βασικού παρεμβατικού επιτοκίου της Fed σε περιοριστικά επίπεδα για διάστημα μεγαλύτερο από το αναμενόμενο. Σε αυτό το περιβάλλον, το δολάριο ΗΠΑ ενισχύθηκε έναντι των άλλων κύριων νομισμάτων, με την ισοτιμία ευρώ/δολ. να υποχωρεί κάτω από την περιοχή του 1,05 για πρώτη φορά τις τελευταίες τέσσερις εβδομάδες.

* Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης και Ερευνας Διεθνών Κεφαλαιαγορών της Eurobank.

Τον Φεβρουάριο η πρώτη αύξηση επιτοκίων της νέας χρονιάς

Ερχονται νέες επιβαρύνσεις για στεγαστικά και επιχειρηματικά δάνεια

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Περαιτέρω άνοδο των επιτοκίων από την ΕΚΤ προεξοφλεί η αγορά κατά την επόμενη συνεδρίαση του διοικητικού συμβουλίου στις αρχές Φεβρουαρίου, συμπαρασύροντας σε άνοδο του euribor, που αποτελεί τη βάση τιμολόγησης για όλα τα στεγαστικά και τα επιχειρηματικά δάνεια. Σύμφωνα με όλες τις εκτιμήσεις, το κόστος χρήματος θα βρεθεί εντός του α΄ τριμήνου κοντά στο 2,5% και το κατά πόσο θα φτάσουμε έως τα τέλη του χρόνου στο 3%, επίπεδο που αποτελεί το βασικό σενάριο που τιμολογούν οι αγορές, είναι συνάρτηση της εξέλιξης του πληθωρισμού και του κατά πόσον η πτωτική πορεία που καταγράφηκε στα στοιχεία του Δεκεμβρίου θα συνεχιστεί και τους επόμενους μήνες.

Το χρέος των νοικοκυριών και επιχειρήσεων φτάνει τα 199 δισ. ευρώ.

Εμπροσθοβαρώς με δύο διαδοχικές αυξήσεις επιτοκίων από το α΄ τρίμηνο του έτους εκτιμά ότι θα κινηθεί η ΕΚΤ ο επικεφαλής οικονομικής ανάλυσης και επενδυτικής στρατηγικής του ομίλου Τράπεζας Πειραιώς Ηλίας Λεκκός, επισημαίνοντας ωστόσο ότι το επίπεδο του 2,75% –από το σημερινό 2%– θα αποτελέσει πιθανότατα το ανώτατο όριο για το βασικό επιτόκιο της Κεντρικής Τράπεζας. Το επίπεδο αυτό θα «αναμετρηθεί» με τις εξελίξεις στην οικονομία που θα κρίνουν και το κατά πόσον οι αυξήσεις των επιτοκίων θα συνεχιστούν από το β΄ τρίμηνο και μετά ή εάν θα υπάρξει σταθεροποίηση. Το ενδεχόμενο περαιτέρω ανόδου μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο εάν τα πράγματα στην οικονομία πάνε καλύτερα από ό,τι περιμένουμε, σημειώνει στην «Κ» ο κ. Λεκκός, εξηγώντας ότι «είναι η περίπτωση που ισχύει το "good news is bad news", δηλαδή όσο καλύτερα πηγαίνει η οικονομία τόσο θα θεωρεί η ΕΚΤ ότι έχει χώρο να αυξήσει τα επιτόκια χωρίς να επηρεάσει την απασχόληση».

Σύμφωνα με όλες τις εκτιμήσεις, το κόστος χρήματος θα βρεθεί εντός του α΄ τριμήνου κοντά στο 2,5%, ενώ το βασικό σενάριο που τιμολογούν οι αγορές είναι ότι θα φθάσουμε στο 3% έως τα τέλη του χρόνου.

«Αυτό που έχει σημασία δεν είναι ίσως πότε θα πάμε στο υψηλότερο επίπεδο επιτοκίων, που πιθανολογείται πως θα είναι το 3%», εξηγεί στην «Κ» ο επικεφαλής οικονομολόγος του ομίλου Eurobank Τάσος Αναστασάτος, αλλά το πόσο θα μείνουμε εκεί, σημειώνοντας ότι, με βάση τα σημερινά δεδομένα, αυτό που θα πρέπει να θεωρείται βέβαιο είναι ότι δεν θα δούμε μείωση των επιτοκίων μέσα στο 2023. Με δεδομένο μάλιστα ότι οι προβλέψεις της ΕΚΤ τοποθετούν την πτώση του πληθωρισμού κοντά στον στόχο του 2% το 2025, θεωρείται εύλογη και η εκτίμηση για διατήρηση των υψηλών επιτοκίων τόσο το 2023 και ίσως και το 2024.

Σε κάθε περίπτωση, η αναμενόμενη νέα άνοδος του βασικού επιτοκίου της ΕΚΤ στα μέσα Φεβρουαρίου συμπαρασύρει σε περαιτέρω αύξηση του κόστους δανεισμού για επιχειρήσεις και νοικοκυριά και σημαντική επιβάρυνση του υφιστάμενου χρέους, που σύμφωνα με στοιχεία της ΤτΕ ανέρχεται σε 199 δισ. ευρώ. Πρόκειται για χρέος που κατά 112,4 δισ. ευρώ βρίσκεται στα χέρια των τραπεζών και κατά 86,8 δισ. ευρώ στα χέρια των funds μέσα από τις αγορές κόκκινων κυρίως δανείων τα τελευταία χρόνια.

Πόσο θα επιβαρυνθούν οι δανειολήπτες

Βασικό ζητούμενο είναι το κατά πόσον η άνοδος του κόστους χρήματος θα αποθαρρύνει τη ζήτηση για δανεισμό, κάτι που προς το παρόν τουλάχιστον δεν φαίνεται να αγγίζει τη ζήτηση για επιχειρηματικά δάνεια. Η τάση αυτή επιβεβαιώνεται από τα στοιχεία για την πιστωτική επέκταση την προηγούμενη χρονιά, που κινήθηκε με ρυθμό περίπου 10% και εκτιμάται ότι θα διατηρήσει τη δυναμική της, κυρίως σε ό,τι αφορά τις μεγάλες και μικρομεσαίες επιχειρήσεις –με βάση τον ευρωπαϊκό ορισμό– βασιζόμενη κυρίως στα φθηνά δάνεια του Ταμείου Ανάκαμψης, αλλά και στα προγράμματα του ΕΣΠΑ. Οι μικρές επιχειρήσεις που θεωρούνται πιο ευάλωτες στις διακυμάνσεις των επιτοκίων θα πιεστούν σημαντικά, καθώς ήδη τα επιτόκια σε αυτή την κατηγορία δανείων κινούνται σε υψηλά επίπεδα κοντά στο 8%, με εξαίρεση τα δάνεια που φέρουν την εγγύηση συγχρηματοδοτούμενων από την Ε.Ε. μέσω οργανισμών όπως η ΕΤΕπ, αλλά και νέων προγραμμάτων της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας που δρομολογούνται για το 2023. Οι τράπεζες θα επιδιώξουν τη διεύρυνση αυτών των συνεργασιών εντός του 2023 προκειμένου να εξασφαλίσουν ευνοϊκότερη χρηματοδότηση για την πιο ευαίσθητη κατηγορία επιχειρήσεων, που αποτελεί και την κρίσιμη μάζα του ελληνικού επιχειρείν, διασφαλίζοντας επιτόκια που θα κινηθούν στο επίπεδο του 6%, το οποίο ωστόσο προϋποθέτει είτε προσωπικές εξασφαλίσεις είτε εγγυήσεις μέσω ευρωπαϊκών μηχανισμών.

Η άνοδος του euribor στο 2,2% οδηγεί σε αύξηση της μηνιαίας δόσης κατά 115 ευρώ για ένα δάνειο 100.000 ευρώ 30 ετών.

Οι τράπεζες υποχρεώνονται να κινηθούν πιο επιθετικά με μειώσεις των spreads στα κυμαινόμενα επιτόκια, ώστε να αναχαιτιστεί η άνοδος του κόστους λόγω των αυξήσεων στο euribor και να συντηρηθεί η ζήτηση.

Ο «μεγάλος ασθενής»

Τα στεγαστικά δάνεια θα συνεχίσουν να αποτελούν τον μεγάλο ασθενή, καθώς η άνοδος του euribor στο 2,2% υπολογιζόμενη πάνω σε ένα μέσο τραπεζικό περιθώριο 2,5%, οδηγεί σε αύξηση της μηνιαίας δόσης κατά 115 ευρώ για ένα δάνειο 100.000 ευρώ με διάρκεια αποπληρωμής τα 30 χρόνια. Η προοπτική ανόδου του euribor στο 3% οδηγεί σε αύξηση περίπου κατά 175 ευρώ τον μήνα και θα αυξήσει τον βαθμό δυσκολίας για την εξυπηρέτηση των στεγαστικών δανείων, που παραδοσιακά αποτελούν τον καθρέφτη της αγοράς και των πιέσεων που δέχονται οι οικογενειακοί προϋπολογισμοί. Εξίσου σοβαρός από την άνοδο των επιτοκίων είναι ο φόβος για τη νέα παραγωγή στεγαστικών δανείων με ανακοπή της ζήτησης εξαιτίας και των υψηλών τιμών των ακινήτων, που συνεχίζουν να ενισχύονται. Εχοντας εξαντλήσει τα περιθώρια συγκράτησης στα σταθερά επιτόκια που κυριάρχησαν το 2022, οι τράπεζες υποχρεώνονται να κινηθούν πιο επιθετικά με μειώσεις των spreads στα κυμαινόμενα επιτόκια, ώστε να αναχαιτιστεί η άνοδος του κόστους λόγω των αυξήσεων στο euribor και να συντηρηθεί η ζήτηση. Ηδη ένα τμήμα της νέας ζήτησης αναζητεί λύσεις σε σταθερά επιτόκια για μικρές διάρκειες –π.χ. 3ετία– και στη συνέχεια κυμαινόμενο, «ποντάροντας» στον προσωρινό ορίζοντα της ανόδου των επιτοκίων και την αποκλιμάκωσή τους στο εγγύς μέλλον.

Οι καταθέσεις

Στο μέτωπο των καταθέσεων οι τράπεζες έχουν αρχίσει από τις αρχές του χρόνου να κινούνται πιο ενεργά, με αυξήσεις στα επιτόκια για προθεσμιακές καταθέσεις κυρίως μεγάλης διάρκειας άνω του ενός έτους. Στόχος οι αποταμιεύσεις άνω των 200.000 ευρώ, που συγκεντρώνουν και τις υψηλότερες αποδόσεις –κοντά στο 1%– για 12μηνη διάρκεια, ενώ στην αγορά λανσάρονται και τα πρώτα προϊόντα τύπου step-up, που φθάνουν έως και τους 24 μήνες, μεγιστοποιώντας την απόδοση ανά τρίμηνο με επιτόκιο έως 1,80%-2%, στο τέλος όμως της περιόδου. Σε ετησιοποιημένη βάση οι αποδόσεις κινούνται λίγο πάνω από το 1,20%, αλλά βασικό χαρακτηριστικό αυτών των προϊόντων είναι ότι οι καταθέτες μπορούν να «κλειδώσουν» την απόδοση στο τέλος κάθε τριμήνου και να επιλέξουν εάν θα παραμείνουν στο προϊόν έως το τέλος της 24μηνης διάρκειας. Στοιχεία από τις τράπεζες διαπιστώνουν κινητικότητα από την πλευρά των καταθετών για τη μεταφορά ποσών από απλούς λογαριασμούς ταμιευτηρίου σε κλειστούς προθεσμιακούς λογαριασμούς, που αναμένεται να ενταθεί τους επόμενους μήνες όσο πλησιάζουμε στην κορύφωση των ευρωπαϊκών επιτοκίων.

Την θετική του πορεία εντός του 2023 συνέχισε την Τρίτη το ΧΑΚ

Με θετικό πρόσημο και στην έβδομη χρηματιστηριακή συνάντηση του 2023 έκλεισε το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου, αυξάνοντας τα κέρδη εντός του νέου έτους στο 3%. Ο Γενικός Δείκτης κατέγραψε την Τρίτη αμελητέα αύξηση σε ποσοστό 0,02% και έκλεισε στις 92,22 μονάδες.

Ο Δείκτης FTSE/CySE 20 παρέμεινε αμετάβλητος και έκλεισε στις 55,63 μονάδες. Ο ημερήσιος τζίρος παρέμεινε στα χαμηλά επίπεδα των €63.209.

Από τους επιμέρους χρηματιστηριακούς δείκτες, τα μεγαλύτερα κέρδη κατέγραψαν τα Ξενοδοχεία σε ποσοστό 4,2% και ακολούθησαν οι Επενδυτικές κατά 0,75% και η Εναλλακτική Αγορά σε ποσοστό 0,36%. Απώλειες σημείωσε μόνο η Κύρια Αγορά κατά 0,06%.

Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυσαν οι τίτλοι της Τράπεζας Κύπρου με €20.568 (τιμή €1,795 – πτώση 0,28%), της Salamis Tours με €11.280 (τιμή €1,88 – χωρίς μεταβολή), της Δήμητρα Επενδυτική με €6.387, (τιμή €0,494 – άνοδος 0,82), της Logicom με €5.353 (τιμή €1,91 – πτώση 1,04%) και της Ελληνικής Τράπεζας με €3.930 (τιμή €1,49 – πτώση 0,33%).

Ο Γενικός Δείκτης κατέγραψε την Τρίτη αμελητέα αύξηση σε ποσοστό 0,02% και έκλεισε στις 92,22 μονάδες.

Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγμάτευσης, 9 κινήθηκαν ανοδικά, 5 πτωτικά και 3 παρέμειναν αμετάβλητες. Ο αριθμός των συναλλαγών ανήλθε σε 96.

Deloitte.

Ο πλήρης οδηγός

Φορολογικές Πληροφορίες 2023

μόλις κυκλοφόρησε!

Κατεβάστε τον σε ελληνικά και αγγλικά

www.deloitte.com/cy/tax-facts-2023

© 2023 Deloitte Limited